

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

การสร้างสรรคณาณศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปิน ทางด้านนาณศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ภูวนัย กาพวงค์
คณะศิลปกรรมศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Recommended Citation

กาพวงค์, ภูวนัย, "การสร้างสรรคณาณศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาณศิลป์ในสังคมอุดมคติ" (2021). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 5564.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5564>

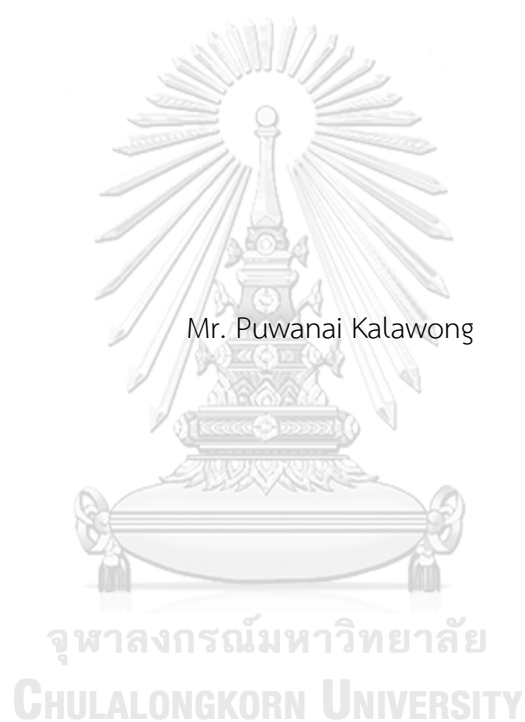
This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งาน
ของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE MOTIVATION
IN CREATION FOR DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts in Fine and Applied Arts

Common Course

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ
ในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
ในสังคมอุดมคติ

โดย

นายภูวนัย กาฬวงศ์

สาขาวิชา

ศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร)

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฒาติตย์)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

ภูวนัย กาฬวงศ์ : การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
 ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ. (THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE
 MOTIVATION IN CREATION FOR DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY) อ.ที่ปรึกษาหลัก :
 ศ. ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
 ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ และนำข้อมูลมาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหา
 รูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
 ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ที่มีการศึกษา
 ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การสนทนา สื่อสารสนเทศเกณฑ์การสร้าง
 มาตรฐานการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย มาเป็นแนวทางใน
 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 8 องค์ประกอบ ได้แก่
 1) บทการแสดง ได้รับแรงบันดาลใจมาจากปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำปัจจัย
 ตรงกันข้ามกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง แบ่งออกเป็น 6 องค์ ได้แก่ องค์ 1
 การสนับสนุน องค์ 2 อัจฉริยภาพ องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ตองงาน และองค์ 6 ขัดแย้ง
 ขัดขาน 2) นักแสดง ไม่จำกัดเพศ มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตกและศิลปะการละคร จำนวน
 16 คน 3) ลีลา นาฏศิลป์ ใช้ลีลา นาฏศิลป์ไทย การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน การเคลื่อนไหวแบบมินิ
 มอลลิสม์ (minimalism) การเคลื่อนไหวร่างกายแบบต้นสด และการทำซ้ำ 4) อุปกรณ์ประกอบการแสดง
 ออกแบบโดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบทการแสดงเป็นหลัก เน้นการสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม
 5) เสียงและดนตรีประกอบการแสดง ออกแบบเสียงโดยคำนึงถึงความเรียบง่ายและความหลากหลาย
 6) เครื่องแต่งกาย ออกแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมตามบทการแสดงโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย และ
 การแต่งกายตามบทบาทของตัวละคร 7) พื้นที่การแสดง ออกแบบโดยใช้แนวคิดแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism)
 โดยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถงสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นพื้นที่การแสดง 8) แสง ใช้แสงที่สื่อถึงอารมณ์และบรรยากาศของ
 การแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงาน โดยคำนึงถึงแนวคิดที่สำคัญ
 7 ประการ ได้แก่ 1) การคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน 2) การคำนึงถึงการสะท้อนภาพ
 ของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ 3) การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ 4) การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์
 ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ 5) การคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ 6) การคำนึงถึง
 ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง และ 7) การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่
 ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกประการ

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6281031935 : MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORD: CREATION OF DANCE, MORALE, DANCE ARTISTS, IDEAL SOCIETY

PUWANAI KALAWONG : THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE MOTIVATION IN
CREATION FOR DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY. ADVISOR: PROF. NARAPHONG CHARASSRI,
PH.D.

In this thesis, the researcher studied the factors that encourage the motivation in creation for dance artist in ideal society and gathered the data to create dances. The objectives were to discover the styles and concepts obtained from the creation of dance which to encourage motivation in creation for dance artist in ideal society. The qualitative research and creative research method were used in this study by collecting academic documents, interviews, observation, seminars, information literacy, standardization criteria for praising a role model of dance artist, and the researcher's personnel experience to be guideline for analyzing, synthesizing and creating of the dance works.

The findings revealed that the form of this creative dance is divided into 8 components; 1) Performance Script, inspired by factors that encourage the creation of works by using opposite factors that encourage the creation of works. There are 6 acts, namely, Act 1 Support, Act 2 Jealousy, Act 3 Slander, Act 4 Plagiarism, Act 5 Procrastination, and Act 6 Obstruction, 2) Performers, no gender requirement, skillful in Thai dance, Western dance and acting performance, there are 16 performers in total, 3) Dancing style, developed Thai dance style, daily life movement, Minimalism movement, improvised movement and repetition, 4) Performance props, designed based on the suitable of acting role, focus on direct and indirect communication, 5) Sounds and Music, composed based on simply and variety, 6) Costumes, designed based on the suitable for acting performance and using symbols to express the meaning and dressed appropriated for the performers' role, 7) Performance area, designed based on Minimalism concept using the rectangular plain area to perform the dance and 8) Light setting, expressing the mood and ambient of performance. The concepts of consideration receiving from this dance are divided into 6 respects: (1) considering of encouraging motivation in creating works; 2) considering of the reflection of the society by dancing; 3) considering of creative ideas in dancing; 4) considering of using symbolic in creating of dancing; 5) considering of the theories in dancing, musical performance, and visual arts; 6) considering of a variety in performances. and 7) consideration on simplicity in accordance with postmodern dance. All findings corresponded to research's objective.

Field of Study: Fine and Applied Arts

Student's Signature

Academic Year: 2021

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดำเนินการสำเร็จลงได้ เนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับความรู้ ความเมตตา และความกรุณาจากคณาจารย์ทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยมอบองค์ความรู้ ขวัญกำลังใจ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ อีกทั้งเสียสละเวลาและเอาใจใส่ในการตรวจทานและแก้ไขวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทะสาโร รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูษณาภิรมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ และอาจารย์ ดร.วิชุดา วุฑาติย์ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านสำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และทำให้การวิจัยในครั้งนี้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านสำหรับข้อมูลสัมภาษณ์ทางด้านการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้จนกระทั่งสามารถนำมาใช้พัฒนาตนเองทั้งในหน้าที่การงานและการศึกษาที่สูงขึ้น

ขอขอบคุณทุนอุดหนุนการศึกษาจากคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก อีกทั้งขอขอบพระคุณผู้บริหารคณะครุศาสตร์ และคณาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กรุณาช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจ ทำให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปด้วยความราบรื่น

ขอขอบคุณนักแสดงจากสาขาวิชานาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีส่วนช่วยให้ผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว “กาพวงค์” ที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและเคียงข้างผู้วิจัยในทุกสถานการณ์ของชีวิต ทั้งในด้านกำลังใจและด้านทุนทรัพย์ จนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต ซึ่งเป็นที่สุดแห่งความสำเร็จในครั้งนี้โดยแท้จริง

ภูวนัย กาพวงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ญ	
สารบัญภาพ.....ฐ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....2	
1.3 คำถามวิจัยในการวิจัย.....3	
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย.....4	
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....4	
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....4	
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....6	
1.8 การรายงานผลการวิจัย.....6	
1.9 สรุปบท.....7	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....8	
2.1 อารัมภบท.....8	
2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ.....8	
2.2.1 ขวัญกำลังใจ.....8	
2.2.2 ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์.....10	

2.2.3 สังคมอุดมคติ	11
2.2.4 นาฏยศิลป์	13
2.2.5 นาฏยศิลป์สร้างสรรค์	14
2.2.6 นาฏยศิลป์สมัยใหม่.....	16
2.2.7 นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่.....	17
2.2.8 นาฏยศิลป์ร่วมสมัย.....	18
2.2.9 ความคิดสร้างสรรค์.....	20
2.3 ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์	21
2.3.1 ความหมายของขวัญกำลังใจ	21
2.3.2 ความสำคัญของขวัญกำลังใจ.....	23
2.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน นาฏยศิลป์.....	25
2.3.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจ	29
2.4 สังคมอุดมคติ.....	35
2.4.1 แนวคิดอุดมคติของชีวิต.....	38
2.4.2 สังคมอุดมคติในทัศนะของนักปรัชญา	40
2.4.3 สังคมอุดมคติในทัศนะของศิลปินทางด้านศิลปกรรม.....	42
2.5 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	44
2.5.1 การออกแบบบทการแสดง.....	44
2.5.2 การออกแบบลีลานาฏยศิลป์	48
2.5.3 การคัดเลือกนักแสดง.....	53
2.5.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง.....	56
2.5.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	59
2.5.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย	62

2.5.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง.....	66
2.5.8 การออกแบบแสง.....	69
2.6 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	72
2.6.1 การออกแบบบทการแสดง.....	72
2.6.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์	74
2.6.3 การคัดเลือกนักแสดง.....	75
2.6.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง.....	77
2.6.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	78
2.6.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย	79
2.6.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง.....	81
2.6.8 การออกแบบแสง.....	82
2.7 สรุปบท.....	84
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	85
3.1 อารัมภบท	85
3.2 รูปแบบงานวิจัย.....	85
3.3 การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์	88
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	111
3.5 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย	121
3.6 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	122
3.7 สรุปบท.....	128
บทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์	129
4.1 อารัมภบท	129
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์	129

4.2.1 รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	129
4.2.1.1 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1.....	129
4.2.1.2 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2.....	146
4.2.1.3 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3.....	164
4.2.1.4 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4.....	194
4.2.1.5 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5.....	238
4.2.2 การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการ สร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	292
4.2.2.1 การคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	292
4.2.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์.....	294
4.2.2.3 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์	297
4.2.2.4 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์	299
4.2.2.5 การคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์.....	303
4.2.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง.....	305
4.2.2.7 การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่.....	308
4.3 อภิปรายผล	311

4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	311
4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	317
4.4 สรุปบท.....	324
บทที่ 5 บทสรุป	325
5.1 อารัมภบท	325
5.2 ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	325
5.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	325
5.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	336
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	339
บรรณานุกรม	340
ภาคผนวก	345
ภาคผนวก ก แบบประเมินผลงานการแสดงดุซมิ้นจิตการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	346
ภาคผนวก ข บรรยาการการบันทึกวิธีโอประเมินผลงานการแสดงดุซมิ้นจิตการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ	349
ภาคผนวก ค โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์.....	353
ภาคผนวก ง เอกสารรับรองโครงการวิจัย.....	355
ประวัติผู้เขียน	363

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์กับทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow).....	31
ตารางที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์กับทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจ.....	34
ตารางที่ 4.1 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1	136
ตารางที่ 4.2 ตารางสรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1	140
ตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์	144
ตารางที่ 4.4 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2.....	152
ตารางที่ 4.5 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจใน การสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2.....	157
ตารางที่ 4.6 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคม อุดมคติ ครั้งที่ 2.....	162
ตารางที่ 4.7 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3.....	170
ตารางที่ 4.8 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจใน การสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3.....	180
ตารางที่ 4.9 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคม อุดมคติ ครั้งที่ 3.....	192
ตารางที่ 4.10 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 4.....	200
ตารางที่ 4.11 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจใน การสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4.....	215

ตารางที่ 4.12 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4	237
ตารางที่ 4.13 คุณสมบัติของนักแสดงในการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการ สร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ.....	246
ตารางที่ 4.14 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5.....	248
ตารางที่ 4.15 การออกแบบเสียงและดนตรีในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค่นาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5	256
ตารางที่ 4.16 การออกแบบแสง.....	262
ตารางที่ 4.17 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ	265
ตารางที่ 4.18 สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคม อุดมคติ	291
ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการ สร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ.....	330

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 ภาพการแสดงชุดบล็านซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy)	45
ภาพที่ 2.2 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย	47
ภาพที่ 2.3 ภาพการแสดงสร้างสรรค์เรื่องเพลงรักพुरु้อค	49
ภาพที่ 2.4 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล	50
ภาพที่ 2.5 ภาพแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly).....	52
ภาพที่ 2.6 ภาพนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย	54
ภาพที่ 2.7 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก.....	57
ภาพที่ 2.8 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์	59
ภาพที่ 2.9 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล	63
ภาพที่ 2.10 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย.....	64
ภาพที่ 2.11 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก	65
ภาพที่ 2.12 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย	67
ภาพที่ 2.13 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทละครร่ายนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย จากแนวคิดใน วรรณคดีไทย.....	68
ภาพที่ 2.14 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย	70
ภาพที่ 2.15 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร.....	71
ภาพที่ 4.1 ภาพการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation).....	134
ภาพที่ 4.2 ภาพการแสดงการเชิดหุ่นคน	150
ภาพที่ 4.3 ภาพการแสดงการเชิดหุ่นละครเล็ก	150
ภาพที่ 4.4 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “หน้ากากอนามัย”	155
ภาพที่ 4.5 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ถ้วยรางวัล”	155

ภาพที่ 4.6 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ถั่วร่วงวัล”	174
ภาพที่ 4.7 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ป้ายร่วงวัล”	175
ภาพที่ 4.8 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “โพเดียม”	175
ภาพที่ 4.9 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “สี”	176
ภาพที่ 4.10 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “เก้าอี้”	177
ภาพที่ 4.11 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “เก้าอี้แบบมีพนักพิง”	177
ภาพที่ 4.12 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “กระดานวาดภาพ”	178
ภาพที่ 4.13 ภาพการหิบบัณฑิตการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง	196
ภาพที่ 4.14 ภาพการหิบบัณฑิตการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle).....	197
ภาพที่ 4.15 ภาพลีลาการเคลื่อนไหวการทำซ้ำ (repetitive movement).....	198
ภาพที่ 4.16 ภาพการเต้นสด (improvisation) ที่สื่อความหมายถึงการถูกดอง.....	198
ภาพที่ 4.17 ภาพการเต้นสด (improvisation) ที่สื่อความหมายถึงการถูกขัดขา	199
ภาพที่ 4.18 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ผ้าไวไนล”	205
ภาพที่ 4.19 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “เก้าอี้เลคเชอร์ (lecture chair) แบบพับได้”	206
ภาพที่ 4.20 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “รูปเล่มวิทยานิพนธ์”	207
ภาพที่ 4.21 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ขวดโหลขนาดใหญ่”	208
ภาพที่ 4.22 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “บันได”	209
ภาพที่ 4.23 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสูทแบบสากลนิยม (นักแสดงผู้ชาย).....	212
ภาพที่ 4.24 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสูทแบบสากลนิยม (นักแสดงผู้หญิง).....	213
ภาพที่ 4.25 ภาพการแต่งกายโดยการสวมเสื้อคลุมยาวสีขาว	213
ภาพที่ 4.26 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครศรีมาลาและสร้อยฟ้า.....	214
ภาพที่ 4.27 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์แบบตาโบลวิงด์ (Tableaux vivants).....	244
ภาพที่ 4.28 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์บ๊องก์ 4 คัดลอกผลงาน	244
ภาพที่ 4.29 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์บ๊องก์ 6 ขัดแย้งขัดขา.....	245

ภาพที่ 4.30 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “อุปกรณ์ในการทำขนมเปี๊ยะ”	253
ภาพที่ 4.31 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ดาบ”	253
ภาพที่ 4.32 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “แปรงทาสี”	254
ภาพที่ 4.33 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสูทสีดำเข้ารูปแบบสากลนิยม	257
ภาพที่ 4.34 ภาพเครื่องแต่งกายแบบยืนเครื่องตัวนาง	257
ภาพที่ 4.35 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครฮิลลาเลียนนิเซล และเจ้าชายอัลเบรท	258
ภาพที่ 4.36 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครในบทบาทนักศึกษา	258
ภาพที่ 4.37 ภาพพื้นที่การแสดง	259
ภาพที่ 4.38 ภาพการออกแบบพื้นที่โดยใช้ผืนผ้าไว้นิลากำหนดพื้นที่การแสดง	260
ภาพที่ 4.39 ภาพการออกแบบพื้นที่โดยใช้เก้าอี้เลคเชอร์กำหนดพื้นที่การแสดงเป็นครึ่งวงกลม	260
ภาพที่ 4.40 ภาพการแสดงชุดนางระบำปลายเท้าผู้เฒ่าเวทนา (Ballerina: The pathetic creature)	293
ภาพที่ 4.41 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา	294
ภาพที่ 4.42 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์	295
ภาพที่ 4.43 ภาพการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์	296
ภาพที่ 4.44 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	297
ภาพที่ 4.45 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย	298
ภาพที่ 4.46 ภาพการออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้เก้าอี้	299
ภาพที่ 4.47 ภาพแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly)	300
ภาพที่ 4.48 ภาพแสดงชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Blanche Dubois' Fantasy)	301
ภาพที่ 4.49 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี	303

ภาพที่ 4.50 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลปิน ของนรา พงษ์ จรัสศรี.....	304
ภาพที่ 4.51 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	306
ภาพที่ 4.52 ภาพการแสดงวีณัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf: Free spirit, Free the world)	307
ภาพที่ 4.53 ภาพการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงาน	308
ภาพที่ 4.54 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา	309
ภาพที่ 4.55 ภาพซาโลเม่ นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome: Dancing for the head)	310

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ขวัญกำลังใจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อการทำงานเป็นอย่างมาก แม้กระทั่งในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์นั้นก็ย่อมต้องการขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ขวัญกำลังใจสะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางจิตใจของศิลปิน ความรู้สึกนึกคิดที่ได้รับอิทธิพลจากแรงกดดันหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว และจะมีปฏิกิริยาตอบสนองพฤติกรรมในการทำงานซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน ขวัญกำลังใจมีผลต่อความมุ่งมั่นและความเต็มใจในการทำงานเพื่อพัฒนาผลงานให้ออกมาเป็นที่ประจักษ์ แม้ว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและวัดได้ยากแต่สามารถรับรู้ได้ ขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการที่จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความตั้งใจและมุ่งมั่นจะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าขวัญกำลังใจนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทในการผลักดันศิลปินในการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปินจะต้องมีขวัญกำลังใจเพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้บรรลุเป้าหมาย และทำให้ศิลปินมีแรงผลักดันในการทำงานและกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นการสร้างขวัญกำลังใจเป็นการเสริมสร้างสภาพจิตใจซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันมีผลต่อวัตถุประสงค์ในการทำงานของแต่ละคน โดยศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในแต่ละบุคคลก็จะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างขวัญกำลังใจที่แตกต่างกันออกไป

สังคมอุดมคติเป็นสังคมที่มนุษย์มุ่งหวังให้เกิดขึ้น เป็นแนวความคิดที่มนุษย์อยากให้เกิดขึ้น สังคมที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ เป็นสังคมที่ดีที่สุดมีความสมบูรณ์พร้อม มนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเป็นสังคมที่มนุษย์ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะบรรลุถึง ดังนั้นการคำนึงถึงสังคมอุดมคดีย่อมเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาหนทางในการประเมินสังคมที่เป็นอยู่ การสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับสังคมอุดมคติก็น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มีความมุ่งหวังให้เกิดขึ้นเช่นกัน โดยจะเป็นแรงผลักดันให้ศิลปินมีกำลังใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานให้ตรงตามความตั้งใจไว้ อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การทำงานของศิลปินมีความมุ่งมั่นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอุดมคติของศิลปินแต่ละคนก็จะมีแตกต่างกันออกไป แต่ล้วนเป็นเครื่องนำทางให้การดำเนินชีวิตเป็นไปตามเป้าหมายของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มคนที่มีแนวความคิดหรือวิธีคิดแบบเดียวกัน

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์และอยู่ในวงการนาฏศิลป์โดยตรงทั้งในฐานะนักแสดงและผู้ออกแบบผลงานโดยตรง ทำให้ผู้วิจัยได้พบเจอปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ทั้งปัจจัยที่เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้เพิ่มมากขึ้น และปัจจัยที่บั่นทอนขวัญกำลังใจให้ลดน้อยลง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้พบเจอล้วนมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับศิลปินทั้งสิ้น อีกทั้งในฐานะที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ตรงและได้มีความคุ้นเคยกับหัวข้อของงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์จำนวนมาก พบว่า ยังไม่มีงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ขึ้นใดในประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ และที่สำคัญการแสดงผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในประเทศไทยยังขาดความเป็นวิชาการที่มีการอธิบายถึงกระบวนการสร้างสรรค์งานอย่างมีขั้นตอน การนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ในระดับอุดมศึกษาจะต้องมีการอธิบายถึงขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์งานอย่างลึกซึ้ง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือถึงการนำเสนอประเด็นใหม่ของงานวิจัย และแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการอันจะเป็นประโยชน์ในอนาคตของการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ให้ก้าวหน้าต่อไป นอกจากนี้ยังปฏิเสธไม่ได้เลยว่านาฏศิลป์เป็นสื่อที่สะท้อนภาพลักษณ์ของสังคม โดยจะทำให้ผู้ชมเห็นและตระหนักถึงสิ่งที่ควรเกิดขึ้นหรือสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นในสังคมนั้นด้วย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งถือเป็นประเด็นที่สำคัญและถือเป็นการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพสังคมยุคปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยต้องการนำเสนอการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ในอุดมคติซึ่งไม่เคยปรากฏงานในลักษณะนี้มาก่อน ในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้เป็นที่ยอมรับตามหลักวิชาการด้วยการนำเสนอประเด็นใหม่ ๆ มาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์สำหรับผู้สนใจต่อไปในอนาคต และผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เปิดโลกทัศน์ใหม่ให้แก่สังคม และสามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ โดยผ่านผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 ค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

1.2.2 ศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

1.3 คำถามวิจัยในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางในการออกแบบงานทางด้านนาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติและสื่อสารทางความคิดสู่สังคม โดยอาศัยประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในอุดมคติมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งประเด็นคำถามที่สำคัญดังนี้

1.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏยศิลป์ จากงานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติจะเป็นอย่างไรนั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงสาระสำคัญตามองค์ประกอบทางด้านการแสดง จึงตั้งคำถามย่อยในการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 1.3.1.1 การออกแบบบทรการแสดง
- 1.3.1.2 การออกแบบลีลานาฏยศิลป์
- 1.3.1.3 การคัดเลือกนักแสดง
- 1.3.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง
- 1.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง
- 1.3.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย
- 1.3.1.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง
- 1.3.1.8 การออกแบบแสง

1.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ จากงานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยตั้งคำถามในการวิจัยเพื่อค้นหาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ โดยจำแนกเป็นประเด็นคำถามที่คำนึงถึงสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- 1.3.2.1 การคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 1.3.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏยศิลป์
- 1.3.2.3 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์
- 1.3.2.4 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์
- 1.3.2.5 การคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์
- 1.3.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
- 1.3.2.7 การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำรูปแบบและแนวคิดมาสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติเท่านั้น

1.4.2 สร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างผลงานศิลปะเพื่อศิลปะ ซึ่งการสำรวจความคิดของผู้ชม มิได้มีเจตนาในการใช้ผลการประเมินมาสร้างเป็นมาตรฐาน หรือให้คุณค่าของผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์และแนวคิดทางศิลปะอื่น ๆ

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.5.1 งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มาเป็นแรงบันดาลใจเพียงเท่านั้น มิได้มีเจตนาให้ยึดถือปฏิบัติตามและสร้างมาตรฐานแต่อย่างใด เพียงแต่นำเสนอความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นหลัก

1.5.2 งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยนำปัจจัยที่เป็นคู่ตรงข้ามกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานมากขึ้นเพียงเท่านั้น

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1.6.1 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

งานวิจัยนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สื่อสารสนเทศ การสังเกตการณ์ การสัมมนา เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.6.1.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร

การรวบรวมเชิงเอกสารนั้น ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ แนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ และดุริยางคศิลป์ แนวคิดการใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ และผลงานสร้างสรรค์ของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อนำข้อมูลเบื้องต้นมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.6.1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างโดยใช้ประเด็นคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด รวมถึงการแสดงข้อคิดเห็นในมุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ เป็นกลุ่มศิลปิน อาจารย์ นักวิชาการ ซึ่งมีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปกรรมศาสตร์ ใช้วิธีการคัดเลือกโดยเจาะจงบุคลากรด้านการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เป็นหลัก

1.6.1.3 สืบสารสนเทศ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกศึกษาข้อมูลจากสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในงานวิจัย เช่น บทสัมภาษณ์ สารคดี หรือรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่นำเสนอเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในอุดมคติ นอกจากนี้ยังศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์

1.6.1.4 การสังเกตการณ์ ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการสังเกต การศึกษาผลงานนาฏศิลป์ตามองค์ประกอบทางนาฏศิลป์ ด้วยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ

1.6.1.5 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เข้าร่วมงานสัมมนาและประชุมวิชาการเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อให้มีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ในการวิจัยครั้งนี้

1.6.1.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเปรียบเสมือนข้อกำหนดของศิลปินและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ที่ถือเป็นมาตรฐานคุณภาพของผลงานที่จะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเทียบเคียงทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์คุณภาพของผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

1.6.1.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ทางด้านนาฏยศิลป์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการเป็นผู้สร้างสรรค์การแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ และจากการได้ชม ได้สัมผัส ได้เรียนรู้จากการบอกเล่า โดยนำเอาองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในครั้งนี้

1.6.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากข้อมูลเชิงเอกสาร บทสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง สื่อสารสนเทศ ข้อมูลภาคสนาม และการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยเอง ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้

1.6.2.1 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบการวิจัยเชิงคุณภาพ การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากการรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนการลงภาคสนาม

1.6.2.2 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสร้างสรรค์งาน จะพิจารณาองค์ประกอบในการแสดงนาฏยศิลป์อย่างเหมาะสม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังต่อไปนี้

1.7.1 ผลการวิจัยนี้เป็นการนำเสนอผลงานเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในลักษณะผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏยศิลป์ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ และเป็นต้นแบบให้กับผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

1.7.2 การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นการบุกเบิกผลงานทางด้านนาฏยศิลป์อย่างมีระบบระเบียบวิธีการ และวิธีการสร้างสรรค์ที่ชัดเจน

1.8 การรายงานผลการวิจัย

การนำเสนอรายงานการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้จำแนกรายละเอียดออกเป็น 5 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบไปด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย และสรุปบท

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ สังคมอุดมคติ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย ประกอบด้วย อารัมภบท รูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ การวิจัยเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คำถามในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ประกอบด้วย อารัมภบท การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ และสรุปบท

บทที่ 5 สรุป ประกอบด้วย อารัมภบท ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าและการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1.9 สรุปบท

ในบทที่ 1 นี้ผู้วิจัยได้นำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยในครั้งนี้ โดยในบทต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ สังคมอุดมคติ ผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นในบทที่ 2 ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อารัมภบท

ในบทที่ 1 บทนำ ผู้วิจัยได้อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยในครั้งนี้ โดยในบทที่ 2 ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ สังคมอุดมคติ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท ตั้งจะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นในบทที่ 2 ต่อไป

2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายคำศัพท์ทางด้านนาฏศิลป์และคำศัพท์เทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วยคำศัพท์ดังต่อไปนี้

2.2.1 ขวัญกำลังใจ

ขวัญกำลังใจในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น พร้อมจะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง ดังที่ราชบัณฑิตยสถานได้แสดงความหมายของคำว่า ขวัญ และ กำลังใจ ไว้ว่า “ขวัญ หมายถึงสิ่งที่ไม่มีความตาย เชื่อมั่นว่ามีอยู่ประจำของคนตั้งแต่เกิด ถ้าขวัญอยู่กับตัวก็เป็นสิริมงคล เป็นสุขสบาย จิตใจมั่นคง ถ้าคนตกใจหรือขวัญเสีย ขวัญก็จะออกจากร่างไป ซึ่งเรียกว่า ขวัญหาย หรือขวัญหนี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 175)

ในขณะที่ นันทเดช ย้อยนวล ได้ให้ความหมายของคำว่า ขวัญ ซึ่งเป็นอารมณ์ความรู้สึกหรือภาวะจิตใจที่แสดงออกทางด้านพฤติกรรม ไว้ว่า

ขวัญ คือ อารมณ์ความรู้สึกหรือภาวะจิตใจที่แสดงออกทางด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งพฤติกรรมในการปฏิบัติงานดังกล่าวอาจเป็นไปได้ในทางบวก เป็นต้นว่า ความเต็มใจความกระตือรือร้น ความมั่นใจ และทางลบ เป็นต้นว่า

ความหมกหมัว ขาดกำลังใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าสภาพขวัญนั้นเป็นเช่นไร (นันทเดช
ย้อยนวน, 2541: 10)

นอกจากนี้ บวรศักดิ์ มหะสักขกุล ยังได้ให้ความหมายของคำว่า ขวัญ ซึ่งเป็นปฏิกิริยา
ทางอารมณ์ที่มีต่องานอันมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยมีความสอดคล้องกับความหมายของ นันทเดช
ย้อยนวน ไว้ว่า

ขวัญ หมายถึง ปฏิกิริยาทางอารมณ์ที่มีต่องานอันมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน
และเห็นได้ชัดเจน อีกทั้งมักจะมองกันเป็นหมู่คณะ ซึ่งมีทั้งสูง ปานกลาง และต่ำ
องค์ประกอบของขวัญแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง
ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความรู้สึกมั่นคงในงานที่ทำ
ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน (บวรศักดิ์ มหะสักขกุล,
2541: 28)

ส่วนคำว่า กำลังใจ ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า กำลังใจ
หมายถึง สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง
(ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 126)

ดังนั้นเมื่อนำคำว่า ขวัญ และ กำลังใจ รวมเข้าด้วยกัน จึงหมายถึง ความต้องการ
ของแต่ละบุคคลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย
หรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นั้นได้วางไว้ ดังที่ สุรพล พะยอมแยม ได้ให้ความหมายของคำว่าขวัญกำลังใจที่
เป็นสภาพความต้องการของแต่ละบุคคล ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจ หมายถึง สภาพที่ความต้องการของแต่ละบุคคล โดยได้รับ
การตอบสนองในระดับที่พึงพอใจ ซึ่งมีความพร้อมที่จะกระทำสิ่งอื่น ๆ ต่อไปด้วย
ความเต็มใจและเต็มความสามารถเมื่อถูกจูงใจ รวมถึงความสามารถของกลุ่มบุคคล
ในการร่วมกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน (สุรพล
พะยอมแยม, 2541: 66)

นอกจากนี้ เดวิด (David) ยังได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่จะส่งผลต่อผลสำเร็จในงานให้มีคุณภาพ ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจ หมายถึง ความพึงพอใจร่วมกันของคนทำงานแต่ละคนที่ได้รับงานจากพวกเขา เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หน่วยงาน และสภาพการทำงานต่าง ๆ รวมถึงเจตนาดีของผู้ปฏิบัติงานที่นำไปสู่ขวัญกำลังใจของกลุ่ม ซึ่งขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงจะทำให้เกิดความสนใจในงาน ความเชื่อมั่น และศรัทธาในองค์กร มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุง พัฒนางานที่รับผิดชอบ จนทำให้ผลสำเร็จในงานมีคุณภาพสูง (David, 2510: 59)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ขวัญกำลังใจในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง สภาพที่ความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นั้นได้วางไว้ เป็นจิตที่นึกคิดแรงผลักดันและเสริมขวัญกำลังใจของแต่ละบุคคล สิ่งเหล่านี้จะส่งผลจากภายในออกมาภายนอก ทำให้เกิดสภาวะด้านจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน

2.2.2 ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์

ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผู้ที่มีผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ทั้งด้านการแสดงและการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ โดยนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ออกมาเพื่อแสดงออกเป็นผลงานอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังมีผลงานเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย ดังที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ หมายถึง ผู้ที่สืบทอด รักษา รวมไปถึงต่อยอด และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ เพื่อให้คงอยู่และเพื่อให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และนำเสนอความคิดสร้างสรรค์เป็นผลงานอย่างเป็นรูปธรรม (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งมีความสอดคล้อง ชลาลัย วงศ์อารีย์ ไว้ว่า

ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในด้านนาฏศิลป์ ทั้งทักษะและการสร้างสรรค์ โดยศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ถือเป็นกลุ่มผู้คนที่เสนอความคิดสร้างสรรค์ออกมาจนเป็นผลงานอย่างเป็นที่ประจักษ์ อีกทั้งยังมีผลงานด้านนาฏศิลป์ที่เป็นที่ยอมรับในวงการนาฏศิลป์อย่างแพร่หลาย (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง ไว้ว่า

ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ หมายถึงผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานนาฏศิลป์ ทั้งเป็นผู้ปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ และรวมทั้งเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาผู้ชมอย่างเป็นรูปธรรม โดยศิลปินจะใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ศิลปินด้านนาฏศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ และนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ออกมาอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงหรือนาฏศิลป์โดยการใช้ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นหลัก

2.2.3 สังคมอุดมคติ

สังคมอุดมคติในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง สังคมที่มนุษย์มีความสุขที่สุดและมุ่งหวังให้เกิดขึ้น โดยสังคมอุดมคตินี้มักจะวางอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจเรื่องธรรมชาติมนุษย์และความสุขของมนุษย์ ซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า สังคม และ อุดมคติ ไว้ว่า

สังคม หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบกฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท วงการหรือสมาคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมชาวบ้าน หรือที่เกี่ยวกับการพบปะสังสรรค์หรือชุมนุมชน เช่น วงสังคม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 1199)

ส่วนคำว่า อุดมคติ หมายถึง จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงาม ความจริงใจ ทางใดทางหนึ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตนเอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 1422)

นอกจากนี้ สัญญา สะสอง ได้แสดงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับอุดมคติที่เป็นคุณภาพจิตชั้นสูงของมนุษย์ ไว้ว่า

อุดมคติ คือ คุณภาพจิตชั้นสูงของมนุษย์ที่ยกระดับให้มนุษย์เหนือกว่าสัตว์อื่น ๆ มนุษย์จึงต้องวางแบบแผนให้ชีวิตเพื่อเป็นเครื่องนำทางให้การดำเนินชีวิตเป็นไปตามเป้าหมายหรืออุดมคติของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มคนที่มีแนวความคิดหรือวิธีคิดแบบเดียวกัน (สัญญา สะสอง, 2555: 40)

ดังนั้นเมื่อรวมคำว่า สังคม และ อุดมคติ เข้าด้วยกันจึงหมายความว่าสังคมที่มนุษย์มีความสุขที่สุดและมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้น โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับสังคมอุดมคติในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ได้อย่างสอดคล้องกัน ไว้ว่า

สังคมอุดมคติ คือกระบวนการความคิดของผู้คนในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการรวมกลุ่มของผู้คนที่มีความคิดแบบเดียวกันที่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม รสนิยม หรือสุนทรีย์ ซึ่งอุดมคติในแต่ละสังคมอาจจะไม่เหมือนกันก็ได้ เช่น รสนิยมในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับอุดมคติของแต่ละบุคคลหรือขึ้นอยู่กับสังคมอุดมคติของผู้สร้างสรรค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ วรากรณ์ ชยากโร ได้อธิบายเกี่ยวกับสังคมอุดมคติที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ ไว้ว่า

สังคมอุดมคติคือสังคมที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ เป็นสังคมที่ดีที่สุดที่มีความสมบูรณ์พร้อม มนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเป็นสังคมที่มนุษย์ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะบรรลุถึง สังคมอุดมคตินี้ นักปราชญ์เสนอขึ้นเพื่อเป็นทางออกให้แก่สังคมปัจจุบัน ซึ่งนักปราชญ์เหล่านั้นเห็นว่าเป็นสังคมที่มีปัญหาไม่เป็นที่ปรารถนา ดังนั้นสังคมอุดมคติจึงเป็นสังคมในความใฝ่ฝันของมนุษยชาติที่มีมาทุกยุคสมัย เป็นความใฝ่ฝันที่จะมีสังคมและเลอเลิศ (วรากรณ์ ชยากโร, 2544: 7)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า สังคมอุดมคติในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึงสังคมที่มนุษย์มีความสุขที่สุดและมุ่งหวังจะเกิดขึ้น สังคมอุดมคติจำเป็นต้องมีทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์เป็นพื้นฐาน การเริ่มต้นจากทฤษฎีที่ต่างกันย่อมทำให้เกิดสังคมอุดมคติที่ต่างกัน โดยสังคมอุดมคติเป็นสังคมจินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงาม และความจริง เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน

2.2.4 นาฏยศิลป์

นาฏยศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเป็นการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์ ซึ่งได้ปรากฏในหนังสือประวัติศาสตร์นาฏยศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า “นาฏยศิลป์เป็นศิลปะที่เก่าแก่ชนิดหนึ่งของโลกในยุคก่อนประวัติศาสตร์ นาฏยศิลป์ถือเป็นการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรมของมนุษย์” (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 2)

นาฏยศิลป์ถือเป็นการแสดงออกของความรู้สึกที่แสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่ง ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม ซึ่งเป็นการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจ เน้นการเคลื่อนไหวในรูปแบบที่ไม่ต้องอาศัยคำพูดเพื่อสื่อความหมาย โดยใช้วิธีการและรูปแบบของการเคลื่อนไหวตาม

ธรรมชาติอย่างมีระบบแบบแผน จนเกิดเป็นเรื่องราวเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจ (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

นาฏศิลป์เป็นศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกาย ที่ถ่ายทอดความรู้สึกโดยใช้ลีลา ท่าทางการเคลื่อนไหว ซึ่ง ลักษณะ แสงแดด ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ไว้ว่า

นาฏศิลป์เป็นศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายที่มีรูปแบบการเคลื่อนไหวที่เป็น แบบแผน เป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์โดยเลียนแบบมา จากธรรมชาติหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งนาฏศิลป์มีประโยชน์ต่อสังคมใน ฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ (ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะ การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเป็นการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ ถ่ายทอดความรู้สึก และแสดงออกด้วยลีลาที่เลียนแบบมาจากธรรมชาติหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ จนเกิดเป็น เรื่องราว โดยเน้นการเคลื่อนไหวที่สื่อสารในรูปแบบที่ไม่อาศัยคำพูด แต่ต้องให้ความสำคัญกับ ความหมาย

2.2.5 นาฏศิลป์สร้างสรรค์

นาฏศิลป์สร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผลงานนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ ขึ้นใหม่ โดยผู้สร้างสรรค์ได้นำประเด็นใหม่ ๆ มาสร้างสรรค์ผลงาน ดังที่ ธีรากร จันทนะสาโร ได้แสดง ทัศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไว้ว่า

นาฏศิลป์ที่มีจุดกำเนิดมาจากแรงบันดาลใจในสิ่งรอบตัวทุกอย่างแล้วนำมา พัฒนาโดยผ่านกระบวนการของนาฏศิลป์ ไม่ยึดติดไปกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ทางด้านนาฏศิลป์ หากมุ่งเน้นไปที่กระบวนการที่เรียกว่าความคิดสร้างสรรค์เป็น สำคัญเพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีส่วนร่วม กับงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ไม่จำเป็นต้องมีทักษะหรือความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ มาก่อน และที่สำคัญมิได้มุ่งเน้นเฉพาะไปที่ยุคสมัย กรอบเวลา สถานที่ หรือ แม้กระทั่งกลุ่มผู้แสดง (ธีรากร จันทนะสาโร, 2557: 15)

จากข้อมูลข้างต้น ธารากร จันทนะสาโร ได้กล่าวถึงนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในประเด็นของการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ในส่วนของ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้แสดงทัศนะถึงนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องตีความให้ตรงประเด็นในการตีความและการสื่อความหมายการแสดง ไว้ว่า

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์จะต้องตีโจทย์การสร้างสรรค์ให้ตรงประเด็นและแตกฉาน เพื่อให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มีความแปลกใหม่ จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณค่าและผลประโยชน์ของผลงาน อีกทั้งต้องมีแนวคิดที่สอดคล้องกับเรื่องราวหรือบทการแสดง ทั้งด้านการตีความและรวมไปถึงการสื่อความหมายของการแสดง (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2564)

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ และทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการความคิดที่เป็นสิ่งใหม่ เพื่อให้เกิดสิ่งที่แตกต่างไปจากเดิม ไว้ว่า

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ คือการบอกเล่าเรื่องราวนาฏยศิลป์ในรูปแบบใหม่ หรือการปรับปรุงจากรูปแบบเดิม นาฏยศิลป์สร้างสรรค์เป็นการนำแนวความคิดหรือเทคนิคการเคลื่อนไหวแบบอื่น ๆ มาผสมผสานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สร้างสรรค์เอง และทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึงนาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์โดยมีประเด็นใหม่และไม่ยึดติดกับรูปแบบของนาฏยศิลป์แบบเดิม โดยเป็นงานนาฏยศิลป์ที่ไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน หรือเป็นงานสร้างสรรค์จากสิ่งที่เคยมีอยู่แล้วในอดีต แต่นำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ด้วยรูปแบบการนำเสนอประเด็นใหม่ที่แตกต่างกันออกไป โดยไม่ได้คำนึงถึงกรอบของเวลา ยุคสมัย สถานที่ และทักษะด้านนาฏยศิลป์ของผู้แสดง

2.2.6 นาฏยศิลป์สมัยใหม่

นาฏยศิลป์สมัยใหม่ หมายถึง การแสดงนาฏยศิลป์ที่มีรูปแบบแนวคิดและวิธีการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ไม่ยึดติดตามแบบแผนและจารีตแบบดั้งเดิม ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับนาฏยศิลป์สมัยใหม่ ไว้ว่า “นาฏยศิลป์สมัยใหม่ (modern dance) หมายถึง ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นจากความคิดของศิลปินที่มีความเห็นแตกต่างไปจากแนวคิดของศิลปินในยุคก่อนที่ผ่านมา” (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 20 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงความคิดเห็นถึงนาฏยศิลป์สมัยใหม่ที่มีมุ่งเน้นความสำคัญเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ไว้ว่า

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ เป็นการเน้นย้ำที่มุ่งเน้นความสำคัญเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่มีพัฒนาการแตกต่างและทันสมัยขึ้น และสามารถแสดงออกถึงลีลาที่หลากหลายตามแนวความคิดของศิลปินแบบปัจเจกบุคคล โดยพัฒนามาจากความหลากหลายในด้านรูปแบบและลีลาท่าทางเพื่อสร้างความมีตัวตนของศิลปิน (นัฏภรณ์ พูลภักดี, **สัมภาษณ์**, 31 ตุลาคม, 2564)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ยังได้อธิบายนาฏยศิลป์สมัยใหม่ที่ทำให้อิสระกับศิลปินในการออกแบบหรือสร้างสรรค์ลีลาท่าทางนาฏยศิลป์ให้มีความแปลกใหม่ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์สมัยใหม่เป็นการแสดงนาฏยศิลป์ที่ให้อิสระกับศิลปินในการออกแบบลีลาท่าทางการแสดงให้มีความแปลกใหม่ไปจากนาฏยศิลป์แบบจารีต ซึ่งเป็นการแสดงออกที่มีความหลากหลายของศิลปินในแต่ละบุคคล และมีกระบวนการพัฒนาที่ทันสมัยขึ้นจากเดิม (ลักษณะ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 31 ตุลาคม 2564)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นาฏยศิลป์สมัยใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผลงานนาฏยศิลป์ที่มีรูปแบบใหม่ มีการแสดงออกในมุมมองที่หลากหลายตามแนวคิดของศิลปินในแต่ละบุคคล โดยเป็นแนวคิดปัจเจกบุคคลของศิลปินที่สร้างสรรค์ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายให้แตกต่างไปจากเดิม

2.2.7 นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ โดยเกิดขึ้นหลังจากยุคสมัยใหม่ ไม่มีข้อจำกัดของรูปแบบการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ทำให้เกิดความแตกต่าง และให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในการแสดงนาฏยศิลป์ด้านลีลานาฏยศิลป์เป็นสำคัญ ดังที่ เบลเนสและคาร์โรลล์ (Benes and Carroll) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ เป็นการแสดงออกที่หลากหลายของแต่ละบุคคล ไม่ได้มีมาตรฐานสามัญหรือมีการเคลื่อนไหวที่เฉพาะ แต่ลีลาของนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่คือการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ซึ่งอย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวที่เรียกว่ามาตรฐานสามัญก็อาจปรากฏอยู่ในรูปแบบของนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ได้ในบางครั้ง นอกจากนี้การเคลื่อนไหวยังมุ่งเน้นไปที่การแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ และนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่เป็นการปฏิเสธรูปแบบของนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (Banes and Carroll, 2006: 60 อ้างถึงใน ธารากร จันทนะสาโร, 2557: 19)

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่มีแนวความคิดที่ต่อต้านนาฏยศิลป์สมัยใหม่ โดยให้ความสำคัญกับลีลาเป็นหลัก ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) จะมีแนวคิดที่ต่อต้านอุดมการณ์ของนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (modern dance) คือ นาฏยศิลป์ที่ให้ความสำคัญกับลีลาเป็นหลัก และไม่คำนึงเรื่องของความกลมกลืน โดยจะให้ความสำคัญกับความไม่กลมกลืน ซึ่งเป็นทิศทางตรงกันข้าม แตกต่าง ไม่มีเทคนิคในการเต้น หรือการใช้เทคนิคการเต้นที่ต่างกัน โดยอาจมีเรื่องของประเพณีมาเป็นข้อเปรียบเทียบด้วย ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบการแสดงที่ต่างวัฒนธรรมและเข้ากันไม่ได้ แต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ไว้ว่า

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในการแสดงด้านนาฏศิลป์ ด้านลีลานาฏศิลป์เป็นสำคัญ คำนึงถึงความเรียบง่าย (minimalism) การใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยท่าทางที่ซ้ำไปซ้ำมา แต่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องทักษะด้านการแสดงของนักแสดงเป็นสำคัญ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ซึ่งนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่เป็นการปฏิเสชรูปแบบของนาฏศิลป์สมัยใหม่ โดยการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความแตกต่างหรือความแปลกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงาน นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่จะคำนึงถึงความเรียบง่าย (minimalism) การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการเคลื่อนไหวด้วยท่าทางที่ซ้ำไปซ้ำมา (repetitive movement)

2.2.8 นาฏศิลป์ร่วมสมัย

นาฏศิลป์ร่วมสมัยในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง นาฏศิลป์ที่มีแนวความคิดหลากหลายขึ้นอยู่กับความคิดของศิลปินในสมัยนั้น รวมถึงการนำนาฏศิลป์ต่างยุคต่างสมัยมาจัดแสดงไว้ด้วยกัน และไม่ยึดติดตามแบบแผนดั้งเดิม โดยมีแนวความคิดที่ผสมผสานรูปแบบ วิธีการ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัย หมายถึง รูปแบบของการแสดงที่มีความคิดที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความคิดของศิลปินสมัยนั้น การนำการแสดงนาฏศิลป์ในอดีต เต้นรำ หรือการฟ้อนรำในสมัยหนึ่งมารวมกับอีกสมัยหนึ่ง ตลอดจนการนำ การเต้นรำจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาทิ ตะวันตก และตะวันออก มาร่วมแสดงไว้ในคราเดียวกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2564)

ในขณะเดียวกัน ธารากร จันทนะสาโร ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย ซึ่งสอดคล้องกับ นราพงษ์ จรัสศรี ที่กล่าวมาข้างต้น ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัย (contemporary dance) คือ นาฏศิลป์ที่นำแนวคิด รูปแบบ และวิธีการมาผสมกันอย่างเหมาะสม ซึ่งนาฏศิลป์ร่วมสมัยได้พัฒนาขึ้น ในช่วงศตวรรษที่ 20 ได้รับความนิยมจากศิลปินโดยเฉพาะในทวีปยุโรปอย่างมาก โดยแนวคิดที่ได้มาจากความหลากหลายของนาฏศิลป์ในสกุลต่าง ๆ โดยไม่เจาะจงไปที่สกุลใดเป็นพิเศษ แต่สาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอจะต้องมีความทันสมัย และมักสอดแทรกวิธีการนำเสนอ และต้องคำนึงถึงการตีความแนวคิดและ จิตวิญญาณเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับผู้ชม (ธารากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2564)

ธารากร จันทนะสาโร ได้กล่าวถึงนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเด็นของการนำ แนวความคิดและรูปแบบมาผสมกันอย่างเหมาะสม ในขณะที่ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ได้แสดงทัศนะ เกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัยซึ่งจะมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นรูปแบบเฉพาะตัวของศิลปิน ผู้สร้างสรรค์ผลงาน ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัยเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกในบทบาทของศิลปินที่จะ นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย ซึ่งจะมีรูปแบบที่เป็น เอกลักษณ์และเป็นรูปแบบเฉพาะตัวของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยแสดงออกถึง ความหลากหลายของรูปแบบการแสดงในมิติใหม่ ๆ อีกทั้งมีรูปแบบและแนวคิดที่มี ความชัดเจน (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย ซึ่งได้แนวความคิดมาจากความหลากหลายของนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัยคือการเต้นรำที่มีการนำแนวความคิด รูปแบบและวิธีการ มาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม ซึ่งแนวคิดที่ได้มาจากความหลากหลายของ นาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการนำผลงานนาฏศิลป์ในอดีตกลับมา สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ให้มีความสอดคล้องในยุคปัจจุบัน (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่านาฏศิลป์ร่วมสมัยในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง รูปแบบการแสดงที่มีความคิดหลากหลายของนาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ ที่มีแนวคิดทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีการนำนาฏศิลป์ต่างยุคสมัยเข้ามาผสมผสานเข้าด้วยกัน รวมทั้งการนำผลงานนาฏศิลป์ในอดีตกลับมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยนั้น ๆ และการนำประเด็นต่าง ๆ ในปัจจุบันมาสร้างสรรค์เป็นผลงานนาฏศิลป์

2.2.9 ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง กระบวนการทางความคิดซึ่งมีความสามารถในการคิดที่ทำให้เกิดผลงานด้านนาฏศิลป์ขึ้นใหม่ที่มีความหลากหลายและแปลกใหม่ โดยไม่เคยมีปรากฏมาก่อน ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ได้ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ คือ ประเด็นที่จะนำเสนอต่อสังคมมีประโยชน์อย่างไร ได้รับองค์ความรู้อย่างไร หรือคิดอย่างไรในงานวิจัย ซึ่งการออกแบบผลงานให้มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์โดยใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการสร้างสรรค์ สื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจตรงไปตรงมา และใช้สัญลักษณ์แทนความหมายโดยตรง แต่การสร้างสรรค์ที่มีความละเอียดลึกซึ้งนั้นต้องให้ผู้ชมตีความด้วยตนเอง ซึ่งอาจเข้าใจได้หลากหลาย (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 20 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ยังได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ที่มุ่งเน้นกระบวนการสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ และจะต้องทำให้เกิดความดิงามในสังคม ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดเชื่อมโยงที่พยายามหาทางออกหลาย ๆ ทาง โดยใช้ความคิดที่หลากหลาย แสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ ๆ และนอกกรอบ คัดสรรหาทางเลือกใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์ต้องทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ สิ่งที่ดีงาม หรืองดงาม ดังนั้นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ จะต้องทำให้เกิดความดิงามในสังคม โดยไม่ยึดติดกรอบเดิม แต่มีการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่โดยไม่ซ้ำจากรูปแบบเดิม จนเกิดกลายเป็นงานสร้างสรรค์ (ชลาลัย วงศ์อารีย์, **สัมภาษณ์**, 6 พฤศจิกายน 2564)

กระบวนการทางความคิดเป็นความคิดที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดในรูปแบบใหม่ ๆ ความสามารถในการรับรู้ความคิดใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ โดย ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นกระบวนการทางความคิด ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางความคิดที่แสดงออกถึงลักษณะ การคิดค้น การแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์และสร้างคุณค่า แก่ผลงาน โดยไม่ยึดติดกรอบเดิม ๆ และต้องสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ในการสร้างสรรค์จะต้องมีรูปแบบที่ไม่ซ้ำกับของเดิม หรือสามารถนำของเดิมที่มีอยู่ มาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ความคิดในกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน เป็นกระบวนการที่ แสดงออกถึงลักษณะการคิดค้นแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นั้นอาจเป็นทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่หรือสิ่งที่ปรับปรุงจาก ของเดิมก็ได้

2.3 ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์

ขวัญกำลังใจมีความสำคัญต่อการทำงานในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งขวัญกำลังใจเป็นสภาพที่เกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจและสภาพการทำงาน ขวัญกำลังใจนั้นเป็นสภาพจิตใจของบุคคลและ กลุ่มบุคคลด้วยเช่นกัน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของขวัญกำลังใจ ความสำคัญของขวัญ กำลังใจ การสร้างขวัญกำลังใจ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจ รวมไปถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มี ผลต่อการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของขวัญกำลังใจ

ขวัญกำลังใจคือสภาพความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองในระดับที่ พึงพอใจและมีความพร้อมที่จะกระทำการสิ่งอื่นต่อไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถเมื่อถูกจูงใจ ซึ่ง สมบัติ ปัญญาจิรพงศ์ ได้ให้ความหมายของคำว่าขวัญกำลังใจไว้ดังนี้

ขวัญกำลังใจ มาจากรากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า morale มีรากฐานมาจากภาษาฝรั่งเศสว่า “esprit de corps” ซึ่งในระยะแรก ขวัญ เป็นศัพท์ที่ใช้ในวงการทหารในระหว่างการมีสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องสร้างสิ่งบำรุงขวัญ และต่อมาได้นำมาใช้ในวงการศึกษาตลอดจนถึงวงการอุตสาหกรรม (สมบัติ ปัญญาจิรพงศ์, 2556: 20)

ในขณะที่ ฌ็อง-ฌัก อองตวน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับขวัญกำลังใจที่เป็นแรงผลักดันในการทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจ หมายถึง ภาวะของจิตใจหรือ ทศนคติ แรงผลักดันของบุคคลหรือบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มที่จะทำงานตามวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกันของกลุ่ม เพื่อจะต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ อันจะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น ความรักหมั่นเค้น หรือความเฉื่อยของกลุ่มอย่างสูง (ฌ็อง-ฌัก อองตวน, 2553: 16)

ดังที่ ฌ็อง-ฌัก อองตวน ได้กล่าวถึงภาวะของจิตใจหรือแรงผลักดันในการทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ขาวลาภ ที่ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของขวัญกำลังใจ ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่มหรือสมาชิกของกลุ่มที่ปฏิบัติงานได้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือให้ถึงจุดหมายปลายทางที่วางไว้ โดยการบริหารขวัญและกำลังใจนั้นเป็นดัชนีของสภาวะการปฏิบัติงานที่มีความราบรื่นและวิธีในทางบวกเกี่ยวกับการสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูง ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะการณทางจิตวิทยาและทางสังคม สภาพแห่งจิตใจของผู้ปฏิบัติงานที่ได้แสดงหาวิธีการพัฒนาและประยุกต์พลังทั้งหมดที่มีอยู่ด้วยความสมัครใจ เพื่อที่จะปฏิบัติภาระหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและมีความพอใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อภารกิจด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจ (สมศักดิ์ ขาวลาภ, 2544: 138)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขวัญกำลังใจ หมายถึง สภาพความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

หรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นั้นได้วางไว้ เป็นจิตนึกคิดแรงผลักดันขับเคลื่อนเสริมขวัญกำลังใจของแต่ละบุคคล สิ่งเหล่านี้จะส่งผลจากภายในออกมาภายนอก ทำให้เกิดสภาวะด้านจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน

2.3.2 ความสำคัญของขวัญกำลังใจ

ขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อจะปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นถือว่าขวัญกำลังใจมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังที่ สมเกียรติ ศรีสุวรรณเตมี ได้แสดงทัศนคติเกี่ยวกับความสำคัญของขวัญกำลังใจ ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความตั้งใจและมุ่งมั่นจะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติงานมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จในการทำงาน เกิดความคิดสร้างสรรค์ และส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ขวัญกำลังใจจึงมีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน เพราะถ้าขวัญกำลังใจสูงจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานนั้นย่อมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย (สมเกียรติ ศรีสุวรรณเตมี, 2544: 22)

ในขณะที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของขวัญกำลังใจ ในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ความสำคัญของขวัญกำลังใจ เป็นแรงผลักดันในแง่บวกที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ แต่ในบางบริบทขวัญกำลังใจอาจเป็นแรงกดดัน เช่น จะต้องทำงานตามกรอบที่ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นเป็นแรงกดดันก็ได้ แต่มีความจำเป็นที่จะต้องขวัญกำลังใจ โดยสิ่งที่ยืนยาวและสามารถสร้างแรงผลักดันให้ศิลปินได้เป็นอย่างดีคือขวัญกำลังใจที่เกิดขึ้นจากตัวศิลปินเอง (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

การดำรงชีวิตในสังคมมนุษย์ทุกคนล้วนมีกิจกรรมที่ต้องทำเพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ โดยในการทำงานนั้นถือได้ว่าการสร้างขวัญกำลังใจเป็นส่วนสำคัญ เพราะเมื่อมนุษย์มีแรงขับเคลื่อนจะทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมตามแรงขับของตนเอง ซึ่งสิ่งหนึ่งที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนในการทำงานนั้นก็คือ ขวัญกำลังใจ โดยการสร้างขวัญกำลังใจเป็น

กระบวนการของแรงจูงใจ เมื่อมีแรงจูงใจบุคคลนั้นต้องทำให้บรรลุเป้าหมาย ดังที่ มุกดา ศรียงค์ ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของแรงจูงใจต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ไว้ว่า

แรงจูงใจมีความสำคัญโดยตรงต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะแรงจูงใจนั้น เป็นสิ่งที่ทำหน้าที่ผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา การที่จะเข้าใจพฤติกรรม ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องพิจารณาให้มาก เพราะมนุษย์มีความต้องการ เหมือนกันในเรื่องเดียวกัน แต่เขาเหล่านั้นจะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน (มุกดา ศรียงค์ และคณะ, 2553: 226)

แรงจูงใจมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเกิดจาก ตนเองหรือเกิดจากผู้อื่นก็ล้วนสร้างแรงขับให้มีความตั้งใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการทำความเข้าใจเรื่องแรงจูงใจจึงเป็นเรื่องสำคัญและมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ โดย มุกดา ศรียงค์ ได้อธิบายถึงแรงจูงใจไว้ดังนี้ (มุกดา ศรียงค์ และคณะ, 2553: 226)

- 1) เข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง เพื่อเป็นการควบคุมตนเองในการเลือกแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และบังคับตนเองไม่ให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
- 2) เข้าใจในพฤติกรรมของผู้อื่น ทำให้สามารถควบคุมบุคคลอื่นด้วยการเลือก การจูงใจที่เหมาะสมกับบุคคลที่แตกต่างกันได้
- 3) เข้าใจในพฤติกรรมของกลุ่มสังคม เพื่อสร้างสถานการณ์หรือแรงจูงใจให้กลุ่ม บุคคลมีพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขวัญกำลังใจเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติงาน ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจที่ดี จะทำให้ผู้นั้นมีแรงขับเคลื่อนในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสภาวะแวดล้อมการทำงานที่ดีจะ ช่วยเสริมสร้างการทำงานภายในองค์กรได้เป็นอย่างดีอีกด้วย เพราะถือเป็นส่วนสำคัญในการสร้าง ขวัญกำลังใจ ดังที่ พิชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายความสำคัญของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจมีความสำคัญในการปฏิบัติงาน เพราะนอกเหนือจาก การปฏิบัติงานแล้วมนุษย์ทุกคนล้วนต้องการความภาคภูมิใจและการทำงานที่ราบรื่น เพราะเป็นส่วนช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ ขวัญกำลังใจเป็นส่วนสำคัญที่ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความต้องการที่จะทำงานนั้น ๆ ซึ่งขวัญกำลังใจเป็นตัวยึดเหนี่ยว ให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ การปฏิบัติงานภายใต้สภาวะแวดล้อมที่

ดีจะช่วยเสริมขวัญกำลังใจในการแก้ปัญหาภายในองค์กรได้ (พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ,
สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า ขวัญกำลังใจคือสิ่งที่เป็นแรงผลักดันในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยถือว่าขวัญกำลังใจมีส่วนสำคัญต่อการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นทัศนคติของบุคคลหรือกลุ่มที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมของงานที่ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ อีกทั้งสภาวะแวดล้อมการทำงานที่ดีจะช่วยเสริมสร้างการทำงานภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี

2.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์

ขวัญกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้บุคคลทำงานได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ก็ต้องคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินมีแรงผลักดัน ซึ่งศิลปินแต่ละคนจะมีสิ่งที่เป็นแรงจูงใจเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจที่แตกต่างกันออกไป โดยนราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี ได้แก่ 1) ผลผลิตในการทำงาน ซึ่งประกอบไปด้วยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ 2) ประสงค์ที่จะทำงานอย่างอื่นในหลาย ๆ ด้าน เช่น การจัดการหรือกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้งานประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ประสงค์ที่เป็นทุกอย่างบนโลกใบนี้ ซึ่งในด้านการแสดงอาจหมายถึงบทบาทที่ได้รับในการแสดง ถ้าเป็นการทำงานด้านนาฏยศิลป์ หมายถึง การทำงานหลากหลายรูปแบบโดยไม่ยึดติดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง 4) ความท้าทายในการทำงานและการดำเนินงานต่าง ๆ โดยศิลปินไม่คาดหวังรางวัลที่จะได้รับเป็นการตอบแทนเนื่องจากการมอบรางวัลในประเทศยังขาดความยุติธรรม ดังนั้นการตัดสินหรือการมอบรางวัลต่าง ๆ อาจเกิดจากการที่กรรมการไม่มีความยุติธรรม จึงทำให้ศิลปินไม่ได้คาดหวังรางวัลแต่อย่างใด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2564)

ขวัญกำลังใจ เป็นสภาพทางจิตใจ ทศนคติ และความรู้สึกที่มีผลส่วนหนึ่งมาจากการปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่มโดยอาจเกิดร่วมกันเป็นกลุ่มในแต่ละบุคคลได้ ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ก็จำเป็นต้องมีขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือให้ถึงจุดหมายปลายทางที่วางไว้ ดังที่ ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงความต้องการของตนเองและโอกาสในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินนาฏยศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงานไว้ว่า

ขวัญกำลังใจมีผลต่อความมุ่งมั่นและความเต็มใจในการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของงาน ซึ่งสิ่งที่สร้างขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ ความต้องการของตัวเอง และโอกาสในการทำงาน โดยความต้องการของตัวเองจำเป็นต้องใช้ใจเป็นหลักในการทำงาน ศิลปินจะมีกำลังใจในการทำงานขึ้นอยู่กับศิลปินมีความต้องการที่จะสร้างสรรค์งานชิ้นนั้นเป็นอย่างไร อีกทั้งโอกาสในการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพราะเมื่อศิลปินได้รับโอกาสในการทำงานสร้างสรรค์จะเป็นเสมือนแรงผลักดันที่ทำให้ศิลปินต้องการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้มอบโอกาสจะต้องเล็งเห็นถึงศักยภาพในตัวศิลปิน (ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ยังได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย รางวัลในการทำงาน และความท้าทายตนเอง ไว้ว่า

รางวัลในการทำงาน เป็นส่วนประกอบเล็ก ๆ ในการสร้างขวัญกำลังใจของศิลปิน เพราะศิลปินส่วนใหญ่มักจะทำงานด้วยใจและความต้องการของตนเองมากกว่า ส่วนความท้าทายของตัวเองเป็นสิ่งศิลปินจะต้องต้องท้าทายความสามารถของตัวเองในการสร้างสรรค์งานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน (ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

ขวัญเป็นสภาวะจิตใจ หรือความรู้สึกของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกต่อสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานอันเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจ ดังที่ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินนั้น ประกอบด้วย

- 1) ชื่อเสียงขององค์กร จะทำให้มีผลกระทบในแง่ดีกลับมาที่ตัวศิลปิน ซึ่งศิลปินจะสร้างสรรค์ผลงานเพื่อตอบโจทย์ขององค์กร และทำให้องค์กรมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น
- 2) การท้าทายขีดจำกัดของตนเอง ศิลปินจะสร้างสรรค์ผลงานโดยบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้
- 3) ความสำเร็จของผลผลิต ศิลปินจะมีความภาคภูมิใจทุกครั้งที่เกิดผลผลิตหรือผลงานสร้างสรรค์สร้างความสุขให้ตนเอง และสร้างความสุขให้แก่ผู้ชม ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินจำเป็นต้องคำนึงถึงความสำเร็จของชิ้นงาน
- 4) สิ่งสนับสนุนในการทำงาน คือเงินทุนในการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปินจะสร้างสรรค์ผลงานได้จะต้องมีเงินทุนในการสร้างสรรค์ผลงาน (ชลาลัย วงศ์อารีย์, **สัมภาษณ์**, 6 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้อธิบายถึงปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ นอกจากนี้ จินตนา อนุวัฒน์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ไว้ว่า

ปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปิน ได้แก่ 1) เป้าหมายในการทำงาน เมื่อศิลปินมีเป้าหมายในการทำงาน หรือวางเป้าหมายในการทำงานไว้อย่างชัดเจน 2) คำยกย่องและคำชมเชย จะส่งผลให้ศิลปินมีกำลังใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 3) ผลประโยชน์ตอบแทน คือผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่ศิลปินจะได้รับหลังจากทำงานบรรลุตามเป้าหมาย และ 4) ความสำเร็จของผลงาน และการได้รับการตอบรับจากผู้ชม โดยถือเป็นการประสบความสำเร็จของผลงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น (จินตนา อนุวัฒน์, **สัมภาษณ์**, 21 ตุลาคม 2564)

ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์นั้น ศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์จะต้องมีขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเป็นแรงเสริมให้ผู้สร้างสรรค์ทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังที่พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความชอบและภูมิใจหลัง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ไว้ว่า

ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์อาจเกิดขึ้นได้หลายปัจจัยด้วยกัน เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ผู้สร้างสรรค์ทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย ประกอบด้วย ความชอบและความสนใจ เพราะความชอบและความรู้สึกข้างในจะ

เป็นแรงผลักดันเพื่อให้ศิลปินต้องการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และภูมิหลัง หรือองค์ความรู้ของผู้สร้างสรรค์ ถ้าศิลปินมีองค์ความรู้และศักยภาพของตนเอง ก็จะทำให้ศิลปินมีความเชื่อมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ (พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายเกี่ยวกับเป้าหมายในการทำงานที่เป็น ปัจจัยที่ดีในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ไว้ว่า

เป้าหมายในการทำงาน ศิลปินต้องมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อแสดง ศักยภาพของตนเอง เช่น ศิลปินมีเป้าหมายที่จะสร้างสรรค์ผลงานในหลากหลายมิติ สิ่งที่จะเป็นแรงผลักดันที่ดีในการสร้างสรรค์คือเป้าหมายการทำงาน ซึ่งสิ่งที่กล่าวมา ข้างต้น ได้แก่ ความชอบความสนใจ ภูมิหลัง และเป้าหมายในการทำงาน จะเป็น แรงผลักดันที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานสร้างสรรค์ (พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ประเด็นปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่ศิลปินต้องการนั้นอยู่ภายในศิลปินผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็น สิ่งที่สามารถมองเห็น หรือมองไม่เห็นก็ตาม เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ อันเป็น พื้นฐานสำคัญ ปัจจัยภายในเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากศิลปินเป็นผู้สร้างคุณภาพ ของของผลงาน
- 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการนั้นอยู่นอกบุคคลผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็น มองเห็น หรือมองไม่เห็นก็ตาม โดยปัจจัยภายนอกจะเป็นสิ่งที่ศิลปินไม่สามารถกำหนดได้เอง หรือ นอกเหนือจากการควบคุม เช่น สังคมและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ผลประโยชน์หรือผลตอบแทน ค่ายกย่องชมเชย เป็นต้น

2.3.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจ

ขวัญกำลังใจเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีแรงขับเคลื่อนในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยการสร้างขวัญกำลังใจนั้นจะต้องมีการเสริมแรงให้เกิดขวัญกำลังใจของบุคคล โดยทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้มนุษย์พร้อมที่จะทำสิ่งดี ซึ่งในการสร้างแรงจูงใจนั้นจะต้องมีทฤษฎีการเสริมแรงที่ดีเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจ

2.3.4.1 ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ผู้เป็นนักคิดแนวคิดที่บอกเล่าทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ภายใต้แนวความคิดของตนเอง โดยทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐาน 5 ประการ เป็นทฤษฎีที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้มนุษย์พร้อมที่จะทำสิ่งดี โดยทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้น (proactivity-reactivity) จะเชื่อว่าแรงจูงใจของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจที่มีภายในตัวบุคคลมากกว่าสิ่งแวดล้อมภายนอกของบุคคล มนุษย์ผู้ใฝ่ดีและผู้ที่มีความเจริญวิวัฒนะ ต้องได้รับการกระตุ้นมาจากการรู้คุณค่าจากภายในของตนเอง สิ่งภายนอกจึงมีอิทธิพลแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

มนุษย์มีความต้องการเป็นแรงขับอยู่ภายในตัว พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกจึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความต้องการที่มีอยู่ในตัว ถ้าเราสามารถทราบความต้องการของมนุษย์ และเรามีการตอบสนองให้สอดคล้องกับความต้องการเหล่านั้นจะเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน นั่นคือเป็นผลดีในด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมาสโลว์ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ไว้ว่า

มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ทุกคนล้วนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น โดยเรียงลำดับความต้องการของชีวิตจริงขึ้นไป 5 ลำดับ ซึ่งลำดับที่หนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการลำดับที่สองจึงเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อไป และเป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงลำดับความต้องการสูงสุดที่ได้รับการตอบสนองแล้ว (วีระพรรณ จันทร์เหลือง, 2559: 76)

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุด และมากขึ้นเรื่อย ๆ สิ่งที่มีมนุษย์ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาได้รับหรือมีอยู่แล้ว เมื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็ยังมีความต้องการนั้นต่อไป เช่น ความต้องการในปัจจุบันที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเป็นต้น โดย รัตติกรณ จงวิศาล กล่าวถึงทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ไว้ว่า

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) เป็นความต้องการของบุคคลจะเรียงลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการต่ำได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะให้

ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป โดยความต้องการจะต้องเริ่มมาจากขั้นแรกเป็นมูลฐาน แล้วจึงจะเริ่มต้องการขั้นต่อไป ซึ่งประกอบด้วย (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2561: 129-130)

1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs) เป็นลำดับแรกของการดำรงชีวิต เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการมีชีวิตอยู่ ซึ่งจะขาดไม่ได้ เมื่อได้รับสนองความต้องการเพียงพอแล้วจะพัฒนาความต้องการลำดับต่อไป

2) ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต (security or safety needs) ปราศจากการถูกทำร้ายภัยอันตรายทั้งปวง ไม่รุกราน อยู่อย่างสงบสุข มีระเบียบวินัย อาชีพการงานมั่นคง

3) ความต้องการทางสังคมและการยอมรับ (social or belongingness needs) เป็นความต้องการความรัก มิตรภาพ การได้รับการยอมรับจากคนอื่น และรู้สึกมีส่วนร่วมในกลุ่มของความต้องการทางด้านร่างกาย ถ้าความต้องการเหล่านี้ไม่ได้รับการตอบสนอง คนจะไม่สามารถพัฒนาเป็นคนที่มีสมบูรณ์ได้

4) ความต้องการได้รับการนับถือ (esteem or status needs) เป็นปัจจัยภายใน เช่น การนับถือตนเอง ความศรัทธา มีความภาคภูมิใจในตนเอง และเห็นว่าตนเองมีคุณค่า ความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการบรรลุความสำเร็จ และปัจจัยภายนอก เช่น ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากคนอื่น องค์ประกอบต่าง ๆ ที่แสดงว่าได้รับการยกย่องนับถือ เช่น การได้รับยกย่อง การได้รับความสนใจ การได้เลื่อนขั้นหรือการได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น

5) ความต้องการบรรลุศักยภาพของตน หรือการพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความเป็นจริง (self-actualization or self-realization) เป็นแรงขับเคลื่อนให้มนุษย์เป็นอย่างที่สามารถจะเป็นได้ตามสภาพความเป็นจริง รวมถึงการเติบโตและการมีความมุ่งหมายในชีวิต และความต้องการบรรลุถึงความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์

ตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) ถ้าความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนอง ความต้องการขั้นต่อไปก็จะเด่นขึ้นมาแทนที่ ดังนั้นถ้าเราต้องการจิตใจใคร เราต้องเข้าใจว่าบุคคลนั้นมี ความต้องการอยู่ในขั้นใด ซึ่งแรงจูงใจดังกล่าวจะขับเคลื่อนขวัญกำลังใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวที่เป็นแรงจูงใจเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของ ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยนำขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มาวิเคราะห์ตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) อันเป็นทฤษฎีที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้มนุษย์พร้อมที่จะทำสิ่งดี โดยมนุษย์มีความต้องการ เป็นแรงขับอยู่ภายในตัว พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกจึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความต้องการที่มีอยู่ในตัวถ้าเราสามารถทราบความต้องการของมนุษย์ และเรามีการตอบสนองให้สอดคล้องกับ

ความต้องการเหล่านั้นจะเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์จึงมีความต้องการเพื่อเป็นแรงผลักดันที่จะเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปในรูปแบบตารางเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลให้เห็นได้อย่างชัดเจน ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของ
ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์กับทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

ที่มา : ผู้วิจัย

ทฤษฎีลำดับความต้องการ ของมาสโลว์ (Maslow)	ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์
ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs)	ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ต้องการสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเพื่อไม่เป็นอุปสรรคในการทำงาน สร้างสรรค์ของศิลปิน
ความต้องการความมั่นคง และความปลอดภัยของชีวิต (security or safety needs)	ศิลปินต้องการอิสระทางความคิดของตนเอง และไม่มีกรอบปิดกั้นการทำงาน ซึ่งการเปิดกว้างในการทำงาน ปราศจากการถูกทำร้ายจากภัยอันตรายทั้งปวง ไม่รุกราน อยู่อย่างสงบสุข ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย และด้านจิตใจของศิลปินเอง ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมการทำงาน เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น
ความต้องการทางสังคม และการยอมรับ (social or belongingness needs)	ศิลปินต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับในตัวตนของศิลปินเอง หรือการยอมรับในผลงานการสร้างสรรค์ ซึ่งการได้รับการยอมรับจากสังคมอาจเป็นการยกย่อง คำชมเชย และรวมไปถึงรางวัลต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ศิลปินมีกำลังใจในการทำงาน
ความต้องการได้รับการนับถือ (esteem or status needs)	เมื่อความต้องการความรักและการยอมรับทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว ศิลปินจะต้องสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงขึ้น เช่น โอกาสก้าวหน้าของงาน หรือแม้กระทั่งความท้าทายตนเองจากงานใหม่ ๆ

ทฤษฎีลำดับความต้องการ ของมาสโลว์ (Maslow)	ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์
ความต้องการบรรลุศักยภาพ ของตน หรือการพัฒนา ศักยภาพของตนเองตามความ เป็นจริง (self-actualization or self-realization)	ความต้องการบรรลุศักยภาพของตนเป็นความต้องการ ขั้นสูงสุดของมนุษย์ ซึ่งความต้องการในขั้นนี้ของแต่ละคนไม่ เหมือนกัน เพียงสามารถกล่าวได้ว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพ ของตนเป็นความต้องการที่ศิลปินต้องการจะเป็น ต้องการที่จะ ได้รับผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตของตนเอง ต้องการความสมบูรณ์ ของชีวิต และรวมถึงจิตวิญญาณและความหลงใหลในการทำงาน สร้างสรรค์

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ เมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ พบว่าศิลปินย่อมต้องการปัจจัยต่าง ๆ ที่จะกระตุ้นให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

2.3.4.2 ทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจ

การเสริมแรงเป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (operant conditioning theory) ของนักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่ชื่อว่าสกินเนอร์ (Burhus Skinner) เป็นนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม ซึ่งเชื่อว่าถ้าให้รางวัลหรือลงโทษอย่างเหมาะสมจะสามารถทำให้ผู้อื่นเกิดพฤติกรรมตามที่ต้องการได้ โดย รัตติกรณ์ จงวิศาล ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำไว้ว่า

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ หรือทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เป็นทฤษฎีที่เสริมแรงมากที่สุดในการทำงานหรือการบริหารงาน ผู้คนเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมเพื่อที่จะได้รับบางสิ่งซึ่งพวกเขาต้องการ หรือหลีกเลี่ยงบางอย่างซึ่งพวกเขาไม่ต้องการ การวางเงื่อนไขด้วยการกระทำเป็นอิทธิพลจากการเสริมแรงหรือการขาดจากการเสริมแรงซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ การเสริมแรงทำให้พฤติกรรมชัดเจนและเพิ่มโอกาสที่พฤติกรรมนั้นซ้ำ (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2561: 129-157)

การเสริมแรงเป็นเงื่อนไขของการเกิดพฤติกรรม และสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมคือ แรงเสริม การแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมหรือสิ่งกระตุ้น มีทั้งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสกินเนอร์ (Skinner) เชื่อว่าเมื่อแรงจูงใจเปลี่ยนไปบุคคลจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย แรงจูงใจสามารถทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมซ้ำหรือเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ดังที่ เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง ได้อธิบายทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจของ สกินเนอร์ (Skinner) ไว้ว่า

การเสริมแรง 2 ประเภท คือการเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ โดยการเสริมแรงทางบวก หมายถึงการให้รางวัลตอบแทนเมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมมากขึ้นด้วย ซึ่งรางวัลไม่ใช่สิ่งของเสมอไป แต่หากเป็นการเสริมแรงทางสังคมนั่นเอง คือการใช้คำพูดชมเชย และการยอมรับในพฤติกรรมนั้น ๆ ส่วนการเสริมแรงทางลบหมายถึงการหยุดให้ของรางวัลหรือสิ่งที่คุณคนนั้นต้องการหรือการลดการให้แรงเสริมทางบวกลง อาจหมายถึงการลงโทษ เพื่อจุดมุ่งหมายในการยับยั้งพฤติกรรมด้านลบ การเสริมแรงด้านลบเป็นการจูงใจให้บุคคลหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การดุว่าว่ากล่าว ตักเตือน การลดอำนาจ การงดรางวัล เป็นต้น (เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, 2550: 344-345)

การเสริมแรงเพื่อให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานนับเป็นการสร้างขวัญกำลังใจที่ดีอย่างหนึ่ง ดังเช่น ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้กล่าวถึงการเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน นาฏศิลป์เกิดแรงขับเคลื่อนในการแสดงมากขึ้น

เมื่อผู้แสดงหรือผู้เรียนทางด้านนาฏศิลป์มีเป้าหมายในแสดงที่ชัดเจน อาจรวมถึงการแข่งขันทักษะการแสดงเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ การเสริมแรงทางบวกหรือการสร้างแรงจูงใจให้ผู้แสดงมีแรงขับเคลื่อนจะเป็นผลดีกับผู้แสดงโดยตรง ซึ่งแรงจูงใจทางบวกอาจไม่ได้หมายถึงรางวัลหรือเครื่องหมายการรันทัดถึงการชนะเพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึงคำพูดชมเชย หรือการยอมรับในตัวผู้แสดง ซึ่งจะทำให้ผู้แสดงมีขวัญกำลังใจในการแสดงมากยิ่งขึ้น (ขนิษฐา บุตรเจริญ, สัมภาษณ์, 31 พฤศจิกายน 2564)

ทฤษฎีการเสริมแรงจูงใจ มุ่งเน้นการอธิบายความต้องการของมนุษย์ แรงจูงใจของมนุษย์เป็นตัวกระตุ้นและผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา โดยมุ่งเน้นการอธิบายขั้นตอนที่

ก่อให้เกิดแรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งทำให้เข้าใจในความคิดหรือกระบวนการภายในจิตใจที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ โดยทฤษฎีการจูงใจของสกินเนอร์เน้นการเสริมแรงทางบวกมากกว่าการเสริมแรงทางลบ เพราะการเสริมแรงทางบวกไม่ก่อให้เกิดความก้าวร้าว แต่การเสริมแรงทางบวกควรคำนึงถึงข้อควรระวังในการให้รางวัล การจูงใจจึงจะมีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น จากทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจ ผู้วิจัยได้นำมาเปรียบเทียบกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยสามารถสรุปในรูปแบบตารางเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลให้เห็นได้อย่างชัดเจน ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของ
ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์กับทฤษฎีการเสริมแรงของการจูงใจ

ที่มา : ผู้วิจัย

ทฤษฎีการเสริมแรง ของการจูงใจ	ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
การเสริมแรงทางบวก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การให้รางวัลตอบแทนในการทำงาน ซึ่งรางวัลอาจไม่ใช่สิ่งของเสมอไป อาจรวมไปถึงคำชื่นชมยินดี แม้กระทั่งเสียงปรบมือจากผู้ชมก็เป็นการเสริมแรงทางบวกให้ศิลปินมีขวัญกำลังใจในการทำงานมากขึ้น 2. การมอบความก้าวหน้าในโอกาสการทำงาน เมื่อศิลปินปฏิบัติหน้าที่ประสบความสำเร็จ ความก้าวหน้าในการทำงานจึงถือเป็นสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานได้ 3. การสนับสนุน โดยการสนับสนุนมีความสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งในการทำงานด้านศิลปินทางด้านนาฏศิลป์อาจไม่ได้หมายถึงการสนับสนุนเงินทุนในการสร้างสรรค์ผลงานเพียงเท่านั้น แต่อาจรวมไปถึงการสนับสนุนด้านกำลังใจและกำลังใจในการทำงานอีกด้วย เช่น การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล และการให้ความร่วมมือในการทำงาน 4. การยอมรับในสังคม ไม่ว่าศิลปินทางด้านนาฏศิลป์หรือบุคคลทั่วไปย่อมต้องการการยอมรับจากสังคม ซึ่งการยอมรับในสังคมเป็นความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่ให้ความเชื่อถือ เชื่อมั่น ไว้วางใจให้เกียรติต่อศิลปิน อันจะเป็นปัจจัยสำคัญให้ศิลปินเพียรพยายามและมุ่งมั่นในการทำงาน

ทฤษฎีการเสริมแรง ของการจูงใจ	ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
การเสริมแรงทางลบ	การเสริมแรงด้านลบคือการนำปัจจัยที่ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไม่ปรารถนาที่จะพบเจอ มาเป็นแรงผลักดันในการทำงาน เช่น ดุด่าว่ากล่าว ซึ่งการแสดงกิริยาท่าทางพร้อมทั้งดุด่าว่ากล่าวเป็นต้นเหตุของความรุนแรง เมื่อศิลปินถูกดุด่าอาจทำให้หมดกำลังใจในการทำงาน แต่หากเป็นการแนะนำ ชี้แนะข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องจะทำให้ให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมากกว่าการดุด่าว่ากล่าว นอกจากนี้คำตักเตือน หรือคำสับประมาทก็เป็นปัจจัยด้านลบที่ศิลปินไม่ปรารถนาที่จะพบเจอ แต่หากศิลปินนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นแรงผลักดันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมก็จะถือเป็นการเสริมแรงทางลบได้เช่นกัน

จากรายข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การเสริมแรงเป็นเป็นตัวกระตุ้นและผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา การเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าไว้ย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นการเสริมแรงทางบวกจะทำให้ศิลปินมีขวัญกำลังใจในการทำงานมากกว่าการเสริมแรงทางลบ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ขวัญกำลังใจมีความสำคัญต่อการทำงานในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ซึ่งขวัญกำลังใจสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจและสภาพการทำงาน โดยในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ก็ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินมีแรงผลักดันในการทำงาน ปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันออกไป โดยมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุดและมากขึ้นเรื่อย ๆ สิ่งที่มนุษย์ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาได้รับหรือมีอยู่แล้ว เมื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็ยังมีความต้องการนั้นต่อไป

2.4 สังคมอุดมคติ

สังคมอุดมคติเป็นสังคมที่มนุษย์มีความสุขที่สุดที่มุ่งหวังจะเกิดขึ้นแต่ก็ไม่สามารถจะบรรลุถึงได้จริง ซึ่งสังคมอุดมคติหรือสังคมที่มนุษย์มุ่งหวังให้เกิดขึ้นเป็นแนวความคิดที่มนุษย์อยากให้เป็น ดังนั้นการคำนึงถึงสังคมอุดมคดีย่อมเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาหนทางในการประเมินสังคมที่เป็นอยู่ วรากรณ์ ขยากโร ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

สังคมอุดมคติคือสังคมที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ เป็นสังคมที่ดีที่สุดที่มีความสมบูรณ์พร้อม มนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเป็นสังคมที่มนุษย์ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะบรรลุถึง สังคมอุดมคตินี้ นักปราชญ์เสนอขึ้นเพื่อเป็นทางออกให้แก่สังคมปัจจุบัน ซึ่งนักปราชญ์เหล่านั้นเห็นว่าเป็นสังคมที่มีปัญหาไม่เป็นที่ปรารถนา ดังนั้นสังคมอุดมคติจึงเป็นสังคมในความใฝ่ฝันของมนุษยชาติที่มีมาทุกยุคสมัย เป็นความใฝ่ฝันที่จะมีสังคมและโลกเลิศ (วรากรณ์ ชยากโร, 2544: 7)

วรากรณ์ ชยากโร ได้อธิบายถึงสังคมอุดมคติที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ ในขณะที่สัญญา สะสอง ได้อธิบายเกี่ยวกับสังคมอุดมคติซึ่งมีความสอดคล้องกัน ไว้ว่า

อุดมคติ คือ คุณภาพจิตขั้นสูงของมนุษย์ที่ยกระดับให้มนุษย์เหนือกว่าสัตว์อื่น มนุษย์จึงต้องวางแบบแผนให้ชีวิต เพื่อเป็นเครื่องนำทางให้การดำเนินชีวิตเป็นไปตามเป้าหมายหรืออุดมคติของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มคนที่มีแนวความคิดหรือวิธีคิดแบบเดียวกัน (สัญญา สะสอง, 2555: 40)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับสังคมอุดมคติในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งในแต่ละสังคมอาจมีสังคมอุดมคติที่แตกต่างกันออกไป ไว้ว่า

สังคมอุดมคติ คือกระบวนการความคิดของผู้คนในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการรวมกลุ่มของผู้คนที่มีความคิดแบบเดียวกันที่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม รสนิยม หรือสุนทรีย์ ซึ่งอุดมคติในแต่ละสังคมอาจจะไม่เหมือนกันก็ได้ เช่น รสนิยมในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับอุดมคติของแต่ละบุคคล หรือขึ้นอยู่กับสังคมอุดมคติของผู้สร้างสรรค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2564)

สังคมอุดมคติ เป็นการเสนอทางออกของสังคมเพื่อให้เกิดความเสมอภาคซึ่งกันและกัน อีกทั้งมีความเท่าเทียมกันในสังคม ดังที่ ฌ็องฌัก รูสโซ ได้กล่าวถึงสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

เมื่อสังคมเกิดความไม่เสมอภาค ขาดความเท่าเทียม และความยุติธรรมของคนในสังคม จึงเกิดทฤษฎีเพื่อเสนอทางออกของสังคม โดยการนำเสนอทฤษฎีแนวอุดมคติ ได้แก่ สังคมในอุดมคติของเพลโต (Plato) ทฤษฎียูโทเปีย (Utopia)

ของโทมัส มอร์ (Thomas More) โดยสภาพสังคมนั้นเป็นเรื่องของการอยู่ร่วมกันโดย
 ธรรมชาติและการสมัครใจอันขึ้นอยู่กับวิธีการ เรื่องของการอยู่ร่วมกันนั้นต้องมีหลัก
 อันถือเป็นกฎเกณฑ์สำหรับสังคมอันเป็นไปด้วยความระบียบเรียบร้อยและความสงบ
 สุขของสังคม เริ่มตั้งแต่อาศัยกฎธรรมชาติ ได้แก่ ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี
 ต่าง ๆ ที่มีโดยธรรมชาติ รวมทั้งความสัมพันธ์กับระบบธรรมชาติด้วย อันเป็นเครื่อง
 ควบคุมและกำกับความเป็นไปของมนุษย์ในสังคม (ณรงค์วรราช บุญมา, 2563: 1246)

สังคมอุดมคติเป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมนั้น ๆ ทำทุกสิ่งทุกอย่างได้
 ตามที่นักคิดผู้สร้างสังคมนั้นวางโครงสร้างหรือออกแบบตามสิ่งที่ตนคิดหรือกลุ่มคนต้องการเพื่อสร้าง
 ความสุขให้เกิดขึ้น โดยมนุษย์ให้ความคาดหวังกับความสุขและความสบาย ดังที่ ชัยพร วิชาวุธ
 ได้อธิบายสังคมอุดมคติในทัศนะจิตวิทยา ไว้ว่า

มนุษย์ได้ใฝ่ฝันที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมที่มีแต่ความสุข และความสมหวังตลอด
 ประวัติอันยาวนานของมนุษย์ได้จินตนาการสังคมในฝันนี้ในรูปของสวรรค์ที่ชีวิตมีแต่
 ความสุขไม่รู้จบ ศาสนาต่าง ๆ จึงได้ใช้ความปรารถนาอันสูงสุดของมนุษย์นี้ให้เป็น
 ประโยชน์ โดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ศรัทธาได้ประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นมรรคสู่สวรรค์ที่
 มนุษย์ใฝ่ฝัน (ชัยพร วิชาวุธ, 2525: 458-465)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สังคมอุดมคติคือกระบวนการทาง
 ความคิดของผู้นั้นในแง่มุมต่าง ๆ สังคมอุดมคติเป็นสังคมที่มนุษย์มุ่งหวังให้เกิดขึ้นนั้นเป็นแนวความคิด
 ที่มนุษย์อยากให้เป็น ดังนั้นการคำนึงถึงสังคมอุดมคดีย่อมเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาหนทาง
 ในการประเมินสังคมที่เป็นอยู่ สังคมอุดมคติที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์เป็นสังคมที่ดีที่สุด
 มีความสมบูรณ์พร้อม มนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเป็นสังคมที่มนุษย์ปรารถนา
 อย่างแรงกล้าที่จะบรรลุถึง โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมนั้น ๆ ทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามที่นักคิด
 ผู้สร้างสังคมนั้นวางโครงสร้างหรือออกแบบตามสิ่งที่ตนคิดหรือกลุ่มคนต้องการเพื่อสร้างความสุขให้
 เกิดขึ้น

2.4.1 แนวคิดอุดมคติของชีวิต

แนวคิดอุดมคติของชีวิตหมายถึงสิ่งที่ดีที่สุดที่ชีวิตควรแสวงหา หรือสิ่งที่มีค่าที่สุดสำหรับชีวิต เป้าหมายของชีวิตจะเป็นตัวที่จะกำหนดการกระทำของมนุษย์ว่าจะไปในแนวทางใด และเป้าหมายชีวิตของมนุษย์แต่ละคนนั้นก็แตกต่างกันออกไป แนวคิดอุดมคติของชีวิตจำแนกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1) สุขนิยม หมายถึง ลัทธิที่ถือว่าความสุข ความเพลิดเพลินเป็นมาตรฐานอันสูงสุดของชีวิตทางศีลธรรม สุขเป็นความดีสูงสุดเป็นจุดมุ่งหมายอันสูงสุดของชีวิต โดยแนวคิดแบบสุขนิยมจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอัตนิยม เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาความสุขโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และกลุ่มสากลสุขนิยมหรือประโยชน์นิยม ที่ให้ความสำคัญความสุขของคนส่วนใหญ่

วิทช์ วิศทเวทย์ ได้อธิบายเกี่ยวกับกลุ่มชาวสุขนิยม โดยกล่าวถึงการปลอดจากความเจ็บปวด และการได้มาซึ่งความสุข ได้ว่า

ชาวสุขนิยมจะเชื่อว่าไม่ว่าจะทำอะไรก็แล้วแต่เป็นไปได้ที่จะไม่มีความสุข สบายเป็นจุดหมายปลายทาง บางคนอาจหลอกตัวเองหรือสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำนั้น โดยชาวสุขนิยมจะบอกว่านั้นเป็นการวิเคราะห โดยไม่สามารถหนีพ้น 2 สิ่งนี้ไปได้ คือ การปลอดจากความเจ็บปวดและการได้มาซึ่งความสุข (วิทช์ วิศทเวทย์, 2539: 144)

ในขณะที่ ชัยวัฒน์ อัตพัฒน ได้อธิบายเกี่ยวกับกลุ่มสากลสุขนิยม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับความสุขของคนส่วนใหญ่ ได้ว่า

กลุ่มสากลสุขนิยม หรือประโยชน์นิยม เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญความสุขของคนส่วนใหญ่ โดยถือว่าตนคือสมาชิกของกลุ่มดังกล่าว ลัทธินี้จะมุ่งเน้นปรับปรุงการกระทำ อุปนิสัยและความประพฤติของมนุษย์ และส่งเสริมให้สร้างอุดมคติเพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่คนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งปรับปรุงชีวิตทางสังคมให้ดีขึ้น (ชัยวัฒน์ อัตพัฒน, 2520: 142)

2) อสุขนิยม หมายถึง แนวคิดที่ถือว่าความสุขทางวัตถุไม่ใช่สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์ แต่ยังมีสิ่งอื่น ๆ ที่มีคุณค่ามากกว่า ได้แก่ กลุ่มปัญญานิยมที่มีแนวคิดว่ปัญญาหรือความรู้เป็นสิ่งที่มีความค่าที่สุด และกลุ่มวิมุตตินิยมที่มีแนวคิดว่ความสงบหรือการหลุดพ้นคือสิ่งที่มีค่าสูงสุด

วิทย์ วิศทเวทย์ ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มปัญญานิยม และกลุ่มวิมุตินิยมไว้ดังนี้

กลุ่มปัญญานิยมมีแนวคิดที่ว่าปัญญาหรือความรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด ปัญญาในที่นี้มีอยู่ในจิตวิญญาณซึ่งสำคัญมากกว่าร่างกาย ดังนั้นชีวิตที่มีความคุณค่าคือชีวิตที่แสวงหาความรู้ โดยความรู้ในทัศนะของปัญญานิยมมี 2 แบบ ได้แก่ อย่างแรกคือความรู้ที่ช่วยให้มนุษย์ได้อยู่สุขสบาย เป็นการแสวงหาความรู้เพื่อต้องการสนองความต้องการของร่างกาย และอีกอย่างหนึ่งคือความรู้บริสุทธิ์ที่เป็นสัจธรรมอมตะ ไม่เกี่ยวกับการตอบสนองความอยากของร่างกาย ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มวิมุตินิยมที่มีแนวคิดที่ว่าความสงบหรือการหลุดพ้นคือสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด ความสงบหรือการหลุดพ้นต้องได้มาด้วยการเอาชนะตนเอง กลุ่มวิมุตินิยมจะต้องพยายามเห็นความจริงว่าไม่มีอะไรในโลกอยู่ในเงื้อมมือของท่านเท่ากับตัวท่านเอง (ชัยวัฒน์ อัดพัฒน, 2520: 149-150)

3) กลุ่มอัตถิภาวนิยม มีแนวคิดที่ว่าเสรีภาพคือสิ่งที่มีความสำคัญของมนุษย์ แบบแผน จารีต ประเพณี หรือแม้กระทั่งกฎศีลธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดขึ้น โดย สุเชาวน์ พลอยชุม ได้อธิบายถึงกลุ่มอัตถิภาวนิยม ไว้ว่า

กลุ่มอัตถิภาวนิยม มีแนวคิดที่ว่าเสรีภาพคือสิ่งที่มีความสำคัญของมนุษย์ มนุษย์จึงมีสิ่งที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ตามทัศนะของนักปรัชญาในกลุ่มอัตถิภาวนิยม เช่น ฌอง ปอลซาร์ต (Jean Paul Sartre) เห็นว่ามาตรการทางจริยธรรมไม่มีตายตัว แต่ต้องมุ่งเสริมให้คนรับผิดชอบในการตัดสินใจเลือกกระทำของตนโดยคำนึงถึงตนเองผู้อื่น (อรณิตย์ จิวโพธิ์เจริญ, อ้างถึงใน สุเชาวน์ พลอยชุม, 2523: 206)

4) กลุ่มมนุษยนิยม มีแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับร่างกายและจิตใจ สิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตมีได้หลายอย่าง ไม่จำกัดเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง การยึดถือคุณค่าและความสำคัญของความเป็นมนุษย์ มนุษย์มีสิทธิที่จะค้นหาซึ่งสัจจะและความดีงาม สามารถกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ความเป็นมนุษย์มิใช่ถูกกำหนดโดยชาติกำเนิดหรือฐานะทางสังคมที่ติดตัวมา แนวความคิดมนุษยนิยมได้สร้างความเชื่อมั่นขึ้นในตัวของผู้คนและมีความบันดาลใจจากแนวความคิดนี้กลายเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้คนเชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์ ซึ่ง สมภาร พรหมทา ได้อธิบายถึงกลุ่มมนุษยนิยม ไว้ว่า

มนุษย์นิยม มีลักษณะพิเศษตรงที่เราได้พัฒนาจนถึงขีดสุดที่สามารถลิ้มรส
สิ่งต่าง ๆ ได้หลายสิ่ง ไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะที่เป็นสิ่งที่ดีที่สุดของมนุษย์ อะไรก็
ตามที่มนุษย์พอใจก็ดีทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม สุขภาพ การเอาชนะ
อุปสรรค การได้รับความนับถือความอบอุ่นจากเพื่อนมนุษย์ และการชื่นชมศิลปะ
เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่มีความหมายในตัวเองไม่สามารถจะลดทอนสิ่งหนึ่งลงเป็นอีกสิ่งหนึ่งได้
คือไม่มีฐานะสูงสุด คนที่มีชีวิตอย่างสมบูรณ์คือคนที่มีความพอใจในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้
ประสานกลมกลืน ไม่มีความขัดแย้ง หรือถ้ามีก็น้อยที่สุด สังคมที่สมบูรณ์คือสังคมที่
สนองความต้องการของมนุษย์ได้ทั่วหน้า (ดวงดาว กิริติกานนท์, 2553: 73 อ้างถึงใน
สมภาร พรหมทา, 2541: 121)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดสังคมอุดมคติเป็นแนวคิดของ
สังคมที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ เป็นสังคมที่ดีที่สุดและมีความสมบูรณ์ มนุษย์สามารถดำรง
อยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข และเป็นสังคมที่มนุษย์ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะบรรลุถึง โดยแนวคิด
อุดมคติของชีวิตหมายถึงสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตควรแสวงหาหรือสิ่งที่มีค่าที่สุดสำหรับชีวิต สังคมอุดมคตินี้
นักปราชญ์เสนอขึ้นเพื่อเป็นทางออกแก่สังคมปัจจุบัน ซึ่งนักปราชญ์เหล่านั้นเห็นว่าเป็นสังคมที่มี
ปัญหาและไม่เป็นที่พึงปรารถนา โดยที่ได้แสดงแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงสังคมอุดมคตินี้ด้วย

2.4.2 สังคมอุดมคติในทัศนะของนักปรัชญา

สังคมอุดมคติในทัศนะของนักปรัชญา ถือเป็นสังคมที่มนุษย์ไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่อง
ปากท้อง ความปลอดภัย และความรักอีกต่อไป สังคมอุดมคติเป็นสังคมที่มุ่งให้มนุษย์ทุกคนทำงาน
ตามที่ตนถนัดอย่างเต็มความสามารถ สังคมอุดมคติเป็นสังคมในความใฝ่ฝันของมนุษย์ที่มีมาทุกยุค
ทุกสมัย เป็นความใฝ่ฝันที่จะมีสังคมหรือระบบการเมืองที่สมบูรณ์ โดยนักปรัชญาตะวันตก
และตะวันออกต่างได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบสังคมในอุดมคติเพื่อที่จะเป็นแนวใน
การแก้ปัญหาสังคมในยุคของตน

สังคมอุดมคติเป็นปรารถนาของมนุษย์ที่จะมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก สงบ และ
ปราศจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน โดย เกซียร เดเซพ็ระ ได้กล่าวถึงสังคมอุดมคติยูโทเปีย
(Utopia) ไว้ว่า

ยูโทเปีย (Utopia) หมายถึง สังคมอุดมคติหรือสังคมที่สมบูรณ์แบบ กล่าวถึงความเห็นที่แตกต่างกัน 3 ประการของยูโทเปีย คือ 1) เป็นความใฝ่ฝันและอุดมคติที่สามารถเป็นไปได้อย่างใกล้เคียง แม้ว่าจะไม่ประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ในความเป็นจริง 2) เป็นความใฝ่ฝันและอุดมคติที่ไม่สามารถเป็นไปได้อย่างใกล้เคียงในความเป็นจริง แต่อาจเป็นมาตรฐานสำหรับประเมินค่าของสังคมที่เป็นอยู่ได้ 3) เป็นความใฝ่ฝันและอุดมคติที่ไม่อาจเป็นจริงได้อย่างสิ้นเชิง เป็นแผนการที่ไร้คุณค่า ไม่สามารถเป็นจริงและปฏิบัติได้ (เกษียร เตชะพีระ, 2541: 120-122)

นอกจากสังคมอุดมคติของยูโทเปียที่กล่าวถึงสังคมที่มีความสมบูรณ์แบบและเป็นความปรารถนาของมนุษย์แล้วนั้น สิทธิ บุตรอินทร์ ยังได้กล่าวถึงสังคมอุดมคติหรือรัฐอุดมคติของเพลโต (Plato) ไว้ว่า

เพลโต (Plato) ได้วาดภาพสังคมที่ดีที่สูงสุดในหนังสืออุดมรัฐ เพื่อเสนอทางออกให้กับสังคมในสมัยนั้น โดยมุ่งเน้นการสร้างสังคมในอุดมคติขึ้น ซึ่งประชาชนทุกคนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกและมีโอกาสใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่เพื่อพัฒนาตนเองตลอดถึงสังคมและประเทศชาติ โดยเพลโตวางสมมติฐานการเขียนอุดมคติไว้ 3 ประการ คือ 1) คุณธรรม คือความรู้ 2) การเมืองเป็นศิลปะของการเมืองจะต้องอาศัยความรู้และความเชี่ยวชาญในทางการเมือง และ 3) รัฐมีอำนาจเหนือทุกคนภายในรัฐด้วยความชอบธรรม (สิทธิ บุตรอินทร์, 2523: 16)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าสังคมอุดมคติในทัศนะของนักปรัชญาแต่ละคนล้วนเป็นแนวความคิดเพื่อให้ผู้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สังคมอุดมคติจึงเป็นสังคมในความใฝ่ฝันของมนุษย์ทุกยุคสมัย แม้กระทั่งแนวคิดปรัชญาการเมืองของคาร์ล มาร์ก (Karl Mark) ก็ถือเป็นแนวคิดสังคมอุดมคติอย่างหนึ่ง ซึ่งพระมหากษัตริย์ ฐิตญาโณ ได้อธิบายถึงอิทธิพลแนวคิดปรัชญาการเมืองของมาร์กซ์ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นต่อเนื่องหลังจากทุนนิยม สร้างระบบการเมืองใหม่ไว้ว่า

ปรัชญาการเมืองของมาร์กซ์ เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นต่อเนื่องหลังจากทุนนิยมสร้างระบบการเมืองใหม่ เน้นเริ่มจัดระบบการผลิตใหม่ โดยให้สังคมหรือรัฐกรมาชีพเป็นเจ้าของกิจการผลิต ที่เรียกว่าระบบสังคมนิยมหรือระบบคอมมิวนิสต์ โดยมีจุดมุ่งหมายให้สังคมไร้ชนชั้น ทุกคนมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน ซึ่งทำให้เสรีภาพที่

แท้จริงเกิดขึ้นมาได้ มนุษย์จะได้รับความพึงพอใจในงานที่ทำและดำรงชีพอย่างผาสุก
ในความเรียบง่าย (พระมหาดวงเด่น จิตตญาณ, 2517: 49-50)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สังคมอุดมคติในทัศนะของนักปรัชญาล้วนเป็นสังคมที่มนุษย์ต้องการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่ว่าจะเป็นสังคมอุดมคติยูโทเปีย ที่ใฝ่ฝันให้สังคมให้สมบูรณ์แบบ สังคมอุดมคติของเพลโตที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมในอุดมคติเพื่อให้ประชาชนดำรงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข และสังคมอุดมคติของมาร์กซ์ซึ่งเป็นระบบสังคมนิยมที่มุ่งหวังให้เกิดเสรีภาพในสังคม โดยสังคมอุดมคติในทัศนะของนักปรัชญาล้วนแล้วแต่ต้องการความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมอย่างมีความสุขทั้งสิ้น

2.4.3 สังคมอุดมคติในทัศนะของศิลปินทางด้านศิลปกรรม

สังคมอุดมคติเป็นแนวคิดของสังคมที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ เป็นสังคมที่ดีที่สุดและมีความสมบูรณ์ สังคมอุดมคติในทัศนะของศิลปินทางด้านศิลปกรรมก็เป็นสังคมที่ศิลปินทางด้านศิลปกรรมใฝ่ฝันให้เกิดขึ้นและปรารถนาอย่างแรงกล้า ซึ่งเป็นสังคมในจินตนาการที่ศิลปินต้องการนำเสนอความสมบูรณ์แบบผ่านงานศิลปะ ดังที่ สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ ได้แสดงทัศนะถึงสังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปินทางด้านศิลปกรรม ไว้ว่า

สังคมอุดมคติเป็นสังคมในจินตนาการที่ศิลปินปรารถนาที่จะทำงานผ่านงานศิลปะ โดยนำเสนอความสมบูรณ์แบบผ่านงานศิลปะนั้นๆ ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นถึงความสมบูรณ์หรือความไม่สมบูรณ์ของสภาพสังคมในรูปแบบปัจจุบัน โดยเป็นสังคมที่ศิลปินต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งสังคมอุดมคติในแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปตามความปรารถนาของแต่ละบุคคล (สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2565)

สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ ได้แสดงทัศนะถึงสังคมอุดมคติซึ่งเป็นสังคมในจินตนาการที่ศิลปินปรารถนาที่จะทำงานผ่านงานศิลปะ ในขณะที่ สุนันทา ผาสมวงศ์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสังคมอุดมคติในการทำงานศิลปะ ที่ต้องการให้สังคมให้ความสนใจในงานศิลปะมากขึ้น ไว้ว่า

สังคมอุดมคติในทัศนะของศิลปินทางด้านศิลปะมีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวบุคคล เพราะผู้คนในสังคมมีความแตกต่างกัน แต่สิ่งที่ศิลปินอยากให้เกิดขึ้นนั่นก็คือ อยากให้สังคมไทยให้ความสำคัญและเสพงานศิลป์เพิ่มมากขึ้น

เช่นเดียวกับประเทศแถบตะวันตก ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่ก็เป็นความปรารถนาที่
ต้องการให้เกิดขึ้น (สุนันทา ผาสมวงศ์, **สัมภาษณ์**, 30 เมษายน 2565)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสังคมอุดมคติในมุมมองของ
ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

สังคมอุดมคติ เป็นกระบวนการความคิดของผู้คนในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งสังคม
อุดมคติในมุมมองแต่ละบุคคลอาจมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับอุดมคติของแต่ละ
บุคคล โดยในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์รสนิยมในการสร้างสรรค์
งานของแต่ละบุคคลอาจมีความแตกต่างกันไปได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**,
20 ตุลาคม 2564)

นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปินทาง
ด้านนาฏศิลป์ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เขาวฤทธิ์ ชาคำไฮ
ที่ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปินทางด้านดนตรี ไว้ว่า

สังคมอุดมคติเป็นสังคมที่มนุษย์ต้องการให้เกิดขึ้น โดยในการสร้างสรรค์
ผลงานทางด้านดนตรีก็ย่อมมีสังคมอุดมคติที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล แต่ล้วนแล้ว
ย่อมต้องการความสมบูรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานทั้งสิ้น ดังนั้นการสร้างสรรค์
ผลงานด้านดนตรีก็จะขึ้นอยู่กับแนวคิดและรูปแบบของแต่ละบุคคล (เขาวฤทธิ์
ชาคำไฮ, **สัมภาษณ์**, 23 กุมภาพันธ์ 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สังคมอุดมคติในทัศนะของศิลปิน
ทางด้านศิลปกรรมมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคลที่ต้องการให้
สังคมเป็นไปในแนวทางใด แต่ล้วนแล้วต้องการให้เกิดสังคมที่สมบูรณ์แบบตามความใฝ่ฝันที่
ต้องการให้เกิดขึ้น แนวคิดของสังคมที่เกิดจากพลังจินตนาการของมนุษย์ เป็นสังคมที่ดีที่สุดอีกทั้งยังมี
ความสมบูรณ์ เมื่อวิเคราะห์สิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
กับสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติเป็นสิ่งที่ศิลปินต้องการให้เกิดขึ้น และเป็นสิ่งที่ศิลปินคาดหวังเพื่อ
จะเป็นแรงกระตุ้นในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน โดยเป้าหมายของการทำงานจะเป็นตัวที่จะ
กำหนดการกระทำของมนุษย์ว่าจะเป็นไปในแนวทางใด และเป้าหมายของศิลปินแต่ละคนนั้นก็

แตกต่างกันออกไปหลายแนวคิด ดังนั้นสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติของศิลปินแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันออกไป

2.5 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์และค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของผู้วิจัยในลำดับต่อไป

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์โดยการสัมภาษณ์ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์โดยตรง ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้และนำมาเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ โดยแบ่งออกเป็น 8 องค์ประกอบนาฏศิลป์ ดังต่อไปนี้

2.5.1 การออกแบบบทการแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบบทการแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เนื่องจากบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งบทการแสดงเป็นองค์ประกอบที่กำหนดเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบบทการแสดง ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุดบลานซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy)

จากงานวรรณกรรมอมตะเรื่อง รถรางคันนั้นชื่อปรารถนา (A Streetcar Named Desire) ของเทนเนสซี วิลเลียมส์ (Tennessee Williams) ได้ถูกหยิบยกมาตีความใหม่ผ่านการแสดงนาฏยลีลา โดยหลังจาก บลานซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois) สาวใหญ่ที่โหยหาชายที่รักเธอทั้งร่างกายและจิตใจ มีความละเอียดอ่อนเป็นสุภาพบุรุษให้ความอบอุ่นและเป็นที่พักพิง แต่กลับได้รับประสบการณ์ที่เลวร้าย จนทำให้ต้องเดินทางมาเพื่อหวังที่จะพักใจในบ้านของน้องสาว ซ้ำร้ายเธอก็ได้รับความกดดันจนถึงขีดสุดจากสามีของน้องสาว ไม่มีใครรู้เลยว่าเธอเป็นเพียงผู้หญิงคนหนึ่งที่มีหัวใจที่เปราะบางและคาดหวังเพียงความกรุณาเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นที่พึ่งในโลกที่แสนหยาบกระด้าง โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบบทการแสดงเพื่อตีความใหม่ผ่านการแสดงนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ในการออกแบบบทสำหรับการแสดงนาฏศิลป์ ชุด บลันช์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) เป็นการสร้างสรรค์บทการแสดงขึ้นใหม่ แต่ยังคงเนื้อหาตามวรรณกรรมเดิมไว้ ซึ่งในการออกแบบบทการแสดงนั้นได้ออกแบบบทโดยเรียบเรียงลำดับการแสดงขึ้นใหม่ แต่ยังคงเก็บใจความเดิมของบทประพันธ์ในการคิดคำนึงของตัวละครไว้ โดยบทการแสดงจะเริ่มจาก บลันช์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois) ที่มีอาการสติไม่สมประกอบเนื่องจากการถูกสามีของน้องสาวข่มขืน จนสุดท้ายหนีออกจากโรงพยาบาลมารับตัวเพื่อเข้ารับการรักษา (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 30 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 2.1 ภาพการแสดงชุดบลันช์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy)
ที่มา : ปิยะ เจียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

การออกแบบบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ การสร้างบทเป็นการสร้างต้นแบบในการบอกเล่าเนื้อหาเรื่องราว การกำหนดการเชื่อมโยงเหตุการณ์ และการกระทำต่าง ๆ ของตัวละคร โดยในการออกแบบบทสำหรับการแสดงนาฏศิลป์ ชุด บลันช์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) เป็นการสร้างสรรค์บทการแสดงขึ้นใหม่แต่ยังคงเนื้อหาตามวรรณกรรมเดิมไว้อย่างครบถ้วน โดยผู้วิจัยจะนำการเล่าเรื่องราวที่จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารได้มาเป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติในครั้งนี้

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

การออกแบบบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ การสร้างบทเป็นการสร้างต้นแบบในการบอกเล่าเนื้อหาเรื่องราวเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย ดังที่ พรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึงการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ออกแบบโดยการนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์มาเป็นโครงสร้างบทการแสดงเพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่าย โดยการนำเสนอภาพการแสดงในรูปแบบปะติด (collage) มาใช้ในการเปลี่ยนฉากแต่ละฉาก ที่ไม่ได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว โดยแบ่งบทการแสดงออกเป็น 7 องก์ มีการเกริ่นนำเพื่อเป็นการปูพื้นฐานความเข้าใจเรื่องราวเบื้องต้นก่อนเข้าการแสดงและเพิ่มบทสรุปของการแสดงเพื่อเป็นการสื่อสารเรื่องราวทั้งหมด (พรณพัชร เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

จากการศึกษาการออกแบบบทการแสดงข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางในการออกแบบบทการแสดง โดยการนำเสนอภาพการแสดงในรูปแบบปะติด (collage) มาใช้ในการเปลี่ยนฉากแต่ละฉากที่ไม่ได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว แต่ยังคงใจความสำคัญที่จะนำเสนอให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่าย อีกทั้งต้องการนำเสนอเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายยิ่งขึ้น

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย

การออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทยเป็นการบูรณาการเทคนิคการเล่าเรื่องในแบบของละครและเทคนิคการปะติดมาใช้ในการสร้างสรรค์บทการแสดง ดังที่ ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายถึงการออกแบบบทการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบบทโดยผสมผสานระหว่างการเล่าเรื่องราวแบบละคร (storytelling) และบทที่ใช้การปะติด (collage) ที่ไม่ได้มี

การร้อยเรื่องราวในการนำเสนอ แต่ยังคงอยู่ในเนื้อหาสาระและประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวของการแสดงได้ง่าย โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 3 องค์ คือ ปฐมบท พหุบท และปัจฉิมบท (ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

ภาพที่ 2.2 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย

ที่มา : ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 237

การออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทยใช้การเล่าเรื่องแบบละคร (storytelling) เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจภาพการแสดงได้ง่าย โดยการเล่าเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมา แต่ยังคงอยู่ในเนื้อหาสาระและประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอโดยผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดง

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบบทการแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางในการออกแบบบทการแสดงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้อย่างตรงไปตรงมา และเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยการใช้การเล่าเรื่องแบบละคร (storytelling) อีกทั้งออกแบบบทโดยใช้การปะติด (collage) ที่ไม่ได้มีการร้อยเรื่องราวในการนำเสนอ แต่ยังคงอยู่ใน

เนื้อหาสาระและประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอในประเด็นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

2.5.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบลีลานาฏศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ดังต่อไปนี้

1) เพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock)

การแสดงสร้างสรรค์เรื่องเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) กำกับการแสดงโดย พรรณศักดิ์ สุขี และออกแบบลีลาโดย นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งได้จัดขึ้น ณ โรงละครแบล็คบ็อกซ์ เธียเตอร์ (Blackbox theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยจัดแสดงในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2563 วรรณกรรมเรื่องเพลงรักพรุฟร็อคเป็นวรรณกรรมชิ้นสำคัญของโลกสู่การออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่สื่อสารได้อย่างชัดเจน ประกอบไปด้วยการแสดง จำนวน 19 ฉาก

การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวของการแสดงสร้างสรรค์เรื่องเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ได้ใช้การเคลื่อนไหวลีลาเป็นหลัก และใช้รูปแบบศิลปะการปะติด (collage) เข้ามาใช้ในการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า

การเปลี่ยนฉากของการแสดงเรื่องเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ได้นำรูปแบบศิลปะการปะติด (collage) มาใช้ โดยการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดงที่อาจจะมีคามหมายเดียวกันมาเรียงร้อยให้เป็นการแสดงมารวมอยู่ด้วยกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2564)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวเข้าไปเข้ามาในการแสดงเรื่องเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ไว้ว่า

การแสดงเรื่องเพลงรักพรุฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) เปิดเรื่องด้วยฉากนรกที่ใช้นักแสดงเคลื่อนไหวลีลาด้วยการใช้ลีลาที่ติดพื้น โดยใช้นักแสดงที่รับบทบาทสัตว์นรกเคลื่อนไหวลีลาการเล่นกับพื้น ต่อจากนั้นนักแสดงเอก

แสดงลีลาการเคลื่อนไหวท่าทำซ้ำไปซ้ำมาด้วยท่าสำรวจตัวเอง โดยการแสดงท่าทาง
กล้า ๆ กลัว ๆ อีกทั้งมีการใช้ลีลาการเปิดประตูโดยการเปิดเข้าเปิดออกเพื่อสื่อ
ความหมายถึงความไม่แน่ใจ และความลังเล (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์,
23 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 2.3 ภาพการแสดงสร้างสรรค์เรื่องเพลงรักพรุฟร็อก

(The Love Song of J. Alfred Prufrock)

ที่มา : ปิยะ เรียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการแสดงสร้างสรรค์เรื่องเพลงรักพรุฟร็อก
(The Love Song of J. Alfred Prufrock) มีการออกแบบลีลาโดยการทำซ้ำไปซ้ำมามาเป็นแนวทาง
ในการออกแบบสร้างสรรค์ อีกทั้งนำศิลปะการปะติด (collage) โดยการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดง
มาเรียงร้อยเป็นการแสดงชุดใหญ่ที่มีช่วงต่าง ๆ รวมกัน แต่ยังคงสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ของ
การแสดงเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายโดยตรงไปตรงมา ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทาง
ในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ
นักฎกรรม พูลภักดี นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล มีการนำทฤษฎีทางทัศนศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์

โดยการหยิบยกเทคนิคศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriate art) มาใช้ในการสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยืมรูปแบบลีลาการใช้ผ้ายัดของ มาธา เกรแฮม (Matha Graham) ซึ่ง นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายการหยิบยืมรูปแบบการใช้ผ้ายัด ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้นำเทคนิคศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriate art) มาใช้ในการสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบที่มีความแตกต่างกันออกไป เช่น การม้วนตัว การขดตัว การบิดตัว เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำเสนอลีลาที่แปลกใหม่ในการแสดงองค์ที่ 3 การเปลี่ยนรูป เพื่อสร้างจุดเด่นและความน่าสนใจให้กับการแสดง (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

การใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ได้มีความเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือมีความขัดแย้งกัน ซึ่งในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล ดังที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลาโดยใช้แนวความคิดหลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล ออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่มีการผสมผสานและความขัดแย้งกันระหว่างการเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายที่ใช้ประกอบการแสดงมายากลและยิมนาสติก ร่วมกับลีลานาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

ภาพที่ 2.4 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล

ที่มา : นัฏภรณ์ พูลภักดี, 2562: 289

จากการศึกษาการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากเทคนิคายากลที่มีการใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่ และมีการนำเทคนิคศิลปะแห่งการหิบบิยม (appropriate art) มาใช้ในการสร้างสรรค์ผู้วิจัยพิจารณาว่าจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวในการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยจะใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่และการนำเทคนิคศิลปะแห่งการหิบบิยมมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค

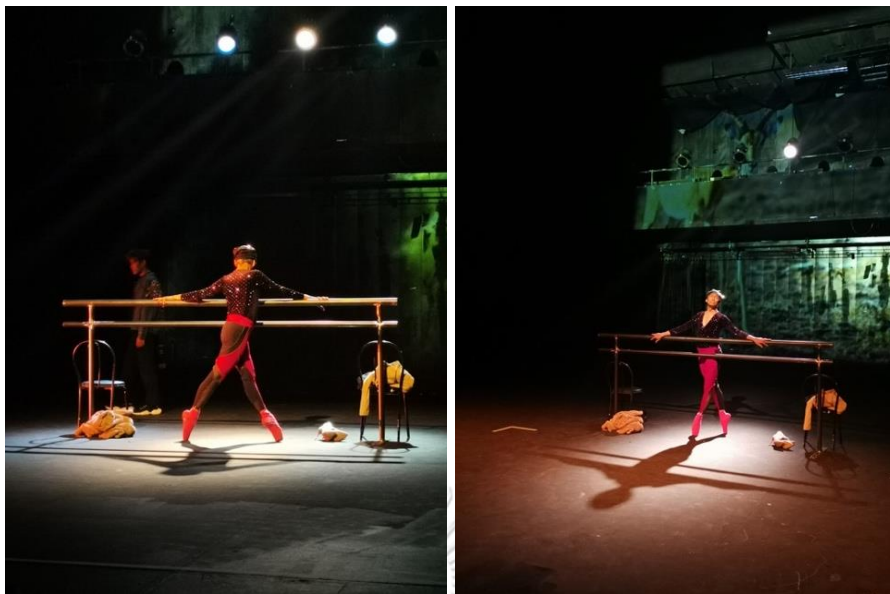
3) การสร้างสรรคานาฏศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly)

การสร้างสรรคานาฏศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดย นราพงษ์ จรัสศรี จัดขึ้น ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Blackbox theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในวันที่ 18-19 ธันวาคม 2563 โดย นราพงษ์ จรัสศรี ผู้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์ชุดดังกล่าว ไว้ว่า

การสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิกและใช้ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ถือเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างสรรค เพราะจะช่วยให้การแสดงมีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์เป็นการใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมาย นอกจากนี้ยังสามารถใช้อุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ เพื่อสื่อความหมายของการแสดงได้ด้วยเช่นกัน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ไว้ว่า

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ผู้สร้างสรรคได้นำสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้ามาเป็นองค์ประกอบในการนำเสนอ เช่น นำเสนอความหรรษาโดยใช้นักแสดงผู้หญิงแต่งกายด้วยชุดแต่งงานสะท้อนให้เห็นภาพความหรรษา อีกทั้งยังสื่อถึงวัฒนธรรมตะวันตกอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 2.5 ภาพแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly)

ที่มา : ปิยะ เจริญเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ผู้สร้างสรรค์ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิกและการใช้ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งยังใช้สัญลักษณ์ที่จะช่วยให้การแสดงมีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เป็นการใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมาย

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบลีลานาฏศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะใช้ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวเพื่อให้การแสดงมีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งนำเทคนิคศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriate art) มาใช้ในการสร้างสรรค์ เพื่อให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติมีความสมบูรณ์และสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.5.3 การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการคัดเลือกนักแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการคัดเลือกนักแสดง ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์

การคัดเลือกนักแสดงจำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ผู้สร้างสรรคการแสดงต้องการ เพื่อสื่อความหมายและอารมณ์ให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในการแสดงได้ง่ายยิ่งขึ้น โดย ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์ ซึ่งเลือกใช้นักแสดงที่มีความหลากหลายเพื่อให้สามารถถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหวและอารมณ์ของตัวละครได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรคได้คัดเลือกนักแสดงด้วยการมองมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน โดยการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงศักยภาพและความสามารถ ประกอบกับพิจารณาคุณสมบัติของการเป็นนักแสดงที่ดี เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย เป็นต้น การเลือกใช้นักแสดงที่มีความหลากหลายและมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก และศิลปะการละคร เพื่อให้นักแสดงสามารถเคลื่อนไหวลีลานาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

การคัดเลือกนักแสดง ผู้สร้างสรรคจำเป็นจะต้องพิจารณานักแสดงทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เพราะการมองมนุษย์อย่างเท่าเทียมกันเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงศักยภาพและความสามารถของตนเอง โดยการคัดเลือกนักแสดงนั้นต้องพิจารณาคุณสมบัติของการเป็นนักแสดงที่ดีร่วมด้วย เพื่อให้การออกแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์ไม่เกิดอุปสรรคในการฝึกซ้อมการแสดง

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย ผู้สร้างสรรคได้ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกนักแสดงจากความหลากหลายในด้านต่าง ๆ

ทั้งด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังที่ ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย ผู้สร้างสรรค์ได้ให้ความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงโดยคัดเลือกจากความหลากหลาย ไม่จำกัดส่วนสูง รูปร่าง สีผิว เพศ และเชื้อชาติของนักแสดง เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอ เนื่องด้วยสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทั้งด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม โดยนักแสดงในแต่ละคนมีความแตกต่างกันออกไปด้านรูปร่างอย่างชัดเจน (ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

นอกจากนี้ ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงโดยคำนึงถึงคุณสมบัติอันพึงประสงค์ด้านอื่น ๆ ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่นักแสดงจำเป็นจะต้องมี เช่น ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา และมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อม เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคต่อการออกแบบการสร้างสรรค์การแสดง อีกทั้งยังช่วยให้การสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.6 ภาพนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย

ที่มา : ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 268

จากการวิเคราะห์การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนเปลือยนอกของคนในสังคมไทย ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงโดยไม่จำกัดองค์ประกอบด้านร่างกายและชาติพันธุ์ของนักแสดง แต่คำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่นักแสดงจำเป็นต้องมี เช่น ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา มีวินัยในการฝึกซ้อม และคำนึงถึงทักษะการแสดงของนักแสดงเป็นหลัก เพื่อสามารถถ่ายทอดการเคลื่อนไหวที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารแก่ผู้ชมได้

3) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย

การคัดเลือกนักแสดงและความสามารถของนักแสดงเป็นส่วนสำคัญของการสร้างสรรค์ที่ทำให้งานนาฏยศิลป์ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดไว้ โดย กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย ไว้ว่า

นักแสดงเป็นสื่อกลางที่ถ่ายทอดความคิดและจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ การคัดเลือกนักแสดงจึงจำเป็นต้องเน้นทักษะของนักแสดง โดยสังเกตจากการตีความและความเข้าใจในบทบาทการแสดงเป็นหลัก ผู้สร้างสรรค์คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย และนาฏยศิลป์ตะวันตก เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยการฝึกซ้อมและการพูดคุยร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย เน้นทักษะของนักแสดงเป็นหลัก โดยอาศัยการฝึกซ้อมร่วมกันเพื่อให้เกิดความชำนาญ และสามารถสื่อสารเรื่องราวให้ผู้ชมเข้าใจ โดยเน้นนักแสดงที่มีทักษะด้านนาฏยศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์ตะวันตกเป็นหลัก เพื่อสามารถสื่อสารเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาองค์ประกอบการคัดเลือกนักแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยใช้แนวทางการคัดเลือกนักแสดงโดยไม่กำหนดรูปร่าง เพศ สีผิว ของนักแสดง เพื่อคำนึงถึงความหลากหลายในการคัดเลือกนักแสดง โดยเน้นทักษะการแสดงและคุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่นักแสดงจำเป็นต้องมีเป็นหลัก การเลือกใช้นักแสดงที่มีความหลากหลายด้านทักษะจะทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านนาฏยศิลป์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรคำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่นักแสดงจำเป็นต้องมี

2.5.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ พรณพัชร เกษประยูร นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่ง พรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์เลือกใช้โต๊ะและเก้าอี้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงหลัก มีการใช้ผ้าขาวผืนใหญ่เพื่อให้นักแสดงออกมาเขียนลายตัวหนังสือจีนเพื่อสื่อความหมายถึงปรัชญาการทำงาน การใช้แสงของไฟฉายเป็นสัญลักษณ์แทนการค้นหาผู้มีความหลากหลาย (พรณพัชร เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ผู้สร้างสรรค์ยังเลือกใช้ถ้วยรางวัลเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อแสดงสัญลักษณ์ถึงความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ โดย พรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึงการใช้ถ้วยรางวัล ไว้ว่า “การใช้ถ้วยรางวัลสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งสื่อความหมายถึงสิ่งที่ทุกคนปรารถนา อีกทั้งสื่อความหมายถึงความอดทนและความชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองทำอีกด้วย” (พรณพัชร เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

ภาพที่ 2.7 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก

ศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

ที่มา : พรรณพัชร เกษประยูร, 2563: 263

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบอุปกรณ์แสดงโดยใช้ความหมายเชิงสัญลักษณ์มาเป็นแนวทางในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงเรื่องราวที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ ภคพร หอมนาน นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทยเป็นการออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้แนวคิดเชิงสัญลักษณ์ในการบอกความหมายโดยนัย โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อความหมายเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย ดังที่ ภคพร หอมนาน ได้อธิบายการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย ผู้สร้างสรรค์ใช้แนวคิดสัญลักษณ์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองค์ต่าง ๆ ซึ่งอุปกรณ์ที่เลือกใช้ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีคิดอธิบายแบบตรงไปตรงมาผ่านอุปกรณ์ที่สมจริง เช่น การออกแบบส้อมหลุมใน

ทศวรรษ 2440 เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความดั้งเดิมและความเก่าแก่ของคนไทยในการใช้ส่วมหลุมในอดีต อีกทั้งผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ส่วมชักโครกมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงความหุรหุราของผู้คนในระดับแถวหน้าของสังคมเมืองไทยอีกด้วย (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทยเป็นการใช้แนวคิดสัญลักษณ์ในการออกแบบและสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ

3) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏยศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏยศิลป์ เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ ลักษณะ แสงแดง นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏยศิลป์ เป็นการออกแบบโดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงตามสถานการณ์และบรรยากาศตามท้องเรื่อง ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นการออกแบบตามสถานการณ์และบรรยากาศตามท้องเรื่อง โดยเน้นการสื่อความหมายโดยตรง เช่น แก้วอี โต๊ะโซฟา โปเตียม สื่อความหมายให้เห็นถึงการจัดงานสัมมนาทางวิชาการ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจึงเน้นการสื่อความหมายโดยตรงเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงสามารถสื่อความหมายในด้านต่าง ๆ ได้ เพราะทำให้การแสดงมีความน่าสนใจและมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีความสอดคล้องกับบทการแสดงเป็นสำคัญไว้ว่า “อุปกรณ์ประกอบการแสดงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ เช่น การออกแบบป้ายประท้วงเพื่อสื่อสารประเด็นที่ส่งผลต่อการกระทำผิดต่อจริยธรรมทางการวิจยที่ว่า

ด้วยการละเมิด เพื่อสื่อความหมายถึงการประท้วงอย่างตรงไปตรงมา” (ลักษณ์ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

ภาพที่ 2.8 ภาพการสร้างสรรคานาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์
ที่มา : ลักษณ์ แสงแดง, 2561: 156

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงในการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการออกแบบอุปกรณ์ตามสถานการณ์และบรรยากาศตามท้องเรื่อง โดยเน้นการสื่อความหมายโดยตรง และสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์

2.5.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรคานาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย

การสร้างสรรคานาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย เป็นผลงานสร้างสรรค์ของ กุลนาถ พุ่มอำภา นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรคานาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์

ในวรรณคดีไทยเป็นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงจากความรู้สึกให้ตรงกับเป้าหมายที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอ และเพื่อเสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกของผู้แสดงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดย กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงโดยคำนึงถึง การนำเสนออารมณ์เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการทำเวทมนตร์ในแต่ละองค์ โดยใช้เพลงที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกตามที่คุณผู้สร้างสรรค์ต้องการและร้อยเรียงเพลงได้อย่างอิสระ โดยใช้เทคนิคการออกแบบเพลงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งได้ถูกนำไปใช้เป็นเสียงประกอบการแสดงละครและภาพยนตร์ ประกอบด้วย 5 กลุ่มอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์น่ากลัว อารมณ์สมานธิ อารมณ์เข้มขลัง อารมณ์หวาดระแวง อารมณ์การต่อสู้ และอารมณ์การหลบหนี (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

การออกแบบเสียงประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย เป็นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และออกแบบเสียงเพื่อสื่อความหมายถึงอารมณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงความรู้สึกของการแสดงได้อย่างสมบูรณ์ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำเวทมนตร์ในแต่ละองค์

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ ญัษฎ์พัฒน์ ผลพิบูล นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมดุริยางค์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงผู้สร้างสรรค์ใช้เทคนิคจากเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (electronic) ซึ่ง ญัษฎ์พัฒน์ ผลพิบูล ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบเสียงประกอบการแสดงใช้เทคนิคจากเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (electronic) สร้างเสียงในลักษณะพิเศษต่าง ๆ อีกทั้งยังเลือกการใช้เสียงเจียบประกอบการแสดงอีกด้วย นอกจากนั้นได้นำการร้องเพลงแบบอุปรากร (opera) มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสียง และการใช้ดนตรีที่บรรเลงแบบต้นสดแต่อยู่ภายใต้บทของการแสดงเพื่อเพิ่มอารมณ์สให้แกผู้ชมอีกด้วย อีกทั้งยังผสมผสานเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากลเข้าด้วยกันเพื่อใช้แทนสัญลักษณ์ของความเป็นไทยร่วมสมัย (ญัษฎ์พัฒน์ ผลพิบูล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร เป็นการออกแบบเสียงโดยใช้ดนตรีที่บรรเลงแบบดั้งเดิมแต่อยู่ภายใต้บทของการแสดง อีกทั้งยังผสมผสานเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากลเข้าด้วยกันเพื่อสื่อถึงความเป็นไทยร่วมสมัย ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ นัฏภรณ์ พูลภักดิ์ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้สร้างสรรค์เลือกใช้เครื่องดนตรีน้อยชิ้นในการบรรเลงประกอบการแสดง ดังที่ นัฏภรณ์ พูลภักดิ์ ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้เครื่องดนตรีน้อยชิ้นในการประกอบการแสดงซึ่งเกิดจากความหลงใหลของผู้สร้างสรรค์ โดยการผสมวงและบรรเลงแยกเดี่ยว เพื่อให้ได้เสียงที่สื่ออารมณ์ตามองค์ของการแสดง รวมไปถึงให้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่น ๆ ของการแสดง (นัฏภรณ์ พูลภักดิ์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

นอกจากนี้ นัฏภรณ์ พูลภักดิ์ ได้อธิบายถึงการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ที่ปรากฏในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้เสียงจากเครื่องดนตรีสังเคราะห์ โดยการใช้เสียงจากถุงพลาสติกแทนเสียงของวัตถุที่แตกสลายเพื่อสื่อความหมายถึงการแตกสลายและการคืนสภาพ (นัฏภรณ์ พูลภักดิ์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงสามารถใช้ความหลงใหลของผู้สร้างสรรค์มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบได้ และสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบเสียงประกอบการแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับองค์ประกอบการแสดงต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคจากเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (electronic) ที่สร้างเสียงในลักษณะพิเศษต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง อีกทั้งยังให้ความสำคัญในการออกแบบเสียงเพื่อสื่ออารมณ์ต่าง ๆ ของการแสดง

2.5.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบเครื่องแต่งกายจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล

เครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยส่งเสริมการแสดงให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเครื่องแต่งกายจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลให้ผู้ชมสามารถรับรู้ ทัศนคติและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น ซึ่ง นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายการออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล ใช้รูปแบบลักษณะเครื่องแต่งกายแบบยูนิเซ็กส์ (unisex) ซึ่งสามารถสวมใส่ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง เช่น เครื่องแต่งกายแบบสูทสากลนิยมสีดำ เป็นต้น ซึ่งการแต่งกายแบบยูนิเซ็กส์ (unisex) เป็นแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวของนักแสดง และเพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงมาตรฐานการยอมรับในระดับสากล โดยการเลือกใช้สีดำเพื่อสื่อความหมายถึงความเคร่งขรึมมีเอกภาพเดียวกัน (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 2.9 ภาพการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากเทคนิคมายากล
ที่มา : นัฏภรณ์ พูลภักดี, 2562: 230

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากเทคนิคมายากล ใช้รูปแบบลักษณะเครื่องแต่งกายแบบยูนิเซ็กส์ (unisex) ซึ่งสามารถสวมใส่ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งเป็นแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยคำนึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวของนักแสดง ผู้วิจัยพิจารณาว่าจะใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องแต่งกายการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ

2) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย

การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย ใช้เทคนิคการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้แนวคิดสมัยใหม่ที่เน้นความสมจริง เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย และช่วยเสริมสร้างการแสดงให้มีความสมบูรณ์ได้อย่างชัดเจน โดย ภคพร หอม ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ออกแบบโดยใช้แนวความคิดสมัยใหม่ที่เน้นความสมจริง และออกแบบตามความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทการแสดงในแต่ละสถานการณ์นั้น ๆ และไม่เป็นอุปสรรคในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวของนักแสดง เช่น การแต่งกายโดยนุ่งโจงกระเบนและรัดผ้าพันอกเพื่อสื่อความหมายถึงการแต่งกายของชาวบ้านในอดีต (ภคพร หอมมาน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

นอกจากนี้ ภคพร หอมนนาน ยังได้อธิบายถึงการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย ออกแบบโดยให้นักแสดงสวมใส่ชุดกระโปรงสีดำและสวมรองเท้าที่มีลักษณะเป็นรองเท้าที่ใช้สวมใสในบ้านเท่านั้น เพื่อสื่อความหมายถึงความหรูหราของชนชั้นสูงในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ (ภคพร หอมนนาน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

ภาพที่ 2.10 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย
ที่มา : ภคพร หอมนนาน, 2561: 203

จากการศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย พบว่ามีการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้แนวความคิดสมัยใหม่ที่เน้นความจริง และออกแบบตามความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทการแสดงในแต่ละสถานการณ์ โดยการใช้สัญลักษณ์ของเสื้อผ้าเพื่อสื่อความหมาย อีกทั้งยังออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวของนักแสดง

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ เป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ พรรณพัชร เกษประยูร นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ เป็นการออกแบบโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่ง พรรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ผ้าที่มีคุณสมบัติเบาบางและสามารถมองเห็นสรีระของนักแสดงได้ เพื่อสะท้อนถึงความโปร่งใสในการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ อีกทั้งนำชุดที่ใช้สวมใส่ในงานรับรางวัลต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อสื่อความหมายโดยตรง (พรรณพัชร เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

ภาพที่ 2.11 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

ที่มา : พรรณพัชร เกษประยูร, 2563: 269

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบเครื่องแต่งกายจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานในวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายที่สื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมมาเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องแต่งกาย และใช้รูปแบบลักษณะเครื่องแต่งกายแบบยูนิเซ็กส์ (unisex) ซึ่งสามารถสวมใส่ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งเป็นแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยคำนึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวของนักแสดง

2.5.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบพื้นที่การแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบพื้นที่การแสดง ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์

พื้นที่การแสดงเป็นสถานที่ที่นักแสดงใช้สำหรับการเคลื่อนไหวร่างกาย ดังนั้นการเลือกใช้พื้นที่การแสดงจึงเป็นสิ่งสำคัญ การเลือกพื้นที่การแสดงที่เหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการแสดงจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการแสดง ดังที่ ลักษณะ แสงแดด ได้อธิบายถึงการออกแบบพื้นที่การสร้างสรรคนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การสร้างสรรคนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ใช้พื้นที่เฉพาะในการนำเสนอการแสดง ซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการแสดงให้มีความเหมาะสมกับสถานที่นั้น ๆ โดยรูปแบบของการแสดงจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับเอกลักษณ์ของพื้นที่แสดง และทำให้ผลงานสร้างสรรค์ตรงกับคุณภาพของความคิดสร้างสรรค์ เช่น การใช้ระเบียงชั้น 2 ของโรงละครเพื่อลดระดับพื้นที่การแสดงบนเวที และตำแหน่งของนักดนตรีที่จัดวางอยู่ด้านหลังของเวทีตลอดทั้งการแสดง (ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

การออกแบบพื้นที่การแสดงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่การแสดง ซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการแสดงให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์กำหนดไว้ การออกแบบพื้นที่การแสดงจึงมีความสำคัญและช่วยให้การแสดงมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น

2) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย

การออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทยเป็นการใช้พื้นที่โดยให้ผู้ชมสามารถเห็นการแสดงได้จากหลากหลายมิติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความมหัศจรรย์เหนือจริงในผลงาน ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การแสดงผู้สร้างสรรค์เลือกใช้พื้นที่ 3 ส่วน ได้แก่ พื้นที่เวทีเต็มบริเวณ พื้นที่บริเวณคนดู และพื้นที่บนอากาศ โดยออกแบบพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผลงานสร้างสรรค์ ทำให้ผู้ชมสามารถเห็นการแสดงได้จากหลากหลายมิติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความมหัศจรรย์เหนือจริงในผลงาน ซึ่งในแต่ละองค์การแสดงผู้สร้างสรรค์ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยเน้นการใช้สอยให้คุ้มค่ามากที่สุด เช่น การใช้พื้นที่บนอากาศโดยการโปรยใบไม้จากด้านบนโรงละคร เป็นต้น (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

ภาพที่ 2.12 ภาพการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย

ที่มา : กุลนาถ พุ่มอำภา, 2561: 254

จากการศึกษาการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับ เวทมนตร์ในวรรณคดีไทย เป็นการเลือกใช้พื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผลงาน สร้างสรรค์ โดยเน้นการใช้สอยพื้นที่การแสดงอย่างคุ้มค่ามากที่สุด อีกทั้งเลือกใช้พื้นที่การแสดงโดยทำให้ผู้ชมสามารถเห็นการแสดงได้จากหลากหลายมิติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความมหัศจรรย์เหนือจริง

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้องรำทำเพลง นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดในวรรณคดีไทย

การออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้องรำทำเพลง นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดในวรรณคดีไทย ได้นำแนวความคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) มาเป็นแนวทางในการออกแบบพื้นที่การแสดง ซึ่ง ณรงค์ คุ้มมณี ได้อธิบายถึงการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้องรำทำเพลง นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดในวรรณคดีไทย ได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้แนวความคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) ซึ่งเลือกใช้สนามหญ้าที่เป็นพื้นที่เปิดโล่งเป็นพื้นที่สำหรับการแสดง โดยไม่มีการแบ่งแยกพื้นที่ของผู้ชมและพื้นที่สำหรับการแสดง เนื่องจากต้องการสร้างความรู้สึกละเมือนจริงให้กับผู้ชมในมิติต่าง ๆ โดยผู้ชมสามารถนั่งชมการแสดงได้ทุกด้าน และช่วยสร้างความรู้สึกละเมือนจริงให้ผู้ชมการแสดงได้ชัดเจนตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ (ณรงค์ คุ้มมณี, 2559: 397)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.13 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้องรำทำเพลงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย

จากแนวคิดในวรรณคดีไทย

ที่มา : ณรงค์ คุ้มมณี, 2559: 398

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบพื้นที่การแสดงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

2.5.8 การออกแบบแสง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบแสงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบแสง ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย ใช้การออกแบบแสงโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบของการแสดง โดยเน้นการสร้าง ความมหัศจรรย์เหนือความเป็นจริง ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงการออกแบบแสงไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย ผู้สร้างสรรค์คำนึงถึงความสอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบของการแสดงเป็นหลัก โดยเน้นการสร้าง ความมหัศจรรย์เหนือจริงและการสร้างความรู้สึกลึกลับให้สอดคล้องกับบทการแสดง เช่น การเน้นใช้แสงสีเหลืองที่สร้างความรู้สึกลึกลับ การเน้นแสงสีม่วงและสีส้ม และใช้เทคนิคการสร้างลวดลายของแสงที่ส่องลงบนผ้ายันต์เพื่อสร้างความมหัศจรรย์และความเหนือจริง เพื่อสื่อความหมายถึงเวทมนต์ เป็นต้น (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

นอกจากนี้ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงการออกแบบแสงให้มีความเฉพาะตามบทการแสดงในแต่ละองก์ ไว้ว่า

การออกแบบแสงจะต้องคำนึงถึงความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อสาร เพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้สอดคล้องกับบทการแสดง เช่น การใช้แสงหลักเพื่อต้องการให้เห็นผู้แสดงเพียงคนเดียว ต้องใช้แสงส่องจากด้านบนศีรษะของผู้แสดง โดยเน้นให้แสงพื้นหลังเป็นความมืด (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565)

ภาพที่ 2.14 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย
ที่มา : กุลนาถ พุ่มอำภา, 2561: 231

จากการศึกษาการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทยมีการใช้แสงที่เหนือจริงเพื่อสื่อความหมายถึงเวทมนต์ โดยผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติ

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานครใช้การออกแบบแสงสำหรับการแสดงที่มีความหลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการใช้แสงจากระบบเทคนิคของโรตอลและแสงที่สร้างขึ้นจากอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่ง ณิชฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงการออกแบบแสง ไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของ กรุงเทพมหานคร ผู้สร้างสรรค์ออกแบบโดยใช้ความหลากหลายทางอารมณ์ของ แสง เช่น การออกแบบแสงที่สื่อความหมายถึงความศิวิไลซ์ของกรุงเทพมหานคร โดยเลือกใช้แสงสีสลับกันไปมาเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของเมืองที่มีแสงสว่างพร่างพราย นอกจากนี้ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้แสงสีแดงกับสีส้มสลับกันไปมาเพื่อให้เกิดความรู้สึก รุนแรงและกดดันและน่าเกรงขาม อีกทั้งเลือกใช้แสงที่ให้ความหมายในเรื่องเวลา เช่น ฉากที่แสดงถึงเวลากลางคืน ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้ความสว่างจากตะเกียงไฟ (ณัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 2.15 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร
ที่มา : ณัฏฐพัฒน์ ผลพิกุล, 2561: 217

จากการศึกษาการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของ กรุงเทพมหานคร เน้นการใช้ความหลากหลายทางอารมณ์ของแสง โดยผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทาง ในการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของ ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติ

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของ ไทยเป็นการออกแบบโดยการใช้สัญลักษณ์ในการเปลี่ยนแปลงแสงจากสถานการณ์ อารมณ์ และสื่อ ความหมายให้สอดคล้องกับแนวความคิดของการแสดงเป็นหลัก ดังที่ ภคพร หอมนาน ได้อธิบาย เกี่ยวกับการออกแบบแสง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้แสงที่สื่อถึงความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) โดยคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศและสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสำคัญ และเสริมสร้างมิติของการแสดงให้น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น การออกแบบแสงแสดงถึงห้องแห่งความเครียด ผู้สร้างสรรค์ออกแบบแสงโดยใช้เงาของผู้แสดงเป็นหลัก และใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อสารถึงความเครียด (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

แสงจะช่วยสร้างบรรยากาศและเรื่องราวให้กับการแสดง ซึ่งการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย ใช้แสงที่สื่อถึงความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) โดยการใช้แสงที่สื่อสารเรื่องราวการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบเป็นหลัก อีกทั้งคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศและสถานการณ์ต่าง ๆ ของการแสดงเป็นสำคัญ

จากการศึกษาองค์ประกอบการออกแบบแสงจากผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะนำแนวทางการออกแบบแสงเพื่อสื่ออารมณ์ต่าง ๆ โดยนำเทคนิคการใช้สีมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดง โดยสื่อสารให้สอดคล้องกับอารมณ์ ท่าทาง และความหมายของการแสดง

2.6 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.6.1 การออกแบบบทการแสดง

การออกแบบบทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ การสร้างบทเป็นการสร้างต้นแบบในการบอกเล่าเนื้อหาเรื่องราว การกำหนดการเชื่อมโยงเหตุการณ์ และการกระทำต่าง ๆ ของตัวละคร ดังที่ ธารกร จันทนะสาโร ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบ

บทในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

บทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยควรตีความสังคมอุดมคติในมุมมองของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งในมุมมองของแต่ละคนนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป อาจดำเนินเรื่องราวเป็นเทพนิยายโดยการตีความจากบทการแสดงที่เกิดขึ้น โดยบทการแสดงสามารถเกิดอะไรขึ้นก็ได้ คำว่าสังคมอุดมคตินั้นเปรียบเสมือนความฝันหรือความเพ้อฝัน บทการแสดงสามารถเป็นแนวเสียดสีสังคมหรือเปรียบเทียบสังคมก็ได้ (ธรากร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยการให้ความสำคัญและการกำหนดทิศทางของบทการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดง เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางของรูปแบบการแสดงของผู้วิจัย ทั้งเรื่องของรูปแบบ โครงบท เรื่องราว เป็นต้น ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงในหัวข้อนี้เป็นลำดับแรก เพื่อให้การแสดงไม่หลงทิศทางและมีแนวทางการทำงานได้ตรงประเด็นแต่ระหว่างการทดลองก็สามารถพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เพื่อให้บทเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด (ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงโดยการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดงผู้วิจัยจะต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกเนื่องจากบทการแสดงจะเป็นตัวกำหนดเรื่องราวทั้งหมด ดังนั้นในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะต้องกำหนดบทการแสดงจากสิ่งที่สร้างขวัญและกำลังใจมา

สร้างเป็นบทการแสดงและสื่อความหมายการแสดงอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นในการออกแบบบทการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบบทการแสดง ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการออกแบบบทการแสดงโดยสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยนำปัจจัยที่ทำให้เกิดขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานมาตีความในมุมมองของผู้วิจัย

2.6.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการสื่อสารประเด็นในผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์จะต้องพิจารณาถึงความสำคัญของการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) การออกแบบลีลาในลักษณะการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เป็นการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา เพื่อเป็นการถ่ายทอดอารมณ์และสื่อสารการแสดงให้ผู้ชมเข้าใจได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยจะต้องให้ความสำคัญของการออกแบบลีลาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจ ดังที่ ญัษฎ์พัฒน์ ผลพิบูล ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยสามารถกำหนดลีลาที่จะนำเสนอได้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้วิจัยเป็นคนกำหนดเองก่อน หรือสามารถใช้วิธีการค้นหาจากตัวของนักแสดงได้

เช่นเดียวกัน โดยทดลองให้นักแสดงปฏิบัติตามทักษะของตนเองที่ถนัด แล้วนำลีลาที่สนใจมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน (ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 28 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ณัฐภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยเน้นการสื่อความหมายของการแสดงอารมณ์และความรู้สึก ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ควรผสมผสานระหว่างนาฏศิลป์หลาย ๆ รูปแบบเข้าด้วยกัน โดยเน้นการสื่อความหมายของการแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์ตีความและต้องการสื่อความหมาย โดยการใช้นักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดลีลาการเคลื่อนไหว เนื่องจากผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการแสดงในเชิงนามธรรม ดังนั้นการออกแบบลีลาจึงไม่จำเป็นต้องสื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาก็ได้ (ณัฐภรณ์ พูลภักดี, **สัมภาษณ์**, 31 ตุลาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เช่น การออกแบบลีลาโดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความหลากหลายในการออกแบบลีลานาฏศิลป์

2.6.3 การคัดเลือกนักแสดง

นักแสดงคือผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละครเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว และความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในบทการแสดงมาสู่ผู้ชม ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงจำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การเลือกใช้นักแสดงที่มีความหลากหลายด้านทักษะ จะทำให้เกิดความหลากหลายของรูปแบบนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การแสดงนาฏศิลป์สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน อีกทั้งมีความคล่องตัวในการทำงาน โดยอาจนำแนวความคิดเรื่องนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่

มาเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดง ผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องศึกษาโครงร่างของบทการแสดงให้ชัดเจนเสียก่อน ซึ่งจะทำให้การสร้างสรรค์ผลงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ผู้สร้างสรรค์สามารถใช้นักแสดงที่มีความหลากหลาย เช่น ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย บัลเลต์ หรือละคร เข้ามาผสมผสาน เพื่อความหลากหลาย และทำให้ผลงานสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์ (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

การคัดเลือกนักแสดงจำเป็นต้องอาศัยนักแสดงที่มีทักษะการแสดงที่หลากหลาย และควรให้ความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงไปควบคู่กับการออกแบบบทการแสดง เนื่องจากความสามารถของนักแสดงเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก โดยวิธีการคัดเลือกนักแสดงนั้นสามารถใช้วิธีการได้อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้นักแสดงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดย ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์สามารถคัดเลือกนักแสดงได้หลากหลายหลายวิธี เช่น เรื่องของทักษะความสามารถของนักแสดงที่ตรงกับบทบาทของการแสดงนั้น ๆ นอกจากนี้ยังคำนึงถึงเรื่องวินัยของนักแสดง ทั้งในเรื่องความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบที่ควรจะต้องให้ความสำคัญ (ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่เป็นประโยชน์ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดง เพื่อให้การแสดงเป็นไปตามเป้าหมายของผู้วิจัย โดยการคัดเลือกนักแสดงผู้วิจัยคัดเลือก

นักแสดงที่มีทักษะการแสดงที่หลากหลาย และให้ความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงไปควบคู่กับการออกแบบบทการแสดง เพื่อให้การแสดงนาฏยศิลป์สื่อความหมายได้อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา

2.6.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่าย และเสริมสร้างให้การแสดงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจะต้องให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อเป็นองค์ประกอบในสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ควรเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เหมาะสมกับบทการแสดง อีกทั้งสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา หรือให้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา หรือการใช้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ก็ได้เช่นกัน ซึ่ง นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นการสร้างสรรค์งานในรูปแบบของนามธรรม ซึ่งผู้สร้างสรรค์จะต้องเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวได้มากยิ่งขึ้น (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

นอกจากนี้ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ที่ช่วยขยายความหมายของการแสดงให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ โดยผ่านการเลือกใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ เช่น ใช้ถ้วยรางวัลเพื่อสื่อความหมายถึงชัยชนะ หรือสื่อความหมายถึงรางวัลเพื่อเป็นการสื่อความหมายโดยตรง นอกจากนี้ยังสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อนำเสนอสัญลักษณ์ของความหมายที่ไม่ตรงไปตรงมาก็ได้ เช่น การใช้แสงสว่างจากเปลวเทียนแทนความหมายของความของ ปัญญา ความรู้ เป็นต้น (ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยคาดว่าจะออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงทั้งการสื่อความหมายโดยตรง และการใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายเพื่อให้เหมาะสมกับการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

2.6.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

เสียงและดนตรีประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการแสดง ซึ่งดนตรีเป็นสิ่งเร้าอารมณ์และสร้างบรรยากาศ ซึ่งทำนองและจังหวะของดนตรีมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับลีลานาฏศิลป์ ทำให้เพิ่มความสมบูรณ์ในการสื่อสารกับผู้ชมได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบเสียงประกอบการแสดง ไว้ว่า

ดนตรีจะเป็นองค์ประกอบที่คอยสนับสนุนเรื่องราว ดังนั้นการออกแบบดนตรีประกอบการแสดงจึงมีความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยสามารถใช้เพลงมาประกอบการแสดง หรือใช้ในการเปรียบเทียบการแสดงก็ได้ เช่น อารมณ์เศร้าหมอง ผู้วิจัยอาจนำเสนอตรงดนตรีมีความตรงกันข้าม นั่นคือดนตรีที่มีจังหวะเร็ว โดยการนำเสนอความประชดประชันของดนตรี (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

เสียงและดนตรีประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง โดยเสียงและดนตรีประกอบการแสดงเป็นตัวช่วยในการสื่อสารการแสดงให้มีความสอดคล้องกับบทการแสดง ซึ่ง นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบ

การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงสามารถใช้ได้ทั้งดนตรีตะวันตก และดนตรีตะวันออก เพราะในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ผู้สร้างสรรค์มีได้เจาะจงไปที่นาฏศิลป์ใดหรือนาฏศิลป์หนึ่ง สามารถเลือกใช้เครื่องดนตรีในการด้นสด (improvise) เพื่อให้เกิดความลงและได้อรรถรสที่แปลกใหม่ของการแสดง (นิพนธ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

นอกจากนี้ นิพนธ์พจน์ พลพิกุล ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงเพื่อสื่อสารความหมายให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบเสียงประกอบการแสดง ผู้สร้างสรรค์ผลงานจะออกแบบเสียงดนตรีที่ให้ความหมายและอารมณ์ความรู้สึกที่สอดคล้องกับบทของการแสดง เพื่อเป็นการสื่อสารเรื่องราวได้ นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มเสียงในทางเทคนิคที่สื่อถึงบรรยากาศต่าง ๆ ก็ได้เช่นเดียวกัน เช่น เสียงฟ้าผ่า เสียงน้ำ เสียงลมพัด หรือเสียงที่บ่งบอกเวลา กลางวันหรือกลางคืน เป็นต้น เสียงจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นเดียวกันที่จะส่งผลให้การแสดงมีอรรถรสที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยสามารถเลือกที่จะไม่ใช้เสียงหรือจะใช้ความเงียบประกอบการแสดงก็ได้เช่นเดียวกัน (นิพนธ์พจน์ พลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะนำแนวทางการออกแบบที่มีประโยชน์มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและสื่อสารความหมายตามวัตถุประสงค์ของการแสดง

2.6.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายช่วยส่งเสริมการแสดงให้มีความสมบูรณ์และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเครื่องแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงรสนิยม เชื้อชาติ ฐานะ ของผู้สวมใส่ ดังนั้นเครื่องแต่งกายจึงเป็น

ส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารการแสดงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ดังที่ สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ สามารถออกแบบได้ตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตปัจจุบันได้ แล้วนำมาดัดแปลงหรือประยุกต์เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการแสดง (สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

เครื่องแต่งกายเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งการออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถตีความจากเรื่องราวของการแสดงได้ ดังที่ นัฏภรณ์ พูลภักดิ์ ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ สามารถออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงโดยตีความจากความสำคัญของเรื่องราวการแสดงที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ เพราะเครื่องแต่งกายจะช่วยเสริมสร้างการแสดงให้มีความสมบูรณ์ อีกทั้งต้องเลือกใช้สีที่เหมาะสมและสื่อความหมายอย่างชัดเจน การเลือกใช้เครื่องแต่งกายจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวลีลาของนักแสดง (นัฏภรณ์ พูลภักดิ์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

นอกจากนี้ ณัฏฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเสื้อผ้าโดยการใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้สร้างสรรค์ผลงานสามารถออกแบบเสื้อผ้าที่แสดงถึงบทบาท หรือบทบาทการแสดงของตัวละครได้โดยการลงรายละเอียดอย่างชัดเจน อีกทั้งสามารถออกแบบเสื้อผ้าโดยไม่ต้องใช้ความชัดเจนในเรื่องรายละเอียดได้เช่นกัน กล่าวคือ เป็นการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเชิงสัญลักษณ์

ที่สื่อเพียงแนวคิดหรือสัญลักษณ์ที่ให้ความหมายแทนก็ได้เช่นเดียวกัน (ณัฐพัฒน์
ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 28 ตุลาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการออกแบบ
เครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน
ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยใช้แนวความคิดโดยออกแบบเสื้อผ้าที่แสดงถึงบทบาทของ
ตัวละครอย่างชัดเจน ซึ่งใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สามารถสวมใส่ได้ใน
ชีวิตปัจจุบัน โดยนำมาตกแต่งดัดแปลงและประยุกต์เพิ่มเติมเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหว
ลีลาของนักแสดง

2.6.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

พื้นที่การแสดงเป็นสถานที่ที่นักแสดงใช้สำหรับการเคลื่อนไหวร่างกาย การเลือกใช้
พื้นที่การแสดงจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้นักแสดงเคลื่อนไหวที่หรืออยู่ในตำแหน่งที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ
 อีกทั้งการเลือกพื้นที่การแสดงที่เหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการแสดงจะทำให้เกิด
ความสมบูรณ์ในการแสดง ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดง
ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญ
กำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ควรใช้
พื้นที่การแสดงที่เหมาะสมที่จะเสริมสร้างบรรยากาศ และองค์ประกอบต่าง ๆ
โดยพื้นที่การแสดงควรเน้นการสร้างบรรยากาศให้กับการแสดง (ลักษณะ แสงแดง,
สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

ในขณะที่ ภคพร หอมนาน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงใน
การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ใน
สังคมอุดมคติ ไว้ว่า

ในการออกแบบพื้นที่การแสดงควรเลือกใช้พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
การแสดง เพราะพื้นที่การแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผู้สร้างสรรค์
จะต้องให้ความสำคัญ จึงควรคำนึงถึงความกว้าง ความยาว และความลึกของพื้นที่

การแสดง เพื่อความเหมาะสมสำหรับการแสดงนาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายถึงการออกแบบพื้นที่การแสดงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้รับชมการแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่การแสดง เนื่องจากพื้นที่นั้นถูกกำหนดด้วย ความกว้าง ความยาว และความลึกของพื้นที่สำหรับการแสดง พื้นที่การแสดงควรนำเสนอในพื้นที่โล่งก็ได้โดยไม่จำเป็นจะต้องเจาะจงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งจะให้อารมณ์ที่แตกต่างออกไปจากการใช้โรงละคร ผู้สร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญในการออกแบบพื้นที่สำหรับการแสดงเนื่องจากจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้ชมมากยิ่งขึ้น (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะต้องคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่การแสดง เพราะเป็นองค์ประกอบที่ต้องให้ความสำคัญ โดยต้องคำนึงถึงความกว้าง ความยาว และความลึกของพื้นที่การแสดง โดยเลือกขนาดของพื้นที่ให้เอื้อต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์

2.6.8 การออกแบบแสง

การออกแบบแสงสำหรับการแสดงที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกให้เกิดความสมจริงและเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักแสดงเข้าถึงเหตุการณ์หรือสถานที่นั้น ๆ ได้ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ สามารถนำเทคนิคการใช้สีมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดง โดยสีสื่อให้สอดคล้องกับอารมณ์ ท่าทาง และความหมายของการแสดง ซึ่งแสงเป็นองค์ประกอบที่มี

ความสำคัญ ผู้สร้างสรรค์จำเป็นจะต้องออกแบบแสงให้ตอบโจทย์ของการแสดง
(นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 30 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเทคนิคการออกแบบแสงที่ใช้ในการแสดง
นาฏยศิลป์เพิ่มเติม ไว้ว่า

การออกแบบแสงสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การออกแบบ
แสงในรูปแบบปกติ เช่น แสงสว่าง แสงจำปกติ 2) การออกแบบแสงโดยใช้สัญลักษณ์
เพื่อสื่อความหมาย เช่น สีแดงสื่อความหมายถึงความร้อนแรง 3) แสงเป็นตัวช่วยใน
การสร้างอารมณ์ เช่น แสงสลัว ๆ จะแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ที่คลุมเครือ 4) การใช้
ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบแสง เช่น การต่อต้านกฎเกณฑ์เดิม ๆ อาจใช้แสง
สีแดงแทนความเยือกเย็นก็ได้ และ 5) การใช้แสงเพื่อสร้างเอฟเฟกต์หรือเทคนิคพิเศษ
เช่น การใช้ไฟกระพริบ เป็นต้น (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 30 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับการออกแบบแสงใน
การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ใน
สังคมอุดมคติ ไว้ว่า

ในการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจใน
การสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติจะต้องพิจารณา
องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบของการแสดง เพราะแสงจะช่วยให้
ผู้ชมมองเห็นองค์ประกอบของการแสดง และสร้างบรรยากาศของการแสดงเพื่อให้
นักแสดงสามารถเข้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น (ชลาลัย วงศ์อารีย์, **สัมภาษณ์**,
6 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ภคพร หอมนาน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสงใน
การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ใน
สังคมอุดมคติ โดยต้องคำนึงถึงการออกแบบให้สอดคล้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ไว้ว่า

ในการออกแบบแสงนั้นผู้สร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงการออกแบบให้สอดคล้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น สอดคล้องกับการสื่ออารมณ์และการสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ โดยควรพิจารณาทิศทางและมุมมองของแสง เนื่องจากแสงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศให้เข้ากับการแสดง (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะใช้แสงสีโทนร้อนหรือสีโทนเย็นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดง โดยสื่อสารให้สอดคล้องกับอารมณ์ ท่าทาง และความหมายของการแสดง ผู้วิจัยจะใช้สีของแสงให้เกิดอารมณ์ร่วมไปกับการแสดงนาฏยศิลป์

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบทั้ง 8 ประการ ของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ

2.7 สรุปบท

ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงอารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ สังคมอุดมคติ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งลำดับต่อไปในบทที่ 3 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 อารัมภบท

ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กล่าวถึงอารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ สังคมอุดมคติ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท ซึ่งในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวิธีการดำเนินการวิจัย รูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.2 รูปแบบงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การวิจัยเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวิธีของการวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาแนวทางการดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทัศนะของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้ให้คำนิยามของการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ไว้ว่า

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เป็นการวิจัยที่สามารถบูรณาการใช้ได้กับศาสตร์แขนงต่าง ๆ อาทิเช่น ทัศนศิลป์ สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ที่วาดด้วยเรื่องการเคลื่อนไหวร่างกายที่แตกต่างกันออกไปของมนุษย์ในแต่ละคน ฉะนั้นหากมีการนำนาฏศิลป์มาผนวกกับความสร้างสรรค์ จะทำให้เกิดความสมดุลของผลงานและองค์ความรู้ใหม่ที่หลีกเลี่ยงจากกฎเกณฑ์ที่มีมาแต่เดิม (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่แยกออกจากกัน เพราะกระบวนการวิจัยจะนำไปสู่การวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงาน ดังที่ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ได้อธิบายถึงกระบวนการของการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

กระบวนการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการวิจัยที่เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน การวิจัยและการสร้างสรรค์เป็นส่วนที่ต้องแยกออกจากกัน เพราะกระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อน จากนั้นผู้วิจัยจึงจะทำการวิเคราะห์ การประมวลผล และสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2548: 39)

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นงานวิชาการที่ผสมผสานกับงานสร้างสรรค์ของหลักการและเหตุผล อธิบายกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ดังที่ พัทรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายเกี่ยวกับวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ไว้ว่า

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เป็นหลักการอธิบายกระบวนการสร้างสรรค์แรงบันดาลใจ จนนำไปสู่องค์ประกอบต่าง ๆ ของการสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นต้น ซึ่งวิธีการสร้างสรรค์จะต้องอธิบายกระบวนการออกแบบทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน และเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์สู่สายตาผู้ชม จากนั้นผู้สร้างสรรค์นำปัญหาของการสร้างสรรค์มาปรับปรุงและสรุปองค์ความรู้ โดยการวิจัยเชิงสร้างสรรค์จะต้องอธิบายตัวตนของงานสร้างสรรค์ได้ (พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นการวิจัยที่สามารถบูรณาการใช้ได้กับศาสตร์แขนงต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่ออธิบายสาระสำคัญของแนวคิด ทฤษฎี และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผลเพื่อเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ โดยการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ ตลอดจนการค้นหานแนวทางในการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเป็นกระบวนการในการค้นหาองค์ความรู้ การตรวจสอบหาความจริงในศาสตร์ของแต่ละสาขา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือการได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งที่ตนเองศึกษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือกระบวนการดำเนินงานที่มีระบบสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างชัดเจน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมและมีความเหมาะสมกับวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยดำเนินการวิจัยในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ดังที่ ชาย โพธิ์สิตา ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการค้นคว้าวิจัยเพื่อทำความเข้าใจ โดยใช้ระเบียบวิธีการที่มีลักษณะเฉพาะที่มุ่งค้นหาประเด็นทางสังคมหรือทำความเข้าใจปัญหาของมนุษย์ ในกระบวนการนี้นักวิจัยรวบรวมข้อมูลที่ซับซ้อนและเป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อความ รายงานทัศนะของผู้ให้ข้อมูลอย่างละเอียดและดำเนินการศึกษาในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งข้อมูลที่ซับซ้อนเป็นองค์รวม หมายถึงข้อมูลที่มีรายละเอียดช่วยให้เข้าใจประเด็นที่ศึกษาได้ทุกด้าน นักวิจัยทำสิ่งนี้ได้โดยอาศัยแนวทางการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะหลายแนวทาง (ชาย โพธิ์สิตา, 2562: 17)

ส่วนใหญ่การวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้ข้อมูลที่เป็นข้อความเชิงพรรณนา โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจปรากฏที่ศึกษาอย่างเป็นองค์รวม โดย ชาย โพธิ์สิตา ยังได้อธิบายถึงการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยเชิงคุณภาพ ไว้ว่า

ข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นข้อความซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของคำพูด หรือการพรรณนาที่ไม่ใช่ตัวเลข ซึ่งตรงกันข้ามกับข้อมูลเชิงปริมาณ แต่ในความหมายที่กว้างข้อมูลคุณภาพยังหมายถึงข้อมูลข่าวสารในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย เช่น เพลง ดนตรี ภาพยนตร์ รูปภาพ และเครื่องมือที่ใช้ของมนุษย์ที่สื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อความหรือคำพูดของผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวกับประสบการณ์ ความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์ (ชาย โพธิ์สิตา, 2562: 25)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชาย โพธิ์สีตา ได้กล่าวถึงประเด็นของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วน นิศา ชูโต ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการแสวงหาองค์ความรู้และข้อมูลที่เป็นความจริงจากสังคม เช่น พฤติกรรม ความรู้สึก ความหมาย การตีความ ตลอดจนการเรียนรู้รวมถึงความซับซ้อนและการขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา สามารถให้เวลาในการลงลึกกับสถานที่และสถานการณ์ อีกทั้งยังใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อค้นหาข้อมูลจากบุคคลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (นิศา ชูโต, 2551: 19)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการวิจัยที่ค้นคว้า ทำความเข้าใจ และตีความเกี่ยวกับปรากฏการณ์และบริบททางสังคมที่สะท้อนสิ่งต่าง ๆ โดยข้อมูลที่ได้จะมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงเอกสาร ความคิดเห็น ความหมาย ตลอดจนการตีความเพื่อเป็นการพิสูจน์หาคำตอบที่มีปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในด้านความรู้สึก ค่านิยม อุดมการณ์ หรือแม้กระทั่งประเพณีที่สืบทอดกันมาซึ่งในงานนาฏศิลป์ก็สามารถนำการวิจัยเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้เพื่อค้นหาคำตอบและค้นหาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาต่อยอด

3.3 การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยมีกระบวนการออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดในลำดับต่อไปนี้

3.3.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานในรูปแบบของงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์และงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนของการค้นหาคำตอบโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการลงพื้นที่ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

3.3.1.1 ค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

3.3.1.2 ศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

3.3.2 คำถามในงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยตั้งคำถามสำหรับงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ตลอดจนศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามถึงรูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติมีความสำคัญอย่างไร ในการตั้งคำถามจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบ โดยในการตั้งประเด็นคำถามในงานวิจัยมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงาน และคำถามที่ดีจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบที่แม่นยำมากขึ้น จึงจะทำให้การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นคำถามตามองค์ประกอบของการแสดงทั้ง 8 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง

การออกแบบบทการแสดงถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของการแสดงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับบทการแสดงเพื่อหาคำตอบที่ชัดเจน ดังที่ ธีรากร จันทนะสา ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง ไว้ว่า

บทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้สร้างสรรค์ควรตีความสังคมอุดมคติในมุมมองของผู้สร้างสรรค์โดยตรง เนื่องจากสังคมอุดมคติของมนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันออกไป อาจดำเนินเรื่องราวเป็นเทพนิยายโดยการตีความจากบทการแสดงที่เกิดขึ้น โดยบทการแสดงสามารถเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นก็ได้ คำว่าสังคมอุดมคติเปรียบเสมือนความฝันหรือความเพ้อฝัน ดังนั้นบทการแสดงอาจดำเนินเรื่องราวผสมผสานความเพ้อฝันแบบเทพนิยาย (ธีรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ธารากร จันทนะสาโร ได้แสดงทัศนะถึงการออกแบบบทการแสดงที่สามารถเป็นแนวเสียดสีสังคมหรือเปรียบเทียบสังคมเพื่อสื่อถึงสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

บทการแสดงสามารถดำเนินเรื่องราวโดยใช้การดำเนินเรื่องแนวเสียดสีสังคมหรือเปรียบเทียบสังคมก็ได้ เช่น การเล่าเรื่องราวที่ไม่อาจจะเกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยบทการแสดงอาจดำเนินเรื่องราวมาจากจากเทพนิยาย หรือความเพ้อฝัน แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทการแสดงอาจไม่ได้เกิดขึ้นจริงในโลกใบนี้ โดยอาศัยการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องราวแบบละครเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น (ธารากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 22 ตุลาคม 2564)

การออกแบบบทการแสดงถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในลำดับขั้นแรกของการกระบวนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง ไว้ว่า

บทการแสดงจะขึ้นอยู่กับผู้สร้างสรรค์เป็นสำคัญว่าต้องการให้ผลงานออกมาในรูปแบบใด เพราะการออกแบบบทการแสดงเป็นโครงสร้างที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติผู้สร้างสรรค์จะต้องเล่าเรื่องอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นหลัก ซึ่งบทการแสดงจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการแสดงในองค์ประกอบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 30 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะถึงการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

บทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้สร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญกับบทการแสดงเป็นหลัก เนื่องจากบทการแสดงจะบอกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ควรสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจในการแสดงมากยิ่งขึ้น (ชลาลัย วงศ์อารีย์, **สัมภาษณ์**, 6 พฤศจิกายน 2564)

บทบาทการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยเนื้อหาของบทบาทการแสดงควรเน้นความคิดหรือให้นัยสำคัญกับผู้ชมในการนำเสนอแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งบทบาทการแสดงจะเป็นตัวกำหนดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์วางไว้ ดังนั้นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติควรสะท้อนการนำเสนอนาฏศิลป์โดยให้ความสำคัญกับบทบาทการแสดงเป็นหลัก ดังที่ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้แสดงทัศนะถึงการออกแบบบทบาทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การออกแบบบทบาทแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติจะต้องมาจากแรงผลักดันที่ต้องการสะท้อนเพื่อให้สังคมเป็นไปในทางที่ดีขึ้น บทจะต้องเริ่มจากความเลวร้ายในแง่มุมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงการทำงานที่ขาดขวัญและกำลังใจ หรือสิ่งที่ทำร้ายขวัญกำลังใจผู้คนในสังคม เช่น สภาวะสงคราม การเมืองที่รุนแรง หรือโรคระบาด สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่บั่นทอนกำลังใจในการทำงาน และรวมไปถึงบั่นทอนการใช้ชีวิตของผู้คน ท่ามกลางความเลวร้ายจะมีปัจจัยที่มากระตุ้นให้ผู้คนนึกถึงความเลวร้ายที่ยังคงเหลืออยู่เสมอ (พชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงการออกแบบบทบาทแสดงที่สามารถสร้างจุดเปลี่ยนในการสร้างขวัญกำลังใจ ไว้ว่า

ความเลวร้ายที่กระทบจิตใจอย่างใหญ่หลวงจะต้องสร้างผลกระทบให้แก่สังคม โดยสร้างจุดเปลี่ยนในการแก้ปัญหาที่หนักหน่วงและถูกวิธีจนเกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขวัญกำลังใจจะเกิดขึ้นจากกลุ่มคนหมู่มากที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมจากสิ่งที่เลวร้ายกลายเป็นสิ่งที่ดีขึ้นได้ (พชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการออกแบบบทบาทแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับบทบาทแสดงเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบบทบาทแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้นนี้

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ สามารถใช้นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ซึ่งไม่มีข้อจำกัดของรูปแบบการแสดง ลีลานาฏศิลป์หลังสมัยใหม่สามารถใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่จะมีแนวคิดที่ต่อต้านอุดมการณ์ของนาฏศิลป์สมัยใหม่ ผู้วิจัยสามารถนำสิ่งที่เข้ากันไม่ได้มาอยู่ในพื้นที่เดียวกันตามแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะลีลานาฏศิลป์เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายที่สำคัญให้ผู้ชมเข้าใจ ซึ่งสามารถผสมผสานระหว่างนาฏศิลป์หลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกันได้ ดังที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยผสมผสานนาฏศิลป์หลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ไม่จำเป็นจะต้องมีเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่สามารถนำนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ผสมผสานเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งลีลานาฏศิลป์เป็นการสื่อความหมายที่สำคัญต่องานนาฏศิลป์ในทุกรูปแบบ ทั้งการประดิษฐ์ลีลาให้สวยงามหรือสามารถใช้ท่าทางตามธรรมชาติก็ได้ (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ภคพร หอมนาน ได้อธิบายถึงความสำคัญของการออกแบบลีลาในงานนาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมายที่สำคัญต่องานนาฏศิลป์ เพราะลีลานาฏศิลป์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ลีลาเป็นการสื่อความหมายที่สำคัญต่องานนาฏศิลป์ โดยการออกแบบลีลานาฏศิลป์ควรมีความหลากหลายและไม่เฉพาะหรือเจาะจงไปที่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับ การนำเสนอที่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการแสดงชุดนั้น ลีลานาฏศิลป์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในลำดับต้น ๆ ที่ผู้สร้างสรรค์ควรจะต้องให้ความสำคัญ (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบลีลานาฏศิลป์นั้นควรมีความหลากหลายไม่เฉพาะเจาะจงที่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งลีลานาฏศิลป์แต่ละแบบมีลักษณะการเคลื่อนไหวที่แตกต่างกันออกไป โดยถือเป็นศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกาย ดังนั้นผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการตั้งคำถามถึงรูปแบบของลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อใช้ประกอบในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ลีลานาฏศิลป์ให้มีความเหมาะสม

3) การคัดเลือกนักแสดง

นักแสดงหรือผู้แสดงถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพราะนาฏศิลป์เป็นศิลปะที่ใช้ร่างกายในการสื่อสารกับผู้ชม อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ ดังนั้นนักแสดงจึงเป็นผู้สื่อสารที่สำคัญ เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจในสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อความหมาย โดยการคัดเลือกนักแสดงเพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องใช้นักแสดงที่มีทักษะที่ถ่ายทอดเรื่องราวไปสู่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ เนื่องจากนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดการสื่อสารที่ศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อความหมายในประเด็นต่าง ๆ ไปสู่ผู้ชม ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการแสดงชุดนั้น การคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลาย หรือการคัดเลือกนักแสดงที่มีได้คำนึงถึงทักษะของการแสดงที่วางไว้นั้น ล้วนขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้สร้างสรรค์ผลงาน และการสื่อสารเรื่องราวตามที่คุณผู้สร้างสรรค์ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

ในขณะที่ ภคพร หอมน่าน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงไว้อย่างสอดคล้องกับ ลักษณะ แสงแดง ไว้ว่า

นักแสดงควรมีทักษะในการสื่อสารเป็นหลัก โดยผู้สร้างสรรค์ต้องมีการกำหนดบทบาทให้กับผู้แสดงได้ทดลองปฏิบัติ เช่น การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิธีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย ผู้สร้างสรรค์คัดเลือกจากบุคลิกภาพ รูปร่างสัณฐาน ภูมิหลัง อีกทั้งทักษะและความสามารถที่ใกล้เคียงสอดคล้องกับบทบาทที่ได้รับ เช่น ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย การสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนเทคนิคพิเศษทางการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก เพื่อให้นักแสดงสามารถสื่อสารเรื่องราวบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ภคพร หอมน่าน, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2564)

การคัดเลือกนักแสดงให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ที่ตั้งไว้ จะทำให้ผลงานการแสดงบรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน เพราะถือว่าการคัดเลือกนักแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน นักแสดงควรมีทักษะการสื่อสารเป็นหลัก นักแสดงจะเป็นผู้ถ่ายทอดอารมณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อสารในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์ตั้งไว้ อาจใช้วิธีการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลาย หรือมีได้คำนึงถึงถึงทักษะของนักแสดงก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยกล่าวโดยสรุปคือ การคัดเลือกนักแสดงมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ เพราะนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดการสื่อสารที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อสารไปยังผู้ชม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามถึงการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

อุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสิ่งที่ช่วยสื่อสารให้การแสดงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะนับเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจ นาฏยศิลป์จึงจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อสารความหมายกับผู้ชมได้มากขึ้น ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่ง ฤทธิรงค์ จิวากานัน ได้ให้ความหมายของอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง หรือเครื่องประกอบการแสดง ไว้ว่า

เครื่องประกอบการแสดง (props) หมายถึงเครื่องประกอบการแสดงที่นักแสดงใช้ในละคร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างฉากและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเครื่องประกอบการแสดงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างภาพรวมบนเวทีและมีส่วนสำคัญที่ทำให้โลกของละครเกิดขึ้นจริง ทำให้ผู้ชมเชื่อในสิ่งที่เห็นบนเวที นอกจากนี้ เครื่องประกอบการแสดงเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญในละคร (ฤทธิรงค์ จิวากานัน, 2556: 144)

ในขณะที่ พรณพัชร เกษประยูร ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้แนวความคิดมินิมอลลิสม์ (minimalism) ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจำเป็นต้องออกแบบตามความเหมาะสมตามบทบาทการแสดงเป็นหลัก ผู้สร้างสรรค์สามารถออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยการนำสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันมาใช้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น ซึ่งผู้สร้างสรรค์สามารถใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง (พรณพัชร เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสิ่งที่ช่วยสื่อสารให้การแสดงมีความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้นการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจึงมีความสำคัญที่ทำให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานได้ตั้งเป้าหมายไว้ ดังที่ กุลนภา พุ่มอำภา ได้แสดงอธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

อุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนเติมเต็มให้ความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อสารเพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงควรคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับงานนาฏศิลป์ เนื่องจากอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่สนับสนุนในการอธิบายบทการแสดง สร้างบรรยากาศ หรือลักษณะของตัวละคร และความเข้าใจจากการตีความของผู้ชมที่จะเกิดขึ้นกับงานนาฏศิลป์ (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนคติเกี่ยวกับแนวทางการเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ควรเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการแสดง และให้ความหมายโดยตรงหรือให้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ อาจเลือกใช้อุปกรณ์เสริมที่เหมาะสมสำหรับการแสดงที่ออกแบบไว้ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีผลต่องานสร้างสรรค์เป็นอย่างมาก ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ตั้งเป้าหมายไว้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

กล่าวโดยสรุปคือการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีผลต่อการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการตีความในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสิ่งที่ช่วยสื่อสารให้การแสดงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจะทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจเรื่องราวตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานได้ตั้งเป้าหมายไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางในการออกแบบ ซึ่ง จารุณี หงส์จารุ ได้กล่าวถึงความสำคัญของเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

อริสโตเติล (Aristotle) ให้เพลงเป็นองค์ประกอบที่ 5 ของบทละคร หมายถึง “เสียง” เพราะบทเพลงของกรีกโบราณล้วนแต่มีบทเพลงคอรัส (chorus) หรือนักร้องหมู่จะต้องขับร้องทั้งสิ้น ในที่นี้รวมไปถึงเสียงที่ปรากฏบนเวที ซึ่งภาษาที่ใช้ในบทพูดคือเสียงของภาษา รวมถึงความเจียบรรหว่างคำพูดต่างก็เป็นเพลง บทเพลงที่ดีต้องเป็นส่วนหนึ่งของบทละครด้วยเช่นเดียวกับบทพูด และต้องมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ (จารุณี หงส์จารุ, 2549: 116)

นอกจากนี้ พรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงเพื่อช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึก ไว้ว่า

การใช้เสียงและดนตรีประกอบการแสดงเพื่อช่วยสร้างอารมณ์และความรู้สึก อีกทั้งสร้างบรรยากาศในการแสดงให้มีความสมจริงเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงควรมีลักษณะหรือแนวคิดร่วมกับการแสดง โดยเริ่มจากแรงบันดาลใจหรือที่มาของผลงานเพื่อนำไปสู่อารมณ์ความรู้สึกโดยรอบ (พรณพัชร เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

เสียงและดนตรีประกอบการแสดงจะช่วยเสริมสร้างให้งานนาฏศิลป์มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น เพราะดนตรีจะช่วยให้การแสดงโดดเด่นและมีอรรถรสรวมถึงการส่งอารมณ์ให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงและเข้าถึงความรู้สึกของนักแสดงเพิ่มมากขึ้น ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำพา ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงจะช่วยเสริมการแสดงให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเสียงและดนตรีประกอบการแสดงจะช่วยกระตุ้นความรู้สึกของนักแสดงและผู้ชมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการออกแบบเสียงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติควรจะสื่ออารมณ์ถึงการได้รับขวัญกำลังใจ (กุลนาถ พุ่มอำพา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเลือกใช้เสียงและดนตรีประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมให้การแสดงมีความโดดเด่น ซึ่งหากปราศจากเสียงประกอบการแสดงก็จะย่อมนขาดอรรถรสในการรับชมการแสดงด้วย ดังนั้นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จึงมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสนับสนุนการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ ซึ่งเครื่องแต่งกายช่วยสร้างความเป็นตัวละครให้กับนักแสดงและเสริมบรรยากาศในการแสดง โดยแบบอย่างของเครื่องแต่งกายจะแตกต่างกันไปตามแนวความคิดของผู้สร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่ง สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ ได้แสดงทัศนะในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง เป็นหนึ่งในองค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่สำคัญ ที่ส่งผลให้ผู้ชมสามารถรับรู้ ทัศนคติ และเข้าใจ วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้สร้างสรรค์ผลงานมากยิ่งขึ้น เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจะสร้างสรรค์ตามความเหมาะสมกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ (สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ที่สามารถใช้เครื่องแต่งกายที่สวมใส่ได้ในชีวิตปัจจุบันได้ ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตปัจจุบันได้ แล้วนำมาดัดแปลงหรือประยุกต์เพิ่มเติม โดยเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงควรสร้างสรรค์ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงค่านิยมแต่ละยุคสมัย รสนิยม และบุคลิกของตัวละคร (สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยการคำนึงถึงการเคลื่อนไหวของนักแสดงเป็นหลัก ไว้ว่า

เครื่องแต่งกายจะช่วยสร้างความเป็นตัวละครให้กับนักแสดงในงานนาฏศิลป์สมัยใหม่จะลดทอนความสำคัญของเครื่องแต่งกายลงให้มีความเรียบง่ายเนื่องจากนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่จะให้ความสำคัญกับลีลานาฏศิลป์เป็นลำดับแรก โดยสิ่งที่สำคัญในการออกแบบเครื่องแต่งกายคือต้องคำนึงถึงการเคลื่อนไหวของนักแสดงเป็นหลัก (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับการแสดงโดยใช้แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถใช้แนวทางของศิลปะหลังสมัยใหม่มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ และควรคำนึงถึงการเคลื่อนไหวของนักแสดงเป็นหลัก โดยการแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงสถานะ เหตุการณ์ หรือช่วงเวลาได้อีกด้วย ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงควรคำนึงถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับการแสดงให้มีความเหมาะสม (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า จากการศึกษาความสำคัญของการออกแบบเครื่องแต่งกาย จะเห็นได้ว่าเครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้การแสดงเกิดความสมบูรณ์ รูปแบบของเครื่องแต่งกายจะแตกต่างกันไปตามแนวความคิดของผู้สร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในการออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง

พื้นที่การแสดงเป็นสถานที่พบกันระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม การเลือกใช้พื้นที่การแสดงจึงมีความสำคัญ เพราะส่งผลต่อการออกแบบองค์ประกอบในการแสดงด้านอื่น ๆ ซึ่งพื้นที่การแสดงมีส่วนช่วยในการเคลื่อนไหวของนักแสดงให้อยู่ในตำแหน่งที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขึ้น การใช้พื้นที่การแสดงจึงสามารถสร้างจุดสนใจให้เกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการออกแบบพื้นที่การแสดงเพื่อให้เหมาะสมกับผลงานนาฏศิลป์ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

พื้นที่การแสดงจะส่งผลต่อการเคลื่อนที่ของนักแสดง เช่น พื้นที่การแสดงที่มีลักษณะเป็นบอลรูม สเปนซ์ (ballroom space) ซึ่งเป็นมุมมองที่ผู้ชมสามารถรับชมการแสดงในพื้นที่สูง หรือพื้นที่การแสดงแบบโพรซีนีเยม เอียร์เตอร์ (proscenium theatre) ที่มุ่งเน้นความสำคัญของเทคนิค กระทั่งต่อมาในยุคโพสโมเดิร์นแดนซ์ (post-modern dance) สามารถจัดการแสดงได้โดยไม่มีการจำกัดพื้นที่การแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 30 ตุลาคม 2564)

การออกแบบพื้นที่การแสดงมีผลต่อองค์ประกอบการแสดงในหลาย ๆ ด้าน ดังที่ ธารกร จันทนะสาโร ได้อธิบายความสำคัญของการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

พื้นที่สำหรับการแสดงอาจไม่สามารถกำหนดได้ตายตัว หากอาศัยแนวคิด นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ พื้นที่การแสดงสามารถเกิดขึ้นที่ไหนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องจำกัดแค่เพียงโรงละครเท่านั้น โดยการออกแบบพื้นที่การแสดงสามารถเลือกใช้พื้นที่เพื่อสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับผลงานนาฏยศิลป์ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอ (ธารกร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 22 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ภคพร หอมนาน ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมกับการแสดงโดยอาศัยการใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การแสดงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึง โดยพื้นที่การแสดงนาฏยศิลป์มีทั้งความยาว ความกว้าง ความลึก ดังนั้นผู้สร้างสรรค์ควรออกแบบพื้นที่การแสดงให้มีความเหมาะสม หากอาศัยการใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่สามารถใช้พื้นที่การแสดงเกิดขึ้นที่ใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นโรงละครหรือพื้นที่เฉพาะในการจัดการแสดง (ภคพร หอมนาน, **สัมภาษณ์**, 25 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบพื้นที่การแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ของการแสดงได้ ในการออกแบบพื้นที่การแสดงผู้วิจัยได้พิจารณาพื้นที่การแสดงเพื่อให้เหมาะสมกับผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ โดยได้ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ในครั้งนี้

8) การออกแบบแสง

แสงมีความสำคัญในการสร้างภาพบนเวที นอกจากแสงจะให้สว่างแล้วแสงยังช่วยในการสร้างจุดสนใจให้ผู้ชมอีกด้วย โดยในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจในรูปแบบและแนวความคิดในการออกแบบแสง ผู้วิจัยจึงได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการออกแบบแสงเพื่อให้เหมาะสมกับผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่ง ฤทธิรงค์ จิวากานนท์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบแสงสำหรับการแสดง ไว้ว่า

แสงทำให้ผู้ชมเห็นในสิ่งที่ต้องการนำเสนอ โดยในการชมละครนั้นผู้ชมไม่ได้เห็นการแสดงเพียงอย่างเดียว แต่ยังเห็นองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างบรรยากาศของเรื่องราว เพราะฉะนั้นความสำคัญของแสงอยู่ที่ว่าทำให้ผู้ชมเห็นสิ่งใด อีกทั้งมีความจำเป็นต้องเห็นมากน้อยเพียงใด (ฤทธิรงค์ จิวากานนท์, 2549: 157)

ในขณะที่ ภคพร หอมน่าน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการจัดแสงสำหรับการแสดง โดยการใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า

การออกแบบแสงสำหรับการแสดง สามารถออกแบบได้ 2 ลักษณะ คือ การใช้แสดงธรรมชาติ และการใช้แสงสังเคราะห์ การจัดแสงสำหรับการแสดงเป็น การใช้จินตนาการประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงการสื่อสารอารมณ์ ความหมาย ความรู้สึก และเนื้อหาการแสดงเป็นหลัก (ภคพร หอมน่าน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสงสำหรับการแสดง โดยการนำเทคนิคการใช้สีมาเป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดง ไว้ว่า

แสงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทางด้านนาฏศิลป์ที่จะช่วยเสริมสร้างภาพในการแสดงให้มีความน่าสนใจ สามารถนำเทคนิคการใช้สีมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดง โดยสื่อสารให้สอดคล้องกับอารมณ์ ท่าทาง และความหมายของการแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้แสงจะช่วยเสริมสร้างภาพในการแสดงให้มีความน่าสนใจ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคำนึงความสำคัญในการออกแบบแสง โดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย ไว้ว่า

การออกแบบแสงจะต้องคำนึงความสำคัญในการออกแบบแสง ได้แก่ การออกแบบแสงในรูปแบบปกติ การออกแบบแสงโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย การออกแบบแสงเป็นตัวช่วยในการสร้างอารมณ์ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบแสง และการใช้แสงเพื่อสร้างเอฟเฟกต์หรือเทคนิคพิเศษ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบแสงนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเพิ่มให้การแสดงนาฏยศิลป์มีอรรถรสมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อออกแบบแสงสำหรับการแสดง ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในการออกแบบแสงสำหรับการแสดงเพื่อให้ความเหมาะสมต่อผลงานนาฏยศิลป์ขึ้นนี้

3.3.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ

แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรค์งานนาฏยศิลป์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำถามที่ผู้วิจัยต้องการหาคำตอบ หลังจากการทดลองปฏิบัติผลงานสร้างสรค์นาฏยศิลป์ ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะต้องคำนึงถึงเพื่อหารูปแบบของการแสดง และจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ซึ่งรวมไปถึงการศึกษาเพื่อหารูปแบบของการแสดงสำหรับผู้สนใจในอนาคต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามสำหรับการวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการหาคำตอบว่า แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติจะต้องคำนึงถึงหัวข้อที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) การสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
 ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคำนึงถึงแนวคิดการสร้างขวัญและกำลังใจใน
 การสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของ
 ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจะต้องให้ความสำคัญถึงปัจจัยที่
 สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เป็นลำดับแรก อีกทั้ง
 จะต้องคำนึงถึงจริยธรรม การยอมรับในการมีชีวิตอยู่ ศิลปินควรมีจริยธรรมใน
 การสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ไม่คัดลอกงานของผู้อื่น เพราะฉะนั้นการตั้งคำถามจึงมี
 ความสำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษาอย่างลึกซึ้งของผู้วิจัย เพื่อค้นหาแนวทางใน
 การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้อธิบายถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์
 ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ โดยการนำเสนอประเด็นสำคัญมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง ไว้ว่า

การสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
 ที่ผู้วิจัยได้หยิบยกประเด็นดังกล่าวมาสร้างสรรค์ผลงานนั้น จะเป็นเรื่องลึกซึ้งที่ผู้ชม
 จะได้รับชมจากผลงานสร้างสรรค์ อีกทั้งการนำเสนอประเด็นดังกล่าวมาสร้างสรรค์นั้น
 ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการ
 การออกแบบบทการแสดง (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงความสำคัญของการสร้างขวัญกำลังใจ
 ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ศิลปินจะต้องมีขวัญกำลังใจใน
 การสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งขวัญกำลังใจนั้นสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือปัจจัย
 ภายนอก และปัจจัยภายใน โดยทั้ง 2 ปัจจัยนี้จะสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็น
 การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ได้ แต่จะต้องนำเสนอในรูปแบบที่มีความน่าสนใจและ
 แปลกใหม่ให้กับผลงานนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็น
 การสร้างขวัญกำลังใจ (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ เนื่องจากเป็นประเด็นหัวข้อผลงานสร้างสรรค์ในงานวิจัยชิ้นนี้ และเป็นความสำคัญที่ใช้ในการออกแบบบทการแสดงซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบองค์ประกอบการแสดงต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในการแสดงที่ผู้วิจัยต้องการสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดงในครั้งนี้

2) การสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยที่เกี่ยวกับการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดังที่ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ไว้ว่า

นาฏศิลป์เป็นงานศิลปะที่มาจากความรู้สึกนึกคิด หรือสิ่งที่พบเห็นในสังคม เช่น ปัญหาในสังคม ความดีในสังคม หรือแม้กระทั่งความบกพร่องของสังคม นาฏศิลป์จะเป็นตัวอย่างให้ผู้ชมเห็นและตระหนักถึงสิ่งที่ควรเกิดขึ้นหรือสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นในสังคมนั้นด้วย ดังนั้นการใช้นาฏศิลป์เป็นสื่อเพื่อสะท้อนภาพของสังคม เป็นสิ่งที่สอนให้ผู้ชมตระหนักถึงสิ่งต่าง ๆ และเป็นเครื่องมือที่สร้างอุทาหรณ์ให้แก่สังคมได้อีกด้วย (พชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

ในขณะที่ ลักขณา แสงแดง ได้อธิบายถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงในการสร้างสรรค์ผลงานไว้ว่า

สภาพสังคมมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งการสร้างขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นก็สะท้อนสภาพสังคมในตัวศิลปินด้วยเช่นกัน โดยการสะท้อนภาพสังคมเป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งขวัญกำลังใจคือสภาพที่ความต้องการของศิลปินได้รับการตอบสนองในระดับที่พึงพอใจและมีความพร้อมที่จะกระทำสิ่งอื่นต่อไปด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถเมื่อถูกจูงใจ (ลักขณา แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การสะท้อนภาพสังคมโดยใช้นาฏศิลป์เป็นสิ่งที่ควรคำนึงในการค้นหารูปแบบการแสดง เพราะนาฏศิลป์ถือเป็นเครื่องมือในการสะท้อนให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามในการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้

3) ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์นั้นเป็นแนวความคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งหลังจากการสร้างสรรคผลงาน ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องคำนึงถึง ดังที่ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้สร้างสรรค์จะต้องค้นหารูปแบบให้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ โดยการใช้ประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์นั้นมีความแตกต่างไปจากของเดิม อีกทั้งผู้สร้างสรรค์จะต้องกล้าที่จะสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำซากและจำเจ เพื่อสร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับผู้ที่ได้รับชมการแสดง อีกทั้งเป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับผลงานสร้างสรรค์อีกด้วย (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งอาจได้มาจากความหลากหลายของรูปแบบทักษะที่แตกต่างกันออกไป ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะถึงความคิดสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นได้มาจากความหลากหลายของรูปแบบทักษะที่มีความแตกต่างกันออกไปซึ่งผู้สร้างสรรค์จะต้องนำความคิดสร้างสรรค์มาใช้ให้เหมาะสมกับผลงาน โดยความคิดสร้างสรรค์จำเป็นจะต้องคิดค้นวิธีใหม่ ๆ ให้มีความแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่เคยปรากฏมาก่อน (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือต่อยอดจากสิ่งเดิมที่มีอยู่แล้ว ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางความคิดที่แปลกใหม่จากเดิม มีหลากหลายรูปแบบ หลายแง่มุม ที่กว้างไกลโดยไร้กรอบและขอบเขต และเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือต่อยอดจากสิ่งเดิมที่มีอยู่แล้วให้พัฒนาต่อไปได้ในทิศทางที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ผู้สร้างสรรค์จะต้องตีความให้ลึกซึ้งจากสิ่งเดิมในแง่มุมต่าง ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ไว้แล้ว (พชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบในการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในประเด็นใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามในการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์เพื่อเป็นการค้นหาคำตอบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้

4) การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ หรือการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก เพื่อเป็นการถ่ายทอดหรือสื่อความหมาย ดังที่ ญัฐพร เพชรเรือง ได้อธิบายถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เป็นการแสดงที่ใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมาย และยังนำองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เข้ามาร่วมสื่อความหมายได้เช่นกัน โดยการนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบของนาฏศิลป์นั้นสามารถนำมาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายของการแสดงได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งถือว่าการสร้างสรรค์นาฏศิลป์มีความจำเป็นที่จะต้องออกแบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ ผ่านองค์ประกอบการแสดง (ญัฐพร เพชรเรือง, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้กล่าวถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่ช่วยบ่งบอกความหมายและช่วยขยายความให้ผลงานนาฏศิลป์ไว้ว่า

การใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์จะช่วยบ่งบอกความหมายและช่วยขยายความให้ผลงานนาฏศิลป์เข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น โดยการใช้สัญลักษณ์สามารถใช้ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น สัญลักษณ์ด้านอุปกรณ์ประกอบการแสดง สัญลักษณ์ด้านลีลานาฏศิลป์ สัญลักษณ์ด้านเครื่องแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งผู้สร้างสรรค์จะต้องนำสัญลักษณ์มาใช้เพื่อขยายความให้การแสดงมีความชัดเจน โดยควรคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์เพื่อเป็นการค้นหาคำตอบใหม่ หรือสิ่งใหม่ที่ไม่ซ้ำจากเดิม (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ เพราะการเคลื่อนไหวร่างกายถือเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งแทนการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกในการถ่ายทอดหรือสื่อความหมายของนักแสดงเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในการแสดง ดังนั้นการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องออกแบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ ผ่านองค์ประกอบของการแสดง ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงความสำคัญของการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไว้ว่า

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ ดังนั้นการใช้สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องให้ความสำคัญ ซึ่งการใช้สัญลักษณ์สามารถปรากฏอยู่ในองค์ประกอบของนาฏศิลป์ต่าง ๆ เช่น การใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย การใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นต้น โดยสามารถเลือกใช้สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบในการคำนึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

5) ทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์

การสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการใช้ทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ในการสร้างสรรคผลงาน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ดังที่นราพงษ์ จรัสศรี ได้ยกตัวอย่างแนวคิดเรื่องการปะติด หรือคอลลาจ (collage) ซึ่งเป็นส่วนที่ปรากฏในผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และทัศนศิลป์ ไว้ว่า

การปะติด (collage) เป็นการประยุกต์เพื่อออกแบบการจัดวางภาพประกอบ การแสดง โดยไม่จำเป็นจะต้องเป็นเรื่องราวเดียวกัน แต่ภาพที่เสนอนั้นจะต้องแสดงให้เห็นรูปแบบของการแสดงตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรคผลงาน หรืออาจใช้เรื่องราวเดียวกัน เช่น การนำภาพของผู้หญิงหลาย ๆ ภาพมาต่อเป็นรูปเดียวกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายเกี่ยวกับการคำนึงถึงทฤษฎีศิลปะการหยิбыิ่มี ด้านทัศนศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ ไว้ว่า

รูปแบบของแนวคิดการหยิбыิ่มี มาจากการหยิбыิ่มีผลงานศิลปะมาจัดวางไว้ในสถานที่ใหม่ ซึ่งแตกต่างจากสถานการณ์ดั้งเดิมของศิลปินในอดีต โดยแนวคิดของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีศิลปะแห่งการหยิбыิ่มี ได้แก่ ไมเคิล โฟคีน (Michel Fokine) มาเรียส เปติปา (Marius Petipa) บ๊อบ ฟอสซี่ (Bob Fosse) (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ยังได้อธิบายถึงความสำคัญในการใช้ทฤษฎีศาสตร์ทางศิลปกรรมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรคผลงาน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของชิ้นงาน ไว้ว่า

การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จำเป็นต้องอาศัยการสร้างสรรคที่เชื่อมโยงทฤษฎีเข้าด้วยกัน ซึ่งอาจจะต้องใช้องค์ความรู้หรือทฤษฎีในศาสตร์แขนงอื่น ๆ มาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรคผลงาน อาทิเช่น การออกแบบลีลา ดนตรี ประกอบการแสดง หรือแม้กระทั่งเครื่องแต่งกายก็จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีในศาสตร์ของศิลปกรรมเข้ามาเป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของชิ้นงานเพิ่มมากขึ้น (กฤษฎี ชัยศิลป์บุญ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามถึงการคำนึงถึงการใช้ทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ คุรียางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เพื่อหาคำตอบในการทดลองการค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสร้างความแปลกใหม่ผ่านความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น

6) ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์มีความจำเป็นในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ดังที่ พชรินทร์ สันติอัฐวรรณ ได้กล่าวถึงการนำเสนอความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ควรคำนึงถึงความหลากหลายแต่จะต้องมีเอกภาพ เช่น ในแต่ละองค์การแสดงผู้สร้างสรรค์อาจเลือกใช้ใช้นาฏศิลป์ต่างสกุลกัน เพื่อสื่อความหมาย แต่อาจจบลงด้วยนาฏศิลป์ในสกุลเดียวกัน ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงสิ่งที่สะท้อนถึงการบ่งบอกความเป็นตัวเองในแต่ละองค์ (พชรินทร์ สันติอัฐวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดด ได้กล่าวถึงความหลากหลายขององค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ที่จะส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดเรื่องราวผ่านผลงานออกมาได้อย่างอิสระ และมีความน่าสนใจ ไว้ว่า

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดงไม่ใช่เพียงแค่ใช้สำหรับองค์ประกอบด้านลีลาหรือนาฏศิลป์เพียงเท่านั้น แต่รวมไปถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ในการแสดงอีกด้วย เช่น นักแสดง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นต้น ควรจะต้องมีความหลากหลาย โดยการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงนั้นจะส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดผลงานออกมาได้อย่างอิสระ และทำให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น (ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เพื่อจะทำให้ผลงานนาฏยศิลป์มีความหลากหลายและเข้าถึงผู้ชมได้ง่าย ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ควรมีความหลากหลายของรูปแบบการแสดง อาจจะผสมผสานศิลปะการละครเข้ากับงานนาฏยศิลป์ หรืออาจใช้นาฏยศิลป์หลายสกุลเข้าด้วยกัน จะทำให้ผลงานนาฏยศิลป์มีความหลากหลายและเข้าถึงผู้ชมได้ง่าย ดังนั้นการใช้ความหลากหลายของรูปแบบการแสดงจึงไม่ใช่เรื่องแปลก สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ เพื่อหาคำตอบอันนำไปสู่แนวคิดสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ในงานวิจัยครั้งนี้

7) การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่

การคำนึงถึงความประหยัดหรือความเรียบง่ายเป็นแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยการลดทอนสิ่งที่ฟุ่มเฟือยให้เหลือเฉพาะส่วนสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการออกแบบนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยคำนึงคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์สามารถใช้ท่าเต้นที่ดูธรรมดา โดยใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการทำซ้ำไปซ้ำมา (repetitive movement) เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ในขณะที่ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้กล่าวถึงการสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ นราพงษ์ จรัสศรี ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ผู้สร้างสรรค์อาจใช้แนวคิดความเรียบง่ายในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น การออกแบบลีลานาฏศิลป์ สามารถใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้แนวคิดความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์สามารถใช้แนวคิดความเรียบง่ายในการออกแบบได้ เช่น การออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงทั้งหมดสวมใส่เครื่องแต่งกายแบบเดียวกัน เพื่อลดทอนสิ่งที่ฟุ่มเฟือยให้เหลือแค่ประเด็นที่สำคัญ ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อความหมายเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามถึงการคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เพื่อหาคำตอบในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ และเพื่อลดทอนสิ่งที่ฟุ่มเฟือยในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกเครื่องมือในการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ประกอบไปด้วย การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สื่อสารสนเทศ การสำรวจข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ และประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งจะนำมาสู่กระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร

การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสารสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้การวิจัยเชิงสร้างสรรค์และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ ตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดังนี้

3.4.1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจ ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ และสังคมอุดมคติ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำมาอภิปรายผลต่อไป

3.4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปสู่รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ วิธีการนำเสนอ และจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงาน และการอภิปรายผลต่อไป

3.4.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเป็นหลัก ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับปฐมภูมิ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์หลากหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์รายบุคคล การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง โดยมีการใช้คำถามในการวิจัยแบบปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเป็นหลัก เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยเลือกศิลปินทางด้านนาฏศิลป์เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นหลัก

3.4.3 สื่อสารสนเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ สื่อออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยมุ่งเน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน เพื่อนำมามาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยในครั้งนี้

3.4.4 การสังเกตการณ์

ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์โดยตรงเกี่ยวกับด้านการแสดงนาฏยศิลป์ โดยการเข้าร่วมรับชมการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่มีรูปแบบหรือแนวความคิดที่เชื่อมโยงกับการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการสังเกตผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ของศิลปินที่มีผลงานด้านการแสดงที่หลากหลาย

1) ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ออกแบบการแสดงโดย นราพงษ์ จรัสศรี ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Blackbox theatre) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน ไว้ว่า

การแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) มีการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (classical ballet) และลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) มาใช้ในการออกแบบลีลาท่าทางนาฏยศิลป์ โดยสันติภาพ หมายถึง เรื่องความเป็นความตาย ดังนั้นการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวจะให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ โดยนำเสนอส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ อีกทั้งใช้สัญลักษณ์สันติภาพโดยการนำเสนอความเป็นนานาชาติ โดยการใช้สัญลักษณ์ของธงชาติ เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นการใช้สัญลักษณ์ในงานสร้างสรรค์ผ่านบทบาทของนักแสดง เนื่องจากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เป็นการแสดงที่ใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมาย และยังนำองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ด้านนาฏยศิลป์มาใช้เป็นองค์ประกอบเพื่อสื่อความหมายได้เช่นกัน โดยในการแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการใช้สัญลักษณ์ในงานสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ผู้สร้างสรรค์ได้นำสัญลักษณ์เรื่องสินค้าที่ส่งผลประโยชน์ทำให้เกิดความขัดแย้งในสันติภาพขึ้นได้ นั่นคือผลประโยชน์ในการค้า โดยใช้อุปกรณ์หรือสินค้าต่าง ๆ มาวางไว้เพื่อสื่อความหมาย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการนำเสนอภาพความหรรษาเพื่อสื่อความหมายถึงวัฒนธรรมตะวันตกในการแสดงชุดนี้ไว้ว่า

การใช้นักแสดงผู้หญิงแต่งกายด้วยชุดแต่งงานสะท้อนให้เห็นภาพความหรรษา อีกทั้งยังสื่อถึงวัฒนธรรมตะวันตกอีกด้วย โดยต้องการสื่อความหมายถึงการนำวัฒนธรรมตะวันตกไปใช้ในประเทศต่าง ๆ นำเสนอเรื่องราวสันติภาพของสัตว์ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอ เช่น ท่าทางการห้อยโหน การใช้ระดับตำแหน่งที่ใช้ท่าทางยกสัตว์ให้สูงขึ้น เพื่อสื่อความหมายถึงสันติภาพ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากการเข้าร่วมรับชมการแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ประเด็นที่แสดงถึงความแปลกใหม่และไม่ซ้ำใคร ซึ่งการแสดงนาฏศิลป์ชุดนี้เป็น การสร้างสรรค์นวัตกรรมศิลปะการแสดงขึ้นใหม่ด้วยพลังแห่งร่างกายเพื่อมอบสันติภาพแก่โลก ผู้วิจัยได้แนวทางในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ให้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ อีกทั้งผู้วิจัยได้เข้าใจถึงวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้น และได้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างผลงานนาฏศิลป์เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจ

2) ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บล็องซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) ออกแบบการแสดงโดย นราพงษ์ จรัสศรี ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Blackbox theatre) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการแสดงชุดบล็องซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) ไว้ว่า

ผลงานการแสดงนาฏศิลป์ ชุดบล็องซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) เป็นการนำเสนอเรื่องราวของสตรีเพศในสังคมมาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบตัวละคร บล็องซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois) เป็นผู้หญิงที่สูงศักดิ์ ซึ่งเป็นตัวละครที่ขยายความการกดขี่และโดนข่มขืน โดยแสดงถึงการกดขี่ทางเพศและเป็นการนำเรื่องราวทางสังคมมาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างผลงานนาฏศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ โดยการใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์จะช่วยบ่งบอกความหมายและช่วยขยายความให้ผลงานนาฏศิลป์เข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น โดยการใช้สัญลักษณ์สามารถใช้ได้หลากหลายรูปแบบ อาทิ เช่น การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมาย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง นาฏศิลป์ชุดบล้านซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) ไว้ว่า

ในการออกแบบบทรูปสำหรับการแสดงนาฏศิลป์ ชุด บล้านซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) เป็นการสร้างสรรค์บทรูปการแสดงขึ้นใหม่ แต่ยังคงเนื้อหาตามวรรณกรรมเดิมไว้ โดยได้ให้ความสำคัญในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ เช่น การใช้บันได แทนความหมายของฉากในละครดั้งเดิม อีกทั้งยังใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมที่มีฐานะที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังสื่อความหมายแทนความทะเยอทะยานของตัวละครอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

จากการเข้าร่วมรับชมการแสดงนาฏศิลป์ ชุดบล้านซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) ผู้วิจัยได้แนวทางในการใช้สัญลักษณ์เพื่อออกแบบงานนาฏศิลป์ในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อตีความให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้มากขึ้น อีกทั้งในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสังคมที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการใช้บันไดมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์

3.4.5 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเข้าร่วมการสัมภาษณ์ทั้งในเชิงบรรยายและเชิงปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นสาระสำคัญของการเข้าร่วมสัมภาษณ์ทั้งในด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ แล้วนำข้อมูลที่ได้นี้มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานอีกทางหนึ่ง โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ทางวิชาการและโครงการนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านนาฏศิลป์ ดังนี้

1) โครงการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาทักษะวิชาชีพแก่ศิษย์เก่า ในหัวข้อ “แนวคิด การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ร่วมสมัย” จัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2564 ในรูปแบบออนไลน์ จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งเป็นผู้บุกเบิก นาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการสัมมนาในครั้งนี้

จากเข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้และแนวคิดในการสร้างสรรค์ งานนาฏศิลป์ร่วมสมัย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ต่อไปได้ โดยผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ในการออกแบบนาฏศิลป์ในองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบ อุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่อง แต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง มาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน นาฏศิลป์ในครั้งนี้ เพื่อให้ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปิน ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

2) โครงการนำเสนอผลงานวิชาการด้านงานสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงร่วมสมัย ระดับชาติ ครั้งที่ 1 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2564 ในรูปแบบออนไลน์ จัดขึ้นโดยสถาบัน วัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแสดงออก ด้านความคิดสร้างสรรค์และเป็นการเปิดรับคำแนะนำด้านวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติ ทั้งนี้ใน การประชุมวิชาการดังกล่าว ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ได้ออกแบบสร้างสรรค์การแสดง ชุดถอดรหัสเลนส์ไตรลักษณ์ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผ่านสื่อรูปแบบออนไลน์ โดยใช้หลักสัจธรรมเรื่อง ไตรลักษณ์ของศาสนาพุทธร่วมกับการแสดงเทคนิคการเดินบัลเลต์ โดยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ชุดถอดรหัสเลนส์ไตรลักษณ์ เป็นการตีความโดยการนำเทคนิคของบัลเลต์มาใช้ในการแสดง ซึ่งแบ่ง บทการแสดงออกเป็น 3 องค์ ได้แก่ 1) อนิจจัง หมายถึง อาการไม่เที่ยงหรือการเปลี่ยนแปลง 2) ทุกขัง คืออาการเป็นทุกข์ อาการที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายตัว หรือแรงกดดันที่ทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลง และ 3) อนัตตา คือความไม่ใช่ตัวตนหรือความไม่มีตัวตนที่แท้จริง

จากเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางใน การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ตลอดจนรูปแบบการแสดงต่าง ๆ ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำมาบูรณาการกับการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว และนำมาปรับใช้ในการ สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

3) โครงการประชุมวิชาการงานสร้างสรรค์ด้านศิลปกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 2 หัวข้อ “ศิลปกรรมและการออกแบบในช่วงเวลาแห่งความพลิกผัน” Art and Design in the Age of Disruption และการเสวนาวิชาการพิเศษ เรื่องการสร้างและการขยายฐานวิชาชีพศิลปะการแสดงในช่วงเวลาแห่งความพลิกผัน จัดขึ้นในวันที่ 19 - 20 สิงหาคม พ.ศ.2564 ในรูปแบบออนไลน์ จัดขึ้นโดย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งจากการเข้าร่วมการเสวนาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ให้เหมาะสมกับในยุคปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการเข้าร่วมประชุมวิชาการในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์งานมาปรับใช้ในการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

4) โครงการสัมมนา เรื่องวิวัฒนาการนาฏศิลป์ตะวันตก สู่การสร้างสร้งงานด้านศิลปะการแสดงมีอาชีพ จัดขึ้นในวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ.2565 ในรูปแบบออนไลน์ จัดขึ้นโดยสาขาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการสัมมนาในครั้งนี้ จากการเข้าร่วมโครงการสัมมนาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์ตะวันตกและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

3.4.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์

เกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปินคือการคัดสรรศิลปินและผลงานการสร้างสร้งทางด้านนาฏศิลป์ที่มีคุณสมบัติ คุณลักษณะ และคุณภาพ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปินมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานให้กับศิลปินในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยสร้งสร้งด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ซึ่ง วิชชุตา วุราทิพย์ ได้อธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

เกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปิน มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานในการยกย่องต้นแบบทางนาฏศิลป์ ได้แก่ ผู้มีจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน (spiritual) ประสบการณ์ในการทำงาน (experience) เป็นผู้ที่มีความสามารถที่หลากหลาย (versatile) ความเป็นผู้นำและเป็นผู้บุกเบิก (pioneer) ปรัชญาในการทำงาน (philosophy) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การถ่ายทอดองค์ความรู้ (passing the knowledge) มีรสนิยม (taste) เป็นผู้หายาก (rarity)

จรรยาบรรณ (ethic) และความหลงใหล (passion) (วิชุดา วุฒาพิศย์, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2565)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์การวิจัย ผู้วิจัยพบว่ามีการที่มีความสอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ นักวิชาการ และศิลปินต่าง ๆ เกี่ยวกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานที่มีต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ศิลปินจะต้องมีความหลงใหล (passion) ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากความชอบของศิลปิน หรือความถนัดที่มีอยู่ในตัวศิลปิน รวมไปถึงพรสวรรค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองในการสร้างสรรค์ผลงานที่ตนเองชอบ โดยในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติผู้วิจัยต้องใช้ความหลงใหลในการทำงาน และสร้างความหลงใหลให้กับผู้ชมเพื่อสร้างสรรค์ความเป็นตัวตนเฉพาะบุคคลผ่านผลงานสร้างสรรค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปินที่มีต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ควรใช้เกณฑ์มาตรฐานในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ประสบการณ์ตรง เนื่องจากผู้วิจัยมีประสบการณ์ตรงในการเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ จึงมีความเข้าใจถึงสิ่งที่จะเป็นแรงกระตุ้นเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้ผู้สร้างสรรค์มีประสบการณ์ในการออกแบบบทการแสดง และสร้างสรรค์ผลงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

เกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปินมีเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ หลายประการล้วนมีความเกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ทั้งสิ้น ดังที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้อธิบายถึงการใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน ไว้ว่า

การมีความคิดสร้างสรรค์เป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งของบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เนื่องจากศิลปินจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงการใช้ความคิดที่หลากหลาย แสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ ๆ และนอกกรอบ คัดสรรหาทางเลือกใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์ต้องทำให้เกิดใหม่ ๆ สิ่งที่ดีงาม หรือตรงตาม ดังนั้นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ จะต้องทำให้เกิดความดีงามในสังคม โดยไม่ยึดติดกรอบเดิม แต่มีการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่โดยไม่ซ้ำจากรูปแบบเดิม (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ไปใช้ในการเปรียบเทียบคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งปรากฏอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 8 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง

3.4.7 ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยมีประสพการณ์ทางด้านศิลปะการแสดง เช่น ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์ร่วมสมัย ทั้งในฐานะบทบาทของนักแสดงและฐานะผู้สร้างสรรค์ผลงานโดยตรง ซึ่งจากประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยที่ผ่านมา ได้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำมาบูรณาการกับข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้ โดยประสพการณ์ด้านการเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานโดยตรงนั้น ผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ทั้งนี้ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของประสพการณ์ของผู้วิจัยกับการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ประสบการณ์ของผู้มีวิสัยมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้ที่มีประสบการณ์มากจะได้เปรียบมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ศิลปินสั่งสมมา องค์ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน จะทำให้ศิลปินสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ซึ่งนอกจากศิลปินต้องมีการฝึกฝนในการสร้างสรรค์ผลงานแล้วนั้น ศิลปินยังจะต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้มากยิ่งขึ้น (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัยเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่สำคัญ ที่จะทำให้ผลงานมีความแปลกใหม่และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้กล่าวถึงการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัยในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ การนำองค์ความรู้หรือประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัยมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ถือเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะประสบการณ์ส่วนตัวจะทำให้ผู้วิชัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ อีกทั้งประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัยยังเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผลงานมีลักษณะเฉพาะตัว (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังนั้นผู้วิชัยสรุปได้ว่า ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัยเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดแรงผลักดันและเกิดประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทุกแขนง โดยผู้วิชัยนำประสบการณ์ส่วนตัวที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีตมาเป็นเครื่องมือในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ โดยประสบการณ์ส่วนตัวเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงออกถึงลักษณะตัวตนของศิลปินโดยตรง และสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของผู้วิชัยอย่างชัดเจน โดยประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัยนี้จะส่งผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิชัย ผู้วิชัยได้นำประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิชัย เช่น ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์ร่วมสมัย ทั้งในฐานะบทบาทของนักแสดงและฐานะผู้สร้างสรรค์ผลงานโดยตรง มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผ่านองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ เพื่อให้ผลงานเกิดความแปลกใหม่และน่าสนใจ

3.5 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.5.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา หนังสือ บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

3.5.2 การขอจริยธรรมการวิจัยในคน ผ่านคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้คำตอบของการวิจัยที่สะท้อนความเป็นจริง รวมทั้งไม่ขัดกับศีลธรรมและบรรทัดฐานของสังคม

3.5.3 การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ และผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยทางด้านนาฏศิลป์

3.5.4 การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

3.5.5 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล และการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

3.5.6 ดำเนินการทดลองปฏิบัติเพื่อหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละครั้งผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละครั้งร่วมปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์เพื่อทำการตรวจสอบพร้อมกับการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการวิจัยในลำดับต่อไป ตลอดจนการดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์

3.5.7 บันทึกวีดิโอการแสดงเพื่อจัดทำเป็นคลิป์วิดีโอสำหรับเผยแพร่การแสดง ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกวีดิโอโดยการตั้งกล้องนิ่งเพื่อให้เห็นองค์ประกอบของการแสดงทั้งหมดที่ชัดเจนมากที่สุด โดยใช้กล้องบันทึกวีดิโอ 1 ตัว และกล้องบันทึกภาพนิ่ง 1 ตัว สำหรับบันทึกภาพการแสดง ซึ่งผู้วิจัยบันทึกวีดิโอโดยแบ่งออกเป็นองค์การแสดงเพื่อความสะดวกในการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดง จากนั้นผู้วิจัยได้นำวีดิโอที่ถ่ายทำทั้งหมดมาเรียงต่อกันตามองค์การแสดงที่จัดเรียงไว้และนำเผยแพร่สู่สาธารณชน

3.5.8 นำเสนอผลงานนาฏศิลป์ผ่านสื่อออนไลน์ยูทูบ (Youtube) อีกทั้งจัดให้มีการวิพากษ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นผ่านการตอบแบบสอบถาม ประเมินผล และรายงานผล

3.5.9 การนำผลที่ได้จากการวิจัยมาอภิปรายและสรุปผลการวิจัย พร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป และจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตลอดจนการเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณชน

3.6 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ คือนักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ทั้งในด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ตำแหน่งคณะกรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกของประเทศไทย และเป็นผู้ก่อตั้งสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) อาจารย์ ดร.วิษชุดา ฐาติย์ ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และการวิจัยทางด้านนาฏศิลป์
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอิศวรธรม ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเลขานุการคณะกรรมการบริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) อาจารย์ ดร.ชลาลัย วงศ์อารีย์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตะวันตก
- 6) อาจารย์ ดร.ภคพร หอมนาน ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- 7) อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

- 8) อาจารย์ ดร.นันทกรณ์ พูลภักดี ตำแหน่งประธานสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 9) อาจารย์ ดร.พรรณพัชร เกษประยูร ตำแหน่งอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 10) ดร.ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล นักวิชาการและศิลปินอิสระทางด้านนาฏศิลป์
- 11) อาจารย์ ดร.กุลนาถ พุ่มอำภา ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- 12) นายสุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ นักออกแบบ อาจารย์พิเศษ และนักวิจัยหน่วยปฏิบัติการวิจัยแฟชั่นและนฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 13) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จินตนา อนุวัฒน์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์ศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
- 14) นายกฤษฎี ชัยศิลป์บุญ ศิลปินอิสระทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย
- 15) นางสาวชนิษฐา บุตรเจริญ ผู้ออกแบบท่าเต้นและศิลปินอิสระ
- 16) อาจารย์เชาวฤทธิ์ ชาคำไฮ ตำแหน่งอาจารย์สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 17) อาจารย์ ดร.ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด ตำแหน่งอาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- 18) อาจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์ ศิลปินอิสระ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด ข้อมูลดังที่ปรากฏในตารางที่ 2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง วันที่สัมภาษณ์ และประเด็นคำถาม

ตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์
ที่มา : ผู้วิจัย

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับงานวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	20 ตุลาคม 2564	- นาฏศิลป์ - นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ - นาฏศิลป์ร่วมสมัย - ความคิดสร้างสรรค์ - สังคมอุดมคติ - ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ของศิลปินด้านนาฏศิลป์
	23 ตุลาคม 2564	- ศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriation) ในแนวนาฏศิลป์ - ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัย - องค์ประกอบการแสดง
	30 ตุลาคม 2564	- รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ - ทฤษฎีด้านนาฏศิลป์
	13 พฤศจิกายน 2564	- การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ - แนวคิดการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์
	6 พฤษภาคม 2565	- ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัย - ตาโบลิวิงต์ (Tableaux vivants) - สังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปิน ทางด้านนาฏศิลป์
อาจารย์ ดร.วิษุตา วุธาติย์	29 มกราคม 2565	- เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน - การวิจัยเชิงสร้างสรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัครธณ	13 พฤศจิกายน 2564	- ความสำคัญของขวัญกำลังใจ - ขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์ ผลงานของศิลปินด้านนาฏศิลป์

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
		<ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ - การสะท้อนภาพสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ - ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ - ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
อาจารย์ ดร.ชลาชัย วงศ์อารีย์	23 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์ - นาฏศิลป์สร้างสรรค์ - นาฏศิลป์ร่วมสมัย - ความคิดสร้างสรรค์ - ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ - องค์ประกอบการแสดง
	6 พฤศจิกายน 2564	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ - องค์ประกอบการแสดง - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ - ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร	22 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์ร่วมสมัย - องค์ประกอบการแสดง - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์
	29 มกราคม 2565	<ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบการแสดง - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์
อาจารย์ ดร.ภคพร หอมนาน	25 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบการแสดง - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ - ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง	31 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - นาฏยศิลป์ - นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ - ความคิดสร้างสรรค์ - ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง	31 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย - องค์ประกอบการแสดง - ทฤษฎีด้านนาฏยศิลป์
	1 พฤศจิกายน 2564	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ - การสะท้อนภาพสังคมโดยใช้นาฏยศิลป์ - สังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.นันทวรรณ พูลภักดี	31 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ - ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย - องค์ประกอบการแสดง - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ - สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.พรรณพัชร เกษประยูร	15 พฤศจิกายน 2564	<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์
ดร.ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล	28 ตุลาคม 2564	<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย - ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินด้านนาฏยศิลป์ - องค์ประกอบการแสดง - ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์ - สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อาจารย์ ดร.กุลนาถ พุ่มอำภา	7 พฤศจิกายน 2564	- ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย - รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ - สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ - ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
นายสุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ	5 พฤศจิกายน 2564	- องค์ประกอบการแสดง - สังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา อนุวัฒน์	21 ตุลาคม 2564	- ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์
นายภุชงค์ ชัยศิลป์บุญ	24 ตุลาคม 2564	- นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ - ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ - ทฤษฎีด้านนาฏยศิลป์
นางสาวชนิษฐา บุตรเจริญ	31 พฤศจิกายน 2564	- การเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์เชาวฤทธิ์ ชาคำไฮ	23 กุมภาพันธ์ 2565	การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง
อาจารย์ ดร.ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด	5 มกราคม 2565	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
อาจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์	30 เมษายน 2565	- สังคมอุดมคติในมุมมองของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์

จากตารางที่ 2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และสัมภาษณ์จากนักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ

3.7 สรุปบท

ในบทที่ 3 ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย รูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินงานวิจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ต่อไป ซึ่งในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะอธิบายถึงกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติต่อไป

บทที่ 4

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

4.1 อารัมภบท

ในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งในบทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงกระบวนการวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ การอภิปรายผลและสรุปบท โดยผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้ทำการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้นำคำถามในงานวิจัยมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.2.1 รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นหารูปแบบการแสดงจากการออกแบบองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการ โดยผู้วิจัยได้แบ่งการทดลองการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ออกเป็นจำนวน 5 ครั้ง ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1

การทดลองเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ทดลองเพื่อหารูปแบบ

การแสดง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ และการคัดเลือกนักแสดง

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 1

การทดลองเพื่อออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแรงบันดาลใจที่ได้รับก่อนสร้างสรรค์การแสดง การวางโครงเรื่องการแสดง และการออกแบบบทการแสดง ดังต่อไปนี้

1.1) แรงบันดาลใจที่ได้รับก่อนสร้างสรรค์การแสดง

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มต้นจากประสบการณ์ของผู้วิจัยโดยตรง คือการเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งในด้านการสร้างสรรค์ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ผู้สร้างสรรค์ได้วางไว้ ซึ่งในการทำงานสร้างสรรค์นั้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้ศิลปินมีความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อจะสร้างสรรค์ผลงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์จำเป็นต้องคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินมีแรงผลักดัน ซึ่งศิลปินในแต่ละคนจะมีปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันเพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจที่แตกต่างกันออกไปแล้วแต่บุคคล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์อันเป็นประเด็นที่ใหม่และไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงบันดาลใจที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ไว้ว่า

แรงบันดาลใจสามารถนำไปสู่ประเด็นของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยแรงบันดาลใจอาจจะมาจากสิ่งที่ยังมองข้าม หรือสิ่งที่มีอยู่แล้วแต่มองในประเด็นใหม่ ๆ ที่ลึกซึ้ง โดยแรงบันดาลใจอาจจะมาจากสิ่งธรรมดา ๆ ตัวที่ไม่มีใครให้ความสำคัญก็ได้เช่นกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

จากแรงบันดาลใจข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งแรงบันดาลใจจากสิ่งที่พบเห็นสิ่งหรือประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อไป โดย ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายเกี่ยวกับแรงบันดาลใจที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก โดยในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้สร้างสรรค์อาจมีแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นจากตนเอง เนื่องจากผู้สร้างสรรค์เป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์โดยตรงที่มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นประเด็นการสร้างขวัญและกำลังใจจึงเป็นเรื่องที่ผู้สร้างสรรค์มองเห็นได้อย่างชัดเจน และนำไปสู่การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

ดังนั้นในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจจากประเด็นที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยนำประเด็นการสร้างขวัญและกำลังใจมาเป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดง เพื่อวางโครงเรื่องของการแสดง รวมถึงโครงสร้างบทการแสดง ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไป

1.2) การวางโครงเรื่องการแสดง

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยมีการวางโครงเรื่องของการแสดงเพื่อเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ได้ตรงตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องการแสดงจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ของงานวิจัยฉบับนี้ โดยผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มาใช้เป็นโครงเรื่องการแสดง ที่จะนำไปสู่การออกแบบองค์ประกอบของการแสดงต่าง ๆ ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการวางโครงเรื่องของการแสดง ไว้ว่า

การวางโครงเรื่องของการแสดงเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจในประเด็นที่ต้องการสร้างสรรค์ โดยการวางโครงเรื่องในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้าง

ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคตินั้น ควรกำหนดโครงเรื่องในการสร้างสรรค์ให้ชัดเจน จากนั้นนำมาตีความและออกแบบบทการแสดง โดยการวางโครงเรื่องการแสดงควรมีความชัดเจน (ลักขณา แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ ธารากร จันทนะสาโร ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการวางโครงเรื่องของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ไว้ว่า

การวางโครงเรื่องของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้สร้างสรรค์ควรตีความสังคมอุดมคติในมุมมองของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งอาจวางโครงเรื่องของการแสดงโดยนำปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ที่เป็นปัจจัยสร้างขวัญกำลังใจมาออกแบบการแสดง อาจดำเนินเรื่องราวเป็นเทพนิยายโดยการตีความจากบทการแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติ (ธารากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มาใช้เป็นแนวทางในการวางโครงเรื่องของการแสดง ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกตัวศิลปินผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็นมองเห็น หรือมองไม่เห็นก็ตาม และปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายในตัวศิลปินผู้นั้น เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ อันเป็นพื้นฐานสำคัญ

1.3) บทการแสดง

บทการแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ในการออกแบบบทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคตินั้น ผู้วิจัยได้นำสิ่งที่เป็แรงผลักดันให้เกิดขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างโครงสร้างบทการแสดง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพของโครงสร้างการแสดงเพื่อสื่อสารกับผู้ชมได้ชัดเจน และตรงตามเป้าหมายกับวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมิได้มุ่งเน้นการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ แต่คำนึงถึงการวางโครงสร้างบทการแสดงให้ครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่องราว

อย่างครบถ้วน โดยการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ที่เป็นปัจจัยในการสร้างขวัญกำลังใจให้ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ โดยแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ด้วย ปัจจัยภายใน 3 องค์ และปัจจัยภายนอก 3 องค์ ประกอบด้วย

องค์ 1 สภาพร่างกายและจิตใจ นำเสนอความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจจะทำให้ศิลปินมีความพร้อมในการทำงานสร้างสรรค์

องค์ 2 ความชอบ ความหลงใหล นำเสนอความชอบความหลงใหลในการทำงานสร้างสรรค์หรือสิ่งที่ศิลปินกำลังสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนมีความมุ่งมั่นไม่ท้อถอยและ มุ่งมั่นที่จะทำงานสร้างสรรค์ให้เกิดผลสำเร็จ

องค์ 3 ความท้าทายตัวเอง นำเสนอความท้าทายความสามารถของตัวเอง ในการสร้างสรรค์งานรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อท้าทายความสามารถและขีดจำกัดของตนเอง

องค์ 4 การยอมรับจากสังคม นำเสนอการยอมรับในตัวศิลปินจากคนอื่น เช่น การได้รับการยกย่อง การได้รับความสนใจ

องค์ 5 รางวัลในการทำงาน นำเสนอการให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การให้คำชมเชย หรือรางวัลในการทำงาน

องค์ 6 สภาพแวดล้อมการทำงาน นำเสนอการใช้ชีวิตในสถานที่ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งจะทำให้เกิดความพึงพอใจและเป็นแรงผลักดันในการทำงาน

ผู้วิจัยจึงสรุปการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 มีกระบวนการออกแบบมาจากแรงบันดาลใจ การวางโครงเรื่องของการแสดง และโครงสร้างบทการแสดง ทำให้ผู้วิจัยได้นำปัจจัย ภายในและปัจจัยภายนอกที่เป็นปัจจัยในการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน ทางด้านนาฏศิลป์มาเป็นแนวทางในการสร้างบทการแสดง เพื่อค้นหารูปแบบองค์ประกอบการแสดง ทางด้านนาฏศิลป์ด้านอื่น ๆ ในลำดับต่อไป

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 1

ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยเริ่มออกแบบลีลาด้วยการทดลอง ค้นหาแนวทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการใช้การเคลื่อนไหว ร่างกายแบบด้นสด (improvisation) โดยอธิบายแรงบันดาลใจและบทการแสดงเพื่อให้นักแสดง ทดลองปฏิบัติลีลานาฏศิลป์ โดยให้โจทย์กับนักแสดงปฏิบัติท่าทางเพื่อสื่อความหมายปัจจัยต่าง ๆ ที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานตามที่ผู้วิจัยได้กำหนด เพื่อการนำเสนอและการสื่อสาร

อย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย ซึ่ง ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายการออกแบบลีลาโดยการทดลองให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะของตนเอง ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยสามารถกำหนดลีลาที่จะนำเสนอได้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้วิจัยเป็นคนกำหนดเองก่อน หรือสามารถใช้วิธีการค้นหาจากตัวของนักแสดงได้ เช่นเดียวกัน โดยการทดลองให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะของตนเอง (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบโดยให้นักแสดงใช้การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) เพื่อสื่อความหมายตามบทการแสดงตามที่นักแสดงเข้าใจ ซึ่งให้นักแสดงปฏิบัติตามโจทย์ที่กำหนดให้ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) นักแสดงจะต้องมีความรู้และเข้าใจการเคลื่อนไหวได้เป็นอย่างดี เพราะการด้นสดจะเกิดจากการแสดงตามโจทย์ที่กำหนดหรือการสร้างสถานการณ์ให้นักแสดงปฏิบัติ ซึ่งนักแสดงจะต้องฝึกปฏิบัติการด้นสดจนเกิดความชำนาญ และใช้จินตนาการของนักแสดงเป็นสำคัญ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2564)

ภาพที่ 4.1 ภาพการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation)

ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเรียบง่ายของการแสดงตามหลักแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยการทดลองค้นหาแนวทางลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อสื่อสารความหมายการแสดงอย่างตรงไปตรงมา ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ จะคำนึงถึงความเรียบง่าย (minimalism) การใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยท่าทางที่เข้าไปเข้ามา แต่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องทักษะด้านการแสดงของนักแสดงเป็นสำคัญ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

ดังนั้นการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) โดยการตีความตามโจทย์ที่นักแสดงได้รับมอบหมายจากผู้วิจัยเป็นหลัก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งต่อไป

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 1

ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้เริ่มจากการค้นหาทักษะของนักแสดงให้เป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกนักแสดงโดยพิจารณาถึงทักษะความสามารถที่หลากหลาย เช่น นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร นาฏศิลป์สากล เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้คำนึงถึงทักษะของนักแสดงเป็นสำคัญ โดยไม่ได้จำกัดในเรื่องเพศ รูปร่าง และสีผิวแต่อย่างใด นักแสดงที่ได้รับการคัดเลือกต้องเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกาย และสามารถถ่ายทอดอารมณ์เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจได้ ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดการสื่อสารไปสู่ผู้ชม การคัดเลือกนักแสดงจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการแสดงชุดนั้น ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะหลากหลาย หรือการคัดเลือกนักแสดงที่มีได้คำนึงถึงทักษะของการแสดงที่วางไว้นั้น ล้วนขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

สรุปได้ว่าการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้คำนึงถึงทักษะความสามารถที่หลากหลายซึ่งขึ้นอยู่กับรูปแบบการแสดงของผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นหลัก โดยผู้วิจัยไม่ได้จำกัดเรื่องเพศ รูปร่าง และสีผิวแต่อย่างใด นักแสดงที่คัดเลือกนั้นจะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวได้เป็นอย่างดี และสามารถสื่อสารอารมณ์เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสื่อความหมายได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับคุณสมบัติอื่น ๆ ที่นักแสดงจำเป็นต้องมีอีกด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในการซ้อม และความมุ่งมั่นในการแสดง เป็นต้น อันเป็นคุณสมบัติของนักแสดงที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติสามารถดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ในครั้งที่ 1 ดังปรากฏในตารางที่ 4.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวชญาดา รุ่งเรืองขวัญ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวกัญญิกา พรแสน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวธัญจิรา รักษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวชฎาพร ทำดี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นายเอกชัย เหมาะะเจาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร
	นายเสริมสุพัฒน์ คุณสวัสดิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวสุพรรณษา สุขแสง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย

จากตารางที่ 4.1 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล และศิลปะการละคร ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 7 คน ประกอบด้วย นักแสดงหญิง จำนวน 5 คน และนักแสดงชาย จำนวน 2 คน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปผลในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการแสดง และหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปผลในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการแสดง และหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ อีกทั้งเพื่อให้เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงช่วยเพิ่มอารมณ์และความสมบูรณ์ให้แก่การแสดง

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 1

การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปผลในการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการแสดง และหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรสรูปผลในการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 1

การออกแบบแสงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรสรูปผลในการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

จากการทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง และการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง ซึ่งรายละเอียดองค์ประกอบนาฏศิลป์ที่เหลือ 5 องค์ประกอบนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายแนวทางการออกแบบเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งถัดไป

ผู้วิจัยได้อธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการแสดง ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.2 ตารางสรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ตารางสรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์
เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
องก์ 1 สภาพร่างกาย และจิตใจ	 <p>นักแสดงหญิงแสดงอาการเจ็บป่วยทางด้านร่างกายโดยการนอนกอดเข่า และดิ้นไปมา โดยให้นักแสดงแสดงอาการความเจ็บป่วยที่มีอุปสรรคต่อการแสดง โดยใช้การเคลื่อนไหวแบบด้นสด (improvisation)</p>	ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นปัจจัยความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะทำให้ศิลปินมีความพร้อมในการทำงานสร้างสรรค์
องก์ 2 ความชอบ ความหลงใหล	 <p>นักแสดง 4 คน ออกมาจากด้านซ้ายของเวที และแสดงท่าทางที่ตนเองชอบและมีความหลงใหล โดยให้นักแสดงทั้ง 4 คน ปฏิบัติท่าทางตามความถนัดที่แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ศิลปะการละคร และนาฏศิลป์สากล</p>	ผู้วิจัยนำเสนอความชอบและความหลงใหลในการทำงานสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความมุ่งมั่นไม่ทอดทิ้ง และมุ่งมั่นที่จะทำงานสร้างสรรค์ให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งศิลปินแต่ละบุคคลจะมีความชอบและความหลงใหลที่แตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยนำเสนอลีลานาฏศิลป์ที่ความหลากหลายและแตกต่างกันออกไป

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดปฏิบัติท่าทางโดยใช้นาฏยศิลป์ไทย นักแสดงจำนวน 7 คนปฏิบัติท่ารำที่มาจากเพลงช้าเพลงเร็ว ซึ่งเป็นเพลงพื้นฐานของการเรียนนาฏยศิลป์ไทย โดยการตั้งวงบนและการจีบส่งหลัง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความหลงใหลในนาฏยศิลป์ไทยของศิลปิน</p>
<p>องค์ 3</p> <p>ความท้าทายตัวเอง</p>	 <p>นักแสดงชายปฏิบัติท่ารำนานาฏยศิลป์ไทย (ท่าทางตัวยักซ์) โดยการใช้เหลี่ยมขา และการใช้มือแบบตัวยักซ์</p> <p>นักแสดงชายปฏิบัติท่ารำนานาฏยศิลป์ไทย (ท่าทางตัวนาง) โดยการใช้มือขวาจีบหงายชายพก และมือซ้ายแตะที่แก้ม (ท่าอาย)</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความท้าทายความสามารถของตนเองในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อท้าทายความสามารถและขีดจำกัดของตนเอง โดยใช้สัญลักษณ์ให้นักแสดงที่เรียนละครฝึกท่าทางการแสดงนาฏยศิลป์ในรูปแบบตัวละครต่าง ๆ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 4</p> <p>การยอมรับ จากสังคม</p>	 <p>นักแสดงทั้งหมด ยกตัวนักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ขึ้นสูงจากพื้นเพื่อสื่อความหมายถึงการยกย่องและยอมรับในตัวศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินโดนยกตัวให้สูงขึ้นจากพื้น และนักแสดงที่เหลือจำนวน 6 คน แสงสีหน้าอารมณ์ดีและยินดีในตัวศิลปินที่ได้รับการยกย่อง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการยอมรับในตัวศิลปินจากบุคคลรอบข้าง เช่น การได้รับการยกย่องและการได้รับความสนใจ</p>
<p>องค์ 5</p> <p>รางวัลใน การทำงาน</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ออกมาจากด้านซ้ายของเวที และใช้มือรับถ้วยรางวัลจากนักแสดงจำนวน 6 คน</p>	<p>นำเสนอการให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน เช่น รางวัลในการทำงาน และคำชมเชย โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันและศิลปะการละคร</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ได้รับรางวัล ค่อย ๆ ยกถ้วยรางวัลขึ้นด้วยความภูมิใจ</p>	
<p>องค์ 6 สภาพแวดล้อม การทำงาน</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ได้รับรางวัลยก รางวัลที่ได้รับขึ้นสูงจากศีรษะ ซึ่งยืนอยู่ใน วงกลมที่รอบล้อมด้วยนักแสดงทั้งหมด โดยนักแสดงทั้งหมดยืนจับมือกันเป็นวงกลม และมองรางวัลที่ศิลปินได้รับอย่างภาคภูมิใจ</p>	<p>นำเสนอการใช้ชีวิตในสถานที่ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมี ความสุข ซึ่งจะก่อให้เกิดความ พึงพอใจและเป็นแรงผลักดัน ในการทำงาน ผู้วิจัยออกแบบ ลีลานาฏศิลป์โดยใช้การ เคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p>

จากตารางที่ 4.2 ตารางสรุปการพัฒนางานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค
นาฏศิลป์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ใน
สังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบไปด้วย 6 องค์การแสดง ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบลีลานาฏศิลป์
โดยใช้การเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (everyday movement) และใช้การเคลื่อนไหวร่างกาย
แบบด้นสด (improvisation) เพื่อทดลองหารูปแบบและต้องการสื่อสารไปยังผู้ชมอย่างตรงไปตรงมา

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาที่พบในการพัฒนางานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค
นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคม
อุดมคติ ครั้งที่ 1 เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์
ในครั้งที่ 2 ต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนางานเพื่อ

หารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน
นาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1

ตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์

ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	การออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยมีปัญหาในการแบ่งบทการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้บทการแสดงที่มาจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่เป็นสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งบทการแสดงดังกล่าวอาจยังขาดความชัดเจนในการเรียงร้อยบทการแสดง	ในการออกแบบบทการแสดงครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะแบ่งบทการแสดงขึ้นใหม่ โดยผู้วิจัยนำทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์มาเปรียบเทียบกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งาน ซึ่งจะทำให้การออกแบบบทการแสดงมีความกระชับมากขึ้น
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยต้องการค้นหารูปแบบลีลานาฏศิลป์เพียงเท่านั้น โดยออกแบบเฉพาะท่าหลักที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารประเด็นต่าง ๆ ตามบทการแสดงเท่านั้น	การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยการร้อยเรียงลีลานาฏศิลป์ให้เป็นเรื่องราวมากยิ่งขึ้น และใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์เพิ่มมากขึ้น

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การคัดเลือกนักแสดง	การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้เลือกใช้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์พื้นบ้าน แต่ยังขาดทักษะทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตกและการแสดงละคร จึงทำให้ยังขาดการแสดงอารมณ์ สีหน้าตามบทการแสดงให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายมากยิ่งขึ้น	ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งต่อไป ผู้วิจัยวางแผนในการคัดเลือกนักแสดงให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น ทักษะด้านศิลปะการละคร และทักษะทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตก เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการออกแบบไว้

จากตารางที่ 4.3 สรุปปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหาแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 3 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ และการคัดเลือกนักแสดง ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้วางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดการออกแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในครั้งที่ 2 ต่อไป

4.2.1.2 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงโดยนำปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ โดยในการออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนบทการแสดงโดยการนำทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้นตามทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) มาเปรียบเทียบกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามลำดับความต้องการในแต่ละขั้น โดย รัตติกรณ์ จงวิศาล ได้อธิบายถึงทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ไว้ว่า

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) เป็นความต้องการของบุคคล จะเรียงลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการต่ำได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป โดยความต้องการจะต้องเริ่มมาจากขั้นแรกเป็นมูลฐาน แล้วจึงจะเริ่มต้องการขั้นต่อไป ซึ่งประกอบด้วยความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต ความต้องการทางสังคมและการยอมรับ ความต้องการได้รับการนับถือ และความต้องการบรรลุศักยภาพของตน หรือการพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความเป็นจริง (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2561: 129-130)

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) อันเป็นทฤษฎีที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้มนุษย์พร้อมที่จะทำสิ่งดี ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับสิ่งสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ตามลำดับขั้นของความต้องการ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์ตามลำดับขั้นความต้องการ ดังต่อไปนี้

องค์ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย นำเสนออุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ได้แก่ โรคระบาดโควิด และปัญหาสุขภาพ ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์โควิด 19 ส่งผลกระทบต่อผู้คนทั่วโลก อีกทั้งส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการนาฏศิลป์โดยตรง ซึ่งในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์จึงทำให้ต้องพบเจอปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากโควิด 19 เช่น ปัญหาสุขภาพของศิลปิน ซึ่งจะต้องดูแลร่างกายให้ปลอดภัยจากโรครดังกล่าว เพื่อจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานสร้างสรรค์ ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงความต้องการทางด้านร่างกายของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายและโรคภัยไข้เจ็บเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนาให้เกิดขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ดังนั้นสุขภาพกายและใจมีความสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ก็ย่อมส่งผลให้จิตใจเราแข็งแรง สดชื่น ในขณะเดียวกัน หากไม่แข็งแรง เจ็บไข้ได้ป่วย ก็ส่งผลให้จิตใจห่อเหี่ยว ดังนั้นการมีร่างกายที่แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564)

องค์ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต นำเสนอการทำงานแบบอิสระไม่มีกรอบปิดกั้น และการคัดลอกผลงาน ในการทำงานสร้างสรรค์ของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ย่อมต้องการการทำงานที่เป็นอิสระ และไม่มีขอบเขตของการทำงาน รวมไปถึงการโดนคัดลอกผลงานจากบุคคลอื่น ซึ่งการคัดลอกผลงานหรือการขโมยผลงาน และความคิดของบุคคลอื่นโดยไม่มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง เป็นปัจจัยที่ศิลปินไม่ยอมพบเจอ เพราะปัจจัยดังกล่าวจะบั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงาน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคัดลอกผลงาน ไว้ว่า

การถูกคัดลอกผลงาน หรือการโดนขโมยผลงาน เป็นการกระทำที่ทำให้ศิลปินหมดกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งการคัดลอกผลงานของผู้อื่นโดยไม่มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง การนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเองโดยใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องถือเป็นความผิดทางวิชาการ ดังนั้นในการทำงานศิลปินไม่ควรจะคัดลอกผลงานของผู้อื่น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

องค์ 3 ความต้องการทางสังคมและการยอมรับ นำเสนอการสนับสนุนการทำงานจากคนรอบข้างและเพื่อนร่วมงาน โดยในการทำงานสร้างสรรค์ของศิลปินย่อมต้องการการยอมรับจากสังคมและคนรอบข้าง ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น ความต้องการให้และได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการได้รับการยอมรับ การต้องการได้รับ

ความชื่นชมจากผู้อื่น ดังที่ จินตนา อนุวัฒน์ ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการยอมรับในการทำงานของศิลปิน ไว้ว่า

การยอมรับในการทำงานของศิลปิน ถือเป็นปัจจัยที่ศิลปินต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการยอมรับอาจหมายถึงการได้รับการตอบรับจากผู้ชม เช่น คำยกย่อง รางวัล เสียงปรบมือ เป็นต้น โดยถือเป็นการประสบความสำเร็จของผลงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา ซึ่งส่งผลให้มีความตั้งใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น (จินตนา อนุวัฒน์, สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2564)

องค์ 4 ความต้องการได้รับการนับถือ นำเสนอการได้รับการยกย่องในสังคม การได้รับรางวัลจากการทำงาน เป็นความต้องการการได้รับการยกย่อง นับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ ซึ่งในการทำงานนั้น การได้รับความยกย่อง หรือได้รับรางวัลจากการทำงาน เป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่ง ภคพร หอมน่าน ได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการนับถือ ไว้ว่า

มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะได้รับการนับถือและเคารพให้เกียรติ ความเคารพนับถือแสดงถึงความต้องการของมนุษย์ที่จะได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าโดยคนอื่น ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ก็ต้องการที่จะได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าในผลงานและตัวของศิลปินเอง (ภคพร หอมน่าน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

องค์ 5 ความต้องการบรรลุศักยภาพของตนเอง นำเสนอการบรรลุศักยภาพของตนเองในการทำงานสร้างสรรค์ เช่น ความต้องการที่จะทำทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น ดังนั้นศิลปินจำเป็นต้องมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อแสดงศักยภาพของตน ดังที่ พชรินทร์ สันติอัครวรรณ กล่าวไว้ว่า

เป้าหมายในการทำงาน ศิลปินต้องมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อแสดงศักยภาพของตนเอง เช่น ศิลปินมีเป้าหมายที่จะสร้างสรรค์ผลงานในหลากหลายมิติ สิ่งที่จะเป็นแรงผลักดันที่ดีในการสร้างสรรค์คือเป้าหมายการทำงาน โดยเป้าหมายดังกล่าวจะเป็นแรงผลักดันที่สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานสร้างสรรค์ (พชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยมีกระบวนการออกแบบการแสดงโดยนำปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มาเทียบเคียงกับความต้องการของมนุษย์ทั้ง 5 ชั้น ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) และนำมาสร้างเป็นโครงสร้างของบทการแสดง เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์การแสดง ได้แก่ องค์ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย องค์ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต องค์ 3 ความต้องการทางสังคมและการยอมรับ องค์ 4 ความต้องการได้รับการนับถือ องค์ 5 ความต้องการบรรลุศักยภาพของตน

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 2

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรค์โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) รวมถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์เพื่อค้นหารูปแบบที่นำมาพัฒนาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดังที่ ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยสามารถกำหนดลีลาที่จะนำเสนอได้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้อาจจะเกิดจากผู้วิจัยเป็นคนกำหนดเองก่อน หรือสามารถใช้วิธีการค้นหาจากตัวของนักแสดงได้เช่นเดียวกัน โดยการทดลองให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะของตนเองที่ถนัด ผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อเป็นการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา (ญัณฐ์พัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564)

ในองค์ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวที่บ่งบอกความหมายเชิงสัญลักษณ์ โดยการใช้ศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriation) ซึ่งเป็นแนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ ได้ออกแบบโดยใช้แนวความคิดของการเซihenคนมาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อสื่อความหมายถึงความมีอิสระในการทำงานของศิลปิน เนื่องจากศิลปินต้องการอิสระในการทำงานสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดการเซihenคนมาเป็นสัญลักษณ์ โดยสื่อความหมายถึงการถูกดึงหรือชักจูงให้ทำตามคำสั่งของผู้เซihenคน

ภาพที่ 4.2 ภาพการแสดงการเชิดหุ่นคน

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.3 ภาพการแสดงการเชิดหุ่นละครเล็ก

ที่มา : นาฏยศาลา หุ่นละครเล็กโจหลุยส์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบลีลานาฏยศิลป์ โดยกำหนดประเด็นในแต่ละองค์ให้ชัดเจนก่อนเริ่มทดลองออกแบบลีลานาฏยศิลป์ อีกทั้งอธิบายถึงแรงบันดาลใจและเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้ชมให้นักแสดงเกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และได้ทดลองโดยให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะของตนเองที่ถนัด ซึ่งเป็นการใช้วิธีการค้นหาจากการออกแบบลีลานาฏยศิลป์จากตัวนักแสดงเอง โดยใช้ความถนัดของแต่ละบุคคล เช่น นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก และศิลปะการแสดงละคร เพื่อค้นหารูปแบบของนาฏยศิลป์ที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ใน

สังคมอุดมคติ ซึ่งนักแสดงสามารถปฏิบัติลีลานาฏศิลป์ได้ค่อนข้างดี แต่ยังขาดทักษะด้านการแสดง เช่น การสื่อสารอารมณ์กับคนดู และการใช้สายตา เป็นต้น

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 2

การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้คำนึงถึงทักษะของนักแสดงเป็นหลักเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะด้านศิลปะการแสดงละครและนาฏศิลป์ตะวันตกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้คำนึงถึงทักษะทางด้านนาฏศิลป์ของนักแสดงเป็นหลัก ส่วนในเรื่องของการถ่ายทอดอารมณ์ของนักแสดงได้พิจารณาเป็นอันดับรอง ผู้วิจัยได้ให้นักแสดงทุกคนทดลองเต้นสวดเพื่อทำการตรวจสอบอารมณ์ของแต่ละคน โดยกำหนดโจทย์การเคลื่อนไหวร่างกายที่สื่อถึงความสำเร็จ การเจ็บป่วยด้านร่างกาย เป็นต้น ซึ่งนักแสดงแต่ละคนมีวิธีการแสดงออกที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ประสบการณ์และทักษะของแต่ละบุคคล โดย ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้แสดงทักษะในการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ นักแสดงควรมีทักษะการสื่อสารเป็นหลัก ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรค์ตั้งไว้ อาจจะเลือกจากนักแสดงที่มีทักษะหลากหลาย หรือมิได้คำนึงถึงทักษะของนักแสดงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน เพราะนักแสดงจะเป็นผู้ถ่ายทอดอารมณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อสารในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจ (ชลาลัย วงศ์อารีย์, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 7 คน ซึ่งนักแสดงส่วนใหญ่จะมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์เป็นหลัก และทักษะทางด้านศิลปะการละครรองลงมา โดยในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดเพศของนักแสดง แต่คำนึงถึงทักษะของนักแสดงเป็นสำคัญ โดยนอกเหนือจากทักษะทางด้านนาฏศิลป์แล้วนั้น นักแสดงจะต้องมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ในด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติการแสดง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองที่ได้รับหมาย อุทิศตนในการฝึกซ้อมการแสดงนาฏศิลป์ ซึ่งนับเป็นส่วนสำคัญอีกประการที่จะส่งผลให้นักแสดงมีพัฒนาการด้านการแสดงที่เพิ่มมากขึ้น โดยการคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 2 มีรายนามปรากฏในตารางที่ 4.4 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.4 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวดาเนียล เกิดไพบูลย์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล
	นางสาววรดา หาซิ่น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวปราณี ละมัยนิล นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏยศิลป์ไทย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวสมฤทัย กล่อมพระทัย นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย</p>
	<p>นางสาวรมย์ธีรา ผากำ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายธีรภัทร นามวงศ์ศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวชฎาพร ทำดี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

จากตารางที่ 4.4 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทางด้านการแสดงที่หลากหลาย ทั้งด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล และศิลปะการละคร ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย นักแสดงหญิง จำนวน 6 คน และนักแสดงชาย จำนวน 1 คน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายในการสื่อสารตามองค์การแสดง อีกทั้งสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงควรคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับงานนาฏศิลป์ เนื่องจากอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่สนับสนุนในการอธิบายบทการแสดง สร้างบรรยากาศ หรือลักษณะของตัวละคร จากการตีความของผู้ชมที่จะเกิดขึ้นกับงานนาฏศิลป์ (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

องค์ที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย นำเสนออุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ได้แก่ โรคระบาดโควิด และปัญหาด้านสุขภาพ ผู้วิจัยได้หยิบยกสถานการณ์ในปัจจุบันที่ได้เกิดโรคระบาดโควิด 19 ซึ่งผลกระทบทางลบจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด 19 จึงเกิดปัญหาอย่างมาก และส่งผลต่อวงการนาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยตรงอีกด้วย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้หน้ากากอนามัยมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงปัญหาสุขภาพและการเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย โดย ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงผลกระทบต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่เกิดจากสถานการณ์โควิด 19 ไว้ว่า

ผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์โควิด 19 ในการทำงานด้านนาฏศิลป์ ทำให้ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มีความไม่ปลอดภัยในการทำงาน ความสะดวกสบายในทำงานลดน้อยลง เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด ทำให้สถานที่ทำงานมีความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสและเกิดอันตรายต่อสุขภาพได้ ดังนั้นจึงอาจทำให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานได้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

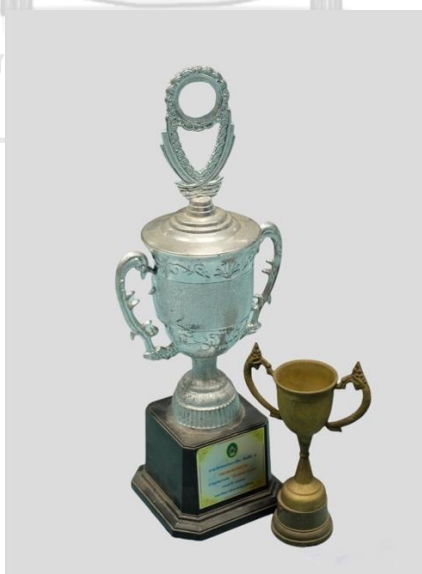
องค์ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ผู้วิจัยเลือกใช้หน้ากากอนามัย เพื่อสื่อความหมายถึงความปลอดภัยด้านสุขภาพ โดยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการเพื่อสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์

ภาพที่ 4.4 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “หน้ากากอนามัย”

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 4 ความต้องการได้รับการนับถือ และองค์ 5 ความต้องการบรรลุศักยภาพของตน ผู้วิจัยเลือกใช้ถ้วยรางวัล เพื่อสื่อความหมายถึงการสนับสนุนในการทำงาน โดยเลือกใช้ถ้วยรางวัลหลากหลายรูปแบบ

ภาพที่ 4.5 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ถ้วยรางวัล”

ที่มา : ผู้วิจัย

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรสรูปผลในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการแสดง และหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏยศิลป์ อีกทั้งเพื่อให้เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงช่วยเพิ่มอารมณ์และความสมบูรณ์ให้แก่การแสดง

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 2

การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรสรูปผลในการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการแสดง และหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏยศิลป์ในลำดับต่อไป

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรสรูปผลในการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏยศิลป์ในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 2

การออกแบบแสงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรสรูปผลในการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏยศิลป์ในลำดับต่อไป

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบองค์ประกอบการแสดงประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เนื่องจากผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างบทการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงยังขาด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดสรุปการพัฒนาผลงาน ดังปรากฏในตารางที่ 4.5 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
องค์ 1 ความต้องการ ทางด้านร่างกาย	 <p>นักแสดงจำนวน 6 คน ถือน้ำกากอนมัยออกมาจากทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของเวที โดยใช้ตำแหน่งการนั่งและยืนเพื่อให้เห็นระดับของนักแสดง</p> <p>นักแสดงจำนวน 6 คน แสดงบทบาทอาการเจ็บป่วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น อาการปวดแขน ปวดขา โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement)</p>	ผู้วิจัยนำเสนออุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการทำงาน เช่น โรคระบาดโควิด หรือปัญหาสุขภาพ ซึ่งจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคม และเกิดอุปสรรคต่อการทำงานในทุกอาชีพโดยเฉพาะในวงการนาฏศิลป์

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 2</p> <p>ความต้องการ ความมั่นคงและ ความปลอดภัย ของชีวิต</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินยืนอยู่ตรงกลางของเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินยืนก้มหน้าเป็นตัวหุ่นเชิด โดยมีนักแสดงที่เหลืออีก 2 คนรับบทบาทเป็นคนเชิดหุ่น</p> <p>นักแสดง 3 คน เชิดหุ่นในท่าทางต่าง ๆ โดยใช้ท่าทางในรูปแบบนาฏศิลป์ไทย</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตของศิลปิน ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวที่สื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ โดยการใช้ศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriation) โดยใช้แนวคิดการเชิดหุ่นคนมาเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายถึงการถูกดึงหรือชักจูงให้ทำตามคำสั่งของผู้เชิดหุ่นคน</p> <p>นักแสดง 2 คนจับตัวหุ่นเชิดและเชิดท่าทางการแสดงต่าง ๆ โดยใช้ลีลาท่าทางนาฏศิลป์ไทย</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินปฏิบัติท่าทางตามการเชิดของผู้เชิดหุ่น โดยพยายามหลีกเลี่ยงจากการโดนเชิด แต่ก็ไม่สำเร็จ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 3</p> <p>ความต้องการทางสังคมและการยอมรับ</p>	 <p>นักแสดงทั้งหมดจับตัวต่อกันเป็นรูปแบบขบวน เดินไปรอบ ๆ ห้อง โดยเดินตามนักแสดงที่อยู่ด้านหน้าสุดของขบวน โดยเดินช้า เร็ว และสลับกับวิ่งไปรอบ ๆ ห้อง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดปฏิบัติท่าทางตามนักแสดงที่ยืนอยู่หน้าสุดของขบวน โดยใช้มือซ้ายจับตัวนักแสดงที่อยู่ด้านหน้า และใช้มือขวาปฏิบัติท่าทางตามนักแสดงที่อยู่หัวแถว</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เป็นการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ผสมผสานกับการใช้ศิลปะการแสดงละคร</p>
<p>องค์ 4</p> <p>ความต้องการได้รับการนับถือ</p>	 <p>นักแสดง 1 คน รับบทบาทเป็นศิลปิน โดยยืนอยู่ตรงกลางที่ล้อมรอบไปด้วยนักแสดงส่วนที่เหลือ จากนั้นนักแสดงที่นั่ง</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อสื่อความหมายถึงการได้รับการนับถือจากบุคคลรอบข้าง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p data-bbox="528 353 1016 450">อยู่กับพื้นค่อยๆ ยื่นมือไปจับมือแสดง ความยินดีกับนักแสดงในบทบาทศิลปิน</p> <p data-bbox="528 891 1016 1099">นักแสดงปฏิบัติท่าทางการแสดงความยินดี โดยการปรบมือให้แก่นักแสดงในบทบาท ศิลปิน เพื่อสื่อความหมายถึงการยกย่องและ การได้รับความนับถือจากบุคคลอื่น</p> <p data-bbox="528 1534 1016 1854">นักแสดง ชาย 1 คน มอบรางวัลให้แก่ นักแสดงในบทบาทศิลปิน และยกตัว นักแสดงในบทบาทศิลปินขึ้นจากพื้น เพื่อสื่อความหมายถึงการยอมรับในการ ทำงาน นักแสดงที่เหลือแสดงท่าทางยินดี และดีใจที่ศิลปินได้รับรางวัล</p>	

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 5</p> <p>ความต้องการ บรรลุศักยภาพ ของตน</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทเป็นศิลปิน ยืนอยู่ในวงกลมที่ล้อมรอบไปด้วยนักแสดงจำนวน 6 คน โดยนักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามดันตัวเองเพื่อหาทางออกจากวงกลม โดยพยายามผลักดันตัวเองออกจากวงกลม</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามหาทางหลีกเลี่ยงออกจากวงกลม</p> <p>นักแสดงชายเดินถือถ้วยรางวัลออกมาด้านหน้าเวที โดยนักแสดงที่เหลือพยายามอุ้มตึงตัวนักแสดงในบทบาทศิลปินไว้</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) สื่อความหมายถึงความต้องการบรรลุศักยภาพของตน โดยให้นักแสดง 1 คนรับบทบาทศิลปิน และนักแสดงอีก 6 คนสื่อความหมายถึงศักยภาพในการทำงาน</p> <p>นักแสดงที่จับมือเป็นวงกลมเป็นสัญลักษณ์ของศักยภาพ ซึ่งนักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามหาทางออกจากวงกลม เพื่อต้องการบรรลุศักยภาพของตนเอง</p>

จากตารางที่ 4.5 ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2 ประกอบด้วย 5 องค์ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวที่ประกอบไปด้วยลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriation) การเคลื่อนไหวแบบด้นสด (improvisation) และนาฏศิลป์ไทย โดยใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมาย ทั้งนี้การออกแบบลีลานาฏศิลป์ผู้วิจัยได้คำนึงถึงสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ โดยการใช้นาฏศิลป์เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาที่พบในการปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2 และการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรคานาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.6 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.6 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรคผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยพบว่าลำดับความต้องการในบางขั้นตอนไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคผลงานได้อย่างชัดเจน	ในการทดลองการปฏิบัติ นาฏศิลป์ในครั้งต่อไป เพื่อการสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้แยกประเด็นสำคัญต่าง ๆ และเรียงลำดับองค์การแสดงใหม่ เพื่อให้ตรงตามเป้าหมายที่ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ นั้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำประเด็นปัจจัยนอกเหนือจากการควบคุมของตัวศิลปินมาสร้างสรรค

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
		<p>เป็นบทการแสดง ประกอบ ด้วย 6 องค์ ได้แก่</p> <p>องค์ 1 การสนับสนุน</p> <p>องค์ 2 อิจฉาริษา</p> <p>องค์ 3 ไสร์รายป้ายสี</p> <p>องค์ 4 คัดลอกผลงาน</p> <p>องค์ 5 ดองงาน</p> <p>องค์ 6 ชัดแจ้งชัดชา</p>
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	<p>การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยต้องการค้นหารูปแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) การใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์เป็นหลัก โดยการใช้ท่าทางที่เรียบง่ายและสื่อสารเรื่องราวผ่านลีลานาฏศิลป์อย่างตรงไปตรงมา</p>	<p>ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยได้แนวทางในการออกแบบโดยเรียงร้อยท่าทางเพิ่มมากขึ้น เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยการใช้ศิลปะการแสดงละครเพิ่มเข้ามา แต่ยังคงเลือกใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement)</p>
การคัดเลือกนักแสดง	<p>การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกโดยเน้นความหลากหลายทางด้านทักษะของนักแสดงเป็นหลัก เพื่อให้การถ่ายทอดลีลานาฏศิลป์นั้นมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องด้วยนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย</p>	<p>ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งต่อไป ผู้วิจัยได้แนวทางในการคัดเลือกนักแสดงโดยยังคงเน้นความหลากหลายทางด้านทักษะของผู้แสดงเป็นหลัก และเพิ่มจำนวนนักแสดงที่มีทักษะด้านศิลปะการแสดงละคร</p>

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	ราชภัฏบุรีรัมย์ มีพื้นฐานการแสดงทางนาฏศิลป์ไทยเป็นหลัก จึงทำให้ขาดการเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์ตะวันตก และทักษะการแสดงละคร อีกทั้งด้วยสถานการณ์โควิด 19 จึงทำให้มีจำนวนนักแสดงที่จำกัด	เพื่อการสื่อสารเรื่องราวสู่ผู้ชมได้อย่างตรงไปตรงมาและเข้าใจง่าย เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งเป้าหมายไว้
การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา

จากตารางปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้พบปัญหา 3 ประการได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ และการคัดเลือกนักแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการทดลองการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3 ต่อไป

4.2.1.3 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3 โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบบทการแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์ครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้พบปัญหาเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง ซึ่งการออกแบบบทการแสดงตามแนวความคิดทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยสร้างสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์นั้น ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ ได้แก่

องค์ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย

องค์ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต

องค์ 3 ความต้องการทางสังคมและการยอมรับ

องค์ 4 ความต้องการได้รับการนับถือ

องค์ 5 ความต้องการบรรลุศักยภาพของตน

จากบทการแสดงข้างต้น ผู้วิจัยได้พบว่าบทการแสดงบางประเด็นมีความซับซ้อนและสื่อความหมายใกล้เคียงกัน เช่น ความต้องการสังคมและการนับถือ และความต้องการได้รับความนับถือ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการซับซ้อนของบทการแสดงเกิดขึ้น และอาจสื่อสารกับกับผู้ชมได้ไม่ตรงประเด็นตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบบทการแสดงขึ้นใหม่เพื่อให้ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้และสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังที่ ชลาลัย วงศ์อารีย์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดง ผู้สร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญกับบทการแสดงเป็นหลัก เนื่องจากบทการแสดงจะบอกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ควรสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจในการแสดงและตรงประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดไว้ (ชลาลัย วงศ์อารีย์, **สัมภาษณ์**, 6 พฤศจิกายน 2564)

การออกแบบบทการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาตีความขึ้นใหม่ โดยนำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของตัวศิลปิน อีกทั้งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่บั่นทอนขวัญกำลังใจการการสร้างสรรค์ผลงานมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทการแสดง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่เป็นปัจจัยในด้านลบและบั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินในสังคมอุดมคติ เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายมาก

ยิ่งขึ้น ดังที่ พชรินทร์ สันติอัครธรณ ได้อธิบายถึงการออกแบบบทการแสดงที่สามารถสร้างจุดเปลี่ยนในการสร้างขวัญกำลังใจ ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดงจะต้องมาจากแรงผลักดันที่ต้องการสะท้อนเพื่อให้สังคมเป็นไปในทางที่ดีขึ้น บทการแสดงจะต้องเริ่มจากความเลวร้ายในแง่มุมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงการทำงานที่ขาดขวัญและกำลังใจ หรือสิ่งที่ทำร้ายขวัญกำลังใจผู้คนในสังคม โดยความเลวร้ายที่กระทบจิตใจอย่างใหญ่หลวงจะต้องสร้างผลกระทบให้แก่สังคม โดยสร้างจุดเปลี่ยนในการแก้ปัญหาที่หนักหน่วงและถูกวิธีจนเกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน (พชรินทร์ สันติอัครธรณ, **สัมภาษณ์**, 13 พฤศจิกายน 2564)

ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน โดยเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้ศิลปินหมดกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งจะทำให้สามารถสื่อความหมายของการแสดงได้ชัดเจนมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดคู่ตรงข้าม (binary opposition) มาใช้ในการออกแบบบทการแสดง โดย ดนยา ทรัพย์ยิ่ง ได้อธิบายถึงแนวคิดคู่ตรงข้าม ไว้ว่า

แนวคิดคู่ตรงข้ามเริ่มพัฒนามาจากโครงสร้างนิยามของแฟร์ดีน็อง เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) นักภาษาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส โดยเชื่อว่าสัญลักษณ์ต่าง ๆ ไม่ได้มีความหมายในตัวเอง แต่ความหมายของสัญลักษณ์จะเกิดขึ้นจากความต่างของสัญญะนั้นกับสัญญะตัวอื่น การที่ความหมายของสัญญะอธิบายได้จากความต่างนี้เองที่ทำให้เกิดการนำของสองสิ่งที่แตกต่างกันอย่างสุดขั้วมาเป็นคู่เทียบเพื่อใช้อธิบายความหมายให้กันและกันจะทำให้เกิดเป็นระบบคู่ตรงข้าม เช่น คู่ตรงข้ามระหว่างชาย-หญิง เป็นต้น (ดนยา ทรัพย์ยิ่ง, 5548: 43)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดคู่ตรงข้าม (binary opposition) มาใช้ในการออกแบบบทการแสดงในการออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 3 เพื่อต้องการสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจความสำคัญของการสร้างขวัญกำลังใจมากขึ้น ซึ่งแนวคิดคู่ตรงข้ามจะแบ่งออกเป็นด้านบวกและด้านลบ โดยผู้วิจัยนำปัจจัยที่บั่นทอนขวัญกำลังใจซึ่งเป็นปัจจัยที่ตรงข้ามกับการสร้างขวัญกำลังใจมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงปัจจัยที่ลดทอนขวัญกำลังใจของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ อีกทั้งสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจถึงปัจจัยที่ลดทอนขวัญกำลังใจเหล่านี้ หากศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไม่ประสบพบเจอก็จะทำให้มีขวัญกำลังใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยแบ่งองค์การแสดงในการออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 3 ออกเป็น 6 องค์ประกอบด้วย

องค์ 1 การสนับสนุน นำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงานของศิลปิน หรือการสนับสนุนการทำงานให้บุคคลที่ไม่ควรจะได้รับในทางที่ผิด

องค์ 2 อิจฉาริษยา นำเสนอการอิจฉาริษยาจากบุคคลรอบข้าง โดยการอิจฉาริษยาเกิดจากการไม่อยากให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตนเอง การไม่ชอบเห็นคนอื่นมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน บ่อยครั้งที่ความอิจฉาริษยาได้นำไปสู่ความเกลียดชัง ความหกลกวาง และความรุนแรง

องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี นำเสนอการโดนใส่ร้าย การหาความร้ายป้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีมูลความจริง

องค์ 4 คัดลอกผลงาน นำเสนอการคัดลอกผลงาน หรือขโมยผลงาน ความคิดของคนอื่นโดยไม่มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง

องค์ 5 ดองงาน นำเสนอการดองผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานของศิลปินจะไม่สามารถปรากฏสู่สาธารณชนได้

องค์ 6 ขัดแย้งขัดขาน นำเสนอการจงใจขัดขวางของบุคคลอื่นหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวกและไม่ให้ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ

สรุปการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาตีความขึ้นใหม่ โดยนำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้ศิลปินขาดกำลังใจในการสร้างสรรค์งานมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทการแสดง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่เป้นแรงในด้านลบและบั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินในสังคมอุดมคติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบโครงสร้างของบทการแสดง และสื่อสารให้ผู้ชมสารเข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดคู่ตรงข้าม (binary opposition) มาใช้ในการออกแบบบทการแสดง เพื่อต้องการสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจความสำคัญของการสร้างขวัญกำลังใจมากขึ้น อีกทั้งสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจถึงปัจจัยที่ลดทอนขวัญกำลังใจเหล่านี้ หากศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไม่ประสบพบเจอก็จะทำให้มีขวัญกำลังใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยผู้วิจัยแบ่งองค์การแสดงเป็น 6 องค์ ตามที่กล่าวมาข้างต้น

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 3

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลาการเต้นสด (improvisation) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการทำซ้ำ (repetitive movement) โดยคำนึงแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) เพื่อค้นหารูปแบบที่นำมาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติให้มีความแปลกใหม่ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ สามารถใช้นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ซึ่งลีลาของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่คือท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว โดยสามารถนำสิ่งที่เข้ากันไม่ได้มาอยู่ในพื้นที่เดียวกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ที่ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการทำซ้ำ (repetitive movement) ซึ่งเป็นการเน้นสาระสำคัญในช่วงที่เกิดการทำซ้ำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยในองค์ที่ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยได้ใช้ลีลาการทำซ้ำโดยให้นักแสดงปฏิบัติท่าทางการรับรางวัลซ้ำ ๆ เพื่อต้องการเน้นความสำคัญในการสนับสนุนรางวัลให้แก่ศิลปิน

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ที่ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยการนำท่าทางจากละครโทรทัศน์ที่เป็นละครน้ำเน่ามาใช้ในการออกแบบลีลา เพื่อสื่อถึงความริษยา ซึ่งลักษณะท่าทางที่ใช้จะเน้นลักษณะท่าทางที่เกินจากความเป็นจริง โดย มนทิรา วิโรจน์อนันต์ ได้อธิบายเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ ที่เป็นคุณค่าในแง่สาระความเป็นจริงต่ำ ไว้ว่า

ละครโทรทัศน์ (soap opera) เป็นคุณค่าในแง่สาระความเป็นจริงต่ำ รวมทั้งอาจมียาพิษปนเปื้อนอยู่ในเนื้อหา และพฤติกรรมของตัวละคร ละครโทรทัศน์ (soap opera) หลายเรื่องจึงไม่เพียงมิให้สาระประโยชน์แก่ผู้ชม แต่ยังได้สร้างค่านิยมอันพิกลพิกาลให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้ชมที่ขาดวิจารณญาณอีกด้วย (มนทิรา วิโรจน์อนันต์, 2545: 78)

ดังนั้นในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ที่ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบลีลาโดยใช้ร่างกายแบบละครน้ำเน่า เช่น การโหมโรง การอิจฉาริษา มาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้ โดยในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ผู้วิจัยคำนึงแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) เป็นหลัก โดยผู้วิจัยเลือกใช้ท่าทางที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษาได้อย่างชัดเจน เช่น การกำมือแน่น ๆ การกระตืบเท้า การสะบัดหน้า เป็นต้น เพื่อเป็นการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 3

การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้คัดเลือกโดยนำปัญหาที่พบเจอในการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ เนื่องจากในครั้งที่ผ่านมามีผู้วิจัยพบปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง อันเนื่องมาจากทักษะของนักแสดงในด้านศิลปะการละครที่ยังสื่อสารไม่ชัดเจน ดังนั้นในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการคัดเลือกนักแสดงให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้วางไว้ โดยการเลือกนักแสดงที่มีคุณสมบัติแตกต่างไปจากเดิม และคัดเลือกนักแสดงที่มีความหลากหลายมากขึ้น ดังที่ ภคพร หอมน่าน ได้อธิบายเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงเป็นเรื่องที่สำคัญและมีวิธีการที่หลากหลายในการคัดเลือก นักแสดงควรมีทักษะในการสื่อสารเป็นหลัก โดยผู้สร้างสรรค์ต้องมีการกำหนดบทบาทให้กับผู้แสดงได้ทดลองปฏิบัติ โดยผู้สร้างสรรค์ควรคัดเลือกให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย การสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนเทคนิคพิเศษทางด้านการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก (ภคพร หอมน่าน, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2564)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้วางไว้ โดยในการคัดเลือกนักแสดงในการปฏิบัติการสร้างสรรค์เพื่อหารูปแบบครั้งที่ 3 นี้ ประกอบด้วย นักแสดงผู้หญิงจำนวน 6 คน และนักแสดงผู้ชาย จำนวน 5 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของนักแสดงมาประกอบในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ เช่น ความรับผิดชอบต่อการฝึกซ้อมการแสดง ความพยายามมุ่งมั่น เป็นต้น โดยการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย นาฏศิลป์ไทย ทักษะในการแสดงละคร และทักษะด้านนาฏศิลป์ตะวันตก ประกอบกับคุณลักษณะที่นักแสดงจะต้องมี เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบการแสดงและพัฒนากายทางด้านการแสดงที่ดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้การคัดเลือก

นักแสดงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้กำหนดบทบาทของนักแสดงเพื่อให้ตรงตามบทบาทที่ได้รับในการแสดง เพื่อให้นักแสดงสามารถถ่ายทอดลีลาทางด้านนาฏศิลป์และอารมณ์ของการแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสร้งงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3 มีรายนามที่ปรากฏในตาราง 4.7 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสร้งสรรค์ ครั้งที่ 3 รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสร้งสรรค์ ครั้งที่ 3
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นายสุทัชชัย ศรีสะวัน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นายจตุพร ศรีแจ่ม นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นายธนวัฒน์ แยมศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวยุวดี นามโคตร นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร
	นางสาวชญาดา รุ่งเรืองขวัญ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นายทวีทรัพย์ บุญครัน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวธัญจิรา รักษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวภูษาพร ทำดี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายเอกชัย เหมาะะเจาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายเสริมสุพัฒน์ คุณสวัสดิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวสุพรรณษา สุขแสง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย

จากตารางที่ 4.7 สรุปการคัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลาย นาฏศิลป์ไทย ทักษะด้านการแสดงละคร และทักษะด้านนาฏศิลป์ตะวันตก เพื่อพัฒนารูปแบบผลงานในครั้งนี้ และให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งเป้าหมายไว้

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งนี้ 3 ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดสัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ จึงเริ่มต้นจากการค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายตามองค์การแสดงที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น โดย นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นการสร้างสรรคงานในรูปแบบของนามธรรม ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงผู้สร้างสรรคจะต้องเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีความสอดคล้องกับการออกแบบบทการแสดงเป็นสำคัญ เพื่อสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ โดยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้นำอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาใช้ในการทดลองทั้งหมด 6 ชนิด ได้แก่ โฟเดียม ถ้วยรางวัล ป้ายรางวัล สี แก้ว และกระดานวาดภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ถ้วยรางวัล ผู้วิจัยนำถ้วยรางวัลมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองค์ 1 การสนับสนุน เพื่อสื่อความหมายถึงรางวัลในการทำงาน โดยผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเชิงสัญลักษณ์แสดงถึงการสนับสนุน เนื่องจากการสนับสนุนที่ศิลปินต้องการเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงานสร้างสรรค์ไม่ได้หมายถึงเงินรางวัลเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงคำชื่นชมและการยกย่องอีกด้วย ดังเช่น พรรณพัวร์ เกษประยูร ได้อธิบายการใช้ถ้วยรางวัลเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

ถ้วยรางวัล เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความอดทน และความชื่นชอบในสิ่งที่กำลังทำ ซึ่งการให้รางวัลเป็นการสร้างแรงจูงใจเมื่อบุคคลปฏิบัติหน้าที่ประสบความสำเร็จ และได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน (พรรณพัวร์ เกษประยูร, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564)

ภาพที่ 4.6 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ถ้วยรางวัล”
ที่มา : ผู้วิจัย

2) ป้ายรางวัล ผู้วิจัยนำป้ายรางวัลมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงใน
 องค์กร 1 การสนับสนุน โดยนอกเหนือจากถ้วยรางวัลที่สื่อความหมายถึงการสนับสนุนแล้วนั้น
 ป้ายรางวัลยังเป็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งที่สื่อความหมายถึงการรับรางวัลต่าง ๆ เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 4.7 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ป้ายรางวัล”

ที่มา : ผู้วิจัย

3) โฟเดียม (podium) ผู้วิจัยได้นำโฟเดียมมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบ
 การแสดงในองค์กร 1 การสนับสนุน เพื่อใช้สื่อความหมายถึงงานประกาศรางวัลต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่
 ใช้ประกอบในงานพิธีการต่าง ๆ เมื่อกล่าวถึงงานรับรางวัลหรืองานพิธีการต่าง ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.8 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “โฟเดียม”

ที่มา : ผู้วิจัย

4) สี ผู้วิจัยนำสีมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี โดยสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้าย โดนป้ายสีจากบุคคลอื่น โดย ภคพร หอมนาน ได้อธิบายถึงการนำสีมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

สี เป็นแสงที่มากกระทบวัตถุแล้วสะท้อนเข้าตาเราทำให้เห็นเป็นสีต่าง ๆ โดยสีจะถูกนำมาใช้ในการทำงานศิลปะเพื่อให้เกิดความสวยงาม เมื่อนำสีมาใช้ในการแสดงที่สื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี การใช้สีจึงอาจเกิดความหมายที่ตรงกันข้ามกับความสวยงามก็ได้ (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564)

ภาพที่ 4.9 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “สี”

ที่มา : ผู้วิจัย

5) แก้วน้ำ ผู้วิจัยได้นำแก้วน้ำมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงของผู้วิจัยเพื่อจุดประสงค์และความหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยปรากฏอยู่ในการแสดง 2 องก์ ดังต่อไปนี้

องก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ใช้แก้วน้ำเพื่อเป็นพื้นที่การทำงานของศิลปิน

องก์ 4 การคัดลอกผลงาน ใช้แก้วน้ำเพื่อเป็นพื้นที่ในการทำงานของนักแสดงแต่ละคน โดยนักแสดงแต่ละคนจะนั่งบนแก้วน้ำของตนเอง โดยผู้วิจัยเลือกใช้แก้วน้ำ 2 รูปแบบที่มีความแตกต่างกันออกไป เพื่อสื่อความหมายถึงตำแหน่งในการทำงาน โดยการนำแก้วน้ำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่ออธิบายความหมายต่าง ๆ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการนำแก้วน้ำมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

เก้าอี้ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สอยในชีวิตประจำวัน โดยจะใช้ในการนั่งทำงาน แต่ในบางครั้งเก้าอี้ถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของการมีตำแหน่งในการทำงานที่แสดงถึงสถานะของผู้นั่ง เช่น การนำเก้าอี้มาใช้เป็นสัญลักษณ์ของตำแหน่งที่ได้มาอย่างไม่ต้องสงสัย เก้าอี้ก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลที่ได้ตำแหน่งมาอย่างไม่ต้องสงสัยด้วยเช่นกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

ภาพที่ 4.10 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “เก้าอี้”

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.11 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “เก้าอี้แบบมีพนักพิง”

ที่มา : ผู้วิจัย

6) กระดานวาดภาพ ผู้วิจัยได้นำกระดานวาดภาพมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองค์ 4 การคัดลอกผลงาน เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์แทนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน โดยเลือกใช้กระดานวาดภาพที่มีขนาด A3 เพื่อให้เหมาะสมสำหรับการวาดภาพในการแสดงองค์ 4 การคัดลอกผลงาน

ภาพที่ 4.12 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “กระดานวาดภาพ”

ที่มา : ผู้วิจัย

อย่างไรก็ตามการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการพัฒนาการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติครั้งที่ 3 ผู้วิจัยจะต้องศึกษาและพัฒนาอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงให้มีความเหมาะสมเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการแสดง

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้พิจารณาการออกแบบเสียงที่ใช้สำหรับการแสดงในการสร้างสรรค์แต่ละองค์ ออกแบบเสียงโดยให้สอดคล้องกับบทการแสดงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้มากยิ่งขึ้น เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงจะเป็นองค์ประกอบที่คอยสนับสนุนเรื่องราว ดังนั้นการออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงจึงมีความสำคัญ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเรื่องการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่คอยสนับสนุนเรื่องราว ซึ่งการออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงจึงมีความสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์สามารถใช้เพลงมาประกอบการแสดง หรือใช้ในการเปรียบเทียบการแสดงก็ได้ เช่น อารมณ์เศร้าหมอง ผู้วิจัยอาจนำเสนอดนตรีที่มีความตรงกันข้าม นั่นคือดนตรีที่มีจังหวะเร็ว โดยการนำเสนอความประชิดประชันของดนตรี โดยดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงจะเป็นส่วนเสริมสร้างบรรยากาศการแสดงเพื่อให้เกิดความสมจริง และช่วยสร้างอารมณ์ให้กับการแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 3 ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่เสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้สัมพันธ์กันระหว่างลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้การมิกซ์เพลง (music mix) ซึ่งมิได้มีการประพันธ์บทเพลงขึ้นมาใหม่ โดยเลือกใช้เสียงและดนตรีประกอบการแสดงที่มีความสอดคล้องกับลีลานาฏศิลป์ในแต่ละองค์การแสดง เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ และสร้างจินตนาการไปกับการแสดง

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 3

การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปผลในการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการแสดง และหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปผลในการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 3

การออกแบบแสงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรอสรุปลผลในการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่าง การออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏยศิลป์ในลำดับต่อไป

การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบองค์ประกอบการแสดงซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เนื่องจากผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างบทการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจน จึงยังขาด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ดังนั้นผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.8 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
องค์ 1 การสนับสนุน	 <p>นักแสดง ในบทบาทผู้มอบรางวัลเดินถือถ้วยรางวัลออกมาจากด้านซ้ายของเวที</p>	นักแสดง ในบทบาทผู้มอบรางวัลเดินถือถ้วยรางวัลออกมาจากด้านขวาของเวทีเพื่อมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่ได้รับรางวัล

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงจำนวน 10 คน เดินออกมาเป็นแถวหน้ากระดานจากมุมขวาของเวทีโดยเดินเรียงแถวกันออกมาจำลองภาพการเดินเข้ารับรางวัลในงานต่าง ๆ และแสดงลีลาท่าทางการชะเง้อหน้านองด้วยรางวัล ที่อยู่ในมือผู้มอบรางวัล</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัลกำลังจะส่งมอบรางวัลให้นักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปิน แต่โดนนักแสดงคนอื่นเข้ามาแย่งไป</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความต้องการการได้รับการสนับสนุน โดยให้นักแสดงรับบทบาทศิลปินที่ต้องการการสนับสนุนในการทำงาน</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัลนำรางวัลมอบให้กับนักแสดงคนแรกในบทบาทศิลปินที่ควรจะได้รับรางวัล จากนั้นนักแสดงส่วนที่เหลือจำนวน 9 คน ทอยยวงมาแย่งถ้วยรางวัล สื่อความหมายถึงการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการทำซ้ำ (repetitive movement) เพื่อเน้นเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ โดยนำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดเข้ามาแย่งรางวัลจากนักแสดงในบทบาทศิลปิน</p> <p>นักแสดงทั้ง 9 คน ถือถ้วยรางวัลและป้ายรางวัลที่ได้รับเพื่อเยาะเย้ยผู้ไม่ได้รับรางวัล</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัลเดินเข้ามาหานักแสดงในบทบาทศิลปิน และแสดงกิริยานิ่งเฉย โดยไม่สนใจในการไม่ได้รับรางวัลของศิลปิน</p>	

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 2</p> <p>อิจฉาริษา</p>	 <p>นักแสดงทั้งหมดเดินออกมาจากทั้งสองฝั่งของเวทีมาล้อมเป็นครึ่งวงกลม โดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินยืนอยู่ตรงกลาง โดยนักแสดงในบทบาทตัวอิจฉาริษาทั้ง 9 คน ยืนกอดอกและมองดูนักแสดงในบทบาทศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทตัวอิจฉา 1 คน เดินเข้ามาหานักแสดงในบทบาทศิลปิน และแสดงท่าทางอิจฉาริษา ส่วนนักแสดงที่เหลือในบทบาทตัวอิจฉายืนมองดูนักแสดงในบทบาทศิลปิน</p>	<p>ผู้วิจัยได้นำท่าทางการอิจฉาริษาจากละครทีวีมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษา</p> <p>นักแสดงในบทบาทตัวอิจฉาในแต่ละคนจะเข้ามาแสดงท่าทางอิจฉาริษาที่ได้แนวทางมาจากละครทีวี เพื่อสื่อความหมายถึงความไม่พอใจ และไม่ยอมให้คนอื่นได้ดี โดยนักแสดงในบทบาทตัวอิจฉาแสดงท่าทางที่แตกต่างกันออกไป</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดส่งเสียงกรีดร้องด้วยความไม่พอใจและกระตือรือร้นทำให้นักแสดงที่รับบทเป็นศิลปิน</p>	
<p>องก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินนั่งวาดรูปบนเก้าอี้บริเวณพื้นที่ตรงกลางเวที โดยใช้พู่กันวาดภาพตามจินตนาการที่เกิดขึ้น</p> <p>นักแสดง 1 คน เดินออกมาจากมุมซ้ายของเวทีและใช้ป้ายไปที่ผลงานของศิลปิน</p>	<p>ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงการทำงานของศิลปินอย่างมีความสุขในการสร้างสรรค์ผลงาน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดง 3 คน ทอยออกมาจากสาตสีใส่ตัวศิลปิน เพื่อให้ชุดของศิลปินเป็นสีต่าง ๆ โดยศิลปินยังคงนั่งวาดภาพต่อไปแม้จะโดนกระทำจากสิ่งรอบข้าง</p> <p>นักแสดงจำนวน 3 คน เติลงบนตัวนักแสดงในบทบาทศิลปิน โดยให้สีเทลงบนตัว และใช้มือป้ายสีไปทั่วร่างกายของนักแสดงในบทบาทศิลปินที่นั่งอยู่บนเก้าอี้</p>	<p>นักแสดงทั้งหมดเริ่มค่อย ๆ ทอยออกมาใช้พู่กันทาสีป้ายไปยังตัวศิลปินและผลงานที่ศิลปินกำลังออกแบบ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวการเต้นสด (Improvisation) และลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="491 1064 1018 1216">นักแสดงในศิลปินพยายามขีดสีที่โดนป้ายและโดนสาตใส่ตัวให้ออกจากเสื้อผ้าที่ตนใส่ โดยใช้แขนเสื้อขีดสีที่เปื้อนตามร่างกาย</p>	<p data-bbox="1042 353 1388 674">นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามขีดสีที่โดนป้ายและโดนสาตใส่ตัวให้ออกจากเสื้อผ้าที่ตนใส่ เพื่อสื่อความหมายถึงการพยายามลบล้างสิ่งที่ตนเองไม่ได้กระทำขึ้นมา</p>
<p data-bbox="300 1238 467 1328">องค์ 4 คัดลอกผลงาน</p>	 <p data-bbox="491 1552 1018 1641">นักแสดงจำนวน 11 คน นั่งบนเก้าอี้ และวาดภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงานของตน</p>	<p data-bbox="1042 1238 1388 1619">ผู้วิจัยนำเสนอคัดลอกผลงานผู้อื่น โดยให้นักแสดงทุกคนวาดผลงานของตนเองลงบนกระดาน เพื่อสื่อความหมายถึงการทำงานของศิลปิน โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมด ชะเง้อหน้าเพื่อลอกผลงาน ของนักแสดงในบทบาทศิลปินที่นั่งทำงานอยู่ ตรงกลาง</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินลุกขึ้นจากเก้าอี้และ เดินดูผลงานของนักแสดงทั้งหมด</p> <p>นักแสดงทั้งหมด ยกเว้นนักแสดงในบทบาท ศิลปินลุกขึ้นยืนบนเก้าอี้</p>	<p>นักแสดงทั้งหมดค่อย ๆ ชะเง้อ มองผลงานที่ศิลปินกำลังวาด เพื่อคัดลอกผลงานรูปวาดไว้ใน รูปวาดของตนเอง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดลุกขึ้นยืนบน เก้าอี้ ยกเว้นนักแสดงใน บทบาทเป็นศิลปิน เพื่อเปลี่ยน ตำแหน่งในการคัดลอกผลงาน ผู้วิจัยต้องการสื่อสารประเด็นที่ ศิลปินไม่สามารถจัดการสิ่งใด กับผู้ที่ยัดลอกผลงานได้</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 5</p> <p>ดองงาน</p>	 <p>นักแสดง 1 คน ออกมานอนขดตัวกับพื้น ส่วนนักแสดงอีก 2 คน เดินถืองานที่ตนเองต้องรับผิดชอบออกมาจากด้านซ้ายของเวที</p> <p>นักแสดงค่อย ๆ โยนงานที่ตนเองถือไว้ลงกับพื้น เพื่อสื่อความหมายของการไม่สนใจภาระงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย จากนั้นจึงล้มตัวลงไปกับนอนกับพื้น เปรียบเสมือนกับการดองหรือการหมักสิ่งของต่าง ๆ ลงในภาชนะ</p> <p>นักแสดงทั้งหมดยกเว้นนักแสดงในบทบาทศิลปิน กองงานไว้ด้านหน้า และนั่งทับกับไปมา</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการถูกต้องผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งให้ทำศิลปินหมดกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นต่อไป โดยออกแบบลีลาท่าร่ายรำโดยลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p> <p>นักแสดงค่อย ๆ โยนงานที่ตนเองถือไว้ลงกับพื้น เพื่อสื่อความหมายของการไม่สนใจภาระงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย จากนั้นจึงล้มตัวลงไปกับนอนกับพื้น เปรียบเสมือนกับการดองหรือการหมักสิ่งของต่าง ๆ ลงในภาชนะ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดค่อยๆ นอนทับกัน และกลิ้งไปมาบนพื้น โดยใช้ท่าทางการทับถมของสิ่งของที่เบียดเสียดกันในพื้นที่ที่มีขนาดเล็ก</p>	
<p>องค์ 6 ขัดแข้งขัดขา</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาตรงกลางเวทีที่มีนักแสดงทั้งหมดนั่งและยืนอยู่ จากนั้นนักแสดงชาย 1 คนใช้เท้าขัดขาให้ศิลปินล้มลง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดจุดดิ่งนักแสดงในบทบาทศิลปินไปทางด้านซ้ายและขวาของเวที</p>	<p>นักแสดงทั้งหมดค่อยๆ ใช้เท้าขัดขานักแสดงในบทบาทศิลปิน โดยปฏิบัติสลับกันไปเรื่อย ๆ เมื่อนักแสดงในบทบาทศิลปินเดินไปตรงพื้นที่ใดของเวทีก็จะมีนักแสดงคอยขัดแข้งขัดขา เพื่อไม่ให้เดินได้สะดวก โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="491 1077 1016 1227">นักแสดงทั้งหมดค่อย ๆ ถูศีรษะจากกลางดิ่ง นักแสดงในบทบาทศิลปินไปทางด้านซ้ายและ ทางด้านขวาสลับกันไปมา</p> <p data-bbox="491 1695 1016 1794">นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามหนีจาก การโดนกระชากของบรรดานักแสดงทั้งหมด</p>	<p data-bbox="1038 349 1388 674">ผู้วิจัยได้แนวความคิดการออกแบบ ลีลาท่าทางการถูศีรษะจาก จากโซนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทุก ซึ่งเป็นการกลั่นแกล้งของเหล่า เทวดาที่คอยดิ่งหนทุกไปมา</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดคกตัวนักแสดงในบทบาทศิลปินลงกับพื้น และเดินกลับเข้าไปด้านหลังเวที</p> <p>นักแสดงทั้งหมดยืนหัวเราะเยาะเย้ยนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ล้มลงกับพื้น</p>	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.8 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์นาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค 4 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง โดยผู้วิจัยได้แยกประเด็นสำคัญเพื่อจัดทำบทการแสดงขึ้นใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ ได้แก่ องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิจฉาริษา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ดองงาน และ องค์ 6 ขัดแย้งขัดขา เพื่อสื่อสารวัตถุประสงค์ของการแสดงไปยังผู้ชมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) การคัดเลือกนักแสดง ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกโดยเลือกจากทักษะผู้แสดงที่มีความหลากหลายเป็นหลัก เช่น นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก ศิลปะการแสดงละคร เพื่อให้ตรงตามเป้าหมายของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ 3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และการใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏยศิลป์เป็นหลัก โดยการใช้ท่าทางที่เรียบง่ายและสื่อสารเรื่องราวผ่านลีลานาฏยศิลป์อย่างตรงไปตรงมา

และ 4) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบดนตรีประกอบการแสดงที่เสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้สัมพันธ์กันระหว่างลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้การมิกซ์เพลง (music mix) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาที่พบในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ครั้งที่ 3 และการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3

ตารางที่ 4.9 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ครั้งที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	การออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 3 บทการแสดงมีความเรียงร้อยเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารและตรงตามวัตถุประสงค์เพิ่มมากขึ้น และสื่อสารเรื่องราวถึงสิ่งที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติได้ตรงประเด็น	การออกแบบบทการแสดงในครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะต้องจัดลำดับความสำคัญของบทการแสดงในแต่ละองค์ เพื่อเรียงร้อยการแสดงให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยใช้เทคนิคของการแสดงละครเข้ามาเพื่อสื่อความหมายโดยตรง และใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน แต่การออกแบบ	การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการออกแบบลีลาโดยเรียงร้อยท่าทางเพิ่มมากขึ้น เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	ลีลานาฏศิลป์ในแต่ละองค์ยัง สื่อสารได้ไม่ชัดเจน	โดยการใช้ศิลปะการละคร และใช้ลีลาการเคลื่อนไหว ร่างกายเพื่อสื่อสารกับคนดู มากยิ่งขึ้น
การคัดเลือกนักแสดง	ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ใน ครั้งที่ 3 นักแสดงสามารถใช้ ร่างกายในการเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น แต่นักแสดงยังขาดการถ่ายทอด สีหน้าและการสื่ออารมณ์ในการ สื่อสารเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ ง่ายขึ้น	ในการฝึกซ้อมครั้งต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการฝึกซ้อม นักแสดงให้สามารถสื่อสาร อารมณ์และความรู้สึกเพื่อให้ ผู้ชมสามารถเข้าใจสิ่งที่ ต้องการสื่อสารได้มากขึ้น
การออกแบบเสียงและ ดนตรีประกอบการแสดง	การออกแบบเสียงและดนตรี ประกอบการแสดงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัย ได้ทดลองออกแบบเพื่อหาแนวทาง เพียงเท่านั้น	ในการออกแบบเสียงและ ดนตรีประกอบการแสดงใน ครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะใช้ การมิกซ์เพลง(music mix) เพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับ บทการแสดง

จากตารางที่ 4.9 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหา
รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน
นาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์
4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง
และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยได้พบปัญหา 4 ประการ ได้แก่
1) การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยจะต้องจัดลำดับความสำคัญของบทการแสดงในแต่ละองค์
เพื่อเรียงร้อยการแสดงให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 2) การคัดเลือกนักแสดง นักแสดงยังขาด
การถ่ายทอดสีหน้าและการสื่ออารมณ์ในการสื่อสารเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจ 3) การออกแบบลีลา
นาฏศิลป์ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในแต่ละองค์ยังสื่อสารได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร 4) การออกแบบ

เสียงและดนตรีประกอบการแสดง เสียงประกอบการแสดงในบางช่วงยังมีความขัดแย้งกับการเคลื่อนไหวของผู้แสดง ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบเจอไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 ต่อไป

4.2.1.4 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 โดยผู้วิจัยยึดองค์ประกอบการแสดงบางส่วนที่ผู้วิจัยยังคงรักษาไว้ และในบางส่วนที่ผู้วิจัยอาจมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างสรรค์ขึ้นเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการสร้างสรรคการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้อย่างมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังที่ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบบทการแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยยังคงรูปแบบเดิมและเรียงลำดับการออกแบบบทการแสดงเหมือนการออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิจฉาริษา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ดองงาน องค์ 6 ขัดแย้งขัดตา ดังนั้นในการออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 4 จึงยังไม่มีเปลี่ยนแปลงบทการแสดงแต่อย่างใด

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 4

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) โดยผู้วิจัยได้นำความหมายและการสื่อสารการแสดงในแต่ละองค์มาออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ 1-6 โดยใช้ลีลานาฏศิลป์ในแต่ละองค์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

องค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) มาเป็นพื้นฐานในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว โดยใช้

ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายในการรับรางวัลในงานประกาศผลรางวัลต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์

องค์ 2 อัจฉริยยา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยการใช้นาฏศิลป์ไทยและการเคลื่อนไหวแบบละคร อีกทั้งได้ใช้แนวคิดศิลปะการหยิบยืม (appropriation) ซึ่งเป็นแนวคิดของศิลปินหลังสมัยใหม่ที่ปฏิเสธแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะแบบเดิม ด้วยวิธีการหยิบยืมผลงานของต้นฉบับมาสร้างสรรค์ให้เกิดผลงานในบริบทใหม่ ๆ โดยเป็นการหยิบยืมผลงานศิลปะมาจัดวางไว้ในสถานที่ใหม่ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงแนวคิดศิลปะการหยิบยืม (appropriation) ในแนวทางของนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ศิลปะการหยิบยืม (appropriation) เป็นการนำผลงานโดยบางช่วงของการแสดงในอดีต หรือได้ออกแบบโดยผู้อื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ จึงได้มีการหยิบยืมช่วงของการแสดงนั้นมาจัดแสดงท่ามกลางสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อสื่อความหมายหรือสัญลักษณ์บางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกัน และต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ดูแล้วมิได้เป็นการคัดลอกผลงานของศิลปินผู้นั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ 2 อัจฉริยยา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงนาฏศิลป์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการอิจฉริยยามาจัดแสดงในสถานการณ์ใหม่ ได้แก่ การแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง และการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉริยยา

ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้องเพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉริยยาของตัวละคร โดยนำเสนอเรื่องราวการแข่งขันการทำขนมเบื้องระหว่างศรีมาลาและสร้อยฟ้า จนเกิดการอิจฉริยยาและนำไปสู่การทะเลาะวิวาท เนื่องด้วยพระไวยให้ศรีมาลาและสร้อยฟ้าทำขนมเบื้อง แต่ด้วยสร้อยฟ้าเป็นสาวชาวเหนือและไม่มีความชำนาญในการทำขนมของภาคกลาง จึงทำให้สร้อยฟ้าละเลงขนมเบื้องหนาเกินไป อีกทั้งยังโดนพลายชุมพลและทองประศรีตีเรื่องขนมเบื้องของนาง จึงทำให้นางโกรธและอิจฉริยยาที่ศรีมาลาทำขนมเบื้องได้ดีกว่า ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง ได้สะท้อนให้เห็นถึงการอิจฉริยยาในการทำงานจนนำไปสู่การทะเลาะวิวาทในที่สุด ซึ่งปัจจัยดังกล่าวถือเป็นปัจจัยที่บั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานเป็นอย่างมาก ดังเช่น การที่ศรีมาลาโดนสร้อยฟ้า

กระทำอยู่นั้น อาจทำให้ศรีมลาหมตขวัญกำลังใจที่จะทำขนมเบื้องต่อไป ผู้วิจัยจึงได้หยิบยืมละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนเลาะเลงขนมเบื้อง มาจัดแสดงในองก์ 2 อัจฉาริษา เพื่อสื่อความหมายโดยตรง อีกทั้งผู้วิจัยได้คำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง จึงได้หยิบยืมการแสดงดังกล่าวที่มีลักษณะเป็นละครรามาจัดแสดงในองก์ 2 อัจฉาริษา เพื่อให้รูปแบบของการแสดงมีความหลากหลายมากขึ้น

ภาพที่ 4.13 ภาพการหยิบยืมการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนเลาะเลงขนมเบื้อง
ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากนี้ในองก์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) เพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉาริษาของตัวละคร โดยผู้วิจัยคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงในองก์ 2 ซึ่งนำเสนอเรื่องราวของจีเซลสาวน้อยชาวบ้านผู้ใส่ชื่อบริสุทธิ์ที่ตกหลุมรักกับเจ้าชายอัลเบรทที่ปลอมตัวเป็นหนุ่มชาวบ้าน ซึ่งในระหว่างที่ทั้งสองตกหลุมรักกันนั้น ฮิลลาเลียนหนุ่มชาวบ้านก็ตกหลุมรักจีเซลเช่นเดียวกัน ฮิลลาเลียนล่วงรู้ความลับของเจ้าชายอัลเบรทที่ปลอมตัวจากเจ้าชายมาเป็นหนุ่มชาวบ้านธรรมดา จึงพยายามเปิดโปงความลับของอัลเบรทให้จีเซลได้รับรู้ โดยการนำดาบของอัลเบรทที่ซ่อนไว้ให้จีเซลได้รับรู้ อีกทั้งจีเซลได้รับรู้ว่าเจ้าชายอัลเบรทมีคู่หมั้นอยู่แล้ว จึงได้ใช้ดาบอันแหลมคมแทงตัวเอง ซึ่งเรื่องราวที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงการอิจฉาริษาของตัวละครฮิลลาเลียน ที่อิจฉาความรักของจีเซลที่มีต่อเจ้าชายอัลเบรท จึงพยายามกระทำสิ่งที่จะทำให้จีเซลหันกลับมารักตนเอง โดยผู้วิจัยได้นำเรื่องราวการอิจฉาริษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการอิจฉาของตัวละครในความอยากได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองปรารถนา อีกทั้งสะท้อนความอยากได้ในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน โดยผู้วิจัยหยิบยืมการแสดงดังกล่าวมาไว้ในองก์ 2 อัจฉาริษา

ภาพที่ 4.14 ภาพการหยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle)

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) โดยใช้ท่าทางการป้ายสีด้วยมือและพู่กัน ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อแสดงให้เห็นถึงมือในการป้ายสีเป็นหลัก และใช้ทักษะการแสดงละครที่สื่ออารมณ์เพื่อสื่อสารเรื่องราวของการแสดง

องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ใช้ลีลาท่าทางในการทำข้อสอบมาออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ซึ่งเป็นการใช้ลีลาท่าทางที่น้อย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง มินิมอลลิสม์ (minimalism) ในแนวทางของนาฏศิลป์ ไว้ว่า

มินิมอลลิสม์ (minimalism) ในแนวทางของนาฏศิลป์ หมายถึงการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ที่ออกแบบโดยลดทอนรายละเอียดลง ซึ่งอาจหมายถึงการเคลื่อนไหวให้ลดน้อยลงเหลือแต่เพียงลีลา การเคลื่อนไหวที่แสดงให้เห็นเส้นสายหรือทิศทางแบบกว้าง ๆ โดยมิได้มีรูปแบบที่แสดงให้เห็นความสำคัญถึงรายละเอียดเฉพาะที่ชัดเจน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบลีลานาฏศิลป์องค์ 4 ผู้วิจัยได้นำแนวทางการทำซ้ำ (repetitive movement) ซึ่งเป็นการเน้นสาระสำคัญในช่วงที่เกิดการทำซ้ำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกทำทางได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.15 ภาพลีลาการเคลื่อนไหวการทำซ้ำ (repetitive movement)

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การด้นสด (improvisation) โดยให้นักแสดงหลักด้นสดโดยใช้ท่าทางเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดองในขวดโหลขนาดใหญ่ เลียนแบบท่าทางของสิ่งต่าง ๆ ที่กำลังถูกดองอยู่ในขวดโหลขนาดใหญ่ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่เรียบง่าย (simplicity)

ภาพที่ 4.16 ภาพการด้นสด (improvisation) ที่สื่อความหมายถึงการถูกดอง

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 6 ชัดแจ้งชัดชา ผู้วิจัยออกแบบลีลนาฏศิลป์โดยใช้การดันสด ซึ่งใช้ท่าทางที่สื่อความหมายถึงการถูกขัดขาและการถูกดึง โดยผู้วิจัยใช้แนวความคิดด้านแรงโน้มถ่วง การหนีแรงดึงดูดที่มีมวลของโลกกระทำต่อวัตถุรอบข้าง โดยการหนีจากการโดนดึงเข้าหาจุดศูนย์กลาง

ภาพที่ 4.17 ภาพการดันสด (improvisation) ที่สื่อความหมายถึงการถูกขัดขา

ที่มา : ผู้วิจัย

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 4

การคัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้มีการเปลี่ยนแปลงนักแสดงจากครั้งที่ 3 และคัดเลือกนักแสดงเพิ่มเติมจากครั้งก่อน เพื่อนำเสนอท่าทางการเคลื่อนไหวที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถสื่อสารเรื่องราวได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงเพิ่มเติมจากจำนวนนักแสดง 11 คน เพิ่มเป็น 16 คน โดยคัดเลือกจากนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลาย เช่น ทักษะนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ศิลปะการแสดงละคร อีกทั้งนักแสดงที่สามารถปฏิบัติการเคลื่อนไหวแบบดันสด (improvisation) ได้ เพื่อนำเสนอท่าทางที่มาจากจินตนาการทางความคิดของนักแสดงที่ส่งต่อทางร่างกายให้ออกเป็นลีลาการเคลื่อนไหวที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหวแบบดันสด (improvisation) ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวแบบดันสด (improvisation) จะต้องใช้ประสบการณ์ของนักแสดงเป็นหลัก อีกทั้งนักแสดงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในทักษะการเคลื่อนไหวเป็นอย่างดี ซึ่งการดันสดของนักแสดงจะต้องผ่านการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

และจำเป็นต้องใช้จินตนาการทางความคิดสื่อความหมายออกมาเป็นลีลาการเคลื่อนไหว
(นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงในการปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 เพื่อสื่อสารถึงวัตถุประสงค์การแสดงในองค์กรต่าง ๆ ได้อย่างตรงประเด็น ซึ่งเน้นนักแสดงที่มีทักษะทางด้านละครและสามารถใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงมาประกอบในการคัดเลือกนักแสดงด้วย เช่น ความรับผิดชอบต่อนักแสดงที่ได้รับมอบหมายในการแสดง ความมีวินัยในการฝึกซ้อมการแสดง และความมุ่งมั่นพยายาม เป็นต้น ซึ่งนักแสดงส่วนใหญ่มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องอาศัยการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักแสดงสามารถสื่อสารเรื่องราวตามวัตถุประสงค์ของการแสดงได้ นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 มีรายนามที่ปรากฏในตาราง 4.10 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 4 รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 4
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นายสุทัชชัย ศรีสะวัน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	<p>นายธนวัฒน์ แยมศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวชญาดา รุ่งเรืองขวัญ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายทวิทรัพย์ บุญครัน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวธัญจิรา รักษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวชฎาพร ทำดี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นายเอกชัย เหมาะเจาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร
	นายเสริมสุพัฒน์ คุณสวัสดิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ศิลปะการละคร
	นางสาวสุพรรณษา สุขแสง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวมารีชา มาตรวังแสง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย
	นายสุริโย มังศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล
	นายนาวิน ศรีสุนนท์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์สากล
	นางสาวณัฐกานต์ เกียรติเจริญศิริ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นายเจษฎา ดั่งคงสุข นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์สากล
	นางสาวภัทริน วงศาเสก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย
	นางสาวกัญญิกา พรแสน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

จากตารางที่ 4.10 สรุปนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร และการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (improvisation) ซึ่งนักแสดงทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นักแสดงหญิง 11 คน และนักแสดงชาย 5 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 สำหรับการพัฒนาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังคงเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงตามการทดลองในครั้งที่ 3 เพียงบางชิ้น รวมทั้งปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 4 เพื่อใช้สื่อความหมายของการแสดงได้อย่างชัดเจน

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้เพิ่มอุปกรณ์ประกอบการแสดง และปรับรูปแบบของอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ถ้วยรางวัล ผู้วิจัยยังคงเลือกใช้ถ้วยรางวัลในการแสดงองค์ 1 การสนับสนุนเพื่อสื่อความหมายถึงการสนับสนุนการทำงานและรางวัลที่ได้รับในการทำงาน

2) สี ผู้วิจัยยังคงเลือกใช้สีโปสเตอร์ในการแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี เพื่อสื่อความหมายถึงการโดยใส่ร้าย หรือการโดนใส่ร้ายในทางที่ไม่ดี โดยผู้วิจัยเลือกใช้สีที่เป็นแม่สี ได้แก่ สีน้ำเงิน สีแดง สีเหลือง เป็นหลัก อีกทั้งยังเลือกใช้สีดำเพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายในทางที่ไม่ดี สื่อถึงสิ่งที่ชั่วร้ายและความมืด

3) ผ้าไวนิล ผู้วิจัยได้เลือกใช้ผ้าไวนิลเพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสีในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี โดยเลือกใช้ผ้าไวนิลที่มีสีขาวเปรียบเสมือนตัวบุคคลที่มีความบริสุทธิ์ เพื่อให้นักแสดงใช้ป้ายสีต่าง ๆ ลงบนผืนผ้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้ชมสามารถเห็นสีที่ป้ายลงบนผืนผ้าได้อย่างชัดเจน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.18 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ผ้าไวนิล”

ที่มา : ผู้วิจัย

4) เก้าอี้ ผู้วิจัยยังคงเลือกใช้เก้าอี้ในการแสดงองค์ 4 การคัดลอกผลงาน โดยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของเก้าอี้จากเก้าอี้รูปแบบธรรมดาที่ไม่มีพนักพิง เป็นเก้าอี้ที่ใช้ในการเรียนทั่วไป โดยยึดตามแบบที่ผู้วิจัยพบเห็นการใช้งานในการเรียนการสอนเป็นหลัก โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการใช้เก้าอี้เป็นส่วนหนึ่งในอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

เก้าอี้ มีประโยชน์ในการใช้สอยในการนั่งเพื่อใช้งานในชีวิตประจำวัน บางโอกาสเก้าอี้จะถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของการมีตำแหน่งในหน้าที่การงานที่แสดงถึงสถานะของผู้นั่ง การนำเก้าอี้มาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงก็จะสื่อความหมายที่แตกต่างกันออกไป (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของเก้าอี้ที่นำมาใช้ในองค์ 4 คัดลอกผลงาน เพื่อสื่อความหมายโดยตรงถึงเก้าอี้ที่ใช้ในสถานศึกษา สำหรับการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยเลือกใช้เก้าอี้เลคเชอร์ (lecture chair) แบบพับได้

ภาพที่ 4.19 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “เก้าอี้เลคเชอร์ (lecture chair) แบบพับได้”

ที่มา : ผู้วิจัย

5) รูปเล่มวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปเล่มวิทยานิพนธ์เพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกผลงาน เนื่องจากปัจจุบันมีการคัดลอกผลงาน (plagiarism) กันมากขึ้น ซึ่งเป็นการคัดลอกข้อความ บทความ นำเสนอความคิดผู้อื่นที่ได้เสนอไว้ ซึ่งนำมาเสนอหรือพิมพ์ซ้ำ โดยไม่มีการบอกที่มาหรือการอ้างอิงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งถือเป็นความผิดที่ร้ายแรง โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้

รูปเล่มวิทยานิพนธ์ในการแสดงองค์ 4 การคัดลอกผลงาน โดยใช้เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายของผลงานที่โดนคัดลอกหรือโดนโจรกรรมทางวิชาการ

ภาพที่ 4.20 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “รูปเล่มวิทยานิพนธ์”

ที่มา : ผู้วิจัย

6) ขวดโหลขนาดใหญ่ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ขวดโหลขนาดใหญ่เพื่อสื่อความหมายถึงการดอง ซึ่งประดิษฐ์ขึ้นใหม่โดยเลียนแบบจากลักษณะของขวดโหลทั่วไปให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ขนาดความสูง 180 เซนติเมตร ขนาดความกว้าง 150 เซนติเมตร ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยใช้ขวดเล็กที่มีขนาด 4×4 เซนติเมตร เพื่อความแข็งแรงของโครงสร้างขวดโหล โดยเลียนแบบรูปทรงจากขวดโหลจริง และใช้พลาสติกแบบหนาห่อหุ้มโครงสร้างขวดเล็กไว้ให้มีลักษณะคล้ายกับขวดแก้วที่มีความใสและมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในขวดโหลได้อย่างชัดเจน โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการเลือกใช้ขวดโหลขนาดใหญ่เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การดองงาน คือการไม่ได้วางแผนการทำงานเอาไว้ หรือการสะสมงานต่าง ๆ จนงานเหล่านั้นเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามกับการถูกดองผลงาน ที่หมายถึง ผลงานที่จัดทำขึ้นถูกดองเก็บไว้จนไม่ได้ปรากฏต่อสายตาสาธารณชน โดยอุปกรณ์ที่จะสามารถสื่อสารการดองได้ดีนั่นก็คือ ขวดโหล (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ขวดโหลขนาดใหญ่เพื่อสื่อความหมายถึงการดอง โดยนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองค์ 5 ดองงาน ซึ่งผู้วิจัยต้องการสื่อ

ความหมายถึงการนำผลงานของศิลปินมาดองไว้ในขวดโหล ซึ่งผลงานของศิลปินจะไม่สามารถปรากฏสู่สาธารณชนได้

ภาพที่ 4.21 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ขวดโหลขนาดใหญ่”

ที่มา : ผู้วิจัย

7) บันได ผู้วิจัยเลือกใช้บันไดเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองค์ 5 ดองงาน เพื่อสื่อความหมายถึงการไต่เต้าขึ้นไปสู่ฐานะหรือตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยผู้วิจัยเลือกใช้บันไดแบบพับได้ เพื่อสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายตำแหน่งของอุปกรณ์ โดย ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการนำบันไดมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

บันได เป็นอุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นขั้น ๆ ออกแบบมาเชื่อมต่อระหว่างจุดยืนที่ระดับความสูงแตกต่างกัน ซึ่งนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการแสดง สามารถสื่อความหมายถึง การไต่เต้าขึ้นไปสู่ฐานะหรือตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือเครื่องหมายของความสำเร็จก็ได้ ซึ่งความสำเร็จหรือตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้คนจะต้องใช้ความพยายามในการไขว่คว้าหาความสำเร็จที่สูงขึ้น เปรียบเสมือนขั้นบันได (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2565)

จากจากนี้ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายถึงการถึงใช้บันไดเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ลักษณะ แสงแดง ไว้ว่า “บันได สามารถสื่อความหมายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากสื่อความหมายถึงการใช้งานปรกติแล้ว ยังสามารถสื่อความหมาย

ทางอ้อมถึงการพยายามในการไขว่คว้าหาความสำเร็จที่สูงขึ้นได้อีกด้วย” (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

ภาพที่ 4.22 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “บันได”

ที่มา : ผู้วิจัย

อย่างไรก็ตามการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการพัฒนาการสร้างสรรค์งานครั้งที่ 4 ผู้วิจัยจะต้องศึกษาและพัฒนาอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงให้มีความเหมาะสมกับการแสดงในครั้งต่อไป

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติมีความสมบูรณ์ ในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงครั้งที่ 4 ยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและทำการทดลองเพื่อหาความลงตัวและความเหมาะสมแก่การแสดง ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดลองออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงทั้งหมด 3 องค์ ได้แก่

องค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยได้หยิบยืมเสียงประกอบการแสดงจากงานรับรางวัลต่าง ๆ ในการประกาศรายชื่อผู้ได้รับรางวัล เพื่อสื่อถึงการสนับสนุนในการทำงานของศิลปิน

องค์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยได้ออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงโดยการประพันธ์เพลงขึ้นใหม่ซึ่งใช้เครื่องดนตรีสากลในการบรรเลงเพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉาริษยานอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้หยิบยืมบทเสภาจากเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง เพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉาริษยาระหว่างศรีมาลาและสร้อยฟ้ามาเป็นเสียงประกอบการแสดงอีกด้วย โดยผู้วิจัยนำบทเสภาจากเรื่องขุนช้างขุนแผนที่สื่อความหมายถึงการอัจฉาริษาโดยตรง มาใช้ประกอบการแสดงในองค์ 2 อัจฉาริษา ซึ่งมีเนื้อร้องดังต่อไปนี้

ศรีมาลากับบ่าวพวกสาวใช้	ตั้งกระทะก่อไฟขึ้นในที่
ดูเรียบร้อยถ้อยทีมีอดี	โนนนี้ล้วนเครื่องนมเบื้องไทย
สร้อยฟ้าละเลงขนมเบื้อง	คุ้ยเฟื่องสำเนียงสั้น
เรื่องฝีมือแล้วใครไม่เทียมทัน	จะประชันกันก็จะเป็นไร
ศรีมาลาละเลงแผ่นบางบาง	บรรจงวางเรียงรับกับจานใส่
สร้อยฟ้าไม่สันตต์อดใจ	ปามแบ่งใส่ไล่หน้าหนาสิ้นดี
พลายชุมพลจึงว่าพี่สร้อยฟ้า	ทำนมเบื้องหน้าเหมือนแบ่งจี
พระไวยว่าหนาหนาไม่เข้าที่	ทองประศรีว่ากูไม่เคยพบ
ลาวทำขนมเบื้องผัดเมืองไทย	แผ่นเท่ากระมังใหญ่ใส่ยากบ
กระทะก็ใหญ่เหลือเหมือนเรือรบ	ข้าเคี้ยวขบฟันคงหักกุหนักใจ
ฝ่ายนางศรีมาลาชายตาตุ	ทั้งข้าไทยมีอยู่ไม่นั่งได้
อีใหม่ปากป้องร้องฝากไป	ดูไกลไกลคิดว่าขนมครก
พลายชุมพลล้อด้วยว่าช่วยส่ง	ว่าถ้าเอาใส่กระทงเหมือนห่อหมก
สร้อยฟ้าตัวสั้นอยู่จังก	ปิดหกแบ่งกระทะแล้วผละไป

องค์ 4 การคัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ใช้ความเจียบแบบธรรมชาติโดยเลียนแบบจากห้องเรียนที่เจียบในการทำข้อสอบ ซึ่งความเจียบแบบธรรมชาติถือเป็นการออกแบบเสียงรูปแบบหนึ่งของผลงานหลังสมัยใหม่ (post modern) ดังที่ เซาวฤทธิ์ ชาคำไฮ ได้อธิบายไว้ว่า

การใช้ความเจียบเป็นเสียงในรูปแบบหนึ่งของผลงานแบบหลังสมัยใหม่ (post modern) ซึ่งความเจียบแทรกตัวอยู่ในทุกขณะของชีวิตของผู้คน การปล่อยให้เสียงต่าง ๆ ที่อยู่รายล้อมผู้ฟังรวมไปถึงเสียงต่าง ๆ ที่ดังขึ้นในหัวของผู้ฟังขณะนั้นได้

ปรากฏตัวขึ้นแทน ซึ่งความเจียบเป็นการชักจูงผู้ฟังสามารถเข้าถึงจิตวิญญาณได้
(เชาวฤทธิ์ ซาคำไฮ, สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2565)

ดังนั้นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในองค์ 4 คัดลอกผลงาน
ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ความเจียบโดยใช้เสียงที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอกแทน เพื่อสื่อสาร
ความหมายถึงความเจียบและความสงบที่เกิดขึ้นในห้องสอบ และให้ผู้ชมได้มุ่งเน้นไปที่การออกแบบ
ลีลานาฏศิลป์แทน

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและทดลองเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของ
ผลงานเสียก่อน จึงจะทำการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงต่อไป เพื่อให้เกิด
ความเหมาะสมและสื่อความหมายของการแสดงได้อย่างชัดเจน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 4

การออกแบบเครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้พัฒนา
การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ใน
สังคมอุดมคติมีความสมบูรณ์ โดยการออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิด
มินิมอลลิสม์ (minimalism) โดยเลือกใช้ชุดสูทสีดำเข้ารูปแบบสากลนิยมเพื่อสื่อความหมายถึง
อุดมคติ ดังที่ สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ ได้อธิบายไว้ว่า

การแต่งกายช่วยให้สามารถแสดงออกถึงบทบาทของตนเองในสังคมและ
บุคลิกภาพได้ การออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่
โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตปัจจุบันได้ แล้วนำมาดัดแปลงหรือ
ประยุกต์เพิ่มเติม ดังนั้นการเลือกใช้ชุดสูทที่รัดรูปพอดีตัวจะสื่อถึงอุดมคติของ
การแต่งกายได้อีกทางหนึ่ง (สุระเกียรติ รัตนอำนายศิริ, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน
2564)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้แนวคิดสมัยใหม่ที่ลดทอนความสำคัญของเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

เครื่องแต่งกายจะช่วยสร้างความเป็นตัวละครให้กับนักแสดงในงานนาฏยศิลป์สมัยใหม่จะลดทอนความสำคัญของเครื่องแต่งกายลงให้มีความเรียบง่ายเนื่องจากนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่จะให้ความสำคัญกับลีลานาฏยศิลป์เป็นลำดับแรก โดยสิ่งที่สำคัญในการออกแบบเครื่องแต่งกายคือต้องคำนึงถึงการเคลื่อนไหวของนักแสดงเป็นหลัก (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 4 ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดสูทสีดำเข้ารูปแบบสากลนิยมเพื่อสื่อถึงเครื่องแต่งกายในอุดมคติ โดยใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ (minimalism) ซึ่งชุดสูทเป็นสัญลักษณ์ของความสุ่ม เรียบร้อย อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นทางการอีกด้วย

ภาพที่ 4.23 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสูทแบบสากลนิยม (นักแสดงผู้ชาย)

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.24 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสูทแบบสากลนิยม (นักแสดงผู้หญิง)

ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากการแต่งกายโดยใช้ชุดสูทแบบสากลนิยมเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกายแล้ว ผู้วิจัยยังได้ออกแบบเครื่องแต่งกายในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี โดยเลือกใช้เสื้อคลุมยาวสีขาว เพื่อเน้นให้เห็นถึงความขาวสะอาดและบริสุทธิ์ของศิลปิน อีกทั้งการเลือกใช้เสื้อคลุมยาวสีขาวยังทำให้เห็นสีที่โดนป้ายจากบุคคลอื่นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.25 ภาพการแต่งกายโดยการสวมเสื้อคลุมยาวสีขาว

ที่มา : ผู้วิจัย

ในการออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้หยิบยืมเครื่องแต่งกายของตัวละครที่มาจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนเลงเลงขมเบื่อง มาเป็นแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายในองค์ 2 อัจฉริยา จึงได้มีการหยิบยืมเครื่องแต่งกายของการแสดงนั้นมาจัดแสดงท่ามกลางสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม

ภาพที่ 4.26 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครศรีมาลาและสร้อยฟ้า

ที่มา : ผู้วิจัย

สำหรับการออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและทดลองเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการออกแบบบทการแสดงและลีลานาฏศิลป์เสียก่อน จึงจะทำการออกแบบเครื่องแต่งกายในการแสดงองค์อื่น ๆ ให้มีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมต่อไป

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยใช้พื้นที่ห้องโถงในการปฏิบัติการแสดง เพื่อให้ผู้แสดงได้ทดลองปฏิบัติลีลาโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบของเวที โดยผู้วิจัยได้เริ่มสำรวจสถานที่ที่เหมาะสมกับการแสดงโดยยึดโครงสร้าง ขนาด ทิศทาง ที่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวของนักแสดง ผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณารูปแบบในการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 4

การออกแบบแสงครั้งที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและสรุปผลในการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบการแสดงในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบองค์ประกอบการแสดงซึ่งประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลนาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบพื้นที่การแสดง เนื่องจากผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างบทการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจน จึงยังขาด 1 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบแสง ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.11 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
องค์ 1 การสนับสนุน	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินด้านนาฏศิลป์ไทยรำออกมาจากด้านซ้ายของเวที</p>	นักแสดงในบทบาทศิลปินด้านนาฏศิลป์ไทยรำออกมาจากด้านขวาของเวทีโดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชาย 2 คน ยกโพเดียมออกมาวางด้านขวาของเวที และเดินกลับเข้าไปทางด้านซ้ายของเวที</p> <p>นักแสดงเดินถือถ้วยรางวัลมาวางบนโพเดียมที่ละคน จนครบทั้ง 9 คน</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัล และผู้เชิญรางวัล เดินออกมาจากด้านขวาของเวที และมายืนอยู่หน้าโพเดียม</p>	<p>นักแสดงจำนวน 9 คน ถือถ้วยรางวัลมาวางบนโพเดียมที่ละคน จนครบทั้ง 9 คน โดยเดินสลับเข้ามาวางทีละคน ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ (minimalism)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงจำนวน 9 คน เดินออกจากด้านขวาของเวที โดยเดินเรียงแถวเป็นหน้ากระดาน</p> <p>นักแสดงทุกคนค่อย ๆ เดินมารับรางวัลจากผู้มอบรางวัล จากนั้นหลังรับรางวัลเสร็จจะเดินไปยังด้านซ้ายของเวที เป็นแถวหน้ากระดานในรูปแบบเดิม</p> <p>นักแสดงทั้งหมดเรียงแถวเป็นหน้ากระดาน โดยยืนบังศิลปินด้านนาฏศิลป์ไทยไว้</p>	<p>นักแสดงทั้งหมดทยอยเดินออกมาจากมุมขวาของเวที โดยเดินออกมาเป็นแถวหน้ากระดาน โดยเดินตัดด้านหน้านักแสดงในบทบาทศิลปินที่ร้ายร้ายอยู่ก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) และศิลปะการแสดงละคร</p> <p>เมื่อรับรางวัลแล้วนักแสดงทั้งหมดเดินกลับเข้าไปด้านหลังเวที โดนเข้าทางด้านซ้ายของเวที เหลือนักแสดงในบทบาทศิลปินด้านนาฏศิลป์ไทยยังคงร้ายร้ายไปเรื่อย ๆ อยู่ด้านหลังของศิลปินท่านอื่น ๆ ที่ได้รับรางวัล</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินค่อย ๆ เดินถือถ้วยรางวัลกลับเข้าด้านซ้ายของเวที โดยแสดงความชื่นชมในรางวัลที่ตนเองได้รับ</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินด้านนาฏศิลป์ไทย ยังคงร่ายรำไปเรื่อย ๆ จนจบการแสดง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ศิลปินหมดกำลังใจในการทำงาน</p>
<p>องค์ 2 อิจฉาริษา</p>	 <p>นักแสดงที่รับบทเป็นศิลปินค่อย ๆ เดินออกมาจากด้านขวาของเวที โดยเดินทแยงมุมขึ้นมายังกลางเวที</p>	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งเป็นการใช้ลีลาท่าทางที่น้อย เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็นศิลปิน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="485 1059 1029 1272">นักแสดงในบทบาทตัวอิจฉาริษาจำนวน 2 คน เดินออกมาด้านหน้าเวที และปฏิบัติท่าทางอิจฉาใส่ตัวศิลปิน โดยการกระแทกเท้า และมีผลัก</p> <p data-bbox="485 1272 1029 1395">นักแสดงในบทบาทศิลปิน</p> <p data-bbox="485 1697 1034 1798">นักแสดงในบทบาทตัวอิจฉาริษาเดินออกมา หน้าเวที และปฏิบัติท่าทางการอิจฉาใส่ตัวศิลปิน</p>	<p data-bbox="1058 342 1388 846">นักแสดงในบทบาทอิจฉาริษาค่อย ๆ เดินมาออกหน้าเวที โดยใช้ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษา เช่น ท่าทางกระแทกเท้า ท่าโกรธ ท่าผลักใส่นักแสดงในบทบาทศิลปิน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p>นักแสดงในบทบาทอิฉาธิษยา ยืนล้อมตัวศิลปิน เป็นแถวตอน 2 แถว โดยศิลปินจะยืนอยู่ระหว่างกลางของทั้ง 2 แถว จากนั้นปฏิบัติท่าทางนาฏยศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิฉาธิษยา</p> <p>นักแสดงในบทบาทอิฉาธิษยาเดินกำมือแน่น ๆ เป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา โดยเดินล้อมรอบนักแสดงในบทบาทศิลปิน</p>	<p>นักแสดงในบทบาทอิฉาธิษยายืนล้อมวงเป็นวงกลม โดยมีนักแสดงในบทบาทศิลปินอยู่ด้านในวงกลม นักแสดงในบทบาทอิฉาธิษยาปฏิบัติท่าทางที่สื่อถึงความอิฉาธิษยาที่มาจากละครทีวี เช่น การกระตืบเท้า ถี่ ๆ การกำมือแน่น ๆ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทอิศจาริษา ยืนเป็นวงกลมและกระแทบเท้าใส่นักแสดงในบทบาทศิลปิน โดยสลับกันกระแทบเท้าจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ</p> <p>นักแสดงทั้งหมดเดินมานั่งเป็นหน้ากระดาน โดยหันหลังให้คนดู</p> <p>นักแสดงในบทบาทสร้อยฟ้าและศรีมาลาเดินถืออุปกรณ์การทำขนมแป้งออกมาด้านหน้าเวที โดยนางศรีมาลาและสาวใช้ออกจากด้านขวาของเวที ส่วนนางสร้อยฟ้าและสาวใช้ออกมาจากด้านขวาของเวที</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยสมมติบทบาทนักแสดงทุกคนที่นั่งหันหลังให้คนดูเปรียบเสมือนคนดูที่กำลังนั่งชมการแสดงด้านหน้าเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทสร้อยฟ้า ศรีมาลา และนางกำนัลจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครงมเบื่องออกมาแสดงท่าทางที่หยิบยืมมาจากละครเสภา ที่สื่อความหมายถึงการอิศจาริษาระหว่างสร้อยฟ้า และนางศรีมาลา</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทคนดูนั่งดูการแสดงที่เกิดขึ้นโดยหันมองตามบทการแสดงที่กำลังเกิดขึ้น</p> <p>นักแสดงในบทบาทจีเซล (Giselle) ออกมาแสดงท่าทางที่สื่อถึงความอิจฉาริษยา โดยนักแสดงในบทบาทฮิลลาเลียนเดินออกมาจากด้านขวาของเวที โดยเดินออกมาเฝ้ามองความรักของเจ้าชายอัลเบรทที่มีต่อจีเซล</p> <p>นักแสดงในบทบาทฮิลลาเลียนหยิบดาบของเจ้าชายออกมาให้จีเซลเห็น</p>	<p>ผู้วิจัยหยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) ซึ่งเป็นการสื่อสารถึงความอิจฉาของตัวละคร โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทจีเซลวิ่งมาผลักฮิลลาเลียนและเจ้าชายอัลเบรทออกจากกัน ก่อนที่จะมีการทะเลาะกันเกิดขึ้น</p>	
<p>องก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินลากผ้าไวนิลขนาดใหญ่ออกมาตรงกลางเวที โดยเดินถอยหลังช้า ๆ ออกมาจากด้านขวาของเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้พู่กันทาสีวาดผลงานลงบนพื้นผ้าไวนิล</p>	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินลากผ้าไวนิลออกมาด้านหน้าเวที โดยสื่อความหมายถึงพื้นที่การทำงานศิลปิน โดยการใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement)</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้พู่กันและสีวาดลงบนพื้นผ้าไวนิล ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ที่สื่อสารความหมายถึงการสร้างสรรค์ผลงาน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสี 2 คน เดินออกมาจากทั้ง 2 ด้านของเวที และใช้มือป้ายสีลงบนร่างกายและผลงานของศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเดินออกมาและใช้มือป้ายสีลงบนพื้นผ้าและตัวของนักแสดงในศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามใช้ผ้าเช็ดสีที่โดนป้ายออกจากตัว</p>	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีจำนวน 4 คน เดินออกมาจากทั้ง 2 ด้านของเวที และเดินเป็นวงกลมรอบตัวนักแสดงในบทบาทศิลปิน จากนั้นใช้มือป้ายสีลงบนพื้นผ้าและตัวของศิลปิน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีจำนวน 9 คน เดินเป็นวงกลมล้อมรอบศิลปินและใช้มือขว้างสีลง ไปตรงกลางพื้นผ้าไวไนล จากนั้นเดินวนรอบ นักแสดงในบทบาทศิลปินไปเรื่อย ๆ สลับกับการขว้างสีไปบนร่างกายและผลงานของศิลปิน โดยเดินวนเข็มนาฬิกา</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินนอนกลิ้งไปกับพื้น และพยายามเข็ดสีที่เปื้อนออกจากตัว</p> 	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีแสดงลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวโดยใช้มือที่เปื้อนสีป้ายลงไปบนพื้นผ้าไวไนลและตัวของศิลปิน โดยการเดินวนตามวงกลมล้อมรอบศิลปิน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีใช้มือป้ายสีลงไปบนตัวศิลปิน สลับกับการยกมือขึ้นเพื่อมองมือที่เปื้อนสี โดยปฏิบัติจามจังหวะที่ซ้ำและเพิ่มจังหวะเร็วขึ้น</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเดินออกจากเวทีเหลือทิ้งไว้เฉพาะศิลปินที่ยืนอยู่ตรงกลางผืนผ้าไวโนล</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินยืนหันหลังให้คนดู เพื่อแสดงความรู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจ</p>	<p>คำอธิบายภาพเพิ่มเติม</p> <p>ผู้วิจัยนำเสนอความรู้สึกท้อแท้ใจของศิลปิน โดยให้ศิลปินยืนนิ่ง ๆ และหันหลังให้ผู้ชม ก่อนที่ไฟจะค่อย ๆ ดับลงจนมืดสนิท</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 4</p> <p>คัดลอก</p> <p>ผลงาน</p>	 <p>นักแสดงลากเก้าอี้ ออกมาตรงกลางเวที โดยจัดเรียงเก้าอี้เป็นแถวหน้ากระดาน 2 แถว และเว้นระยะห่างระหว่างเก้าอี้แต่ละตัว</p> <p>นักแสดงเริ่มลงมือทำข้อสอบ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ท่าทางในการทำข้อสอบ</p> <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาลากเก้าอี้เป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่การแสดงให้เป็นพื้นที่ครึ่งวงกลม</p>	<p>นักแสดงจำนวน 8 คนสวมบทบาทเป็นนักศึกษาลากเก้าอี้ออกมาด้านหน้าเวที โดยจัดเรียงเก้าอี้เป็นแถวหน้ากระดาน 2 แถว และนั่งบนเก้าอี้ที่ลากออกมาหน้าเวที ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) และลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p> <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาลากเก้าอี้เป็นรูปครึ่งวงกลม และเดินเข้าไปด้านข้างเวที เพื่อหยิบรูปเล่มวิทยานิพนธ์มาวางไว้เก้าอี้ของตนเองในแต่ละคน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษา นำนารูปเล่มวิทยานิพนธ์ของตนเองมาวางไว้บนเก้าอี้แต่ละตัว เมื่อวางบนเก้าอี้เสร็จแล้วจะเดินกลับเข้าไปด้านหลังเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการจำนวน 5 คน เดินออกมาจากด้านขวาของเวที และหยุดตรงกลางเพื่อหันหน้าเข้าหารูปเล่มวิทยานิพนธ์</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินตรวจรูปเล่มวิทยานิพนธ์ที่วางอยู่บนเก้าอี้ โดยสลับกันตรวจเล่มที่วางอยู่บนโต๊ะ จนครบทุกเล่ม</p>	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการจำนวน 5 คนเดินมาตรวจเช็ครูปเล่มวิทยานิพนธ์ และนำวิทยานิพนธ์มาเปรียบเทียบกับกันเพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกงานวิทยานิพนธ์โดยใช้วิธีการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินถือรูปเล่มวิทยานิพนธ์ออกมาด้านหน้าเวที และโยนเล่มวิทยานิพนธ์ลงกับพื้น เพื่อสื่อความหมายถึงการไม่ได้มาตรฐานของวิทยานิพนธ์</p> <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาเดินกลับเข้ามากลางเวทีและเคลื่อนย้ายเก้าอี้เป็นแถวหน้ากระดาน และปฏิบัติท่าทางโดยลอกท่าทางจากนักแสดงคนแรกเพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกท่าทาง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดคัดลอกท่าทางนักแสดงที่นั่งด้านหน้าสุดของแถว โดยการเปิดปิดโต๊ะเขียนหนังสือ</p>	<p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาเดินกลับเข้ามากลางเวทีและเคลื่อนย้ายเก้าอี้เป็นแถวหน้ากระดาน และปฏิบัติท่าทางโดยลอกท่าทางจากนักแสดงคนแรกเพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกท่าทาง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดคัดลอกท่าทางนักแสดงที่นั่งหัว แถว โดยการนั่งไขว่ขาและใช้มือค้ำคางของตนเอง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดคัดลอกท่าทางนักแสดงที่นั่งหัว แถว โดยการมุดตัวลงไปใต้โต๊ะ</p> <p>นักแสดงทั้งหมดคัดลอกท่าทางนักแสดงที่นั่งหัว แถว โดยการเอนตัวไปบนพนักพิงเก้าอี้ อีก ประสาน มือทั้งสองมือ และยกมือขึ้นเหนือศีรษะ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการคัดลอก ท่าทาง โดยให้นักแสดง เลียนแบบท่าทางนักแสดงที่ นั่งด้านหน้าสุดของแถว โดย เลียนแบบไล่ตำแหน่งทีละคน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดคัดลอกท่าทางนักแสดงที่นั่งหัว แล้ว โดยการเอนตัวนอนไปกับพนักพิงของเก้าอี้ และเหยียดขาตั้ง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดยกเก้าอี้กลับเข้าไปหลังเวที โดยยกเก้าอี้ในลักษณะทำนองในรูปแบบเดิม ให้พื้น เก้าอี้ติดกับตัวนักแสดง</p> <p>นักแสดงทั้งหมดยกเก้าอี้กลับเข้าไปหลังเวที โดยยกเก้าอี้ในลักษณะทำนองในรูปแบบเดิม ให้พื้น เก้าอี้ติดกับตัวนักแสดง</p>	<p>นักแสดงค่อย ๆ ยกเก้าอี้กลับ เข้าด้านขวาของเวที โดยยก เก้าอี้กลับทีละคน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 5</p> <p>ดองงาน</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินออกมาตรงกลางเวที และขึ้นไปนั่งบนบันได จากนั้นแสดงลีลาท่าทางการมองนาฬิกา เพื่อสื่อความหมายถึงการรอคอย</p>	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินออกมาตรงกลางเวทีและขึ้นไปนั่งบนบันไดเพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นใหญ่ในหน้าที่การงาน ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism)</p>
	 <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินจับมือนักแสดงจำนวน 2 คนออกมาด้านขวาของเวที</p>	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินจับมือของนักแสดงในบทบาทศิลปินออกมาจำนวน 2 คน และเลือกให้นักแสดงในบทบาทศิลปิน 1 คนลงไปอยู่ในโหลขนาดใหญ่ที่สื่อถึงการถูกดอง</p>
	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินโดนกดในลงไปอยู่ขวดโหล เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง</p>	

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้ใบหน้าไล่ไปกับขวดโหล โดยเลียนแบบท่าทางการบีบอัดของวัตถุที่อยู่ในขวดโหล</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกต้องเดินวนรอบขวดโหลขนาดใหญ่ เพื่อมองดูศิลปินที่ถูกต้องอยู่ในขวดโหล</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการยกมือนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกต้อง เพื่อสื่อความหมายถึงการเลือกข้างหรือการเลือกช่วยเหลือข้างใดข้างหนึ่ง</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการยกมือนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกต้องขึ้นเหนือศีรษะ ส่วนนักแสดงในบทบาทศิลปินแสดงท่าทางหดหู่หมดขวัญกำลังใจโดยการนอนห่อตัวบนพื้น</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เลียนแบบท่าทางการบีบอัดของวัตถุที่อยู่ในขวดโหล</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการยกมือนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกต้อง เพื่อสื่อความหมายถึงการเลือกข้างหรือการเลือกช่วยเหลือข้างใดข้างหนึ่ง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 6</p> <p>ขัดแข้งขัดขา</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทขัดแข้งขัดขาผู้อื่นนอนเกลือก กลิ้งกับพื้นกลางเวที</p> <p>นักแสดงนอนกลิ้งไปมากับพื้น โดยใช้การดันสด (improvisation) ใช้ท่าทางที่ติดพื้นเป็นหลัก</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาท่ามกลาง นักแสดงที่นอนเกลือกกลิ้งอยู่กลางเวที และ พยายามเดินผ่านนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้นไปอีก ฝั่งของเวที</p>	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ที่คอย ขัดแข้งขัดขาผู้อื่นนอนเกลือก กลิ้งกับพื้นกลางเวทีโดยสื่อ ความหมายถึงการอยู่ในนรก ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลา นาฏศิลป์โดยใช้การดันสด (improvisation) ใช้ท่าทางที่ ติดพื้นและกลิ้งไปมา</p> <p>ผู้วิจัยใช้การดันสดโดยใช้ ท่าทางในการพยายามต้าน แรงโน้มถ่วงที่โดนดึงจาก นักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้น เพื่อสื่อถึงการพยายามหลีกเลี่ยง หนีจากสิ่งที่เลวร้าย หรือสิ่งที่ คอยขัดขวาง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้นพยายามดึงขาศิลปินให้ลงไปกับพื้นเวที</p> <p>นักแสดงที่นอนกลิ้งกับพื้นเคลื่อนที่และใช้ร่างกายขัดขวางเพื่อไม่ให้นักแสดงในบทบาทศิลปินเคลื่อนที่ได้สะดวก</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามต้านแรงโน้มถ่วงที่โดนดึงจากนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้น</p>	

จากตารางที่ 4.11 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง โดยผู้วิจัยได้แบ่งบทการแสดงออกเป็น 6 องค์ ได้แก่ องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิจฉาริษา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ทองงาน และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขา 2) การคัดเลือกนักแสดง ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกโดยเลือกจากทักษะผู้แสดงที่มีความหลากหลาย เป็นหลัก เช่น นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก ศิลปะการแสดงละคร เพื่อให้ตรงตามเป้าหมายของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ และได้คัดเลือกนักแสดงเพิ่มเติมจากการทดลองในครั้งที่ 3 จำนวน 16 คน 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยยังคงใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน และการใช้สัญลักษณ์ ในงานนาฏศิลป์เป็นหลัก ลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ซึ่งการใช้ท่าทางที่เรียบง่ายและสื่อสารเรื่องราวผ่านลีลานาฏศิลป์อย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งได้ ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การด้นสด (improvisation) 4) อุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ ถ้วยรางวัล สี ผ้าไวเนล เก้าอี้ และขวดโหลขนาดใหญ่ 5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่เสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้สัมพันธ์ กันระหว่างลีลาการเคลื่อนไหว ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดลองออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงทั้งหมด 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิจฉาริษา และองค์ 4 การคัดลอก ผลงาน 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดสูทแบบสากลนิยมเพื่อสื่อความหมายถึง อุดมคติในการแต่งกาย อีกทั้งเลือกใช้ชุดคลุมสีขาวในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี และหยิบยืมเครื่องแต่งกาย จากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเปี๊ยะ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาที่พบใน การปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 4 และการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งต่อไป ดังปรากฏใน ตารางที่ 4.12 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4

ตารางที่ 4.12 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	องค์ 1 การสนับสนุน ลีลาการเคลื่อนไหวของนักแสดงที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนเท่าที่ควร องค์ 2 ใส่ร้ายป้ายสี นักแสดงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ที่สื่อถึงการอิจฉาริษยาอย่างไม่ชัดเจน องค์ 4 การคัดลอกผลงาน จากการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวสื่อความหมายถึงการคัดลอกยังไม่ชัดเจน และนักแสดงยังมีความกังวลในการสื่อสารอารมณ์เพื่อสื่อความหมายการแสดง	ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่สื่อความหมายโดยตรง เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น
การคัดเลือกนักแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	เสียงประกอบการแสดงในบางองค์ ยังมีความคลาดเคลื่อนและสื่ออารมณ์การแสดงไม่ชัดเจน	ในครั้งต่อไปผู้วิจัยจะทำการออกแบบเสียงให้มีความเหมาะสมกับการแสดงในแต่ละองค์ เพื่อสามารถสื่อสารอารมณ์ให้นักแสดงได้มากยิ่งขึ้น
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา

จากตารางที่ 4.12 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ จำนวนทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง และการออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยได้พบปัญหา 2 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 ใส่ร้ายป้ายสี และองค์ 4 การคัดลอกผลงาน ยังสื่อสารได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และ 2) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เสียงประกอบการแสดงในบางองค์ยังมีความคลาดเคลื่อนและสื่ออารมณ์การแสดงไม่ชัดเจน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบเจอไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5 ต่อไป

4.2.1.5 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในครั้งที่ 5 นี้ ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย โดยในแต่ละองค์ประกอบการแสดงที่ปรากฏในการแสดงครั้งนี้ ยังมีบางส่วนที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบการแสดงของเดิมในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ในครั้งที่ 4 และพัฒนาปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดผลงานที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังที่ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไป

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ โดยผู้วิจัยยังคงรูปแบบบทการแสดงในการพัฒนาผลงานในครั้งที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิจฉาริษา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ดองงาน องค์ 6 ขัดแย้งขัดตา ดังนั้นในการออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมรายละเอียดของบทการแสดงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยแบ่งการแสดงออกเป็น 6 องค์ ประกอบด้วย

องค์ 1 การสนับสนุน นำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน หรือการสนับสนุนการทำงานให้บุคคลที่ไม่ควรจะได้รับในทางที่ผิด ผู้วิจัยนำเสนอภาพงานรับรางวัลซึ่งรางวัลเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังที่ พรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึงรางวัล ไว้ว่า

รางวัล เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความมุ่งมั่น ความอดทน และความชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำ ซึ่งรางวัลเป็นการสร้างแรงจูงใจเมื่อบุคคลปฏิบัติหน้าที่ประสบความสำเร็จ และได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน โดยรางวัลนั้นถือเป็นสิ่งที่จะต้องได้มาจากความสามารถ หรือความดีความชอบในการทำงาน (พรณพัชร เกษประยูร, **สัมภาษณ์**, 15 พฤศจิกายน 2564)

รางวัลถือเป็นการสนับสนุนที่จะช่วยสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินได้เป็นอย่างดี การให้รางวัลเป็นอิทธิพลก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะกระตุ้นขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการให้รางวัลจะต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้ได้รับรางวัลอย่างถี่ถ้วนเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตในการมอบรางวัล ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทัศนะถึงการให้รางวัลในการทำงาน ไว้ว่า

การได้รับรางวัลในการทำงาน ถือเป็นการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานให้มีแรงกระตุ้นในการทำงานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ แต่หากรางวัลตกอยู่ในมือของบุคคลที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นการสนับสนุนการทำงานที่ผิด ๆ หรือมีการทุจริตในการให้รางวัล อาจจะทำให้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสูญเสียกำลังใจและขาดกำลังใจในการทำงานได้ (ลักษณะ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 1 พฤศจิกายน 2564)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน หรือการสนับสนุนการทำงานให้บุคคลที่ไม่ควรจะได้รับในทางที่ผิด เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ศิลปินขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งถือเป็นการทุจริตในการมอบรางวัลอีกด้วย

องค์ 2 อิจฉาริษยา นำเสนอการอิจฉาริษยาจากบุคคลรอบข้าง โดยการอิจฉาริษยาเกิดจากการไม่อยากให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตนเอง การไม่ชอบเห็นคนอื่นมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน บ่อยครั้งที่ความอิจฉาริษยาได้นำไปสู่ความเกลียดชัง ความหกลกหลวง

และความรุนแรง ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้แสดงทัศนะถึงการอิจฉาริษยาจากบุคคลรอบข้างในการทำงาน ไว้ว่า

ความอิจฉาริษยา นำไปสู่การกระทำที่เสียหายและพฤติกรรมที่ชั่วร้าย บุคคลที่อิจฉาริษยา ไม่ชอบเห็นบุคคลอื่นมีความสุข และประสบความสำเร็จ หรือความเจริญรุ่งเรือง บ่อยครั้งที่ความอิจฉาริษยานำไปสู่ความเกลียดชังและทำให้เกิดความรุนแรงในที่สุด ซึ่งในการทำงานย่อมไม่มีบุคคลใดต้องการพบเจอการอิจฉาริษยา (กุลนาถ พุ่มอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2564)

นอกจากนี้ รัตนา แแดงประเสริฐ ได้อธิบายถึงความอิจฉาที่ส่งผลต่อความมั่นคงของความสัมพันธ์ ไว้ว่า

ความอิจฉา เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความมั่นคงของความสัมพันธ์ บุคคลนั้นจะเกิดความอิจฉาในระดับที่แตกต่างกัน และถ้าเกิดความอิจฉาในระดับที่สูงก็อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งหรือสิ้นสุดความสัมพันธ์ การมีระดับความอิจฉาที่แตกต่างกันอาจเป็นผลเนื่องมาจากการมีเจตคติในการดำรงชีวิตแตกต่างกัน (รัตนา แแดงประเสริฐ, 2545: 1)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอความอิจฉาริษยาในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่บัณฑิตจบใหม่กำลังใจในการทำงาน นำเสนอการอิจฉาริษยาจากบุคคลรอบข้าง โดยการอิจฉาริษยาเกิดจากการไม่ชอบให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตนเอง การไม่ชอบเห็นคนอื่นมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน โดยผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษยา ได้แก่ การแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง มาประกอบในบทการแสดงองค์ 2 อิจฉาริษยา

องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี นำเสนอการโดนใส่ร้าย การหาความร้ายป้ายสีผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีมูลความจริง การโดยใส่ร้ายป้ายสีเป็นปัจจัยที่บัณฑิตจบใหม่กำลังใจในการทำงาน ดังที่ สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของการใส่ร้ายป้ายสี ไว้ว่า

พฤติกรรมของคนที่ชอบใส่ร้ายป้ายสีคนอื่นคือ ชอบนินทาว่าร้าย ใส่ความ สร้างเรื่องราวต่างๆ ที่ไม่มีมูลความจริง เพื่อทำลายชื่อเสียงของคนอื่นด้วยความสะใจของตนเอง โดยทำทั้งต่อหน้าและลับหลัง บางคนไม่ได้ใส่ร้ายคนอื่นเพียงแค่คำพูด

แต่หมายรวมถึงการกระทำด้วย ซึ่งการกระทำเช่นนี้จำเป็นการบันทึกกำลังใจในการทำงาน (สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการโดนใส่ร้าย การหาความร้ายป้ายยผู้อื่น ให้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีมูลความจริง การใส่ร้ายป้ายยเป็นการกระทำที่จ้องทำลายผู้อื่นในทางร้ายด้วยใจอคติ โดยอาจแสดงผ่านการพูด การเขียน หรือการแสดงกิริยาต่างๆ ซึ่งในการทำงานนั้น เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งโดนกระทำด้วยการโดนใส่ร้ายป้ายย จะทำให้ผู้นั้นขาดกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งอาจทำให้เกิดความระแวงจนทำให้เกิดอุปสรรคต่อการทำงานได้

องค์ 4 คัดลอกผลงาน นำเสนอการคัดลอกผลงาน หรือขโมยผลงาน ความคิดของคนอื่นโดยไม่มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง ซึ่งการคัดลอกผลงานถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ซึ่งถือเป็นการขโมยความคิด คำพูด และผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรม ทศนคติ และแรงจูงใจของผู้ที่กระทำ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคัดลอกผลงานไว้ว่า

การคัดลอกผลงาน หรือการแอบอ้างผลงานโดยไม่มีการอ้างอิง ถือเป็นการกระทำที่มีความผิด การคัดลอกผลงานของผู้อื่นไม่ว่าด้วยวิธีการหรือรูปแบบใดก็ตามถือว่าเป็นความไม่ซื่อสัตย์ เพราะเป็นการขโมยทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นมาเป็นของตน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการคัดลอกผลงาน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ลดทอนขวัญกำลังใจของศิลปินในการทำงานเป็นอย่างมาก การคัดลอกผลงานถือเป็นการไม่ให้เกียรติเจ้าของผลงาน อีกทั้งยังถือเป็นการขโมยทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นมาเป็นของตน ซึ่งการคัดลอกผลงานรวมไปถึงการนำผลงานของผู้อื่นมาทำใหม่โดยไม่มีการอ้างอิงหรือกล่าวถึง ผู้วิจัยจึงนำเสนอการแสดงในองค์ 4 การคัดลอกผลงาน

องค์ 5 ดองงาน นำเสนอการถูกดองผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานของศิลปินจะไม่สามารถปรากฏสู่สาธารณชนได้ โดยเมื่อผลงานของศิลปินถูกดองก็ถือเป็นการลดทอนกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ดังที่ ภคพร หอมานัน ได้แสดงทัศนะถึงการถูกดองงาน ไว้ว่า

ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานเพื่อตอบสนองความต้องการทั้งของตนเอง และความต้องการของสังคม ดังนั้นเมื่อศิลปินสร้างสรรค์ผลงานออกมาแล้วนั้น ย่อมต้องการให้ผลงานของตนปรากฏสู่สาธารณชน เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น แต่หากผลงานของศิลปินถูกต้อง ไม่สามารถนำออกมาเผยแพร่ได้ ก็จะทำให้เกิดการลדתอนขวัญกำลังใจได้เช่นกัน (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการดองงาน โดยนำเสนอการถูกต้อง ผลงานของศิลปิน เมื่อถูกต้องงานจึงทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน และนำไปสู่การลדתอนขวัญกำลังใจในการทำงานอีกด้วย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่นอกเหนือการควบคุมของศิลปินในการทำงาน

องค์ 6 ขัดแย้งขัดขา นำเสนอการจูงใจขัดขวางบุคคลอื่นหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวกและไม่ให้ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ การขัดแย้งขัดขาถือเป็นการก่อกวนก่อกวนในการทำงานซึ่งมีอิทธิพลเชิงลบต่อผลการปฏิบัติงาน ถือเป็นแรงกดดันที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมการทำงาน สามารถได้รับผลกระทบทางจิตใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังที่ พิชชาภา บุญณะ ได้อธิบายถึงการก่อกวนก่อกวนในการทำงาน ไว้ว่า

การก่อกวนก่อกวนในการทำงาน คือการกระทำอันไม่เป็นมิตรและผิดจริยธรรม ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งถูกอีกบุคคลหนึ่งยึดเยียดพฤติกรรมก้าวร้าว ความไม่สุภาพ การกดขี่ข่มเหง การข่มขู่ทั้งวาจาและไม่ใช่วาจา (ทางกายภาพ) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อก่อให้เกิดความบาดเจ็บทางจิตใจหรือทางกาย ส่งผลให้เกิดความทุกข์ทางจิตใจและทางสังคม (พิชชาภา บุญณะ, 2563: 13)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการขัดแย้งขัดขาในการทำงาน ซึ่งเป็นการจูงใจขัดขวางของบุคคลอื่นหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวกและไม่ให้ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งถือเป็นการลדתอนขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 5 ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้ศิลปินลדתอนขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยด้านลบที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการทำงานของ

ศิลปินโดยตรง เป็นสิ่งที่ศิลปินไม่ต้องการปรารถนา แต่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เพราะปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 6 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อัจฉริยภาพ องค์ 3 ใฝ่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ดองงาน องค์ 6 ขัดแย้งขัดขา

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 5

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงการออกแบบลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในบางองค์ของการแสดง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับบทการแสดงที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ โดยในการแสดงองค์ 1 การสนับสนุน องค์ 3 ใฝ่ร้ายป้ายสี องค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยยังคงรูปแบบลีลานาฏศิลป์จากการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 ส่วนองค์ 2 อัจฉริยภาพ ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนลีลานาฏศิลป์ช่วงการหยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) โดยได้นำลีลานาฏศิลป์แบบตาโบลิวังต์ (Tableaux vivants) มาใช้ในการออกแบบแทน เพื่อให้รูปแบบของการแสดงมีความหลากหลาย อีกทั้งเพื่อให้ผลงานยังคงรูปแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงตาโบลิวังต์ (Tableaux vivants) ไว้ดังนี้

ตาโบลิวังต์ (Tableaux vivants) เป็นการแสดงที่เน้นให้เห็นถึงการหยุดนิ่ง เพื่อให้เห็นภาพการแสดง เป็นการแสดงที่ผู้แสดงได้จัดวางท่าทางเลียนแบบภาพวาดหรือแสดงเป็นท่าทางเพื่อเล่าเรื่องราวโดยไม่มีการพูด ซึ่งจะทำให้ผู้ชมซึมซับการแสดงเพิ่มมากขึ้น โดยการหยุดนิ่งนั้นจะต้องอาศัยทฤษฎีการจัดองค์ประกอบของภาพ ซึ่งนอกจากผู้ชมจะได้ซึมซับภาพการแสดงแล้วนั้น ผู้ชมยังได้เรียนรู้เทคนิคการจัดองค์ประกอบของภาพอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.27 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์แบบตาโบลิวังต์ (Tableaux vivants)

ที่มา : ผู้วิจัย

การออกแบบลีลานาฏศิลป์องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ดัดทอนลีลานาฏศิลป์ในการคัดลอกท่าทาง โดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในการทำซ้ำเพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกท่าทางต่าง ๆ เนื่องจากการทำซ้ำท่าทางโดยการคัดลอกท่าทางจากนักแสดงที่อยู่หัวแถวไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคนอาจสื่อความหมายถึงการล้อเลียนท่าทางมากกว่าการคัดลอกท่าทาง ผู้วิจัยจึงได้ดัดทอนลีลานาฏศิลป์ในช่วงการคัดลอกท่าทางออกไป คงเหลือไว้เฉพาะการคัดลอกข้อสอบ และการคัดลอกวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4.28 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์องค์ 4 คัดลอกผลงาน

ที่มา : ผู้วิจัย

การออกแบบลีลานาฏศิลป์องค์ 6 ชัดแจ้งชัดขา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์เพิ่มเติมจากของเดิมในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 4 เพื่อสื่อความหมายถึงการขัดแย้งชัดขาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์นี้ผู้วิจัยยังคงออกแบบลีลาโดยใช้การดันสัด เพื่อสื่อความหมายถึงการดึงและการขัดแย้งชัดขาผู้อื่นในการทำงาน โดยเพิ่มเติมลีลาการชัดขาผู้อื่นให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.29 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์องค์ 6 ชัดแจ้งชัดขา

ที่มา : ผู้วิจัย

ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยพัฒนาการออกแบบลีลานาฏศิลป์เพิ่มเติมในองค์ 2 อิจจาริษา องค์ 4 คัดลอกผลงาน และองค์ 6 ชัดแจ้งชัดขา เพื่อสื่อความหมายและสอดคล้องกับบทการแสดงมากยิ่งขึ้น ส่วนการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ 1 การสนับสนุน องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี และองค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยยังคงรูปแบบลีลานาฏศิลป์จากการออกแบบการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 เช่นเดิม

3) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 5

การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกนักแสดงโดยยึดจากการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยนักแสดงจำนวน 16 คน นักแสดงหญิง 11 คน และนักแสดงชาย 5 คน ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร และการเคลื่อนไหวแบบดันสัด (improvisation) ซึ่งนักแสดงทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยนักแสดงทั้งหมดมีทักษะด้านนาฏศิลป์ไทยเป็นส่วนใหญ่

การคัดเลือกนักแสดงในครั้งที่ 5 นอกจากผู้วิจัยจะคัดเลือกนักแสดงโดยเน้นทักษะลีลาทางนาฏศิลป์เป็นสำคัญแล้ว ผู้วิจัยยังคำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงเป็นหลัก เพื่อให้การฝึกซ้อมการแสดงตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดบทบาทคุณสมบัติของตัวละครเฉพาะในแต่ละองค์การแสดง เพื่อให้นักแสดงสามารถสื่อสารเรื่องราวการแสดงได้อย่างชัดเจน โดยผู้วิจัยได้กำหนดบทบาทของนักแสดงหลัก ดังตารางที่ 4.13 ตารางกำหนดคุณสมบัติของนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ตารางที่ 4.13 คุณสมบัติของนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

ในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์การแสดง	บทบาท	คุณสมบัติ
องค์ 1 การสนับสนุน	ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทย	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย (ละครนาง)
	ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน และศิลปะการละคร
	ผู้มอบรางวัลและผู้เชิญรางวัล	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน ศิลปะการละคร และมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ
องค์ 2 อิจฉาริษา	ศิลปินทางด้านนาฏศิลป์	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน และศิลปะการละคร
	นักแสดงบทบาทอิจฉาริษา	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยสามารถใช้ท่าทางตามหลักนาฏศิลป์ไทยได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งมีความสามารถด้านศิลปะการละคร ที่ใช้ในการสื่อความหมายถึงการอิจฉาริษาได้
	สร้อยฟ้า	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย (ละครนาง) และศิลปะการละคร สามารถใช้ท่าทางที่กระฉับกระเฉงว่องไว อีกทั้งสามารถใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์เพื่อตีความตามคำร้องได้เป็นอย่างดี

องค์กรแสดง	บทบาท	คุณสมบัติ
	ศรีมาลา	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย (ละครนาง) และศิลปะการละคร สามารถใช้ภาษาท่าและนาฏศัพท์ เพื่อตีความตามคำร้องได้เป็นอย่างดี
	สาวใช้	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย (ละครนาง) และศิลปะการละคร
	จิเชล	มีความสามารถด้านนาฏศิลป์สากล และการแสดงบัลเลต์
	เจ้าชายอัลเบรท	มีความสามารถด้านนาฏศิลป์สากล และการแสดงบัลเลต์
	ฮิลลาเลียน	มีความสามารถด้านนาฏศิลป์สากล และการแสดงบัลเลต์
องค์กร 3 ใส่ร้ายป้ายสี	ศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายใน ชีวิตประจำวัน นาฏศิลป์สากล และศิลปะการละคร
	นักแสดงบทบาท ผู้ใส่ร้ายป้ายสี	ความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยไม่เจาะจง ลักษณะทางกายภาพของนักแสดง
องค์กร 4 คัดลอกผลงาน	นักศึกษา	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายใน ชีวิตประจำวัน และศิลปะการละคร
	กรรมการ	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายใน ชีวิตประจำวัน ศิลปะการละคร และมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ
องค์กร 5 ดองงาน	ศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตก และสามารถ ใช้ลีลาในการเต้นสดได้เป็นอย่างดี
	กรรมการ	มีความสามารถในการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายใน ชีวิตประจำวัน ศิลปะการละคร และมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ
องค์กร 6 ขัดแย้งขัดขาน	ศิลปินทางด้าน นาฏศิลป์	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์สากล และสามารถ ใช้ลีลาในการเต้นสดได้เป็นอย่างดี
	นักแสดงบทบาท ขัดแย้งขัดขาน	มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์สากล และสามารถ ใช้ลีลาในการเต้นสดได้เป็นอย่างดี

จากตารางที่ 4.13 คุณสมบัติของนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้าง
ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้คัดเลือก
นักแสดงเพื่อให้มีความเหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ เพื่อสามารถสื่อสารการแสดงได้อย่างชัดเจน

โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5 ดังปรากฏในตารางที่ 4.14 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นายสุทัชชัย ศรีสะวัน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นายธนวัฒน์ แยมศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวชญาดา รุ่งเรืองขวัญ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นายทวิทรัพย์ บุญครั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวธัญจิรา รักษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวชฎาพร ทำดี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นายเอกชัย เหมาะะเจาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	<p>นายเสริมสุพัฒน์ คุณสวัสดิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวสุพรรณษา สุขแสง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย</p>
	<p>นางสาวมารีษา มาตรวังแสง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย</p>
	<p>นายสุริโย มั่งศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	<p>นายนาวิน ศรีสุนนท์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์สากล</p>
	<p>นางสาวณัฏฐกานต์ เกียรติเจริญศิริ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย</p>
	<p>นายเจษฎา ดั่งวงศ์สุข นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์สากล</p>
	<p>นางสาวภัทริน วงศาเสก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ - สกุล	ความสามารถ
	นางสาวกัญญิกา พรแสน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

จากตารางที่ 4.13 สรุปนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล ศิลปะการละคร และการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (improvisation) ซึ่งนักแสดงทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นักแสดงหญิง 11 คน และนักแสดงชาย 5 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยยังคงยึดรูปแบบจากการทดลองออกแบบสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 โดยผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติม ดังนี้

องค์ 2 อัจฉริยา ผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมในช่วงการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ในการทำขนมเบื้อง ซึ่งประกอบด้วย ถาดทำขนม เตาถ่าน ภาชนะใส่อาหาร ไม้กระจก กระทะ โดยหยิบยืมมาจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง ซึ่งเป็นฉากที่ศรีมาลา และสร้อยฟ้า แข่งขันกันทำขนมเบื้อง โดยพื้นเพแล้วนางศรีมาลาเป็นคนภาคกลางจึงทำขนมเบื้องได้ดี ขณะที่นางสร้อยฟ้าเป็นชาวเชียงใหม่ไม่เคยเห็นขนมเบื้องมาก่อนจึงทำไม่เป็น

ภาพที่ 4.30 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “อุปกรณ์ในการทำขนมเปี๊ยะ”

ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากนี้ในองค์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) โดยนำเสนอความอัจฉริยาของฮิลลาเลียนที่ไม่สามารถแยกจีเซลออกจากเจ้าชายอัลเบรทได้ โดยฮิลลาเลียนได้นำผ้าคลุมและดาบประจำพระองค์มาซ่อนไว้ และนำออกมาเปิดเผยความจริงให้จีเซลและชาวบ้านทุกคนได้ทราบถึงเล่ห์กลและความไม่จริงใจของเจ้าชาย ผู้วิจัยจึงได้หยิบยืมดาบมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ภาพที่ 4.31 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “ดาบ”

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมเพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสีให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ใช้แปรงทาสีเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงการทำงานของศิลปิน โดยการใช้แปรงทาสีวาดภาพและระบายสีลงบนพื้นผ้าไวโนล เพื่อสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการของศิลปิน

ภาพที่ 4.32 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง “แปรงทาสี”

ที่มา : ผู้วิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์โดยยึดตามการออกแบบอุปกรณ์ในครั้งที่ 4 และออกแบบอุปกรณ์เพิ่มเติม เพื่อให้การแสงมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น โดยอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 5 ประกอบด้วย ถ้วยรางวัล สี ผ้าไวโนล แปรงทาสี แก้วน้ำ รูปเล่มวิทยานิพนธ์ ขวดโหลขนาดใหญ่ บันได อุปกรณ์ทำขนม เบื่อง และดาบ

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงครั้งที่ 5 ในการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังคงยึดการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงครั้งที่ 4 และได้ออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเพิ่มเติม โดยคำนึงถึงเสียงที่ช่วยสนับสนุน

การแสดงให้มีความชัดเจนและเหมาะสมสอดคล้องกับบทการแสดง เพื่อสื่อสารการแสดงอย่างตรงไปตรงมา

ผู้วิจัยได้ออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงโดยใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) เป็นแนวทางในการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ซึ่งในองก์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยใช้เสียงที่มาจากงานรับรางวัล องค์กร 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เสียงเงียบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงองก์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยออกแบบเสียงเพิ่มเติมในช่วงการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) เพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉาริษา โดยผู้วิจัยได้หยิบยืมเสียงที่มาจากการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) มาใช้ในการแสดงครั้งนี้ โดยหยิบยืมเพลงการแสดงในช่วงที่อีลลาเลียนเปิดเผยความจริงให้จีเซลและชาวบ้านทุกคนได้ทราบถึงเล่ห์กลและความไม่จริงใจของเจ้าชาย เนื่องจากอัจฉาริษาที่จีเซลมอบความรักให้แก่เจ้าชาย

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบท่วงทำนองโดยเพิ่มอัตราความถี่และความเร็วของเพลงจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรงขึ้น เปรียบเสมือนการโดนใส่ร้ายหรือโดนใส่ความ ที่เริ่มจากเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ จนนำไปสู่การใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงองก์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงโดยสื่อความหมายถึงการดองที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยใช้ความถี่ของจังหวะที่ช้าและเป็นระนาบเดียวกันตลอดทั้งองก์การแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงการรอคอยเวลา ดังที่ เชาวฤทธิ์ ซาคำไฮ ได้แสดงความคิดเห็นถึงการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในองก์ 5 ดองงาน ไว้ว่า

การออกแบบเสียงเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง และการรอคอย ควรใช้ดนตรีที่อยู่ในระนาบเดียวกันตลอดทั้งการแสดง เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งใช้ดนตรีจังหวะที่ช้าเพื่อสื่อความหมายถึงอารมณ์ของการรอคอย (เชาวฤทธิ์ ซาคำไฮ, สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2565)

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงองก์ 6 ขัดแย้งขัดตา ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) โดยใช้ดนตรีและเสียงสังเคราะห์ ผู้วิจัยออกแบบท่วงทำนองโดยเพิ่มอัตราความถี่และความเร็วของเพลงจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบทการแสดง

ตารางที่ 4.15 การออกแบบเสียงและดนตรีในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ครั้งที่ 5
ที่มา : ผู้วิจัย

องค์การแสดง	ลักษณะของทำนองเพลง	ความหมาย
องค์ 1 การสนับสนุน	เสียงจากงานการประกาศรับรางวัล	สื่อให้เห็นถึงงานประกาศรับรางวัล และการสนับสนุนการทำงานโดยการมอบรางวัล
องค์ 2 อัจฉริยภาพ	ผู้วิจัยหยิบยืมการขับเสภาจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง และการแสดงบัลเลต์เรื่องจิเซล (Giselle)	สื่อให้เห็นถึงความอัจฉริยภาพของตัวละคร โดยการหยิบยืมเสียงมาจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง และการแสดงบัลเลต์เรื่องจิเซล (Giselle)
องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี	บรรเลงโดยใช้ท่วงทำนองที่เพิ่มอัตราความถี่และความเร็วของเพลงจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ	สื่อให้เห็นถึงการใส่ร้าย หรือการโดนใส่ความที่รุนแรงขึ้น เปรียบเสมือนการโดนใส่ร้ายหรือโดนใส่ความ ที่เริ่มจากเรื่องเล็ก ๆ จนนำไปสู่การใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรงขึ้น
องค์ 4 คัดลอกผลงาน	ใช้ความเงียบ	สื่อให้เห็นถึงลักษณะของการสอบที่จำเป็นจะต้องใช้ความเงียบ และสื่อให้เห็นถึงการคัดลอกผลงานที่ต้องกระทำไม่ให้เกิดพิรุณ
องค์ 5 ดองงาน	บรรเลงทำนองโดยใช้ความถี่ของจังหวะที่ช้าและเป็นระนาบเดียวกันตลอดทั้งองค์การแสดง	สื่อความหมายถึงการรอคอยเวลา และสื่อความหมายถึงการดองที่ใช้ระยะเวลายาวนาน จนทำให้ศิลปินโดนลดทอนขวัญกำลังใจในการทำงาน
องค์ 6 ขัดแย้งขัดขาน	บรรเลงโดยใช้ท่วงทำนองที่เพิ่มอัตราความถี่และความเร็วของเพลงจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ	สื่อความหมายถึงการกลั่นแกล้ง การโดนกระทำเพื่อไม่ให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 5

การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 5 ในการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการออกแบบเครื่องแต่งกายเพิ่มเติมจากการออกแบบการสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 โดยยังคงยึด เครื่องแต่งกายชุดสุทิสดำเข้ารูปแบบสากลนิยมเพื่อสื่อความหมายถึงการแต่งกายในอุดมคติ

ภาพที่ 4.33 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสุทิสดำเข้ารูปแบบสากลนิยม

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายของตัวละครศิลปินทางด้านนาฏศิลป์เพิ่มเติม โดยการใช้เครื่องแต่งกายแบบยืนเครื่องของการแสดงโขนและละคร เพื่อสื่อความหมายถึงศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยการสวมผ้าห่มนางสีเหลือง นุ่งผ้ายกสีม่วง สวมเครื่องประดับแบบอย่างเครื่องประดับตัวนาง และสวมมงกุฎตัวนาง

ภาพที่ 4.34 ภาพเครื่องแต่งกายแบบยืนเครื่องตัวนาง

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 2 อัจฉาวิชา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) เพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉาวิชาของตัวละคร ดังนั้นในการแสดงช่วงนี้ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายแบบบัลเลต์เพื่อให้เหมาะสมกับบทบาทของตัวละคร ซึ่งประกอบด้วย ตัวละครฮิลลาเลียน ตัวละครจีเซล และตัวละครเจ้าชายอัลเบรท

ภาพที่ 4.35 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครฮิลลาเลียนจีเซล และเจ้าชายอัลเบรท

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงที่รับบทบาทเป็นนักศึกษาสวมเสื้อเชิ้ตสีขาว ผู้ชายสวมกางเกงขายาวสีดำ ผู้หญิงสวมกระโปรงสีดำ หรือกางเกงสีดำ เพื่อสื่อความหมายถึงบทบาทของการเป็นนักศึกษา

ภาพที่ 4.36 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครในบทบาทนักศึกษา

ที่มา : ผู้วิจัย

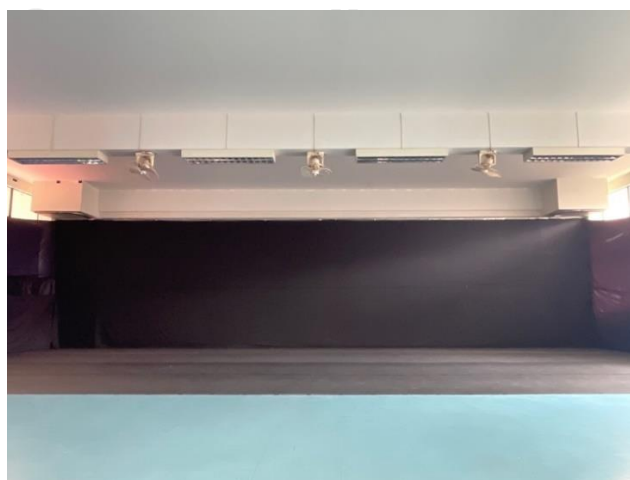
7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 5 ในการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัย ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยคำนึงถึงแนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งเป็นแนวคิดหลังสมัยใหม่ (post modern) โดยไม่จำเป็นจะต้องเจาะจงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ดังที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้แสดงทัศนะในการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

ความเหมาะสมของพื้นที่การแสดงสามารถนำเสนอในพื้นที่โล่งได้โดยไม่จำเป็นต้องเจาะจงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งจะให้อารมณ์ที่แตกต่างออกไปจากการใช้โรงละคร ผู้สร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญในการออกแบบพื้นที่สำหรับการแสดง เนื่องจากจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้ชมมากยิ่งขึ้น (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม, 2564)

ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถ่งเป็นพื้นที่การแสดง โดยไม่มีพื้นที่เวทีแบ่งกันระหว่างนักแสดงและผู้ชม โดยผู้วิจัยเลือกใช้ห้องปฏิบัตินาฏศิลป์ อาคาร 14 ชั้น 3 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดความกว้าง 7 เมตร ยาว 20 เมตร ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ด้านกว้างเพื่อให้สะดวกต่อการรับชมการแสดง โดยผู้วิจัยใช้ผ้าสีดำกันเป็นฉากด้านหลังของเวที เพื่อให้คนดูสามารถเห็นรายละเอียดของการแสดงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.37 ภาพพื้นที่การแสดง

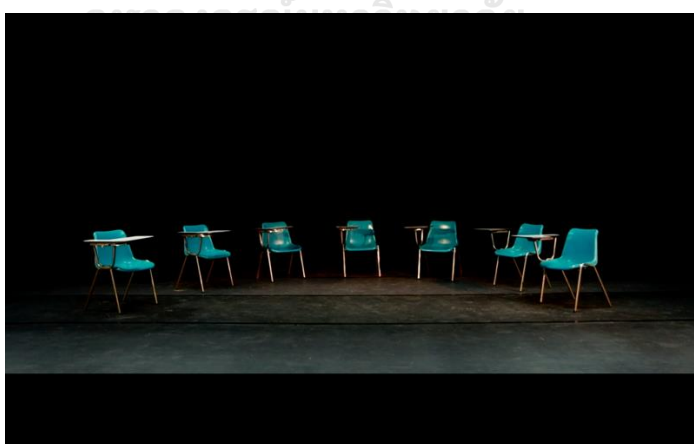
ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้ผืนผ้าไวนิลสีขาวเป็นตัวกำหนดพื้นที่การแสดง อีกทั้งสื่อความหมายถึงพื้นที่การทำงานของศิลปิน โดยผู้วิจัยเลือกใช้ผืนผ้าไวนิลขนาดความกว้าง 4 เมตร ความยาว 7 เมตร

ภาพที่ 4.38 ภาพการออกแบบพื้นที่โดยใช้ผืนผ้าไวนิลกำหนดพื้นที่การแสดง
ที่มา : ผู้วิจัย

นอกจากนี้ องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบพื้นที่การแสดง โดยใช้เก้าอี้เลคเชอร์แบบพับได้กำหนดพื้นที่ของการแสดงเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงการจัดห้องสอบวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 4.39 ภาพการออกแบบพื้นที่โดยใช้เก้าอี้เลคเชอร์กำหนดพื้นที่การแสดงเป็นครึ่งวงกลม
ที่มา : ผู้วิจัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 5 ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่โดยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถงเป็นพื้นที่การแสดง ไม่มีพื้นที่เวทีแบ่งกั้นระหว่างนักแสดงและผู้ชม โดยยึดพื้นที่ห้องโถงเป็นพื้นที่หลักในการแสดง อีกทั้งผู้วิจัยใช้การเปลี่ยนพื้นที่การแสดงโดยการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ ผืนผ้าไวเนล เป็นตัวกำหนดพื้นที่การแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี และเก้าอี้ไคเคเซอร์ เป็นตัวกำหนดพื้นที่การแสดงในองค์ 4 คัดลอกผลงาน

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 5

การออกแบบแสงครั้งที่ 5 ในการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยคำนึงถึงการสื่ออารมณ์ตามบทการแสดงในแต่ละองค์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทัศนะถึงการออกแบบแสงสำหรับการแสดง ไว้ว่า

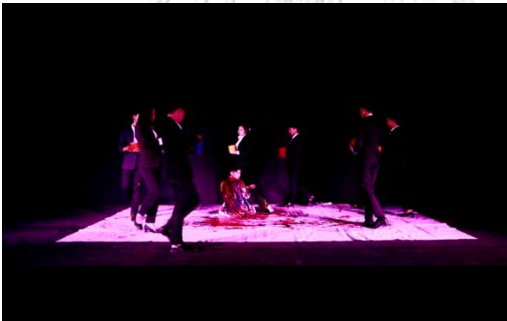

การออกแบบแสงสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การออกแบบแสงในรูปแบบปกติ การออกแบบแสงโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย การออกแบบแสงเพื่อเป็นตัวช่วยในการสร้างอารมณ์ การออกแบบแสงโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบแสงเพื่อต่อต้านกฎเกณฑ์เดิม ๆ และการออกแบบแสงเพื่อสร้างเอฟเฟกหรือเทคนิคพิเศษ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแสงที่ใช้ในผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติโดยคำนึงถึงการสื่อความหมายตามบทการแสดงในแต่ละองค์ โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดของการออกแบบแสงดังตารางที่ 4.16 การออกแบบแสง ดังนี้

ตารางที่ 4.16 การออกแบบแสง

ที่มา : ผู้วิจัย

บทการแสดง	ภาพการออกแบบแสง	คำอธิบาย
<p>องก์ 1</p> <p>การสนับสนุน</p>		<p>ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสีเหลืองขาว และแสงสีขาวเพื่อทำให้รู้สึกถึงบรรยากาศในงานรับรางวัลต่าง ๆ</p>
<p>องก์ 2</p> <p>อิจฉาริษยา</p>		<p>ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสีแดง สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษยาในตัวผู้อื่น อีกทั้งสีแดงยังสื่อความหมายถึงความก้าวร้าว ความแค้นอีกด้วย โดยผู้วิจัยเลือกใช้แสงสีแดงตลอดทั้งองค์การแสดง</p>

บทการแสดง	ภาพการออกแบบแสง	คำอธิบาย
<p>องก์ 3</p> <p>ใส่ร้ายป้ายสี</p>	 	<p>ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี โดยตีความจากการป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบการแสดงโดยเริ่มจากการใช้สีโทนอุ่น โดยการใช้แสงเหลืองขาวเพื่อสื่อความหมายถึงการทำงานของศิลปิน ผู้วิจัยได้ออกแบบแสงโดยตีความจากการป้ายสี ซึ่งเลือกใช้สีโทนร้อนสลับไปมา เช่น สีแดง สีม่วง สีม่วงเข้ม โดยให้แสงปรากฏเฉพาะบริเวณพื้นผ้าไวนิล ซึ่งเปรียบเสมือนพื้นที่ในการทำงานของศิลปิน</p>
<p>องก์ 4</p> <p>คัดลอกผลงาน</p>		<p>ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสว่างสีขาวสื่อความหมายถึงห้องสอบ โดยใช้แสงสีขาวทั่วบริเวณพื้นที่การแสดง</p>

บทการแสดง	ภาพการออกแบบแสง	คำอธิบาย
<p>องค์ 5</p> <p>ดองงาน</p>		<p>ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสีน้ำเงินเข้มเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดองในขวดโหลขนาดใหญ่ โดยใช้แสงสีน้ำเงินเข้มปรากฏบริเวณพื้นที่การแสดงเท่านั้น</p>
<p>องค์ 6</p> <p>ขัดแย้งขัดขา</p>		<p>ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อความหมายถึงการขัดแย้งขัดขา การโดนลอบทำร้ายจากผู้อื่น โดยใช้แสงสีแดงปรากฏบริเวณพื้นที่การแสดงเท่านั้น และปิดฉากการแสดงด้วยการปิดไฟลงค่อย ๆ จนกระทั่งมืดสนิท</p>

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ครบทั้ง 8 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.17 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ
ในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 1</p> <p>การสนับสนุน</p>	<div data-bbox="496 629 1018 952" data-label="Image"> </div> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยรำร่าออกมาจากด้านซ้ายของเวที โดยใช้ท่าทางที่สื่อความหมายถึงการเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทย</p> <div data-bbox="496 1234 1018 1556" data-label="Image"> </div> <p>นักแสดงจำนวน 2 คน ยกโพเดียมออกมาวางด้านขวาของเวที โดยวางโพเดียมให้เฉียงออกด้านหน้าเวที เพื่อสื่อความหมายถึงงานรับรางวัล</p>	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยรำร่าด้านหน้าเวที โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์ไทย</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="488 1055 1023 1256">นักแสดงในบทบาทศิลปินจำนวน 7 คน เดินถือถ้วยรางวัลออกมาจากด้านซ้ายของเวที และนำมามาวางไว้บนโพเดียมที่ละคน จนครบทั้ง 7 คน</p> <p data-bbox="488 1659 1023 1861">นักแสดงในบทบาทศิลปินจำนวน 7 คน ออกมายืนเป็นแถวหน้ากระดาน โดยยืนบังหน้าศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ เพื่อเตรียมรับรางวัลที่จะประกาศ</p>	<p data-bbox="1046 349 1393 898">ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงการทุจริตในการรับรางวัล โดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินถือถ้วยรางวัลของตนเองมาวางไว้บนโพเดียมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงรางวัลที่ได้มาอย่างไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p> <p data-bbox="1046 1317 1393 1865">นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ไทยยังคงร่ายรำอยู่ด้านหลังการมอบรางวัล โดยไม่มีนักแสดงคนใดให้ความสนใจ ซึ่งผู้วิจัยสื่อความหมายถึงการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงานโดยไม่มีใครให้ความสนใจในตัวศิลปินเอง ถึงแม้จะใช้ความสามารถของตนเองก็ตาม</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัล 1 คน และนักแสดงในบทบาทผู้เชิญรางวัล 5 คน เดินออกมาเป็นด้านหน้าโพเดียม โดยเดินออกมาจากด้านขวาของเวที และนักแสดงในบทบาทผู้เชิญรางวัลถือรางวัลเพื่อให้นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัลมอบรางวัลให้แก่ศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปิน ผู้เชิญรางวัลและผู้มอบรางวัล ค่อยๆ หายไปจากเวที โดยนักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกทางด้านซ้ายของเวที ส่วนนักแสดงในบทบาทผู้เชิญรางวัล และผู้มอบรางวัลเดินออกทางด้านขวาของเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอภาพฉากสุดท้ายของงานรับรางวัล โดยคณะจัดงานจะเชิญผู้รับรางวัลขึ้นมาถ่ายภาพด้านบนเวทีโดยพร้อมเพรียงกัน ซึ่งนักแสดงทั้งหมดจะยกถ้วยรางวัลขึ้นเพื่อแสดงถึงความภาคภูมิใจในรางวัลที่ตนเองได้รับ</p> <p>ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงการไม่ให้ความสนใจในตัวศิลปิน แม้ศิลปินจะมีความสามารถเพื่อให้กรรมการมองเห็น แต่กรรมการก็ไม่ให้ความสนใจ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยยังคงร่ายรำอยู่ด้านหน้าเวที จนไฟการแสดงเริ่มดับลง</p>	
<p>องก์ 2 อิจฉาริษา</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาจากด้านขวาของเวที โดยเดินทแยงมุมขึ้นมาตรงกลางของเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทตัวอิจฉาริษาจำนวน 2 คนเดินออกมาด้านหน้าเวที และปฏิบัติท่าทางอิจฉาใส่ตัวศิลปิน โดยการกระแทกเท้า และมือผลักนักแสดงในบทบาทศิลปิน</p>	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งเป็นการใช้ลีลาท่าทางที่น้อย เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็นศิลปิน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทอิจฉาริษยา ค่อย ๆ เดินมาออกหน้าเวที โดยเดินออกมาทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของเวที โดยยืนล้อมตัวศิลปินเป็นแถวตอน 2 แถว ให้ศิลปินจะยืนอยู่ตรงกลาง</p> <p>นักแสดงในบทบาทอิจฉาริษยา ยืนเป็นวงกลม โดยยืนกำมือแน่น ๆ และกระชับเท้าใส่นักแสดงในบทบาทศิลปิน โดยค่อย ๆ กระชับเท้าแรงขึ้นเรื่อย ๆ ตามจังหวะของดนตรีที่เร็วขึ้น</p>	<p>นักแสดงในบทบาทอิจฉาริษยา ใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษยา เช่น ท่าทางการขึ้นนิ้วและตัวด้นิ้ว ท่าทางกระชับเท้า ท่าโกรธ ท่าพลักไล่ไส นักแสดงในบทบาทศิลปิน</p> <p>ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงการอิจฉาของผู้คนรอบข้าง โดยการใช้นักแสดงในบทบาทอิจฉาริษยายืนล้อมรอบเป็นวงกลม เพื่อเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายถึงผู้คนในสังคม</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทอิจฉาริษาปฏิบัติท่าทางอิจฉาโดยใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวแบบนาฏยศิลป์ไทยใส่ตัวศิลปินที่ละคนสลับกันไปเรื่อย ๆ</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามหาทางออกจากการผลักระหว่างนักแสดงในบทบาทอิจฉาริษา โดยนักแสดงทั้งหมดค่อย ๆ ผลักและกระแทกเท้าที่รุนแรงขึ้นตามจังหวะดนตรี</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการอิจฉาริษาในตัวศิลปิน ซึ่งนำเสนอภาพการอิจฉาของกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีต่อเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ได้ดีไปกว่าตน โดยใช้ท่าทางนาฏยศิลป์ไทยเพื่อสื่อความหมาย</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงทั้งหมดเดินมานั่งเป็นหน้ากระดาน โดยหันหลังให้คนดู ส่วนนักแสดงในบทบาท ศรีมาลาเดินออกมาจากด้านซ้ายเวทีพร้อมกับสาวใช้ และนักแสดงในบทบาทสร้อยฟ้าเดินออกมาจากด้านขวาของเวทีพร้อมกับสาวใช้ โดยถืออุปกรณ์ในการทำขนมแป้งออกมา ด้านหน้าเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทคนดูนั่งมองดูการแสดงที่เกิดขึ้น โดยหันหน้ามองตามบทการแสดงที่กำลังเกิดขึ้นในบทการแสดง ซึ่งหันหน้าไปมองด้านซ้ายเมื่อบทเสภากล่าวถึงศรีมาลา และหันมองไปทางด้านขวาเมื่อบทเสภากล่าวถึงสร้อยฟ้า</p>	<p>นักแสดงในบทบาทสร้อยฟ้า ศรีมาลา และสาวใช้จากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครนมแป้งออกมา แสดงท่าทางที่หิบบิ๊ยมมาจากละครเสภา ที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษยาระหว่างสร้อยฟ้า และนางศรีมาลา ผู้วิจัยหิบบิ๊ยมท่าทางมาจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครนมแป้ง</p> <p>ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยสมมติ บทบาทนักแสดงทุกคนที่นั่งหันหลังให้คนดูเปรียบเสมือนคนดูที่กำลังนั่งชมการแสดง ด้านหน้าเวที</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>สร้อยฟ้าและสาวใช้ที่กำลังทำขนมเบื้องอยู่ด้านขวาของเวทีเกิดความไม่พอใจและอิจฉาริษยาที่ศรีมาลาทำขนมเบื้องเก่งกว่า จึงลุกขึ้นและขว้างปาข้าวของอุปกรณ์ในการทำขนมเบื้อง จากนั้นสร้อยฟ้าและสาวใช้เดินออกจากเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทจิเซลออกมาจากด้านหลังซ้ายของเวที ส่วนนักแสดงในบทบาทเจ้าชายอัลเบรทออกมาจากด้านขวาของเวที โดยเดินมาเจอกันตรงกลางของเวที จากนั้นนักแสดงทั้งสองยืนกอดกันเป็นท่ายืนเพื่อสื่อความหมายถึงความรักที่มีให้กัน</p>	<p>ผู้วิจัยหยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจิเซล (Giselle) ซึ่งเป็นการสื่อสารถึงความอิจฉาของตัวละคร โดยใช้ลีลาท่ารำแบบตาโบลวิงด์ (Tableaux vivants) โดยนำเสนอความอิจฉาริษยาของฮิลลาเลียนที่ไม่สามารถแยกจิเซลออกจากเจ้าชายอัลเบรทได้ โดยฮิลลาเลียนได้นำผ้าคลุมและดาบประจำพระองค์มาซ่อนไว้ และนำออกมาเปิดเผยความจริงให้จิเซลและชาวบ้านทุกคนได้ทราบถึงเล่ห์กลและความไม่จริงใจของเจ้าชาย</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทฮิลลาเลียนเดินออกมาจากด้านขวาของเวที โดยเดินออกมาเฝ้านมองความรักของเจ้าชายอัลเบรทที่มีต่อจีเซล</p> <p>นักแสดงในบทบาทฮิลลาเลียนผลักเจ้าชายอัลเบรทและจีเซลออกจากกัน จากนั้นฮิลลาเลียนดึงดาบของเจ้าชายที่แอบซ่อนไว้ให้จีเซลได้รับรู้</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยใช้แนวคิดตาโบลวิวงต์ (Tableaux vivants) ซึ่งเป็นการแสดงที่เน้นให้เห็นถึงการหยุดนิ่งเพื่อให้เห็นภาพการแสดง โดยการจัดวางท่าทางเลียนแบบภาพวาดหรือแสดงเป็นท่าทางเพื่อเล่าเรื่องราวโดยไม่มีการพูด ซึ่งจะทำให้ผู้ชมซึมซับการแสดงเพิ่มมากขึ้น</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>จีเซลวิ่งออกมาขัดขวางการทะเลาะของฮิลลาเลียนและเจ้าชายอัลเบรท โดยผลักฮิลลาเลียนและเจ้าชายอัลเบรทออกจากกัน</p>	
<p>องก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินลากผ้าไวนิลขนาดใหญ่ออกมาตรงกลางเวที โดยเดินออกมาจากด้านขวาของเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้แปรงทาสีวาดผลงานลงบนผืนผ้าไวนิล โดยใช้ท่าทางตามจินตนาการของศิลปิน</p>	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินลากผ้าไวนิลออกมาด้านหน้าเวที โดยผ้าไวนิลสื่อความหมายถึงพื้นที่การทำงานศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้พู่กันและสีวาดลงบนผืนผ้าไวนิล ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ที่สื่อความหมายถึงการสร้างสรรค์ผลงาน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเดินออกมาจากด้านซ้ายของเวที จากนั้นใช้มือจุ่มสีและป้ายไปยังผลงานและตัวของศิลปินที่กำลังทำงานอยู่</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีจำนวน 3 คน เดินออกมาจากทั้ง 2 ด้านของเวที และเดินเป็นวงกลมรอบตัวนักแสดงในบทบาทศิลปิน จากนั้นใช้มือป้ายสีลงบนผืนผ้าและตัวของศิลปิน</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสียืนมองนักแสดงในบทบาทศิลปินที่พยายามเช็ดสีที่เปื้อนออกจากตัว</p>	<p>ผู้วิจัยได้ใช้ผืนผ้าไวโนลเพื่อกำหนดพื้นที่การทำงานของศิลปิน โดยศิลปินจะใช้ความสามารถในการทำงานบนพื้นที่ของตน แต่จะมีนักแสดงคนอื่นที่เกิดการอิจฉาในตัวศิลปิน โดนบุกรุกเข้ามาในพื้นที่ของศิลปิน และเข้ามาใส่ร้ายป้ายสีในการทำงานของศิลปิน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="488 1043 1023 1256">นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวโดยใช้มือที่เปื้อนสีป้ายลงไปบนผืนผ้าไวน์และตัวของศิลปิน โดยการเดินเป็นวงกลมล้อมรอบศิลปิน</p> <p data-bbox="488 1646 1023 1805">นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีใช้มือป้ายสีลงไปบนตัวศิลปิน โดยใช้มือถูไปยังตัวของศิลปินตามจังหวะที่รุนแรงขึ้นของดนตรีที่บรรเลง</p>	<p data-bbox="1046 342 1388 622">ผู้วิจัยนำเสนอภาพการไม่ให้ความช่วยเหลือของบุคคลรอบข้าง แม้จะมองเห็นว่าศิลปินกำลังโดนใส่ร้ายป้ายสีแต่ก็ไม่มีบุคคลใดให้ความช่วยเหลือ</p> <p data-bbox="1046 719 1388 1055">นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเฝ้ามองนักแสดงในบทบาทศิลปินที่พยายามให้เช็ดสีที่เปื้อนจากร่างกายและผลงาน โดยผู้วิจัยนำเสนอภาพของสังคมที่มีความรุนแรง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีใช้มือป้ายสีลง ไปบนตัวศิลปิน สลับกับการยกมือขึ้นเพื่่อมองมือ ที่เปื้อนสี โดยปฏิบัติจามจังหวะที่ซ้ำและเพิ่ม จังหวะเร็วขึ้น</p> <p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเดินออกจาก เวที เหลือทิ้งไว้เฉพาะศิลปินที่ยืนอยู่ตรงกลาง พื้นผ้าไวไนล โดนเดินออกทางด้านซ้ายและ ด้านขวาของเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินยืนหันหลังให้คนดู เพื่อแสดงความรู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความรู้สึกท้อแท้ ใจของศิลปิน โดยให้ศิลปินยืน นิ่ง ๆ และหันหลังให้ผู้ชม ก่อนที่จะค่อย ๆ ดับลงจน มืดสนิท เพื่อสื่อความหมายถึง การหมดกำลังใจในการทำงาน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 4</p> <p>คัดลอก</p> <p>ผลงาน</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาเดินยกเก้าอี้ ออกมาจากด้านซ้ายของเวที และวางเก้าอี้ลงกับ พื้น จากนั้นนั่งลงบนเก้าอี้ของตัวเองที่ยกออกมา วางไว้</p> <p>นักแสดงจำนวน 7 คนสวมบทบาทเป็นนักศึกษา ยกเก้าอี้ออกมาด้านหน้าเวที โดยจัดเรียงเก้าอี้ เป็นแถวหน้ากระดาน 2 แถว และนั่งบนเก้าอี้ที่ ยกออกมาหน้าเวที</p>	<p>ผู้วิจัยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวใน ชีวิตประจำวัน การเคลื่อนไหว ร่างกายแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) โดยออกแบบ พื้นที่การแสดงให้เห็นถึง ลักษณะของห้องที่ใช้ใน การสอบ</p> <p>ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงห้องที่ ใช้ในการสอบ ซึ่งจัดวางเก้าอี้ เก้าอี้โดยเว้นระยะห่าง เพื่อป้องกันการทุจริตใน การสอบ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทเจ้าหน้าที่ควบคุมการสอบ 5 คน เดินออกมาจากด้านขวาของเวที จากนั้นเจ้าหน้าที่ควบคุมการสอบเริ่มแจกข้อสอบให้นักศึกษาที่นั่งประจำโต๊ะ</p> <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาเริ่มปฏิบัติทำทางในการทำข้อสอบ จากนั้นเริ่มแสดงลีลาการลอกข้อสอบ โดยใช้ทำทางที่เรียบง่าย เช่น การชะเง้อ หน้า การพยักหน้า เป็นต้น</p>	<p>ผู้วิจัยสื่อสารความหมายถึงการลอกข้อสอบ ซึ่งถือเป็นการทุจริตในการสอบ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่เรียบง่าย และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="488 1039 1021 1256">นักแสดงนักแสดงในบทบาทนักศึกษาหลากหลายเก้าอี้เป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงพื้นที่ห้องสอบวิทยานิพนธ์ จากนั้นใช้ท่าทางเปิดและปิดโต๊ะสลับกันไปมา โดยใช้ลีลาการทำซ้ำ</p> <p data-bbox="488 1641 1021 1798">นักแสดงในบทบาทกรรมการ 5 คน เดินออกมาจากด้านขวาของเวที โดยยืนเป็นแถวหน้ากระดานหันหน้าออกมาด้านหน้าเวที</p>	<p data-bbox="1050 685 1385 954">ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงห้องสอบวิทยานิพนธ์ที่มักจะใช้พื้นที่เป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อให้สะดวกต่อการซักถามของกรรมการ</p> <p data-bbox="1050 1256 1385 1581">ผู้วิจัยนำเสนอภาพการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะต้องมีกรรมการในการตรวจสอบและประเมินผลการวิจัย ซึ่งถือเป็นกระบวนการวิจัยที่มีคุณภาพ</p>

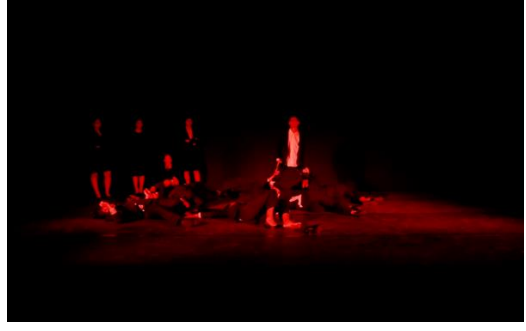
บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการยืนหันหลังมองดูนักแสดงในบทบาทนักศึกษาที่กำลังนำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ของตนเองมาวางไว้บนเก้าอี้ เพื่อให้กรรมการตรวจสอบความถูกต้องของรูปเล่มวิทยานิพนธ์</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินตรวจสอบรูปเล่มวิทยานิพนธ์ที่วางอยู่บนโต๊ะ โดยการนำวิทยานิพนธ์ที่มีการคัดลอกมาเปรียบเทียบกับตัวกัน เพื่อสื่อความหมายถึงการทุจริตในการทำวิทยานิพนธ์</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการตรวจสอบของกรรมการ โดยให้นักแสดงในบทบาทกรรมการยืนมองดูนักแสดงในบทบาทนักศึกษาที่กำลังเดินถือวิทยานิพนธ์ของตนเองมาวางไว้บนโต๊ะ</p> <p>ผู้วิจัยออกแบบลีลา นาฏยศิลป์ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ที่สื่อถึงการคัดลอกผลงาน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินตรวจเช็ค รูปเล่มวิทยานิพนธ์ที่วางอยู่บนเก้าอี้ โดยการเดิน วนตรวจสอบรูปเล่มวิทยานิพนธ์จนครบทุกเล่ม</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการนำเล่มวิทยานิพนธ์ ทั้งหมดของนักศึกษามาถือไว้กับตัว โดยหันหน้า ออกมาด้านหน้าเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการโยนรูปเล่ม วิทยานิพนธ์ลงกับพื้น และนั่งลงตรวจเช็ครูปเล่ม เพื่อตรวจสอบการคัดลอกวิทยานิพนธ์อีกรอบ โดยการนำวิทยานิพนธ์มาเปรียบเทียบกัน</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยให้ นักแสดงในบทบาทกรรมการ ถือรูปเล่มวิทยานิพนธ์โดย การหยุดนิ่งและใช้สายมอง มองดูผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมได้มอง การกระทำของกรรมการที่จะ เกิดขึ้นในลำดับต่อไป</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาเดินออกมาจากด้านหลังเวที และก้มเก็บวิทยานิพนธ์ของตนเอง จากนั้นเดินถือวิทยานิพนธ์เข้าไปด้านหลังเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการยอมรับในการกระทำของตนเอง โดยให้นักแสดงในบทบาทนักศึกษาเดินมาเก็บรูปเล่มวิทยานิพนธ์ของตนเอง เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายถึงการยอมรับในผลงานของตนเองที่ได้คัดลอกผลงานมา</p>
<p>องก์ 5 ดองงาน</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ถูกดองงานนอนกองอยู่กับพื้น</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินออกมาจากด้านขวาของเวที จากนั้นเดินช้า ๆ และมองดูนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ถูกดองงานที่นอนกองอยู่กับพื้น</p>	<p>ผู้วิจัยใช้ขวดโหลขนาดใหญ่เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายถึงการดอง โดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ถูกดองงานนอนเกลือกกลิ้งอยู่ด้านข้างขวดโหล เพื่อสื่อความหมายถึงการหมดขวัญกำลังใจ</p> <p>ผู้วิจัยต้องการสื่อความหมายถึงการถูกดองงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทกรรมกรเดินขึ้นไปนั่งบนบันไดขั้นบนสุด และมองดูนักแสดงในบทบาทศิลปินที่นอนกองอยู่กับพื้น</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมกรเดินจับมือนักแสดงจำนวน 2 คนออกมาด้านขวาของเวที และหันมองหน้านักแสดงทั้ง 2 คน โดยมองสลับไปมา เพื่อสื่อความหมายถึงการคัดเลือก</p> <p>นักแสดงในบทบาทเลือกให้นักแสดงในบทบาทศิลปิน 1 คนลงไปอยู่ในขวดโหลขนาดใหญ่ที่สื่อความหมายถึงการถูกดอง</p>	<p>ผู้วิจัยสื่อความหมายถึงการเป็นใหญ่ของกรรมกรโดยใช้บันไดสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่หมายถึงตำแหน่งที่สูงกว่าบุคคลอื่น โดยให้นักแสดงในบทบาทกรรมกรเดินขึ้นไปนั่งบนบันไดขั้นบนสุด และใช้สายตามองนักแสดงที่นอนกองอยู่กับพื้น</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกต้องยื่นกอดอกมองขวดโหล และมองนักแสดงที่ถูกดองในขวดโหล เพื่อสื่อความหมายถึงการไม่ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ถูกดองงาน เคลื่อนไหวร่างกายภายในขวดโหล โดยใช้ใบหน้า ถูไปกับขวดโหล และเคลื่อนตัวไปรอบ ๆ ภายใน ขวดโหล</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกดองงาน เดินวนรอบขวดโหลขนาดใหญ่ โดยมองดูศิลปิน ที่ถูกดองอยู่ในขวดโหล และแสดงสีหน้าท่าทาง เยาะเย้ยศิลปินที่อยู่ในขวดโหล</p>	<p>ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้ การเคลื่อนไหวในรูปแบบมินิ มอลลิสม์ (Minimalism) โดย เลียนแบบท่าทางการบีบอัด ของวัตถุที่อยู่ในพื้นที่แคบ เปรียบเสมือนแรงกดทับใน การถูกดอง</p> <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการ ขึ้นไปนั่งบนบันได เพื่อมองดู ผลงานการกระทำของตนเอง ด้วยความสนใจ โดยผู้วิจัยสื่อ ความหมายถึงการไม่ยอมรับ ในตัวศิลปิน และการเข้าข้าง พวกพ้องของตนเอง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงในบทบาทกรรมการยกมือนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกต้อง เพื่อสื่อความมายถึงการเลือกข้างหรือการเลือกช่วยเหลือข้างใดข้างหนึ่ง</p>	
<p>องก์ 6 ขัดแย้งขัดขา</p>	 <p>นักแสดงในบทบาทผู้คอยขัดแย้งขัดขาจำนวน 8 คน นอนกลิ้งกับพื้น และนักแสดงในบทบาทผู้ชมยืนอยู่ด้านซ้ายของเวที</p> <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาจากด้านขวาของเวที เดินออกมาท่ามกลางนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กลางเวที</p>	<p>นักแสดงในบทบาทผู้คอยขัดแย้งขัดขาผู้อื่นนอนเกลือกกลิ้งกับพื้นกลางเวทีโดยสื่อถึงการตกอยู่ในนรก ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การดันสัด ใช้ท่าทางที่ติดพันและกลิ้งไปมา โดยผู้วิจัยใช้นักแสดงที่นอนกลิ้งไปมาเป็นสัญลักษณ์แทนบุคคลที่ชั่วร้าย จะต้องตกอยู่ในนรก ทั้งคอยทำร้ายและขัดขวางผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาท่ามกลางนักแสดงที่นอนเกลือกกลิ้งอยู่กลางเวที และพยายามเดินผ่านนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้นไปอีกฝั่งของเวที ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยใช้การด้นสดเพื่อพยายามต้านแรงโน้มถ่วงที่โดนดึงจากนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้น</p> <p>นักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้นพยายามดึงขาศิลปินให้ลงไปกับพื้นเวที</p>	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ที่คอยขัดแย้งขัดขาผู้อื่นนอนเกลือกกลิ้งกับพื้นกลางเวทีโดยออกแบบลีลานาฏยศิลป์ใช้การด้นสด (improvisation) ใช้ท่าทางที่ติดพื้นและกลิ้งไปมา เพื่อสื่อความหมายถึงการขัดแย้งขัดขา</p> <p>ผู้วิจัยใช้การด้นสด โดยให้นักแสดงในบทบาทผู้ขัดแย้งขัดขาเกลือกกลิ้งไปกับพื้นเปรียบเสมือนการอยู่ในนรก โดยใช้ลีลาท่าทางที่ติดพื้นเป็นส่วนใหญ่</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	  <p data-bbox="491 1052 1021 1209">นักแสดงที่นอนกลิ้งกับพื้นเคลื่อนที่และใช้ร่างกายขัดขวางเพื่อไม่ให้นักแสดงในบทบาทศิลปินเคลื่อนที่ได้สะดวก</p> <p data-bbox="491 1606 1021 1762">นักแสดงในบทบาทศิลปินพยายามต่อต้านแรงโน้มถ่วงที่โดนดึงจากนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้น</p>	<p data-bbox="1050 342 1382 616">นักแสดงในบทบาทผู้ชมยืนมองดูการกระทำของตัวละครที่คอยขัดแย้งขัดขวางกัน เพื่อสื่อการไม่ให้ความช่วยเหลือศิลปินที่กำลังเดือดร้อน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและการอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="491 674 1018 768">นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินมายังตรงกลางเวที และถูกดึงจากนักแสดงที่นอนกึ่งอยู่กับพื้น</p>	

จากตารางที่ 4.17 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ตามองค์ประกอบการแสดงครบทั้ง 8 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้ศิลปินลดทอนขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยด้านลบที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินโดยตรง เป็นสิ่งที่ศิลปินไม่ต้องการปรารถนา แต่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เพราะปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 6 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิฉาริษา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ดองงาน และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขา

2) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏยศิลป์ตามแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) เพื่อสื่อความหมายให้ตรงตามบทการแสดงในแต่ละองค์

3) การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านนาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร และการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (improvisation) ซึ่งนักแสดงทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นักแสดงหญิง 11 คน และนักแสดงชาย 5 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น โดยอุปกรณ์ประกอบการแสดงประกอบด้วย

ถ้วยรางวัล สี ผ้าไวนิล แปรงทาสี แก้ว วัสดุรูปเล่มวิทยานิพนธ์ ขนาดโหลขนาดใหญ่ บันได อุปกรณ์ทำขนม เบื้อง และดาบ โดยผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงโดยใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) เป็นแนวทางในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง องค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยใช้เสียงที่มาจากงานรับรางวัล องค์ 2 อัจฉริยชา ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยใช้เสียงจากการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และการขับเสภาจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบท่วงทำนองโดยเพิ่มอัตราความถี่และความเร็วของเพลงจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรงขึ้น องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เสียงเจียบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ องค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยสื่อความหมายถึงการต้องใช้เวลาที่ยาวนาน และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขา ผู้วิจัยออกแบบโดยใช้ดนตรีและเสียงสังเคราะห์จังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้ชุดสูทสีดำเข้ารูปแบบสากลนิยมเพื่อสื่อถึงเครื่องแต่งกายในอุดมคติเป็นหลัก และใช้เครื่องแต่งกายที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวละคร เช่น ใช้ชุดยีนเครื่องตัวนางเพื่อสื่อความหมายถึงศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทย องค์ 2 อัจฉริยชา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และการแต่งกายจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงที่รับบทบาทเป็นนักศึกษาสวมเสื้อเชิ้ตสีขาว ผู้ชายสวมกางเกงขายาวสีดำ ผู้หญิงสวมกระโปรงสีดำหรือกางเกงสีดำ เพื่อสื่อความหมายถึงบทบาทของการเป็นนักศึกษา

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถ่งเป็นพื้นที่การแสดง โดยไม่มีพื้นที่เวทีแบ่งกั้นระหว่างนักแสดงและผู้ชม โดยผู้วิจัยเลือกใช้ห้องปฏิบัตินาฏศิลป์ อาคาร 14 ชั้น 3 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดความกว้าง 7 x 20 เมตร ในการแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยการใช้ผืนผ้าไวนิลสีขาวเป็นตัวกำหนดพื้นที่การแสดง นอกจากนี้ องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบพื้นที่การแสดง โดยใช้เก้าอี้เลคเชอร์กำหนดพื้นที่การแสดงเป็นรูปครึ่งวงกลม

8) การออกแบบแสง ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยสื่อความหมายให้สอดคล้องกับบทการแสดงในแต่ละองค์ องค์ 1 การสนับสนุน ใช้แสงสีเหลืองขาว และแสงสีขาว องค์ 2 อัจฉริยชา ใช้แสงสีแดง สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษยาในตัวผู้อื่น องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ออกแบบแสงโดยสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี โดยตีความจากการป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน ใช้แสงสว่างสีขาวสื่อความหมายถึงห้องสอบ องค์ 5 ดองงาน ใช้แสงสีน้ำเงินเข้มเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดองในขวดโหลขนาดใหญ่ และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขา ใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อความหมายถึงการขัดแย้งขัดขา

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยถือว่าเป็นการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์เป็นครั้งสุดท้าย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยได้สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติในแต่ละครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบการแสดง	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
1. การออกแบบบทการแสดง	✓	✓	✓	✓	✓
2. การออกแบบลีลานาฏศิลป์	✓	✓	✓	✓	✓
3. การคัดเลือกนักแสดง	✓	✓	✓	✓	✓
4. การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง		✓		✓	✓
5. การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง			✓	✓	✓
6. การออกแบบเครื่องแต่งกาย				✓	✓
7. การออกแบบพื้นที่การแสดง					✓
8. การออกแบบแสง					✓

จากตารางที่ 4.18 สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ครั้ง และสามารถดำเนินการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ผ่านองค์ประกอบทั้งสิ้น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง

4.2.2 การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

การศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้พัฒนาผลงานสร้างสรรค์จำนวน 5 ครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวคิดในครั้งนี้ เพื่อค้นหาคำตอบจากแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดตามประเด็นหัวข้อดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ขวัญกำลังใจเป็นความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นั้นได้วางไว้ โดยขวัญกำลังใจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อการทำงานเป็นอย่างมาก แม้กระทั่งในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์นั้นก็ย่อมต้องการขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ขวัญกำลังใจสะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางจิตใจของศิลปิน ความรู้สึกนึกคิดที่ได้รับอิทธิพลจากแรงกดดันหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์โดยการคำนึงถึงขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญ แม้ว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและวัดได้ยากแต่สามารถรับรู้ได้ ขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะเป็นแรงผลักดันให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนปรารถนา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่มีแนวคิดสะท้อนถึงความจริงในการใช้ชีวิตของผู้คน ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์นางระบำปลายเท้าผู้นำเวทนา (Ballerina: The pathetic creature) โดยนราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองและความถดถอยของชีวิต ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรีได้อธิบายถึงการแสดงชุดนี้ไว้ว่า

นางระบำปลายเท้าผู้นำเวทนา (Ballerina: The pathetic creature) สะท้อนให้เห็นถึงวงจรความเป็นอยู่ของชีวิต จากความรุ่งเรืองสู่ความถดถอย ทำให้เห็นถึงศักยภาพของตัวละครที่ได้รับความชื่นชม เสียงตบมือจนถึงขีดสุด และได้รับการยอมรับของผู้ชม แต่นั่นไม่ใช่ความยั่งยืนของชีวิต อีกทั้งสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของสตรีนักแสดงบัลเลต์ที่ต้องประสบกับความทุกข์และความสำเร็จในเวลาเดียวกัน สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในโลกนี้ย่อมดับไปตามกาลเวลา ขึ้นอยู่กับอายุขัยของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.40 ภาพการแสดงชุดนางระบำปลายเท้าผู้นำเวทนา (Ballerina: The pathetic creature)
ที่มา : ปิยะ เอียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

จากการศึกษาการแสดงนางระบำปลายเท้าผู้นำเวทนา (Ballerina: The pathetic creature) ผู้วิจัยได้เห็นถึงสัจธรรมการใช้ชีวิตของมนุษย์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการใช้ชีวิตของผู้คน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา โดยธรากร จันทนะสาโร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเกิดขึ้น การตั้งอยู่ และการดับไป เป็นสภาวะที่สรรพสิ่งทั้งหลายไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงการสร้างสรรคานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงหลักธรรมไว้ว่า

การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา เป็นการสร้างสรรค์งานโดยคำนึงถึงปรัชญาทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากมีความสำคัญในการเป็นสื่อกลางทางความคิดให้กับสังคมปัจจุบัน โดยแนวคิดไตรลักษณ์เป็นหลักธรรมที่ทำให้มนุษย์ยอมรับกฎแห่งธรรมชาติที่ว่าด้วยการเกิดขึ้น การตั้งอยู่ และการดับไป ซึ่งเป็นปรัชญาที่เกี่ยวข้องทั้งทางโลกและทางธรรม ที่ไม่มีสิ่งใดคงทนถาวรและเป็นอมตะ (ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 232)

ภาพที่ 4.41 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา
ที่มา : ธารกร จันทนะสาโร, 2557: 341

จากผลงานสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยการคำนึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งแม้ว่าขวัญกำลังใจเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและวัดได้ยากแต่สามารถรับรู้ได้ อีกทั้งขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะเป็นแรงผลักดันให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนปรารถนา ผู้วิจัยจึงสร้างสรรค์ผลงานโดยนำเสนอความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อให้ผู้คนได้เห็นถึงสิ่งที่สามารถสร้างขวัญกำลังใจและสิ่งที่บั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานได้ โดยนำเสนอผ่านการออกแบบบทการแสดงที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา

4.2.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนภาพสังคมในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการสะท้อนภาพสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ โดยนำเสนอประเด็นที่เป็นปัจจัยในการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งขวัญกำลังใจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อการทำงานเป็นอย่างมาก แม้กระทั่งในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์นั้นก็ย่อมต้องการขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งขวัญกำลังใจจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางจิตใจของศิลปินที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองพฤติกรรมในการทำงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำนาฏศิลป์มาเป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสารประเด็นในการสร้างขวัญกำลังใจ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ โดยพรรณพัชร เกษประยูร ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์

นาฏยศิลป์เพื่อสะท้อนภาพสังคมในประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ โดยสะท้อนภาพผ่านองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ ดังที่ พรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายไว้ว่า

การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์เป็นการสะท้อนภาพของสังคมโดยนำเสนอประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ทางด้านนาฏยศิลป์ โดยเนื้อหาในบทการแสดงเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับศิลปินซึ่งมักจะดูถูกว่าเป็นพวกตั่นกิ้นรำกิ้น คณะกรรมการจึงสามารถทำอะไรก็ได้ เพราะศิลปินไม่มีปากเสียง โดยเฉพาะในสังคมไทยที่ไม่มีความเข้มแข็งเหมือนดังสายอาชีพอื่น ๆ (พรณพัชร เกษประยูร, 2563: 315)

ภาพที่ 4.42 ภาพการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

ที่มา : พรณพัชร เกษประยูร, 2563: 266

การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์เป็นการสะท้อนภาพของสังคมโดยนำเสนอประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติผ่านองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างสรรคงานนาฏยศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏยศิลป์ โดย ลักษณะ แสงแดง ซึ่งเป็นการสร้างสรรคานาฏยศิลป์เพื่อสะท้อนภาพสังคมโดยนำเสนอประเด็นด้านจริยธรรมทางการวิจัย ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความจำป็นต่อวงการศึกษา ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการใช้นาฏยศิลป์เพื่อสะท้อนภาพสังคม ไว้ว่า

การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์ เป็นการนำเสนอประเด็นด้านจริยธรรมทางการวิจย ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความจำเปนอย่างยิ่งต่อวงการทางด้านนาฏศิลป์ของประเทศชาติ เพราะงานวิจยเป็นดัชนีชี้ความก้าวหน้าทางวิชาการ แต่กลับมีการกระทำความผิดจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์ขึ้นในสังคมไทย โดยผู้สร้างสรรค์ใช้นาฏศิลป์มาเป็นเครื่องมือในการคลีคลายความเข้าใจในประเด็นเรื่องจริยธรรมทางการวิจย และเพื่อทำให้ความเป็นวิชาการสามารถเข้าใจได้อย่างสร้างสรรค์ (ลักขณา แสงแดง, 2561: 233)

ภาพที่ 4.43 ภาพการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์
ที่มา : ลักขณา แสงแดง, 2561: 226

จากผลงานสร้างสรรค์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจยได้คำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ โดยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจยนำเสนอประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ เนื่องจากขวัญกำลังใจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อการทำงานเป็นอย่างมาก ขวัญกำลังใจสะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางจิตใจของศิลปิน ความรู้สึกนึกคิดที่ได้รับอิทธิพลจากแรงกดดันหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว และจะมีปฏิกิริยาตอบสนองพฤติกรรมในการทำงาน ถึงแม้ว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและวัดได้ยากแต่สามารถรับรู้ได้ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการทำงาน ซึ่งปฏิเสธไม่ได้เลยว่าในการทำงานนั้นย่อมต้องการขวัญกำลังใจเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ศิลปินมีขวัญกำลังใจในการทำงานมากขึ้น ผู้วิจยจึงได้คำนึงถึงการสะท้อนภาพสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ โดยการใช้นาฏศิลป์เป็นเครื่องมือในการนำเสนอประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

4.2.2.3 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดของสมองซึ่งมีความสามารถในการคิดได้หลากหลายและแปลกใหม่จากเดิม โดยสามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการได้อย่างรอบคอบ และมีความถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่หรือรูปแบบความคิดใหม่ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เพื่อให้เกิดผลงานในรูปแบบใหม่ ๆ ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์เพื่อให้ผลงานมีความแปลกใหม่ และมีความน่าสนใจ อีกทั้งไม่ซ้ำกับผลงานที่เคยมีมาก่อน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดย อภิโชติ เกตุแก้ว ซึ่งใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยอภิโชติ เกตุแก้ว ได้อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรคนาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยมีแนวคิดมาจากลายเส้นที่ปรากฏในสัญลักษณ์โอม ได้แก่ จุดและเส้นโค้ง ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบร่มโดยลดทอนจากร่ม 3 มิติ นำมาสร้างสรรค์ให้เหลือแค่ 2 มิติ โดยใช้วัสดุที่ทำมาจากหวายที่มีความยืดหยุ่นมาดัดเป็นโครงสร้างของร่มที่ประกอบด้วยเส้นโค้งและเส้นตรง (อภิโชติ เกตุแก้ว, 2561: 286)

ภาพที่ 4.44 ภาพการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
ที่มา : อภิโชติ เกตุแก้ว, 2561: 303

จากผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบอุปกรณ์ ประกอบการแสดงเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ โดยการใช้หวายมาขดเป็นรูปโครงสร้างครึ่งวงกลมแทน การใช้ร่ม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคน ในสังคมไทย ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบพื้นที่ การแสดงโดยการใช้หน้ากากมาสร้างเป็นเส้นทางเดิน ดังที่ ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายถึงการใช้ ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

ภาพที่ 4.45 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย

ที่มา : ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 291

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย ผู้สร้างสรรค์ได้นำหน้ากากมาสร้างเป็นทางเดิน โดยนำหน้ากากมาวางเรียงเป็น เส้นทางเดินที่มุ่งเข้าสู่วงกลมจุดศูนย์กลางที่เป็นตัวแทนของบุคคล โดยเป็น การออกแบบพื้นที่การแสดงโดยการจัดเรียงหน้ากากเป็นรูปแบบในลักษณะต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคทางทัศนศิลป์ว่าด้วยการจัดวางองค์ประกอบให้เกิดความงามทาง ด้านสุนทรียะ และสื่อสารประเด็นเรื่องเปลือกนอก (ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 275)

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ชัดว่าเป็นการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ดังจะเห็นตั้งแต่ประเด็นหัวข้อในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งผู้วิจัยยังไม่เคยเห็นว่าผู้ใดนำเรื่องดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานทางด้านนาฏศิลป์มาก่อน อีกทั้งในการออกแบบบทการแสดงผู้วิจัยได้นำประเด็นปัจจัยที่ลดทอนขวัญกำลังใจซึ่งเป็นปัจจัยที่นอกเหนือการควบคุมของตัวศิลปินมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง นอกจากนี้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ชุดโหลขนาดใหญ่ซึ่งใช้เหล็กเป็นโครงสร้างในการออกแบบเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง อีกทั้งในการออกแบบพื้นที่การแสดงผู้วิจัยได้นำเก้าอี้และผืนผ้าไว้นิลมาใช้ในการออกแบบพื้นที่การแสดง โดยการเคลื่อนย้ายเก้าอี้เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่การแสดงจากพื้นที่เหลี่ยมผืนผ้าของห้องโถงให้เป็นพื้นที่ครึ่งวงกลม เพื่อสื่อสารความหมายถึงห้องประชุมได้อย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการนำความคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

ภาพที่ 4.46 ภาพการออกแบบพื้นที่การแสดงโดยการใช้เก้าอี้
ที่มา : ผู้วิจัย

4.2.2.4 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

การสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์จำเป็นจะต้องใช้สัญลักษณ์ในการสร้างความหมายและเรื่องราวจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ โดยการใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์จะช่วยบ่งบอกความหมายและช่วยขยายความให้ผลงานนาฏศิลป์เข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้สัญลักษณ์สามารถใช้ได้หลากหลายรูปแบบ การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ถือเป็นแนวทางใน

การสร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ เพราะการเคลื่อนไหวร่างกายถือเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งแทนการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ในการถ่ายทอดหรือสื่อความหมายของนักแสดงเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างสรรคนาฏศิลป์ ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) โดยนราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งเป็นการสร้างสรรคนาฏศิลป์โดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการสร้างสรรคงานโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการแสดงชุดนี้ไว้ว่า

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ถือเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างสรรค์ การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ผู้สร้างสรรคได้นำสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้ามาเป็นองค์ประกอบในการนำเสนอ เช่น นำเสนอความหรรษาโดยใช้นักแสดงผู้หญิงแต่งกายด้วยชุดแต่งงานสะท้อนให้เห็นภาพความหรรษา และสื่อถึงวัฒนธรรมตะวันตกอีกด้วย อีกทั้งได้นำสัญลักษณ์เรื่องสินค้าที่ส่งผลประโยชน์ทำให้เกิดความขัดแย้งในสันติภาพขึ้นได้ เช่นผลประโยชน์ในด้านการค้า โดยใช้อุปกรณ์หรือสินค้าต่าง ๆ มาวางไว้เพื่อสื่อความหมาย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 4.47 ภาพแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly)

ที่มา : ปิยะ เอียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

จากผลงานการสร้างสรรคแสดงชุดปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let the World Peace Fly) ที่ได้กล่าวข้างต้นจะเห็นถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ช่วยบ่งบอกความหมายและช่วยขยายความให้ผลงานนาฏศิลป์เข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าการแสดงนาฏศิลป์ ชุด บล็องซ์ ดูบัวส์ (Blanche Dubois' Fantasy) โดย นราพงษ์ จรัสศรี ยังได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์อีกด้วย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า

การแสดงนาฏศิลป์ ชุดบรานซ์ดูบัวร์ (Blanche Dubois' Fantasy) เป็นการสร้างสรรค์การแสดงขึ้นใหม่ แต่ยังคงเนื้อหาตามวรรณกรรมเดิมไว้ โดยได้ให้ความสำคัญในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ เช่น การใช้บันได แทนความหมายของฉากในละครดั้งเดิม อีกทั้งยังใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมที่มีฐานะที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังสื่อความหมายแทนความทะเยอทะยานของตัวละครอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 4.48 ภาพแสดงชุดบรานซ์ดูบัวร์ (Blanche Dubois' Fantasy)
ที่มา : ปิยะ เจียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้สัญลักษณ์มีความสำคัญในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่ามี ความสอดคล้องกับผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ซึ่งได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ ซึ่งปรากฏอยู่ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองก์ 2 อังคาริษา

ซึ่งผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลานาฏศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาวิชา เช่น ท่าทางการกระriebเท้า การขึ้นนิ้ว การโกรธ การผลึก เป็นต้น องค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันเพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกผลงาน โดยให้นักแสดงที่สวมบทบาทเป็นกรรมการนำวิทยานิพนธ์ 2 เล่ม มาเทียบเคียงกัน เพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกวิทยานิพนธ์ และในองค์ 6 ขัดแย้งขัดขา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยให้นักแสดงใช้เท้าขัดกันไปมาเพื่อสื่อความหมายถึงการขัดแย้งขัดขาในการทำงาน

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังปรากฏในองค์ 1 ผู้วิจัยได้นำถ้วยรางวัลมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ถึงการสนับสนุน ส่วนในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้นำสีมาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี โดยผู้วิจัยเลือกใช้สีโทนร้อนเพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีอย่างรุนแรง ในองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้นำรูปเล่มวิทยานิพนธ์มาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ถึงการคัดลอกงานวิทยานิพนธ์ ส่วนในองค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยได้นำขวดโหลขนาดใหญ่มาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง และนำบันไดมาใช้ในการแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงขั้นขั้นของตัวละคร

สำหรับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดสูทแบบสากลนิยมสีดำเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกาย ซึ่งเป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ นอกจากนี้ในการแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินแต่งกายด้วยเสื้อคลุมสีขาวเพื่อสื่อความหมายถึงความบริสุทธิ์ อีกทั้งสีขาวเป็นสีที่เปื้อนสีอื่น ๆ ได้ง่าย เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบเสียงดังปรากฏในองค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยการนำเสียงจากงานรับรางวัลมาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการสนับสนุนการทำงาน ในส่วนองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยเพิ่มอัตราความเร็วของทำนองจากทำนองช้าและเพิ่มอัตราความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดยใส่ร้ายป้ายสีที่เริ่มจากเรื่องเล็ก ๆ และนำไปสู่การใส่ร้ายที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งในองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยเลือกใช้เสียงเงียบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยคำนึงถึงสัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยในองค์ 4 การคัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยนำเก้าอี้มาวางเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงห้องประชุมหรือห้องสอบวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบแสงสำหรับการแสดง โดยใช้แสงเพื่อสื่อความหมายตามบทบาทการแสดง เช่น การใช้แสงสีแดงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายถึงการอิจฉาวิชา

ดังนั้นในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจและสามารถตีความการแสดงได้ อีกทั้งช่วยเสริมการแสดงให้มีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

4.2.2.5 การคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จำเป็นต้องอาศัยการสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงทฤษฎีเข้าด้วยกัน ซึ่งอาจจะต้องใช้องค์ความรู้หรือทฤษฎีในศาสตร์แขนงอื่น ๆ มาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นทฤษฎีและแนวคิดด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ถือเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยควรนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบผลงานเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี โดย ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายการนำทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์มาใช้ในการออกแบบแสง ไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี ผู้สร้างสรรค์ออกแบบแสงให้ตรงตามวงล้อทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์ และออกแบบสีหลักให้มีความหมายตรงไปตรงมาตามการนำเสนอสีทั้ง 6 สี นอกจากนี้มีการใช้เทคนิคของแสงที่เรียกว่าโกโบ (gobo) ที่สามารถสร้างลวดลายบนพื้นเวที โดยการเปลี่ยนจุดโฟกัสของไฟเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศของการแสดงให้มีความชัดเจนและน่าสนใจ (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, 2562: 236)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.49 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี

ที่มา : ญัฐพร เพ็ชรเรือง, 2562: 238

จากการศึกษาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี่ ผู้วิจัยพบว่ามี การใช้ทฤษฎีทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์มาใช้ในการออกแบบแสงเพื่อสื่อความหมายของการแสดง โดยการนำทฤษฎีวงล้อของสี่ทางทัศนศิลป์มาใช้ในการออกแบบแสง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษา ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ป็นของนราพงษ์ จรัสศรี โดย อัมรงค์ บุญราช ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์โดยคำนึงแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ซึ่ง อัมรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงการคำนึง แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์ คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ป็นของนราพงษ์ จรัสศรี ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ลีลานาฏศิลป์ ตามแนวคิดการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยออกแบบลีลา การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีการผสมผสานและขัดแย้งกัน อาทิ ลีลา การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเคลื่อนไหวแบบญี่ปุ่น ลีลาการเคลื่อนไหวแบบสเปน ลีลาการเคลื่อนไหว อย่างมีอิสระ (free spirit) และลีลาการเคลื่อนไหวแบบสงบนิ่งหรือการทำสมาธิ (meditation) (อัมรงค์ บุญราช, 2563: 401)

ภาพที่ 4.50 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ป็น
ของนราพงษ์ จรัสศรี
ที่มา : อัมรงค์ บุญราช, 2563: 369

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยให้ความสำคัญในนำทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ มาใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมายการแสดงอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวหลายสกุล อาทิ การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย ในการออกแบบแสงสำหรับการแสดง ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีด้านทัศนศิลป์มาเป็นแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อสื่อความหมายการแสดง อีกทั้งในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านดุริยางคศิลป์มาเป็นแนวทางในการออกแบบในครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หยิบยกทฤษฎีเทคนิคศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriate arts) มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง มาไว้ใน การแสดงองค์ 2 อัจฉริยา เพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉริยาของตัวละคร จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ว่าในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จะเป็นจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะให้ผลงานนาฏศิลป์มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

4.2.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

การใช้รูปแบบและองค์ประกอบของการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ที่มากกว่าสองรูปแบบขึ้นไปให้ปรากฏอยู่ในการแสดงเดียวกันจะช่วยเสริมให้การแสดงเกิดความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความหลากหลายของรูปแบบการแสดงไม่ใช่เพียงองค์ประกอบด้านลีลานาฏศิลป์เพียงเท่านั้น แต่รวมไปถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ในการแสดงอีกด้วย เพื่อให้การแสดงมีความแปลกใหม่ อีกทั้งมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดย อภิโชติ เกตุแก้ว ซึ่งได้สร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวที่มีความหลากหลายสกุลเข้าด้วยกัน ดังที่ อภิโชติ เกตุแก้ว ได้อธิบายถึงการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ผู้สร้างสรรค์ได้คำนึงถึงความหลากหลายในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว โดยการนำนาฏศิลป์ 3 สกุล ได้แก่ นาฏศิลป์อินเดีย บัลเลต์ และการเต้นสเปน มารวมกันในการแสดงองค์ 3 เพื่อให้เห็นถึงจุดสิ้นสุด โดยการนำเทคนิคการกระทบเท้าบนพื้นของการเต้นทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วย การตบเท้า

ตามทักษะของนาฏศิลป์อินเดีย การเคาะจังหวะของเท้าที่ทำให้เกิดเสียงของ
การเต้นสเปน และการเต้นบนปลายเท้าของทักษะการเต้นบัลเลต์ (อภิโชติ เกตุแก้ว,
2561: 281)

ภาพที่ 4.51 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
ที่มา : อภิโชติ เกตุแก้ว, 2561: 281

จากการศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนา
พราหมณ์-ฮินดู ผู้วิจัยได้พบว่าผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงความหลากหลาย
ของรูปแบบการแสดง โดยนำนาฏศิลป์หลากหลายสกุลมารวมอยู่ในการแสดงเดียวกัน นอกจากนี้
ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานนาฏศิลป์ชุดวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of
Willendorf: Free spirit, Free the world) โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการสร้างสรรค์ผลงาน
โดยคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงชุดนี้ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการแสดงวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิญญาณ
อิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf: Free spirit, Free the world)
เป็นการนำรูปแบบของนาฏศิลป์หลากหลายสกุลมาผสมผสานอยู่ในการแสดง
เดียวกัน ประกอบด้วย การเต้นบัลเลต์ การเต้นแจ๊ส การเต้นในรูปแบบนาฏศิลป์
ร่วมสมัย และลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน จึงเป็นการคำนึงถึง
ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง โดยการนำสิ่งที่เข้ากันไม่ได้มารวมอยู่ใน
การแสดงชุดเดียวกันตามแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี,
สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.52 ภาพการแสดงวินสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf: Free spirit, Free the world)

ที่มา : ปิยะ เลียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เพื่อให้การแสดงมีความน่าสนใจและมีความแปลกใหม่มากขึ้น โดยในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความหลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผู้วิจัยนำนาฏศิลป์หลายสกุลเข้ามาแสดงร่วมกัน ดังปรากฏในองค์ 1 การสนับสนุน ซึ่งมีการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน นาฏศิลป์ไทย มาจัดแสดงไว้ในองค์การแสดงเดียวกัน ขณะที่ในองค์ 2 อัจฉริยภาพ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน การเต้นบัลเลต์ มาจัดแสดงไว้ในองค์การแสดงเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงความหลากหลายที่เกิดขึ้นในการแสดง

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงโดยคำนึงถึงทักษะที่หลากหลายของนักแสดง ประกอบด้วย ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย ทักษะทางด้านนาฏศิลป์สากล ทักษะทางด้านศิลปะการละคร ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลายจะช่วยส่งผลให้รูปแบบของการแสดงทางด้านนาฏศิลป์มีความหลากหลาย และมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงความหลากหลายในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีความหลากหลาย เช่น ถ้วยรางวัล ขวดโหลขนาดใหญ่ สี ผืนผ้าไวนิล เป็นต้น เพื่อสื่อความหมายให้ตรงตามบทการแสดงในแต่ละองค์การแสดง

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยได้คำนึงความหลากหลายในการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยใช้เครื่องแต่งกายแบบยืนเครื่องซึ่งเป็นจารีตของนาฏศิลป์ไทย และการแต่งกายแบบสากลนิยมมาจัดแสดงในองค์เดียวกัน เพื่อให้เกิดความหลากหลายของเครื่องแต่งกาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จำเป็นต้องคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของผลงานสร้างสรรค์ อีกทั้งช่วยเสริมสร้างให้ผลงานการแสดงเกิดความหลากหลายในรูปแบบของการแสดงที่ปรากฏต่อสายตาผู้ชม

ภาพที่ 4.53 ภาพการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงาน

ทางด้านนาฏศิลป์

ที่มา : ผู้วิจัย

4.2.2.7 การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่

การลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นให้เหลือเฉพาะสิ่งที่สำคัญในการออกแบบงานทางด้านนาฏศิลป์ ถือเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างสรรค์งานแสดงในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดมุมมองที่แปลกใหม่และน่าสนใจ การออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวจึงได้รับแรงบันดาลใจจากการเคลื่อนไหวที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา โดย ธรากร จันทนะสาโร ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยอาศัยการใช้ท่าทางที่ประหยัด โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ดังที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายการถึงคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ผู้สร้างสรรค์อาศัยวิธีการทำงานที่ประหยัดและนำเสนอพรรณผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ดอกบัว เทียนไข หรือแม้แต่เรื่องของสี เนื่องจากเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ได้ให้ความสนใจไปที่การนำเสนอความประหยัดหรือความเรียบง่าย โดยเป็นการลดทอนรายละเอียดดั้งเดิมที่มีอยู่ให้กระชับมากขึ้น ดังนั้นความเรียบง่ายจึงสะท้อนผ่านท่าทางต่าง ๆ เช่น การจับมือแบบเล็ก ๆ การย่อ การยืด การก้าวเดิน และการประกอบท่าชุด (ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 239)

ภาพที่ 4.54 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา
ที่มา : ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 347

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยพบว่าผู้สร้างสรรค์ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชาโลเม่ นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome: Dancing for the head) โดยนราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชาโลเม่ นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome: Dancing for the head) ได้สร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดความเรียบง่ายในการออกแบบเสียงประกอบการแสดง ซึ่งใช้เสียงเจียบ ส่วนการออกแบบเครื่องแต่งกายได้ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายเพียงชุดเพียงตลอดการแสดง เปลี่ยนเฉพาะเครื่องประดับศีรษะของตัวละคร และนอกจากนี้ในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว ผู้สร้างสรรค์เน้นท่าทางที่เรียบง่ายและใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมาย ถือเป็นการลดทอนองค์ประกอบที่ไม่จำเป็นลงตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565)

ภาพที่ 4.55 ภาพชาโลเม่ นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome: Dancing for the head)

ที่มา : ปิยุ เอียเตอร์ คอมพานี (BU theatre company)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ เพื่อลดทอนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ลดน้อยลง คงเหลือไว้เฉพาะสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นการสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายที่ให้ความสำคัญกับความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้พื้นที่การแสดงโดยคำนึงถึงความเรียบง่ายของพื้นที่การแสดง โดยการใช้พื้นที่ห้องโถงเป็นพื้นที่สำหรับการแสดง ไม่แบ่งกันพื้นที่ระหว่างผู้ชมและนักแสดง

4.3 อภิปรายผล

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปแบบการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลที่ได้จากการอภิปรายผล โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจะได้ อธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

จากการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจึงได้มาซึ่งผลของการวิจัยในรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ชุดนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยมาเทียบเคียงกับคุณสมบัติของงานที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ประกอบด้วย การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การออกแบบบทการแสดง

การออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากระสับการตรงของผู้วิจัยในการเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาเป็นแรงบันดาลใจ อีกทั้งประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่ใหม่และไม่เคยปรากฏมาก่อนในการนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยการออกแบบบทการแสดงผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถบันทึกขวัญกำลังใจในการทำงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ได้มาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง เพื่อสะท้อนให้เห็นปัจจัยในด้านลบที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการทำงานโดยตรง ทั้งยังเป็นสิ่งที่ศิลปินไม่ปรารถนาจะพบเจอ แต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 6 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 การสนับสนุน องค์ 2 อิจฉาริษยา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน องค์ 5 ดองงาน

และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขา โดยประเด็นดังกล่าวยังไม่เคยปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์มาก่อน ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในประเด็นผู้นำและผู้บุกเบิก

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้ประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยในการเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งในด้านการสร้างสรรค์ผลงานและการเป็นศิลปินโดยตรง โดยนำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมที่ผู้วิจัยพบเจอมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง เพื่อบอกเล่าเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมา จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปินฯ ในด้านประสบการณ์

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปินในการทำงานที่บั่นทอนขวัญกำลังใจมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง โดยแบ่งเป็นองค์ต่าง ๆ ของการแสดง เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ตรงกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปินฯ ในด้านการเป็นผู้นำผู้บุกเบิก ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของผู้วิจัย

4.3.1.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ อีกทั้งอาศัยความหลากหลายของนาฏศิลป์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร จากรูปแบบนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความหลากหลายในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมายตามบทการแสดงอย่างตรงไปตรงมา โดยผู้วิจัยได้นำท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันมาใช้ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ รวมทั้งการใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์เพื่อขยายความหมายของลีลานาฏศิลป์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบทิศทางการเคลื่อนไหวของนักแสดงอีกด้วย จึงตรงกับเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยนำนาฏศิลป์ไทยมาเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ลีลานาฏศิลป์ ซึ่งในองค์ 2 อัจฉริยชา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยการนำท่าทางนาฏศิลป์ไทยมาประกอบการแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉริยชา เช่น การกระที่บเท้า

การขึ้นเวที เป็นต้น อีกทั้งผู้วิจัยได้หยิบยืมละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้องมาใช้ใน
องค์ 2 จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์
ผลงานในครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย ความคิด
สร้างสรรค์ และความหลงใหล

4.3.1.3 การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยเลือกใช้นักแสดงที่มีประสบการณ์ด้านการแสดงร่วมกับ
นักแสดงที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการแสดง ซึ่งถือว่าการเปิดโอกาสให้นักแสดงทุกคน โดยไม่จำกัด
เรื่องประสบการณ์ของนักแสดง ถือได้ว่าเป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชนในการเปิดโอกาสให้นักแสดงที่
สนใจได้ร่วมแสดงในครั้งนี้ ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านจรรยาบรรณ

ในการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่
หลากหลาย ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล และศิลปะการละคร ซึ่งนอกจากความหลากหลาย
ทางด้านทักษะของนักแสดงแล้วนั้น ผู้วิจัยยังคัดเลือกนักแสดงโดยไม่จำกัดด้านรูปร่างทางกายภาพ
เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง เพศ อายุ สีผิว เป็นต้น โดยผลที่ได้จากการคัดเลือกนักแสดงข้างต้นพบว่าตรงกับ
คุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย

นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้ประสบการณ์ในการสร้างสรรค์การแสดง และการเป็นนักแสดง
ของผู้วิจัย มาใช้ในการคัดเลือกนักแสดงให้ตรงตามบทบาทการแสดงของแต่ละบุคคล เพื่อให้นักแสดง
สามารถถ่ายทอดความสามารถในการแสดงได้อย่างเต็มที่มากที่สุด ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์
การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านประสบการณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ผลงาน
นาฏศิลป์ในครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านจรรยาบรรณ
ความหลากหลาย และประสบการณ์

4.3.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบ
การแสดงตามความเหมาะสมตามบทบาทการแสดงเป็นหลัก โดยเน้นการสื่อความหมายทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม ประกอบด้วย ถ้วยรางวัล โพเดียม สี แปรทาสี ผืนผ้าไวเนล ขวดโหลขนาดใหญ่ บันได เก้าอี้
รูปเล่มวิทยานิพนธ์ อุปกรณ์ทำขนมเบื้อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์
ผลงานชิ้นนี้มีความหลากหลายในการนำมาประกอบการแสดงเพื่อให้ตรงตามบทบาทการแสดง ซึ่งตรงกับ
คุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงขึ้นใหม่ ในองก์ 5 ดองงาน ได้แก่ ขวดโหลขนาดใหญ่ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนดอง ซึ่งประดิษฐ์ขึ้นใหม่โดยเลียนแบบจากลักษณะของขวดโหลทั่วไปให้มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยการใช้ขวดเหล็กขนาด 4 x 4 เซนติเมตร มาประกอบเป็นโครงสร้างของขวดโหลเพื่อความแข็งแรง ซึ่งการออกแบบขวดโหลขนาดใหญ่ที่นำมาประกอบการแสดงในครั้งนี้ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ในองก์ 2 อัจฉาธิยา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาด้วย นั่นก็คือ ดาบ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงจากเรื่องจีเซล (Giselle) ที่ใช้ในการคลายปมให้ชาวบ้านได้รู้ความจริงว่าเจ้าชายปลอมตัวมา และอุปกรณ์การทำขนมเบื้อง ซึ่งอุปกรณ์ที่อยูในการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งผู้วิจัยได้หยิบยืมอุปกรณ์การแสดงมาใช้ในการแสดงตามเดิม เพื่อรักษารูปแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงดั้งเดิมของศิลปินต้นแบบเอาไว้ ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านจรรยาบรรณ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ด้านความหลากหลายความคิดสร้างสรรค์ และจรรยาบรรณ

4.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงให้มีความหลากหลาย อาทิ การประพันธ์เพลงขึ้นใหม่โดยสื่อความหมายถึงการแสดงในองก์นั้น ๆ การหยิบยืมเสียงจากงานรับรางวัลมาใช้ในองก์ 1 การสนับสนุน การใช้เสียงเจียบในองก์ 4 คัดลอกผลงาน เพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอ ในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ออกแบบเสียงโดยใช้เสียงที่มีทำนองซ้ำและเพิ่มอัตราความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรงขึ้น ฉะนั้นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย

นอกจากนี้ในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในองก์ 2 อัจฉาธิยา ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งผู้วิจัยได้หยิบยืมเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงดังกล่าวมาด้วย เพื่อเป็นการให้เกียรติผลงานดั้งเดิมของศิลปินต้นแบบเอาไว้ ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านจรรยาบรรณ

ด้านรสนิยม ผู้วิจัยได้ออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงโดยใช้แนวคิดความเรียบง่าย (minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเสียง โดยในองก์ 4 คัดลอกผลงานผู้วิจัยเลือกใช้เสียงเจียบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ และในองก์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยเลือกใช้เพลงที่มีทำนองความถี่ของจังหวะที่ช้าและเป็นระนาบเดียวกัน เพื่อสื่อความหมายถึงการรอคอย โดยผู้วิจัยได้ลดทอนเครื่องดนตรีที่ไม่จำเป็นลง ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านรสนิยม ซึ่งศิลปินแต่ละคนย่อมมีรสนิยมที่แตกต่างกันออกไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย จรรยาบรรณ และรสนิยม

4.3.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้เหมาะสมกับบทบาทของนักแสดงที่ได้รับ อาทิ นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สวมใส่ชุดยืนเครื่องตัวนาง นักแสดงในบทบาทศิลปินในสังคมอุดมคติสวมใส่ชุดสุทแบบสากลนิยมเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกาย นักแสดงในบทบาทนักแสดงบัลเลต์สวมใส่ชุดบัลเลต์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายให้ตรงตามบทบาทของตัวละคร ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี โดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ถูกใส่ร้ายป้ายสีสวมใส่เครื่องแต่งกายสีขาว เพื่อสื่อความหมายถึงความบริสุทธิ์ ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ในด้านความหลงใหล เนื่องด้วยผู้วิจัยมีความถนัดและความหลงใหลในนาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดยืนเครื่องเพื่อสื่อความหมายถึงศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยในองก์ 1 การสนับสนุน ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์ และความหลงใหล

4.3.1.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยมีความหลงใหลในงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ จึงได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้แนวคิดแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ซึ่งเป็นแนวคิดในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถงที่มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้ามาเป็นพื้นที่

การแสดง โดยไม่แบ่งกันระหว่างผู้ชมและนักแสดง จึงเท่ากับว่าเป็นการนำความหลงใหลของผู้วิจัยใช้ในการออกแบบพื้นที่การแสดง ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี โดยใช้ผืนผ้าไวโนลสีขาว ขนาดความกว้าง 4 x 7 เมตร มาใช้เป็นพื้นที่การแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงพื้นที่การทำงานของศิลปิน และในองก์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้เก้าอี้เลคเชอร์แบบพับได้ในการกำหนดพื้นที่การแสดงเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบวิทยานิพนธ์ จากการออกแบบพื้นที่การแสดงในการแสดงครั้งนี้ ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล และความคิดสร้างสรรค์

4.3.1.8 การออกแบบแสง

การออกแบบแสง ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้โดยออกแบบแสงเพื่อสื่อความหมายถึงการแสดงในแต่ละองก์ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาและเลือกการออกแบบแสงโดยกำหนดตำแหน่งของแสง ระดับของแสง และทิศทางของแสง พร้อมกับการออกแบบแสงให้มีแสงหลักและแสงรองในการสร้างบรรยากาศของการแสดง ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ออกแบบแสงโดยใช้แสงสีเดียวกับสีที่นักแสดงในบทบาทใส่ร้ายป้ายสีป้ายไปยังตัวของนักแสดงในบทบาทศิลปิน เช่น เมื่อนักแสดงในบทบาทใส่ร้ายป้ายสีใช้มือป้ายสีแดงลงไปที่ตัวของนักแสดงในบทบาทศิลปิน ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้แสงสีแดงให้ตรงตามสีที่ป้ายลงไปด้วย ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ออกแบบแสงที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องตามบทการแสดงในแต่ละองก์ และเป็นการออกแบบแสงในเชิงสัญลักษณ์อีกด้วย เช่น ในองก์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉาริษา ส่วนในองก์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสว่างสีขาว เพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ และในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้สีโทนร้อนทั้งหมด เปลี่ยนสีของแสงไปตามสีที่ป้ายบนตัวนักแสดง ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ปรากฏคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล ความคิดสร้างสรรค์ และความหลากหลาย

จากการอภิปรายรูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติในข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้องค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ ปรากฏคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ในผลงานชิ้นนี้จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความหลงใหล ด้านการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก ด้านจรรยาบรรณ ด้านประสบการณ์ และด้านรสนิยม

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยยึดแนวคิดแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) โดยเป็นแนวคิดในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ มาใช้ในการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งภายใต้ความหลากหลายที่ใช้ในการออกแบบองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงประกอบการแสดง การออกแบบแสง เป็นต้นนั้น ผู้วิจัยยังคงคำนึงความเป็นเอกภาพของการแสดงโดยยึดแนวคิดแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) มาใช้เป็นแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน

4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

จากการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานที่ปรากฏอยู่ในองค์ประกอบการแสดงด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ โดยจำแนกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 การคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งแม้ว่าขวัญกำลังใจเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและวัดได้ยากแต่สามารถรับรู้ได้ อีกทั้งขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะเป็นแรงผลักดันให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนปรารถนา ผู้วิจัยจึงสร้างสรรค์ผลงานโดยนำเสนอ

ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อให้ผู้คนได้เห็นถึงสิ่งที่สามารถสร้างขวัญกำลังใจและสิ่งที่บั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานได้ โดยนำเสนอผ่านการออกแบบบทการแสดงที่สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา

บทการแสดงประกอบด้วย 6 องค์การแสดง ได้แก่ องค์ 1 การสนับสนุน นำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน หรือการสนับสนุนการทำงานให้บุคคลที่ไม่ควรได้รับในทางที่ผิด องค์ 2 อิจฉาริษยา นำเสนอการอิจฉาริษยาจากบุคคลรอบข้าง โดยการอิจฉาริษยาเกิดจากการไม่ยอมให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตนเอง การไม่ชอบเห็นคนอื่นมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน บ่อยครั้งที่ความอิจฉาริษยาได้นำเขาไปสู่ความเกลียดชัง ความหกลกหลง และความรุนแรง องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี นำเสนอการโดนใส่ร้าย การหาความร้ายป้ายสีผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีมูลความจริง องค์ 4 คัดลอกผลงาน นำเสนอการคัดลอกผลงาน หรือขโมยผลงาน ความคิดของคนอื่น โดยไม่มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง องค์ 5 ดองงาน นำเสนอการถูกดองผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานของศิลปินจะไม่สามารถปรากฏสู่สาธารณชนได้ และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขาน นำเสนอการจ้องใจขัดขวางของบุคคลอื่นหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวกและไม่ให้ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีความสอดคล้องกับการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยในองค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยเลือกใช้ถ้วยรางวัลเพื่อสื่อถึงการสนับสนุนในการทำงาน โดยถ้วยรางวัลเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความอดทน และเป็นแรงจูงใจเมื่อบุคคลปฏิบัติหน้าที่ประสบความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบบทการแสดง และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงโดยนำเสนอประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งเป็นประเด็นที่สะท้อนให้เห็นปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจและปัจจัยที่บั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานได้เป็นอย่างดี

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ในองค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยเลือกใช้ถ้วยรางวัลที่สื่อความหมายถึงการสนับสนุนในการทำงาน ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพสังคมในยุคปัจจุบันที่มีการสนับสนุนการทำงานโดยการมอบรางวัล ซึ่งรางวัลอาจไม่ได้หมายถึงเงินทองหรือของมีค่าเพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงคำชื่นชมยินดีอีกด้วย

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงสวมใส่ชุดสูทแบบสากลนิยมสีดำเข้ม เพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกายของผู้คนในสังคมปัจจุบัน ซึ่งชุดสูทเป็นสัญลักษณ์ของความสุ่ม เรียบร้อย อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นทางการอีกด้วย ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพสังคมผ่านการออกแบบเครื่องแต่งกาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบบทการแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย

4.3.2.3 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อสื่อความหมายของการแสดงทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยในการออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยนำปัจจัยที่นอกเหนือจากการควบคุมของศิลปินในการทำงานที่บนทอนขวัญกำลังใจ มาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง โดยแบ่งเป็นองค์ต่าง ๆ ของการแสดง เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมายตามบทการแสดงอย่างตรงไปตรงมา โดยผู้วิจัยได้นำท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันมาใช้ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ รวมทั้งการใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์เพื่อขยายความหมายของลีลานาฏศิลป์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบทิศทางการเคลื่อนไหวของนักแสดงอีกด้วย

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขวดโหลขนาดใหญ่ซึ่งใช้เหล็กเป็นโครงสร้างในการออกแบบเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกต้อง โดยประดิษฐ์ขึ้นใหม่ โดยเลียนแบบจากลักษณะของขวดโหลทั่วไปให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งใช้ลวดเหล็กขนาด 4 x 4 เซนติเมตร มาประกอบเป็นโครงสร้างของขวดโหลเพื่อความแข็งแรง

การออกแบบพื้นที่การแสดงผู้วิจัยได้นำเก้าอี้และผืนผ้าไว้นิมาใช้ในการออกแบบพื้นที่การแสดง โดยการใช้การเคลื่อนย้ายเก้าอี้เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ การแสดงจากพื้นที่เหลี่ยมผืนผ้าของห้องโถงให้เป็นพื้นที่ครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงห้องประชุมได้อย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้น

การออกแบบแสง ในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ออกแบบแสงโดยใช้แสงสีเดียวกับสีที่นักแสดงในบทบาทใส่ร้ายป้ายสีป้ายไปยังตัวของนักแสดงในบทบาทศิลปิน เช่น เมื่อนักแสดงในบทบาทใส่ร้ายป้ายสีใช้มือป้ายสีแดงลงไปที่ตัวของนักแสดงในบทบาทศิลปิน ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้แสงสีแดงให้ตรงตามสีที่ป้ายลงไปด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง

4.3.2.4 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยในองค์ 2 อิจฉาริยา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้ท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริยา เช่น ทางทางการกระเทียบเท้า การขึ้นนิ้ว เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้หยิบยืมลีลาจากการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเล่นขมเบื่อง เพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉาริยา

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังปรากฏในองค์ 1 ผู้วิจัยได้นำถ้วยรางวัลมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ถึงการสนับสนุน ส่วนในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้นำสีมาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี โดยผู้วิจัยเลือกใช้สีโทนร้อนเพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีอย่างรุนแรง ในองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้นำรูปเล่มวิทยานิพนธ์มาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ถึงการคัดลอกงานวิทยานิพนธ์ และในองค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยได้นำขวดโหลขนาดใหญ่มาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง อีกทั้งนำบันไดมาใช้ในการแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงขั้นของตัวละคร

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดสูทแบบสากลนิยมสีดำเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกาย ซึ่งเป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ นอกจากนี้ในการแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินแต่งกายด้วยเสื้อคลุมสีขาวเพื่อสื่อความหมายถึงความบริสุทธิ์ ทั้งสีขาวเป็นสีที่เปื้อนสีอื่น ๆ ได้ง่าย เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกใส่ร้ายป้ายสีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบเสียงดังปรากฏในองค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยการนำเสียงจากงานรับรางวัลมาใช้เพื่อสื่อความหมายถึงการสนับสนุนการทำงาน อีกทั้งในองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยเลือกใช้เสียงเจิบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอ

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยคำนึงถึงสัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยในองค์ 4 การคัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยนำเก้าอี้มาวางเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงห้องประชุมหรือห้องสอวิทยานิพนธ์

การออกแบบแสงสำหรับการแสดง ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงเพื่อสื่อความหมายตามบทการแสดง เช่น การใช้แสงสีแดงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายถึงการอิฉาวิชา การใช้แสงสว่างสีขาวทั้งพื้นที่การแสดงเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง

4.3.2.5 การคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยนำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้นาฏศิลป์หลากหลายสกุลตามแนวคิดการสร้างงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ประกอบด้วย ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ในองค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบขวดโหลขนาดใหญ่ เพื่อสื่อความหมายถึงการดอง ซึ่งประดิษฐ์ขวดโหลขึ้นใหม่โดยเลียนแบบจากลักษณะของขวดโหลทั่วไปให้มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยการใช้ขวดเหล็กขนาด 4 x 4 เซนติเมตร มาประกอบเป็นโครงสร้างของขวดโหลเพื่อความแข็งแรง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบขวดโหลให้เห็นภาพเพียงแค่ว่าด้านเดียวเพื่อสะดวกในการใช้ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบขวดโหลขนาดใหญ่โดยใช้ทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงการใช้ทฤษฎีทางด้านดุริยางคศิลป์ในการออกแบบผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หยิบยกรทฤษฎีเทคนิคศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriate arts) มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้หยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) และการแสดงละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง มาไว้ในการแสดงองค์ 2 อิฉาวิชา เพื่อสื่อความหมายถึงการอิฉาวิชาของตัวละคร

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ในการออกแบบพื้นที่การแสดง เช่น องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยใช้ผืนผ้าไวโนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นตัวกำหนดพื้นที่การแสดง และในองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เก้าอี้เลคเชอร์มาวางเรียงกันเป็นครึ่งวงกลม

การออกแบบแสงสำหรับการแสดง ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีด้านทัศนศิลป์มาเป็นแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อสื่อความหมายการแสดง เช่น ในองก์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉาริษา ส่วนในองก์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงสว่างสีขาว เพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ และในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้สีโทนร้อน โดยการเปลี่ยนสีของแสงไปตามสีที่ป้ายบนตัวนักแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง

4.3.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยนำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้นาฏศิลป์หลากหลายสกุลตามแนวคิดการสร้างงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ประกอบด้วย ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดงละคร

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล และศิลปะการละคร ซึ่งนอกจากความหลากหลายทางด้านทักษะของนักแสดงแล้วนั้น ผู้วิจัยยังคัดเลือกนักแสดงโดยไม่จำกัดด้านรูปร่างทางกายภาพของนักแสดง

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามความเหมาะสมของบทการแสดงเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความหลากหลายของอุปกรณ์ประกอบการแสดง เน้นการสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบด้วย ถ้วยรางวัล โพเดียม สี แปรงทาสี ผืนผ้าไวเนล ขวดโหลขนาดใหญ่ บันได เก้าอี้ รูปเล่มวิทยานิพนธ์ อุปกรณ์ทำขนมเบี้อง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงให้มีความหลากหลาย อาทิ องก์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยหยิบยืมเสียงจากงานรับรางวัลมาใช้ ในองก์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เสียงเงียบ และในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ออกแบบเสียงโดยการใช้เสียงที่มีทำนองช้าและเพิ่มอัตราความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรงขึ้น

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายให้ตรงตามบทบาทของตัวละคร อาทิ ชุดยืนเครื่องตัวนาง ชุดสุทแบบสากลนิยม ชุดบัลเลต์ เป็นต้น ซึ่งเป็น เพื่อให้เหมาะสมตามบทบาทของนักแสดงในแต่ละคน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบแสง

4.3.2.7 การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยนำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ดังปรากฏในองค์ 1 การสนับสนุน องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน และองค์ 5 ดองงาน โดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันเพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้ในองค์ 6 ขัดแย้ง ขัดขาน ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ท่าทางการขัดแย้งขัดขานของนักแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงการจ้องใจขัดขวางผู้อื่นเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวก

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายในการใช้งาน เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา เช่น องค์ 3 ผู้วิจัยใช้สีเพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี และในองค์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยใช้ขวดโหลขนาดใหญ่เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง เป็นต้น

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยใช้แนวคิดความเรียบง่ายในการออกแบบเสียง โดยในองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เสียงเงียบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ ซึ่งเป็นการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยยึดการสวมใส่ชุดสุทแบบสากลนิยมตลอดการแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกายของผู้คน อีกทั้งเป็นการคำนึงถึงความเรียบง่ายในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้แนวคิดแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ซึ่งเป็นแนวคิดในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถงที่มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้ามาเป็นพื้นที่การแสดง โดยไม่แบ่งกั้นระหว่างผู้ชมและนักแสดง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ดังปรากฏในองค์ประกอบด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบพื้นที่การแสดง

4.4 สรุปบท

บทที่ 4 ผู้วิจัยได้อธิบายถึงกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ในหัวข้อสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนในการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงาน และการอภิปรายผล ซึ่งในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอบทสรุปของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัยประกอบไปด้วย ผลที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าในการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 อารัมภบท

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูล การทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ และการอภิปรายผล ซึ่งในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2 ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

จากการศึกษาวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ประกอบด้วย รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้จำแนกตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1.1 การออกแบบบทการแสดง

ผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงโดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งมาจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยในการเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ โดยในการออกแบบบทการแสดงผู้วิจัยได้นำปัจจัยตรงกันข้ามกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจมาสร้างสรรค์เป็นบทการแสดง เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพของขวัญกำลังใจในการทำงาน

ได้อย่างชัดเจน ทั้งปัจจัยดังกล่าวยังเป็นสิ่งที่ศิลปินไม่ปรารถนาจะพบเจอ แต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยแบ่งการแสดงออกเป็น 6 องค์ ได้แก่ องค์ 1 การสนับสนุน นำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน หรือการสนับสนุนการทำงานให้บุคคลที่ไม่ควรจะได้รับในทางที่ผิด องค์ 2 อัจฉริยชา นำเสนอการอัจฉริยชาจากบุคคลรอบข้าง โดยการอัจฉริยชาเกิดจากการไม่ยอมให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตนเอง การไม่ชอบเห็นคนอื่นมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี นำเสนอการโดนใส่ร้าย การหาความร้ายป้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีมูลความจริง องค์ 4 คัดลอกผลงาน นำเสนอการคัดลอกผลงาน หรือขโมยผลงาน ความคิดของคนอื่นโดยไม่มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง องค์ 5 ดองงาน นำเสนอการถูกดองผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานของศิลปินจะไม่สามารถปรากฏสู่สาธารณชนได้ และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขาน นำเสนอการจงใจขัดขวางของบุคคลอื่นหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวกและไม่ให้ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ

5.2.1.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ อีกทั้งอาศัยความหลากหลายจากนาฏศิลป์หลายรูปแบบ ได้แก่ การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) การเคลื่อนไหวรูปแบบนาฏศิลป์ไทย และศิลปะการละคร โดยในองค์ 1 การสนับสนุน ใช้ลีลาเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน และนาฏศิลป์ไทย เพื่อสื่อสารความหมายถึงการสนับสนุน องค์ 2 อัจฉริยชา ใช้ลีลานาฏศิลป์นาฏศิลป์ไทยเพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉริยชา อีกทั้งผู้วิจัยได้หยิบยืมละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละครนมเบื่อง และการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล เพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉา องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ใช้ลีลาเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน และการด้นสด เพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 คัดลอกผลงาน ใช้ลีลาเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน และศิลปะการละคร เพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกข้อสอบและการคัดลอกวิทยานิพนธ์ องค์ 5 ดองงาน การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขาน ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด เพื่อสื่อความหมายถึงการขัดแย้งขัดขาน

5.2.1.3 การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลาย ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล และศิลปะการละคร ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) โดยผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงที่มีประสบการณ์ด้านการแสดงร่วมกับนักแสดงที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการแสดง อีกทั้งยังคัดเลือกนักแสดงโดยไม่จำกัดด้านรูปร่างทรวดทรงกายภาพ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง เพศ อายุ สีผิว

เป็นต้น ซึ่งนักแสดงทั้งหมดเป็นนักศึกษา สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย นักแสดงหญิง 11 คน และนักแสดงชาย 5 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

5.2.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามความเหมาะสมของบทการแสดงเป็นหลัก โดยเน้นการสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยในองก์ 1 ผู้วิจัยใช้ถ้วยรางวัล และโพเดียม เพื่อสื่อความหมายถึงการสนับสนุน องก์ 2 อัจฉริยา ผู้วิจัยใช้ได้หีบหีบมอุปกรณ์ในการทำขนมเบื่องจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื่อง และดาบจากการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) เพื่อสื่อความหมายถึงการอัจฉริยา องก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยใช้สี แปรงทาสี และผืนผ้าไวเนล เพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี องก์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เก้าอี้เลคเชอร์ และรูปเล่มวิทยานิพนธ์ เพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกผลงาน องก์ 5 ผู้วิจัยใช้ขวดโหลขนาดใหญ่ โดยออกแบบขึ้นใหม่ เลียนแบบจากลักษณะของขวดโหลทั่วไป เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดอง อีกทั้งผู้วิจัยใช้บันไดเพื่อสื่อความหมายถึงตำแหน่งหรือขั้นขั้นของผู้คนในสังคม

5.2.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้มีความหลากหลาย อาทิ การประพันธ์เพลงขึ้นใหม่โดยสื่อความหมายถึงการแสดงในองก์นั้น ๆ การหีบหีบเสียงจากงานรับรางวัล และการใช้เสียงเงียบ ซึ่งผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยคำนึงถึงความเรียบง่าย (minimalism) ตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยในองก์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยหีบหีบเสียงจากงานรับรางวัล องก์ 2 ผู้วิจัยหีบหีบเสียงจากละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื่อง และการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล ในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ออกแบบเสียงโดยการใช้เสียงที่มีทำนองซ้ำและเพิ่มอัตราความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนใส่ร้ายป้ายสีที่รุนแรงขึ้น องก์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยใช้เสียงเงียบเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ องก์ 5 ดองงาน ผู้วิจัยออกแบบเสียงที่มีทำนองความถี่ของจังหวะที่ซ้ำและเป็นระนาบเดียวกัน เพื่อสื่อความหมายถึงการรอคอย และองก์ 6 ขัดแย้ง ขัดขาน ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยใช้ท่วงทำนองโดยเพิ่มอัตราความถี่และความเร็วของเพลงจากจังหวะช้าและเพิ่มความเร็วขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อสื่อความหมายถึงการโดนกลั่นแกล้ง

5.2.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อให้เหมาะสมตามบทบาทการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้ชุดสูทแบบสากลนิยมสีดำเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกาย ซึ่งเป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ อีกทั้งในองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงในบทบาทศิลปินแต่งกายด้วยเสื้อคลุมสีขาวเพื่อสื่อความหมายถึงความบริสุทธิ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายตามบทบาทของนักแสดงที่ได้รับ องค์ 1 การสนับสนุน นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์สวมใส่ชุดยืนเครื่องตัวนาง องค์ 2 อัจฉริยชา นักแสดงในบทบาทนักแสดงบัลเลต์สวมใส่ชุดบัลเลต์ และนักแสดงในบทบาทสร้อยฟ้า ศรีมาลา แต่งกายด้วยชุดไทยตามแบบละครรำ ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย และการออกแบบเครื่องแต่งกายตามบทบาทของตัวละคร

5.2.1.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้แนวคิดแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) โดยเลือกใช้พื้นที่ห้องโถงที่มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้ามาเป็นพื้นที่การแสดง โดยไม่แบ่งกั้นระหว่างผู้ชมและนักแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาใช้ในการกำหนดพื้นที่การแสดง ได้แก่ องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี โดยใช้ผืนผ้าไวโนลสีขาว ขนาดความกว้าง 4 x 7 เมตร มาใช้เป็นพื้นที่การแสดง และองค์ 4 คัดลอกผลงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้เก้าอี้เลคเชอร์แบบพับได้ในการกำหนดพื้นที่การแสดงเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบวิทยานิพนธ์

5.2.1.8 การออกแบบแสง

ผู้วิจัยออกแบบแสงเพื่อสื่อความหมายถึงการแสดงในแต่ละองค์ โดยออกแบบแสงให้มีแสงหลักและแสงรองในการสร้างบรรยากาศของการแสดง อีกทั้งผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ได้แก่ องค์ 1 ใช้แสงสีขาวเหลือง เพื่อสื่อความหมายถึงงานประกาศรางวัล องค์ 2 ใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉริยชา องค์ 3 ใช้สีโทนร้อน โดยเปลี่ยนสีของแสงไปตามสีที่ป้ายบนตัวนักแสดง เพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี องค์ 4 ใช้แสงสว่างสีขาวเพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ องค์ 5 ใช้แสงสีน้ำเงิน เพื่อสื่อความหมายถึงการถูกดองในขวดโหล และองค์ 6 ใช้แสงสีแดงเพื่อสื่อความหมายถึงการโดนกลั่นแกล้ง

จากการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ผู้วิจัยจึงได้จัดการนำเสนอผลงานระดับคุษภูมิจิตทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์

นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ประจำปีการศึกษา 2564 ในวันที่ 19 เมษายน พ.ศ.2565 ในรูปแบบออนไลน์ ผู้วิจัยจึงประมวลภาพ การแสดงและได้อธิบายการแสดงไว้ในบทที่ 5 นี้ ส่วนรายละเอียดในการบรรยายภาพนั้น ผู้วิจัยได้ บรรยายภาพประกอบการแสดงอย่างละเอียดไปแล้ว ซึ่งปรากฏอยู่ในบทที่ 4 ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบาย ภาพการแสดง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ
ในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ที่มาภาพและตาราง : ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

องค์ 1 การสนับสนุน	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	นักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยร่ายรำออกมาด้านหน้าเวที โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์ไทย
	นักแสดงในบทบาทผู้มอบรางวัลจำนวน 5 คน เดินออกมายืนด้านหน้าโพเดียม และนักแสดงในบทบาทศิลปินจำนวน 7 คน เดินออกมายืนแถวหน้ากระดาน โดยออกมาจากด้านซ้ายของเวที เพื่อให้เห็นภาพงานประกาศรับรางวัล โดยนักแสดงในบทบาทศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยยังคงร่ายรำอยู่ด้านหลัง
	ผู้มอบรางวัลมอบรางวัลให้กับศิลปินจนครบทุกคน ยกเว้นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ไทยที่ไม่ได้รับรางวัล โดยสื่อความหมายถึงการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement)

องค์ 2 อัจฉาวิชา	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาจากมุมของเวที เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็นศิลปิน ผู้วิจัยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ซึ่งเป็นการใช้ลีลาทำทางที่น้อย</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทอิจฉาวิชาค่อย ๆ เดินมาออกหน้าเวที โดยเดินออกมาจากทั้งสองด้านของเวที จากนั้นแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาวิชา เช่น ท่าทางการขึ้นนิ้วและตัวนิ้ว ท่าทางกระที่บเท้า ท่าโกรธ ท่าผลักใส่ใส</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินนั่งเป็นแถวหน้ากระดานในบทบาทผู้ชม นักแสดงในบทบาทสร้อยฟ้า ศรีมาลา และสาวใช้จากละครเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนละเลงขนมเบื้อง</p>
	<p>ออกมาแสดงท่าทางที่หยิบยืมมาจากละครเสภาที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาวิชาระหว่างสร้อยฟ้า และนางศรีมาลา</p> <p>ผู้วิจัยหยิบยืมการแสดงบัลเลต์เรื่องจีเซล (Giselle) ซึ่งเป็นการสื่อสารถึงความอิจฉาของตัวละคร โดยใช้ลีลานาฏศิลป์แบบตาโบลิวังต์ (Tableaux vivants) เพื่อสื่อความหมายถึงการอิจฉาของตัวละคร</p>

องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินใช้แปรงทาสีวาดผลงานลงบนพื้นผ้าไวนิล โดยใช้ท่าทางตามจินตนาการของศิลปิน ผู้วิจัยออกแบบลีลาโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) และการเคลื่อนไหวแบบด้นสด</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเดินเป็นวงกลมรอบตัวนักแสดงในบทบาทศิลปิน จากนั้นใช้มือป้ายสีลงบนพื้นผ้าและตัวของศิลปิน เพื่อสื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวโดยใช้มือที่เปื้อนสีป้ายลงไปบนพื้นผ้าไวนิลและตัวของศิลปิน โดยการเดินเป็นวงกลมล้อมรอบศิลปิน จากนั้นใช้มือป้ายสีไปบนตัวของศิลปินสลับกับการยกมือและมองมือที่เปื้อนสี</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ใส่ร้ายป้ายสีเดินออกจากเวที เหลือทิ้งไว้เฉพาะศิลปินที่ยืนอยู่ตรงกลางพื้นผ้าไวนิล เพื่อแสดงความรู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจ</p>

องค์ 4 คัดลอกผลงาน	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	<p>นักแสดงในบทบาทนักศึกษาหลากหลายเก้าอี้ออกมาด้านหน้าเวที โดยจัดเรียงเก้าอี้เป็นแถวหน้ากระดาน 2 แถว จากนั้นเริ่มแสดงลีลาการลอกข้อสอบ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement)</p>
	<p>นักแสดงนักแสดงในบทบาทนักศึกษาหลากหลายเก้าอี้เป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อสื่อความหมายถึงพื้นที่ห้องสอบวิทยานิพนธ์ และนำวิทยานิพนธ์ของตนเองมาวางไว้บนเก้าอี้</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินตรวจเช็ครูปเล่มวิทยานิพนธ์ที่วางอยู่บนเก้าอี้ และโยนเล่มวิทยานิพนธ์ลงกับพื้น เพื่อสื่อความหมายถึงการไม่ได้มาตรฐานของวิทยานิพนธ์</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการนั่งลงกับพื้นและตรวจเช็คการคัดลอกวิทยานิพนธ์อีกรอบ โดยการนำวิทยานิพนธ์มาเปรียบเทียบกับเพื่อสื่อความหมายถึงการคัดลอกวิทยานิพนธ์</p>

องค์ 5 ผลงาน	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินจับมือนักแสดงจำนวน 2 คนออกมาด้านขวาของเวที เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นใหญ่ในหน้าที่การงาน ผู้วิจัยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism)</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการเดินจับมือนักแสดงในบทบาทศิลปิน 1 คนให้ลงไปในช่วงโหลขนาดใหญ่ที่สื่อความหมายถึงการถูกดอง โดยการใช้ร่างกายไถไปกับช่วงโหล เปรียบเสมือนแรงกดทับในการถูกดอง</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินที่ถูกดองงานใช้ลีลาเคลื่อนไหวร่างกายภายในช่วงโหล ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายแบบเรียบง่าย โดยการใช้ร่างกายไถไปกับช่วงโหล</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทกรรมการยกมือนักแสดงในบทบาทศิลปินที่ไม่ถูกดอง เพื่อสื่อความหมายถึงการเลือกข้างหรือการเลือกช่วยเหลือข้างใดข้างหนึ่ง</p>

องค์ 6 ขัดแย้งขัดขา	
ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
	<p>นักแสดงในบทบาทผู้ที่คอยขัดแย้งขัดขาผู้อื่น นอนเกลือกกลิ้งกับพื้นกลางเวทีโดยสื่อความหมายถึงการอยู่ในนรก ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การดันสัด ใช้ท่าทางที่ติดพื้นและกลิ้งไปมา</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินออกมาจากด้านขวาของเวที เดินออกมาท่ามกลางนักแสดงที่นอนเกลือกกลิ้งอยู่กลางเวที และพยายามเดินผ่านนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้นไปอีกฝั่งของเวที ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การดันสัดเพื่อพยายามต้านแรงโน้มถ่วงที่โดนดึงจากนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้น</p>
	<p>นักแสดงที่นอนกลิ้งกับพื้นเคลื่อนที่และใช้ร่างกายขัดขวางเพื่อไม่ให้นักแสดงในบทบาทศิลปินเคลื่อนที่ได้สะดวก ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การดันสัด</p>
	<p>นักแสดงในบทบาทศิลปินเดินมายังตรงกลางเวที และถูกดึงจากนักแสดงที่นอนกลิ้งอยู่กับพื้น</p>

จากตารางที่ 5.1 สรุปการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เพื่อค้นหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยผลงานวิจัยฉบับนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกประการ

5.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยแบ่งออกเป็น 7 ประเด็น ดังต่อไปนี้

5.2.1.1 การคำนึงถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์โดยนำปัจจัยในการสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งขวัญกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่จะเป็นแรงผลักดันให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนปรารถนา โดยผู้วิจัยได้นำปัจจัยตรงกันข้ามกับปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจมาสร้างสรรค์เป็น บทการแสดง เพื่อสะท้อนให้เห็นความสำคัญของขวัญกำลังใจในการทำงานได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย 6 องค์การแสดง ได้แก่ องค์ 1 การสนับสนุน นำเสนอการไม่ได้รับการสนับสนุนในการทำงาน หรือการสนับสนุนการทำงานให้บุคคลที่ไม่ควรได้รับในทางที่ผิด องค์ 2 อิจฉาริษยา นำเสนอการอิจฉาริษยาจากบุคคลรอบข้าง องค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี นำเสนอการโดนใส่ร้าย การหาความร้ายป้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายโดยไม่มีมูลความจริง องค์ 4 คัดลอกผลงาน นำเสนอการคัดลอกผลงาน หรือขโมยผลงาน องค์ 5 ดองงาน นำเสนอการถูกดองผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผลงานของศิลปินจะไม่สามารถปรากฏสู่สาธารณชนได้ และองค์ 6 ขัดแย้งขัดขวาง นำเสนอการจงใจขัดขวางของบุคคลอื่นหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อไม่ให้ทำงานได้สะดวก

5.2.1.2 การคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนภาพสังคมในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดีผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงโดยนำเสนอประเด็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานซึ่งเป็นประเด็นที่สะท้อนให้เห็นปัจจัยที่สร้างขวัญกำลังใจและปัจจัยที่บั่นทอนขวัญกำลังใจในการทำงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในองค์ 1 การสนับสนุน ผู้วิจัยเลือกใช้ถ้วยรางวัลที่สื่อ

ความหมายถึงการสนับสนุนในการทำงาน ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพสังคมในยุคปัจจุบัน อีกทั้งผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้นักแสดงสวมใส่ชุดสูทแบบสากลนิยมสีดำเข้ม เพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกายของผู้คนในสังคมปัจจุบัน

5.2.1.3 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดของสมองซึ่งมีความสามารถในการคิดได้หลากหลายและแปลกใหม่จากเดิม โดยในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้นำท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันมาใช้เพื่อสื่อความหมายตามบทการแสดงอย่างตรงไปตรงมา รวมทั้งการใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์เพื่อขยายความหมายของลีลานาฏศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ชุดโหลขนาดใหญ่ซึ่งใช้เหล็กเป็นโครงสร้างในการออกแบบเพื่อสื่อความหมายถึงการถูกต้อง การออกแบบพื้นที่การแสดงผู้วิจัยได้นำเก้าอี้และผืนผ้าไว้นิยามใช้ในการออกแบบพื้นที่การแสดง โดยใช้การเคลื่อนย้ายเก้าอี้เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่การแสดงจากพื้นที่เหลี่ยมผืนผ้าของห้องโถงให้เป็นพื้นที่ครึ่งวงกลมเพื่อสื่อสารความหมายถึงห้องประชุม นอกจากนี้การออกแบบแสง ในองก์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี ผู้วิจัยได้ออกแบบแสงโดยใช้แสงสีเดียวกับสีที่นักแสดงในบทบาทใส่ร้ายป้ายสีไปยังตัวของนักแสดง

5.2.1.4 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคนาฏศิลป์ โดยในองก์ 2 อัจฉาริษา ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้ท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่สื่อความหมายถึงการอิจฉาริษา ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้นำถ้วยรางวัลมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ถึงการสนับสนุน สีโปสเตอร์สื่อความหมายถึงการใส่ร้ายป้ายสี รูปเล่มวิทยานิพนธ์เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงการคัดลอกงานวิทยานิพนธ์ และชุดโหลขนาดใหญ่สื่อความหมายถึงการดองงาน นอกจากนี้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายผู้วิจัยเลือกใช้ชุดสูทแบบสากลนิยมสีดำเพื่อสื่อความหมายถึงอุดมคติในการแต่งกาย และให้นักแสดงในบทบาทศิลปินแต่งกายด้วยเสื้อคลุมสีขาวเพื่อสื่อความหมายถึงความบริสุทธิ์ อีกทั้งในการออกแบบแสงสำหรับการแสดง ผู้วิจัยออกแบบแสงโดยใช้แสงเพื่อสื่อความหมายตามบทการแสดง เช่น การใช้แสงสีแดงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายถึงการอิจฉาริษา

5.2.1.5 การคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์

ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงทฤษฎีด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ โดยในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้นาฏศิลป์หลากหลายสกุลตามแนวคิดการสร้างงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ประกอบด้วย ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย ในการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยนำทฤษฎีทางด้านดุริยางคศิลป์มาเป็นแนวทางในการออกแบบในครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีเทคนิคศิลปะแห่งการหยิบยืม (appropriate arts) มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ อีกทั้งผู้วิจัยใช้ทฤษฎีด้านทัศนศิลป์มาเป็นแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อสื่อความหมายการแสดง

5.2.1.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง โดยในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยใช้นาฏศิลป์หลากหลายสกุลตามแนวคิดการสร้างงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ประกอบด้วย ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดงละคร ในการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่หลากหลายโดยไม่จำกัดรูปร่างทรวดทรงของนักแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามความเหมาะสมของบทการแสดงเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความหลากหลายของอุปกรณ์ประกอบการแสดง เน้นการสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม

5.2.1.7 การคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่

ผู้วิจัยออกแบบสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึงความเรียบง่ายตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) เพื่อสื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงความเรียบง่ายในการใช้งาน การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยใช้แนวคิดความเรียบง่ายในการออกแบบเสียงในองค์กร 4 คัดลอกผลงาน โดยใช้เสียงเงิบ เพื่อสื่อความหมายถึงห้องสอบ ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยยึดการสวมใส่ชุดสูทแบบสากลนิยมตลอดการแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัยออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้ห้องโถงที่มีลักษณะเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้ามาเป็นพื้นที่การแสดง โดยไม่แบ่งกั้นระหว่างผู้ชมและนักแสดง

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไปเพิ่มเติม

จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานที่ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทุกประการ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ต่อไปในอนาคต ดังนี้

5.3.1 ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในประเด็นที่มีความแปลกใหม่ เพื่อบ่งเน้นการสะท้อนสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ จึงสามารถใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจ และสามารถนำไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งต่อไปให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

5.3.2 ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้องค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบทางนาฏศิลป์ บูรณาการกับศาสตร์ทางด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสามารถนำไปเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้สนใจต่อไปในอนาคตได้

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ ชัยศิลป์. ศิลปินอิสระทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย. สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2564.
- กุลนาถ พุ่มอำภา. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565.
- กุลนาถ พุ่มอำภา. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับเวทมนตร์ในวรรณคดีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2563.
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท, 2550.
- ชนิษฐา บุตรเจริญ. ผู้ออกแบบท่าเต้นและศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์, 31 พฤศจิกายน 2564.
- จารุณี หงส์จารุ. เสียงในละคร, อ้างถึงใน นพมาศ แวหงส์. ปริทัศน์ศิลปะการละคร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550. หน้า 116.
- จินตนา อนุวัฒน์. อาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตรนาฏศิลป์ศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2564.
- ชลาลัย วงศ์อารีย์. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564.
- _____. สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2564
- ชัยพร วิชาวุธ. มูลสารจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. จริยศาสตร์ (Ethics). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. การวิจัยเชิงศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ชาย โพธิ์สิตา. ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2562.
- เชาวฤทธิ์ ชาคำไฮ. อาจารย์สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. สัมภาษณ์, 23 กุมภาพันธ์ 2565.
- ณรงค์ คุ่มมณี. บทอัครรย: นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดในวรรณคดีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2559.

ณรงค์วรราช บุญมา. สภาพสังคมที่พึงปรารถนาตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท. ใน วารสารสันติศึกษา
ปริทรรศน์ มจร 8 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2563): 1246.

ณัฐรัฐ จันทะโลก. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูโรงเรียนเมืองพัทยา 5 (บ้านเนิน
พัทยาเหนือ) สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2553.

ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล. นักวิชาการและศิลปินอิสระทางด้านนาฏศิลป์. สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2564.

ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายนามเต็มของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2563.

ดวงดาว กิรติกานนท์. จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 11. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2553. อ้างถึงใน
สมภาร พรหมทา. พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ณัฐพร เพ็ชรเรือง. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรม
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2562.

ธรากร จันทนะสาโร. นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2557.

ธรากร จันทนะสาโร. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. สัมภาษณ์, 22 ตุลาคม 2564.

อำมรงค์ บุญราช. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ของนราพงษ์
จรัสศรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2563.

นราพงษ์ จรัสศรี. ประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2548.

นราพงษ์ จรัสศรี. คณะกรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2564.

_____. สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2564.

_____. สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2564.

_____. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564.

_____. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565.

_____. สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2565.

นันทเดช ย้อยนวล. ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2547.

นัฏภรณ์ พูลภักดี. ประธานสาขาวิชาศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564.

นัฏภรณ์ พูลภักดี. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตร

ดุษฐ์บัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2562.

นิศา ชูโต. การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: พรินโพร, 2551.

บวรศักดิ์ มหะสักขกุล. ขวัญในการทำงานของนักการภารโรงศึกษาจากโรงเรียนในสังกัด

กรมการศึกษาในจังหวัดนราธิวาส. ภาคนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพัฒนาศักยภาพ คณะพัฒนาศักยภาพ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2555.

พิชชาภา บุญผะ. ผลกระทบของการกลั่นแกล้งในที่ทำงานต่อผลการปฏิบัติงาน ผ่านพฤติกรรมการเป็น

สมาชิกที่ดีขององค์กร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2563.

พรรณพัชร เกษประยูร. อาจารย์สาขานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2564.

พรรณพัชร เกษประยูร. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

ระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฐ์บัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2563.

พระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ. สันติภาพบนพื้นฐานความยุติธรรม: วิเคราะห์แนวคิดปรัชญาการเมืองของคาร์ล

มาร์กซ์. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ 3 (มกราคม-มิถุนายน 2559): 49-50.

พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2564.

ภคพร หอมนาน. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์และการแสดงคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2564.

ภคพร หอมนาน. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากวิถีการใช้ห้องน้ำในสังคมเมืองของไทย. วิทยานิพนธ์

ศิลปกรรมศาสตรดุษฐ์บัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2561.

- มนตรีรา วิโรจน์อนันต์. Edutainment program: สะพานเชื่อมโลกแห่งสาระและบันเทิง. วารสาร
ปริชาต 15 (เมษายน-กันยายน 2545): 73.
- มุกดา ศรียงค์ และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป General Psychology PC 103. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- รัตนา แแดงประเสริฐ. อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเอง การคุกคามต่อการนิยามตนเอง และ
ความใกล้ชิดระหว่างบุคคลที่มีต่อความอิจฉา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. จิตวิทยาองค์การ Organizational Psychology. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2564.
- ฤทธิรงค์ จิวากานนท์. ปริทัศน์ศิลปการละคร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2549.
- ลักขณา แสงแดง. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2564.
_____. สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564.
- ลักขณา แสงแดง. การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2561.
- วรากรณ์ ชยากโร. การวิเคราะห์เรื่องแนวคิดสังคมอุดมคติในทัศนะของพระธรรมปิฎก. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. 2544.
- วิชุดา วุธาติย์. ข้าราชการบ้านาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2565.
- วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2523.
- วีระพรรณ จันทรเหลือ. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2559.
- สัญญา สะสอง. ความจริงของชีวิต. เชียงใหม่: เวียงบัวการพิมพ์. 2555.
- สิทธิ์ บุตรอินทร์. ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: แพรววิทยา, 2523.
- สุนันทา ผาสมวงศ์. ศิลปินอิสระ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2565.
- สุรพล พะยอมแย้ม. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสาร
ประกอบการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2541.

- สุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ. นักออกแบบ อาจารย์พิเศษ และนักวิจัยหน่วยปฏิบัติการวิจัยแพชชั่นและ นฤมิตรศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564.
- สมเกียรติ ศรีสุวรรณเดมี. การเปิดรับสื่อและขั้วกำลังใจของพนักงานธนาคารไทยธนาคารจำกัด (มหาชน) หลังการควบรวมกิจการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
- สมบัติ ปัญญาจิรพงศ์. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำลังพลชั้นประทวน พลทหาร และอาสาสมัครในพื้นที่ปฏิบัติงานของกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด, ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. 2556.
- สมศักดิ์ ขาวลาภ. ภาวะผู้นำ การจูงใจ และทีมงาน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. 2544.
- ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2565.
- ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือยนอกของคนในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2561.
- อภิชาติ เกตุแก้ว. การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2561.
- Benes, S., & Carrol, N. Dance Chronicle. 2006, อ้างถึงใน ธรากร จันทะสาโร. นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- David, K. Human relations at work. New York: McGraw-Hill. 2510.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก แบบประเมินผลงานการแสดงดุริยางค์บัณฑิตการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้าง
ขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างผลงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ (THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE MOTIVATION IN CREATION FOR DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY)”

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของการรับชมผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ โดยไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ซึ่งขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบประเมินทุกท่านในการให้คำตอบที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในโอกาสต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ ชาย ร้อยละ 23.33 หญิง ร้อยละ 76.67
2. อายุ 21-25 ปี ร้อยละ 100
3. สถานภาพ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 100

CHULALONGKORN UNIVERSITY

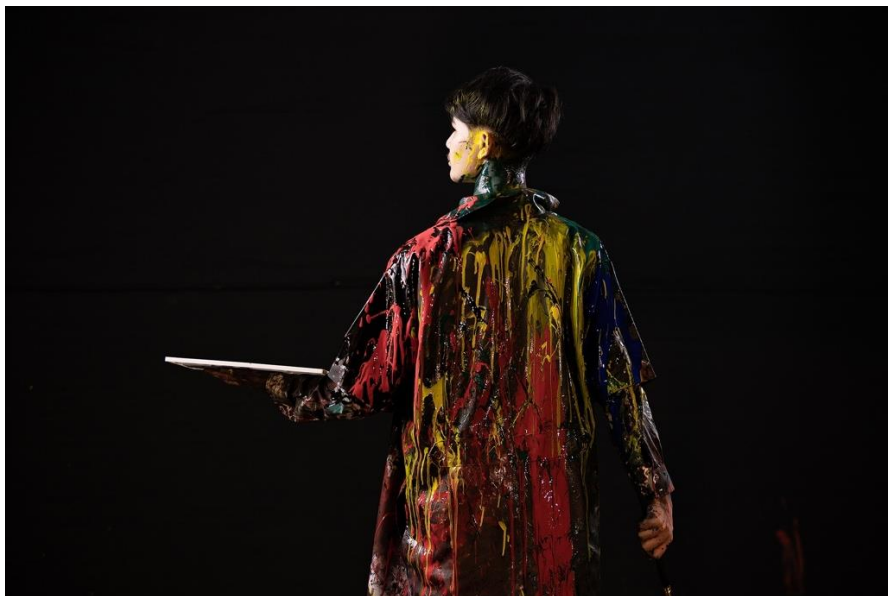
ตอนที่ 2 แบบประเมินผลการแสดงนาฏศิลป์

หัวข้อรายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1) แนวความคิดในการแสดง (Concept)					
1.1 แนวความคิดในการแสดงเป็นประเด็นที่ไม่เคยมีการสร้างสรรค์เป็นการแสดงนาฏศิลป์มาก่อน	83.33	16.67			
2) ด้านบทการแสดง (Script)					
2.1 การออกแบบบทการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	86.67	13.33			
2.2 ความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบบทการแสดง	80.00	13.33	6.67		

หัวข้อรายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3) ด้านนักแสดง					
3.1 การคัดเลือกนักแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	76.67	16.67	6.66		
3.2 นักแสดงมีการใช้ทักษะทางด้านการแสดงได้เป็นอย่างดี	96.67	3.33			
4) ด้านลีลานาฏศิลป์					
4.1 การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	73.33	20.00	6.67		
4.2 ความคิดสร้างสรรค์ของการใช้ลีลานาฏศิลป์	90.00	20.00			
5) ด้านเสียงและดนตรีประกอบการแสดง					
5.1 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	83.33	10.00	6.67		
5.2 ความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	96.67	3.33			
6) ด้านอุปกรณ์ประกอบการแสดง					
6.1 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	83.33	13.33	3.33		
6.2 ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง	90.00	10.00			
7) ด้านพื้นที่การแสดง					
7.1 การออกแบบพื้นที่สำหรับการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	73.33	23.33	3.33		
7.2 ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้พื้นที่สำหรับการแสดง	83.33	16.67			
8) ด้านเครื่องแต่งกาย					
8.1 การออกแบบเครื่องแต่งกายมีความเหมาะสมของกับผลงานการแสดง	86.67	10.00	3.33		
8.2 ความคิดสร้างสรรค์ของการแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดง	80.00	16.67	3.33		
9) ด้านแสง					
9.1 การออกแบบแสงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง	76.67	23.33			

ภาคผนวก ข บรรยากาศการบันทึกวีดิโอประเมินผลงานการแสดงดุष्ฎีบัณฑิต
การสร้างสรรคํานาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคํผลงานของ
ศิลปินทางดํานานาฏยศิลป์ในสังคมอุดมคติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการแสดงองค์ 3 ใส่ร้ายป้ายสี
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการจัดพื้นที่การแสดง องค์กร 4 คัดลอกผลงาน
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพการแสดงองค์กร 1 การสนับสนุน
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพผู้วิจัยและทีมนักแสดง
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพผู้วิจัยและทีมนักแสดง
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์

ภาพโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยคิลปี
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยคิลปี
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง เอกสารรับรองโครงการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2
 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
 โทรศัพท์ : 0 2218 3210-11 E-mail: curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 262/2564

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 197/64 การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้าน
 นาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

ผู้วิจัยหลัก นายภูวนัย กาฬวงศ์

หน่วยงาน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ
 ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาจริยธรรมการวิจัยโดยยึดหลัก ของ Declaration of Helsinki,
 the Belmont report, CIOMS guidelines และ The international conference on harmonization – Good
 clinical practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม ธีรพันธ์ เหลืองทองคำ
 (ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ธีรพันธ์ เหลืองทองคำ)
 ประธานคณะกรรมการ

ลงนาม พงษ์ ทรัพย์
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หนึ่งทัย แร่งผลสัมฤทธิ์)
 กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบการพิจารณาทบทวน: แบบลดขั้นตอน

วันที่รับรอง: 20 ตุลาคม 2564

วันหมดอายุ: 19 ตุลาคม 2565

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

1. ข้อเสนอโครงการวิจัย
2. ประวัติและผลงานของผู้วิจัย
3. เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
4. หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
5. แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน

เลขที่โครงการ	197/64
วันที่รับรอง	20 ต.ค. 2564
วันหมดอายุ	19 ต.ค. 2565

เงื่อนไข

1. ผู้วิจัยรับทราบว่าเป็นการผิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-13) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการปิดโครงการ
8. โครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติโครงการโดยการพิจารณาทบทวนแบบกรณีเว้น (Exemption review) ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อ 1,6 และ 7 เท่านั้น

ภาพเอกสารรับรองโครงการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “การสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
ในสังคมอุดมคติ (THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE MOTIVATION IN CREATION
FOR DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY)”

ผู้สัมภาษณ์ : นายภูวนัย ภาพวงศ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ :

อายุ.....ปี การศึกษา.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่.....

คำชี้แจง

ในการทำวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปิน
ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ (THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE MOTIVATION IN
CREATION FOR DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหารูปแบบการ
สร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ
และศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคงานของศิลปิน
ทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สังคมอุดมคติ หมายถึง สังคมที่มนุษย์มีความสุขที่สุดและมุ่งหวังจะเกิดขึ้น โดยสังคมอุดมคติ
มักจะวางอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจเรื่องธรรมชาติมนุษย์และความสุขของมนุษย์

ประเด็นในการสัมภาษณ์

1. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์

- 1.1 ในทหรณะของท่าน นาฏศิลป์ หมายถึงอะไร
- 1.2 ในทหรณะของท่าน นาฏศิลป์สร้างสรรค์ หมายถึงอะไร
- 1.3 ในทหรณะของท่าน นาฏศิลป์ร่วมสมัย หมายถึงอะไร
- 1.4 ในทหรณะของท่าน นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึงอะไร

เลขที่โครงการ	197/64
วันที่รับรอง	20 ต.ค. 64
วันหมดอายุ	19 ต.ค. 65

ภาพแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการรับรองโครงการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

2. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศิลปินด้านนาฏศิลป์

- 2.1 ในทหระณะของท่าน ศิลปินด้านนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร
- 2.2 การสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานมีความสำคัญกับท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.3 สิ่งทีสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ของท่านมีอะไรบ้าง
- 2.4 ท่านคิดว่าสิ่งที่จะสร้างขวัญกำลังใจให้ท่านในการสร้างสรรค์ผลงานในสังคมอุดมคตินั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคมอุดมคติ

- 3.1 ในทหระณะของท่าน สังคมอุดมคติ หมายถึงอะไร
- 3.2 ท่านคิดว่า สังคมอุดมคติ มีความสำคัญหรือไม่ เพราะเหตุใด

4. ขวัญและกำลังใจ

- 4.1 ในทหระณะของท่าน ขวัญและกำลังใจ หมายถึงอะไร
- 4.2 ท่านคิดว่า ขวัญและกำลังใจ มีความสำคัญในการปฏิบัติงานอย่างไร

5. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

- 5.1 ในทหระณะของท่าน ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงอะไร
- 5.2 ท่านคิดว่าความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์นั้นการใช้มีความสำคัญอย่างไร

6. ประเด็นความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย (เพื่อนำมาวิเคราะห์และค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ตามวัตถุประสงค์)

- 6.1 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสร้งงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบบทการแสดง อย่างไร
- 6.2 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสร้งงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การคัดเลือกนักแสดง อย่างไร
- 6.3 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสร้งงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบลีลนาฏศิลป์ อย่างไร
- 6.4 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสร้งงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง อย่างไร
- 6.5 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสร้งงานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง อย่างไร

เลขที่โครงการ 197/64
วันที่รับรอง 20 ต.ค. 64
วันหมดอายุ 19 ต.ค. 65

ภาพแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการรับรองโครงการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

6.6 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบเครื่องแต่งกาย อย่างไร

6.7 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบพื้นที่การแสดง อย่างไร

6.8 ท่านคิดว่า “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ” ควรจะมีแนวทาง การออกแบบแสง อย่างไร

6.9 ท่านคิดว่าการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ ต้องคำนึงถึงแนวคิดอะไรบ้างที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงาน

6.10 ท่านคิดว่าการสร้างสรรค์ผลงาน “นาฏศิลป์สร้างสรรค์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินในสังคมอุดมคติ” ควรมีข้อควรระวังในเรื่องใดบ้าง

เลขที่โครงการ	197/64
วันที่รับรอง	20 ต.ค. 64
วันหมดอายุ	19 ต.ค. 65

ภาพแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการรับรองโครงการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

แบบประเมินผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ (หลังการชมการแสดง)

เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
ในสังคมอุดมคติ (THE CREATION OF A DANCE TO ENCOURAGE MOTIVATION IN CREATION FOR
DANCE ARTISTS IN IDEAL SOCIETY)”

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อในแบบประเมินข้างล่าง แล้วประเมินความพึงพอใจของท่านต่อ
ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในข้อความแต่ละข้อนั้นในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข
5 หรือ 4 หรือ 3 หรือ 2 หรือ 1 ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจตามข้อความนั้นระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจตามข้อความนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจตามข้อความนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจตามข้อความนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านมีความพึงพอใจตามข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

ขอความกรุณาตอบคำถามตามระดับที่เป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นความลับ ไม่นำไปวิเคราะห์
แสดงข้อมูลเป็นรายบุคคล แต่จะนำไปวิเคราะห์แสดงข้อมูลเป็นภาพรวมของกลุ่ม

ขอขอบคุณที่ให้ความกรุณาร่วมมือ
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 21 – 25 ปี ☐ 26 – 30 ปี ☐ 31 – 35 ปี
☐ 36 – 40 ปี ☐ มากกว่า 40 ปี
3. สถานภาพ ☐ นักเรียน ระดับ ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ นิสิต/นักศึกษา ระดับ ☐ปริญญาตรี ☐ปริญญาโท ☐ปริญญาเอก
☐ ครู/อาจารย์/พนักงานมหาวิทยาลัย ☐ ศิลปินอิสระ

☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/พนักงานเอกชน

เลขที่โครงการ 197/64

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

วันที่รับรอง 20 ต.ค. 64

วันหมดอายุ 19 ต.ค. 65

ภาพแบบประเมินผลงานที่ผ่านการรับรองโครงการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

4. ประสบการณ์ในการรับชมผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในรอบปี

- ☐ ไม่เคย
 ☐ 1 – 3 ครั้ง/ปี
 ☐ 4 – 6 ครั้ง/ปี
☐ มากกว่า 6 ครั้ง/ปี

5. ท่านทราบข่าวการจัดการแสดงนาฏศิลป์ครั้งนี้จากช่องทางใด

- ☐ ครู/อาจารย์
 ☐ เพื่อน/คนรู้จัก
 ☐ คนในครอบครัว
☐ ป้ายประชาสัมพันธ์
 ☐ สื่อออนไลน์
 ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลการแสดงนาฏศิลป์

หัวข้อรายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1) แนวความคิดในการแสดง (Concept)					
1.1 แนวความคิดในการแสดงเป็นประเด็นที่ไม่เคยมีการสร้างสรรค์เป็นการแสดงนาฏศิลป์มาก่อน					
2) ด้านบทการแสดง (Script)					
2.1 การออกแบบบทการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง					
2.2 ความคิดสร้างสรรค์ของการออกแบบบทการแสดง					
3) ด้านนักแสดง (Performer)					
3.1 การคัดเลือกนักแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง					
3.2 นักแสดงมีการใช้ทักษะทางด้านการแสดงได้เป็นอย่างดี					
4) ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ (Choreograph)					
4.1 การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง					
4.2 ความคิดสร้างสรรค์ของการใช้ลีลานาฏศิลป์					
5) ด้านการออกแบบดนตรีประกอบการแสดง (Sound)					
5.1 การออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับผลงานการแสดง					
5.2 ความคิดสร้างสรรค์ของดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง					
6) ด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง (Props)					
6.1 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีความเหมาะสมกับ					

เลขที่โครงการ 197/64
 วันที่รับรอง 20 ต.ค. 64
 วันหมดอายุ 19 ต.ค. 65

ภาพแบบประเมินผลงานที่ผ่านการรับรองโครงการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายภูวนัย กาพวงค์
วัน เดือน ปี เกิด	26 กุมภาพันธ์ 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏยรังสรรค์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2565 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	439 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000